

Bibliothèque numérique

medic@

**Fabre, Pierre Jean. Myrothecium
spagyricum ; sive, Pharmacopoea
chymica, occultis naturae arcanis, ex
hermeticorum medicorum scriniis
depromptis abunde illustrata...**

*Tolosae Tectosagum : Apud Petrum Bosc, 1628.
Cote : 39966*

(c) Bibliothèque interuniversitaire de médecine (Paris)
Adresse permanente : <http://www.bium.univ-paris5.fr/hist/med/medica/cote?39966x01>

MYROTHECIUM SPAGYRICVM;
SIVE, 39966

PHARMACOPOEA CHYMICA,

OCCVLTIS NATVRÆ ARCANIS,
*ex Hermeticorum Medicorum scrinijs
depromptis abunde illustrata.*

Auctore PETRO IOANNE FABRO Castrinouida-
rensi, Doctore Medico ac Philosopho
Monspelienfi.

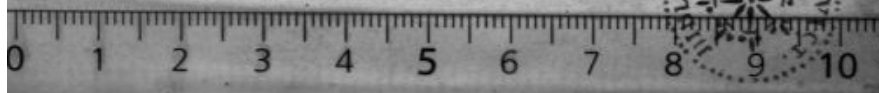
*Ex Libris M. Montallier / Philopha emari parisijs
1639*

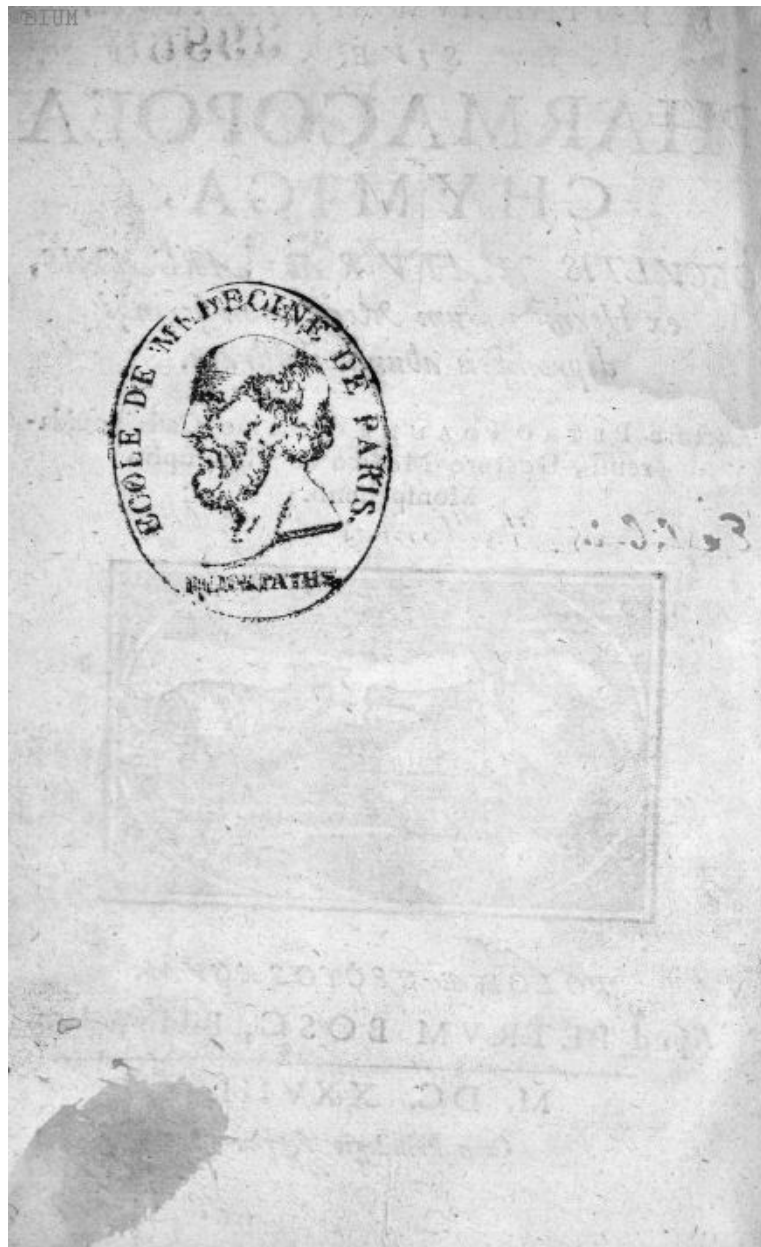

TOLOSÆ TECTOSAGVM,
Apud PETRVM BOSC, Bibliopet. n.

M. DC. XXVIII.

Cum Privilegio Regis.

VIRO CLARISSIMO D.
IOAN. DE SENAVX
 IN SVPREMA TOLOSATVM
 Curia Senatori integerrimo.

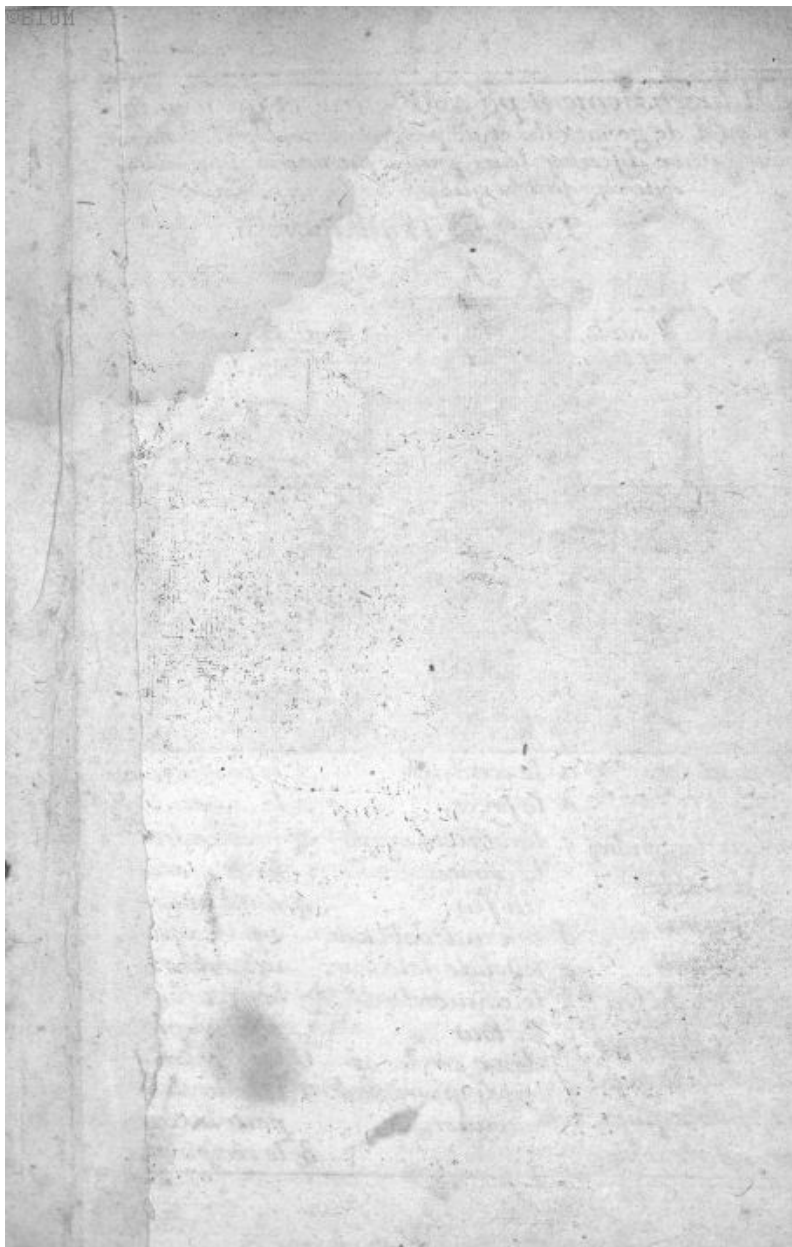
*Ornienti, an vigilantii
 apparere mihi visus est
 Apollo, increpansque me,
 atque tarditatem meam
 suggillans; Quid, inquit,
 moraris tamdiu Philochymicorum pigerrime,
 rem tuam, meamque, imò publicam,
 quantum plurimum potes augere. Placet
 nouo quod exstruas templo immorari, id tu
 mihi viuo Ægyptiorum, Hermeticorumque
 marmore fabrica, inibi placet noua in ara,
 nouo in tholo, perfundi, etiam nouo thuris
 odore: illinc placet vt erumpat occultum
 tot seculis natura, artisque lumen, mortali-
 um comodis, gratiaque impendendum. Hæc
 ille paucis: sed quæ animos tamen addide-*

A 2

re, & morantem concitauere ad fabrilis tractanda, & ad hanc templi molem adificandam, in qua purum ab impuro, venenum ab alimento, sanctum à profano, lucidum ab obscuro, ex lege tamen artis ac naturæ, suo vnumquodque loco composui. Et meritò tibi, **VIRO CLARISSIMO**, alumno Palladis, alumno Apollinis, pro foribus ac valuis Apollineæ huius adis insignis, clarumque nomen esse volui, quia & Apollinem & Palladem amas, teque amant illi. Ne verò quia calūniatorum turba circumstrepet, tu qui in aditu ipso eris, aderes & succurres innocenti, omnium saluti, omnium commodis prospicienti: & quoniam me diligis, imò quoniam vis & potes, maleuolorū in me dicta factaque refelles atque comprimes. Vale, Castronouarri, ad Calendas Iulij, anni 1627.

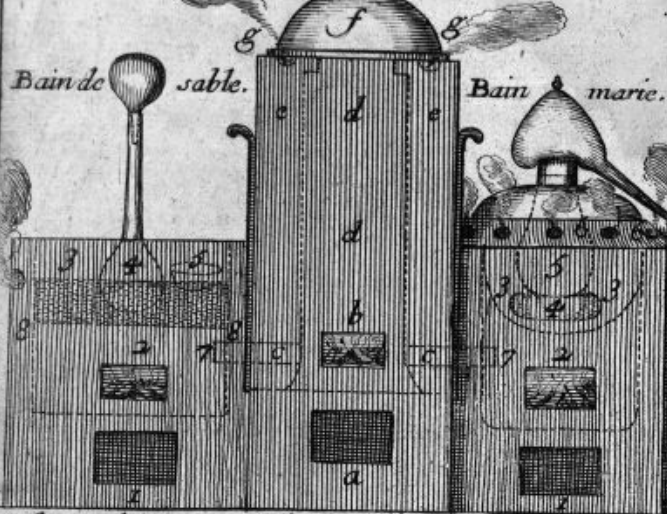
Tui obseruantissimus seruus

P. IOANNES FABER,
Philochymicus.

Aduertissement po' ces Figures et les Suiuantes
Il y en a de geometrales et de perspectiues avec peu d'ombre
pour mieux discernier leurs parties interieures lesquelles ne
sont representees que par des lignes ponctuées.

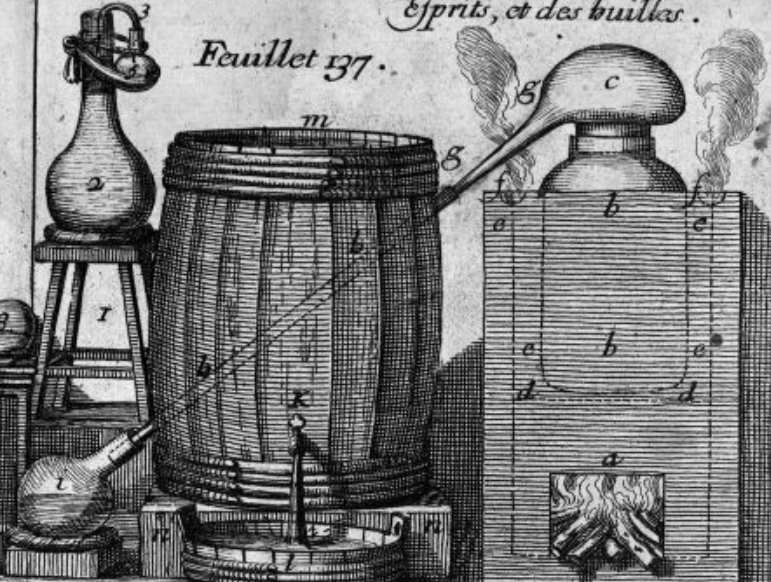
Tour D'atbanor.

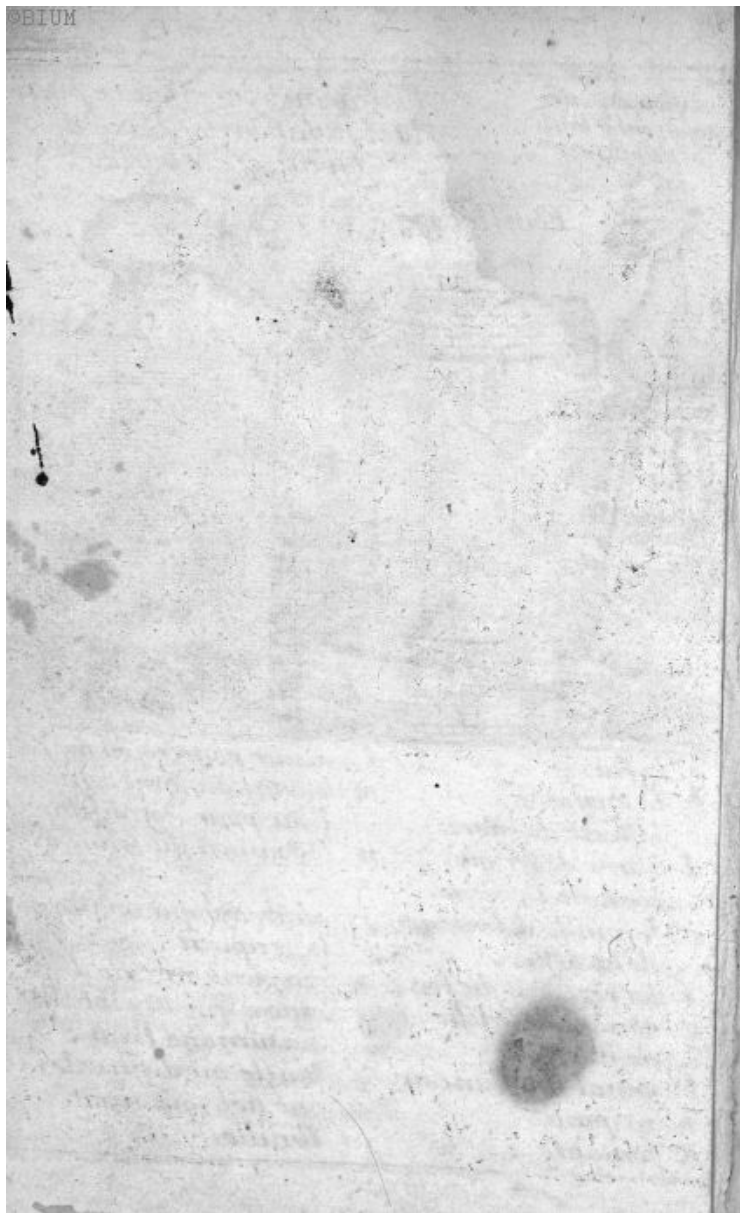
vaisseau pour
separer les huilles
distillees.

Fournéau et vaisseaux pour
la distillation des Eaux des
Esprits, et des huilles.

Feuillet 137.

1 le condrier.	a le cendrier.	1 le condrier.	a le feu.	1 cuvier pour recevoir l'eau.
2 le foyer.	b le foyer.	2 le foyer.	b la vessie.	m le tonneau qui contient
3 le lieu des cendres	c les ouuertures p ^r	3 le chaudron du	c la teste de more.	l'eau pour rafraischir
ou du sable.	la communication	bain marie.	d barre de fer qui	n le soutien du tonneau.
4 son matras.	du feu.	4 rond qui souti-	e le vuide à l'entour	1 escabeau qui soustient
5 son écuelle.	d le vuide de la tour.	ent le corps de	de la vessie.	le recipient.
6 registre du feu.	e le solide de la tour.	l'àmbic.	f les registres du feu.	2 recipient avec de l'eau.
7 l'entree du feu qui	f le couuiercle de	5 la cucurbite avec	g canal de la teste	3 cotton qui tire l'huile et
vient de la tour.	la tour.	son chapiteau.	de m. re.	quiurnage l'eau.
8 la platine qui	g deux cerclas sé-	6 les registres du feu	h canal du fourneau.	4 huille au dessus de l'eau.
soutient le sable.	parés qui recoiue	7 l'escabeau qui	i recipient.	5 vne fiole qui recoit
	le couuiercle.	porte le recipient.	K fontaine.	l'huile.
		8 le recipient.		

5
MYROTHECII
SPAGYRICI,

OCCVLTIS NATVRÆ ARCANIS,
ex Hermeticorum Medicorum serinys de-
promptis, abundè illustrati,

LIBER PRIMVS.

*De Spagyricæ artis introductione in
Medicam artem.*

CAPVT I.

ARTEM compleri & perfici
posse, vnius esse hominis, ita
vt nihil addi possit non solum
insipientis est concipere, sed
& temeritatis insigne symbo-
lum est tentare, cum vita bre-
uis sit, vnaquæque verò ars
longa, ο' βίος βραχύς, η δὲ
τέχνη μακρὴ ex Hippocratis oraculo. Fertur Hip-
pocratem tantum medica valuisse arte vt in ea ni-
hil potissimum ignoraret: at id eximia & hyper-

*Artes om-
nes imperfe-
ctæ & incō-
pleta sunt.*

A 3

bolicæ laudis est potius, quàm debitæ. Tantum quidem potuit Hippocrates in sua arte, vt omnibus sui temporis medicis præcelluerit: tantumque adhuc præcelluit, vt nemo medicorum huc usque culmen suæ perfectionis attigerit. Nihilominus tamen impræsentiarum perquam multa sunt quæ ipsam medicam artem adeò decorant, vt si veterem medicinam recenti æquipares, Medeidibus herbis rugas deposuisse dixeris, & florentissima, & consistenti vigere ætate: quorum tamen omnium; salua tanti viri fama, obliuiofus fuerit Hippocrates: hæc sunt centena medicamentorum genera, quorum benignitate gaudet vniuersa medicinæ facultas, quòd sint ægotantium delicatiorum benigne solatium, quæ tamen omnia tẽpore Hippocratis, ex medicorum incuria in disquirendis naturæ arcanis, & diuersis terræ plagis, ignota erant: Non enim Rheubarbarum amaram adhuc purgauerat bilem, nec Sena acetosum lienis succum, nec dulcem pituitam Agaricum, nec Cassia, nec Saceharum, nec Manna, Pharmacopolarum pixides impleuerant, nec infinitæ herbarum species, nec flosculorum fere myriadum variegatæ imagines & icones, hortulos botanicorum illustrarant, & oculos hominum deluserant. Hac jam medica supellectile, in ægorum commoditatem, & solatium abundamus, qua tamen seculo Hippocratis indigebamus. Luxuriabat vndique ellebori, peplij, & colocyntidos seges, ad morborum fere omnium curationem; jam verò benignorum nostrorum medicamentorum dulces halitus, feroces antiquorum medicamentorum impetus adeò depresserunt, vt in mor-

borum curatione, ad guttuum gratissimas paratas
 potiones exhibeant medici, ita ut morbi fero jam
 sint hominibus delicijs potius quàm dolori, quòd
 ratione medicamentorum dulcium cum deli-
 cijs curentur. Addam & ego seculi istius medica-
 mentorum fertilitati & copiæ, Spagyricam artem,
 quæ ab antiquitatis antris euocata, Medicinam
 adeò decorat, ut eius gratia, summum perfe-
 ctionis attigisse dicere iam possimus. Purum enim
 illud, quod centro mixtorum occultatur, quòd-
 que solum naturæ sedes est, & totius Medicinæ
 fundamentum, videri nec haberi potest absque
 Spagyricæ artis adminiculo, cuius solius est, illud
 purum cognoscere, notum à centro mixtorum
 extrahere, reiectis extraneis, & extractum ægro-
 tis porrigere. Viguit hæc ars inter arcana Ægyp-
 tiorum, nec nota fuit omnibus, sed sacris, & pri-
 mogenitis Ægyptiorum, tanquam vnicum & in-
 deletibile & incorruptibile familiæ patrimonium,
 à quo pecuniæ, & thesauri perennes scaturiebant.
 Floruit tempore Hermetis Trismegisti in Ægyp-
 to, circa annum mundi 2434. Deinde à Demo-
 crito tempore Hippocratis circa annum mundi
 3537. inter arcana Democriti, ab Ægypto in Græ-
 cos translata fuit, & ab eodem Democrito, in
 medicinam introducta. Primus enim inter Græ-
 cos distillandi peritus fuit Democritus distilla-
 tionis autem peritiam didicit in Ægypto. Hip-
 pocrates verò etsi summus in sua arte, quòd
 Ægyptiorum sacris initiatus non fuisset, quòd
 barbara secreta negligeret, distillandi illam peri-
 tiam non nouit. Ideoque inter scripta sua, nullas
 aquas distillatas reperies. Auri tamen potabilis

*Quo tem-
 pore viguit
 Alchimia,
 & quis pri-
 mus inter
 Græcos fuit
 Alchymi-
 sta.*

*Hippocr-
 ates cur igna-
 rus fuerit
 artis Spagy-
 rica.*

8 *Myrothecij Spagyrici,*

rudem aliquā videtur habuisse notitiam, cum lib. 1. de diæta dicat: Aurum operantes tundunt, lauant, molli igne liquant, forti autem non conflatur; vbi verò elaborarunt, ad omnia vtuntur. His verbis ænigmaticis auri solutionem chymicam intellexisse videtur. Galenus tamen, etsi ignarus spagyricæ artis fuerit, acumine ingenij sui subolfecit nonnulla quæ ad artem spagyricam pertinent, quorum si perfectissimè peritus fuisset Medicinam nobis dedisset auctiorem quàm fecerit. Libro enim vndecimo, de simpl. medic. facult. capite vndecimo scribit: quæ tenuium sunt partium medicamenta, ijs quæ sunt crassarum partium, plus habent efficacix, etiam si parem sortita fuerint facultatem, nimirum quia melius penetrent. Calidam etiam & ætheream vini substantiam separare summopere desideravit, eiusque separationis adinuenire secretum. Nam tenuissima illa pars vini efficacissima fuisset ex ipsiusmet ratione & argumento. Nos iam, hæc quæ non potuit excogitare Galenus, tenemus & scimus, & longè plura, adminiculo spagyricæ artis. Crassa etenim & quæ nullas fere habent agendi facultates ita attenuamus, vt attenuatione, potentissima euadant medicamenta. Quin & medicamenta ipsa intrinsecè permutantur, nam Cathartica, sudorifica fiunt; stiptica diuretica, & ea cathartica rursus. Et ea quæ temporalem seu annualem habent agendi potentiam, quæ anno peracto & mense suis omnibus agendi energijs perfunguntur & sterilia fiunt, in tantam excrescunt agendi potentiam, vt nunquam fere senescant, sed virili semper polleant

*Medicamentorum
Spagyricorum
laus.*

facultate, modò præparationes spagyricas subierint. Hæc omnia tempore Hippocratis hominum ignavia sepulta erant, & ideò Medicina non adeò clarior hisce temporibus vigere potuit, quàm iam viget, etsi Apollinem, Æsculapium, & Machaonem, & Hippocratem, & Galenum cantet antiquitas. Si iam hi reuiuiscerent, hisce seculis inuenirent homines thure & laude seipsis digniores, & adhuc posterioribus seculis florebut alij, omnibus præstantiores. Vnaquæque enim ars, & scientia infinita est, cum ab infinito, nempe Deo originem habeat, ideòque in dies Dei benignitate crescit, seu patet eius notitia.

*Cur in dies
scientia notior fiat.*

Quod' medicamenta chymica Medicinam decorent.

C A P. I I.

VNT qui adeò futili, & inani ludibrio habent medicamenta chymica, & omne quod chymiam sapit, vt à primo limine toruis aspiciant oculis, & fastidiant illico: hos omnes Caput istud ferit & lacinat. Sunt enim canes rabidi quos lumen & splendor Lunæ nostræ offendit & angit, ad quam allatrant & vlulant, sed eorum irriti sunt vlulatus, cursus lunæ nostræ non retardatur, nec eius offenditur lumen, quin irradiet Medicinam, ægrotantium solatium, & quietem:

*Defensio
Alchymia.*

*Medicina
quid.*

*Purum par-
uum in na-
tura.*

qua enim ratione lumen istud obscurari posset, eorū calumniis & inanibus verbis, quod in infimis terrarum antris, diu noctūque perluceat, quod occasum nesciat vllum, sed orientis radij fulgore semper perlustretur; nescit mortem, etsi circa illud, & per totam sui centri circumferentiam mors vigeat. Purum naturæ, medicinæ basis & fundamentum, lumen istud appello, quod luminis omnis sit author, & sit lumen ipsū naturæ: istud Purum Chymia docet, quærit, & inuentum pro summo medicamento & archipanacea custodit: in omnibus naturæ mixtis Purum istud conseruatur, tanquam formæ mixti sedes. At in his omnibus plus est impuri & heterogenei, quàm puri illius, de quo est sermo, ideóque qui nullis aliis præparationibus quàm naturalibus, purum istud ægrotis porrigunt plus morbo fauent, quàm sanitati, quòd plus impuri porrigant quàm puri. Purum enim natura minimum produxit, copiosum verò & maximum impurum: ex creatoris maledictione in naturam, quæ iam tribulos & spinas hominibus parit, & producit. Datum est homini iudicium & ratio, qua excogitet tribulos illos, & spinas euellere, vt solo naturæ puro gaudeat. Quod Purum datū illi erat, ad vitam ad gloriam, ad ornamentum, ad delicias, & ad alias vitæ suæ amœnitates; Impurum verò propter peccatum suum, ad dolores, ad morbos, & ad alios infinitos humanæ vitæ angores. Medicamenta ergo chymica, quia Purum istud naturæ purum putum habent, (aut rite præparata non sunt, nec in catalogum medicamentorum referri merentur, si lumen istud naturæ ab omnibus tenebris denu-

datum non contineant) possunt ne cum tali lumine Medicinam obscurare , aut eam ipsam deturpare? ut clamitant nonnulli Medicorum pallio tenus & toga , qui modò digitis , aureis annulis ornatis , & bene curata pectili barba , & cæsarie , & lingua volubili se ægrotis præbeant , & ostentent , nihil aliud curant. Medicamenta non solum subtili indagine , sed etiam summo corporis sudore perquiri possunt : delicatas vobis displicet carbonibus inficere manus, ideò sibilo exploditis id omne , quod sudore & labore improbo paratur : bonum tamen posuere dii sudore parandum , quod solum in Medicina quærendum est, nec per odium reiiciendum , minúsve vnus in alterum conuitiis exprobrandum. Quin potius omnes conatus , & studium nostrum in laudem Dei, & proximi vtilitatem dirigendum est, ut optimis remediis humanam miseriam solemur , & artem experientiis comprobemus, quò in dies Medicina certior & exultior euadat. Ad quem solum scopum collimant chymici omnes , posteritati prodesse cupiunt , ut eorùm lucubrationibus , & laboribus, aliquid leuaminis & solaminis habeat , ne in posterum humana corpora tot & tantis crassis potionibus grauentur , quamobrem excogitarunt remedia , quæ parum materiæ , & multum formæ habent, morbis fere cunctis conuenientia, citò, tuto & iucundè purgantia , ut passim in toto hoc volumine manifestissimè experientia comprobabitur.

Chymicus medicus ad quid verget.

Medicamentum quid sit.

CAP. III.

Medica-
mentū quid
sit.

ALENVS primo de simplicibus me-
dicamentorum facult. cap. 1. genera-
liter Medicamentum dicit id omne
quod naturam nostram alterare potest.

Nos verò exactiùs medicamenti natu-
ram examinando, Galeni definitioni addemus
paucula, quibus medicamenti substantia notior
erit, & similibus construemus verbis: Medica-
mentum est purum naturæ, quod naturam no-
stram læsam & morbo afflictam alterando succur-
rit & iuvat: si nudis enim & crudis tantum ver-
bis Galeni nihil addamus, Venenum etiam cum
medicamento confundemus. Venenum enim na-
turam nostram alterat & immutat; at venenum in
peius, medicamentum verò in melius. Neque me-
dicamentum naturæ nostræ contrarium esse de-
bet, nam si esset, morbo esse non posset, cui ta-
men contrariari & aduersari natum est, pariter ac
natura morbo est contraria: vnde medica-
mentum simile naturæ esse debet, & morbo
contrarium, & hoc pacto Hippocratica & Spa-
gyrica axiomata de curatione morborum, quæ
aiunt, Contraria contrariis rite apposita curantur,
& Similia similibus conseruantur, nullū habebunt
dissidium, at idem sonabunt. Purum autem natu-
ræ solum esse posse medicamentum asserimus,

Medica-
mentū mor-
bo contra-
rium esse de-
bet, non na-
turæ.

Medica-
mentum est
purum na-
turæ.

quod illud solum sit actionis capax & virtutis; est autem agendi principium propter formam, quam secum continet & fouet, nec vnquam formæ corumpuntur & abeunt in chaos naturæ, quamdiu purum naturæ prædominatur impuro, & excrementitio recremento: si verò istud præualeat puro naturæ statim oritur corruptio, vt per corruptionem, excrementa nimis copiosa separentur & addatur de nouo ex Cælo & astris descendens purum naturæ, quod veteri & sensili coniungitur & reparat illud, & sic regeneratur, non sub eadem forma quod ex tali corruptione purum, non deueniat ad eundem gradum perfectionis, & puritatis, qui gradus formarum differentiam pariunt & generant.

*Formarum
differentia
quid faciat.*

*Qua differentia sit inter Medicamentum,
Alimentum, & Venenum.*

C A P. I V.

ALIMENTUM est purum naturæ, quod reparat purum naturæ deperditum, & à calore naturali suo consumptum, vt hac refocillatione & reparatione, ea omnia quæ egent alimento conseruentur, & diutius perdurent. Venenum vero è contra, non est purum illud, de quo esse omnium fit, & conseruatur, sed est impurum & excrementitium quid in mixtis puro contrarium: vnde si purum conseruet, & foueat vitam, vene-

*Alimentum
quid.*

*Venenum
quid.*

num destruet, ac disperdet : vnde Venenum de-
finiri potest, id omne quod vitæ fundamentum
& basim disperdit & destruit sua contrarietate :
vocamus impurum venenum vt clarissimè intelli-
gatur, quod residet & latitat in mixtis venenatis,
non omne esse venenum, sed tantùm illud ipsum
quod puro contrarium est, quod cùm semper in
quibusdã naturæ mixtis præualeat, ideò illa mix-
ta venena sunt. Quod si præparatione impurum
illud auferatur, venena, alexiteria fiunt medica-
menta, & cardiaca summa euadunt, quòd pu-
rum putum illud quod latitabat in mixto venena-
to impuro contrarium, vitæ sit fomes, & propu-
gnaculum, nec vnquam venenari potest, nisi ra-
tione excrementi, quo trugere potest. Id manife-
stum est in serpentibus ferè omnibus, & venenis
tum animalibus, vegetalibus & mineralibus, è
quibus omnibus Spagyrici Philosophi, suis præ-
parationibus eliciunt summa medicamenta alexi-
teria, vt clarum est, ex præparatione Viperarum,
ex præparatione Tithymali, Elatiris & Ellebori,
ex præparatione Mercurij, Antimonij, Arcenici,
& aliorum multorum mineralium, è quibus om-
nibus mira eliciunt medicamenta Spagyrici. Me-
dicamentum ergo, medium inter venenum & ali-
mentum, ab his duobus differt : primùm à vene-
no, quòd non noceat naturæ, sed potius læsæ &
afflictæ succurrat. Ab alimento, quòd quamuis
succurrat naturæ, nihilominus tamen succurren-
do in eius substantiam reparando non transeat, vt
alimentum agere solet. Sunt quidem medicamen-
ta quædam, quæ vtriusque naturam, tum ali-
menti, tum medicamenti participant : at illa medi-

*Medica-
mentum qua
ratione dif-
ferat ab ali-
mento &
veneno.*

eamenta id agunt, quòd leuissima sint, & vim omnem suam in expellendo morbo non expendant; at quamprimùm naturæ coniuncta sunt vt vnà morbum expellant, ex proxima & fere immediata similitudine quam habent cum natura, conuertuntur in ipsam substantiam naturæ, relictis quibusdam qualitatibus leuissimis morbo contrariis, quibus natura in morbum agit, & sibi ipsi succurrit: vel natura ita roborata, vi sua innata morbum expellit, vt agere solet magno elixire roborata.

An medicamenta chymica cæteris omnibus sint præstantiora.

C A P. V.

PERTISSIMUM est & luce clarius naturam nihil producere perfectum, & omnibus numeris absolutum. Si maculæ ergo & imperfectiones naturæ, arte corrigi possunt, quod Ars perficit, perfectius est eo, quod natura producit: habet enim Ars id omne, quod natura habet, perfectam sumit enim ex ea naturam: & præterea cum perfectum illud naturæ, habeat aliquid manci, ars delet, & aufert, & perfectum illud, quod obscuratum erat vitijs suis & maculis naturalibus, postquam ijs arte denudatum est, perfectius esse videtur. Natura quæcumque producit Medicamenta, siue mitissima sint, siue for-

Medicamenta chymica quæ ratione cæteris præstet.

tissima, aliquid semper dat illis connatum, quod medicamento contrarium est; in Rheubarbo id claret, habet enim secum naturam quamdam terrestrem & siccam, quæ medicamento repugnat, eiusque vires retundit, imò destruit. Tenuis enim illa substantia aërea & tamen quæ residet in Rheubarbo quæ sola vim purgatricem habet, omnino contraria est, alteri substantiæ terrestri, & stipticæ. In elleboro verò, Colocynthide, & scammonæ, latet substantia quædam, acris, mordax, pungens & adurens, qua ventriculus & intestina adeò vellicantur, ut ab eorum potu inflammationes incurrant vehementes ægroti, quibus aliquando mederi non est possibile medicis, qui ignorant, qualitates illas infringere, & substantiam illam permutare. In Antimonio verò & Mercurio, occultatur cruda quædam substantia, quæ vniuersam corporis œconomiam disturbat, nisi auferatur. Si tamen illæ substantiæ separentur ex his omnibus medicamentis, quæ propter illas ipsas substantias, è pharmacopolarum thecis eliminantur, mira fiet naturæ balsama, & purgantia medicamenta, quibus natura solatium capiet ingens, ut in sequentibus Deo dante docebitur. Si ergo nihil naturale ex omni parte beatum sit, & egeat arte, ut perficiatur; aut saltem quod perfectionem impedit & retardat, ab arte deleri necesse est, ut quod perfectum est videri possit, & vires pandere suas, quid impedit, quin medicamenta chymica cæteris omnibus sint præstantiora, cum præter perfectionem quam à natura obtinuerunt, ab arte chymica vindicentur ab omnibus,

In medicamentis purgantibus quæ lateant substantia contraria.

omnibus, quæ perfectionem illam obscurare possunt, ita ut, ab his vindicata, perfectiora videantur, cum nihil contrarium obtineant. Ab his etiam vindicata, actiones habent fortiores, & efficaciores : actiones enim omnes sunt à forma, actionum præstantia à nobilitate-formæ, nobilitas formæ, à pura & nitida elementorum compositione, qua tanquam pyxide in inferiori mundo detenta concluditur & conseruatur. At chymia ad id solum inuenta est, ut separet purum ab impuro, purum conseruet illæsum. Sic illius puri forma præstantissima erit ex pura elementorum compositione, & proinde actio erit efficacissima, & consequenter medicamenta similiter erunt præstantissima; cum nobilitas à nobilitate & præstantia actionis dependeat. Addam præterea in medicamentis chymicis nihil contrarij & aduersi reperiri, ut in aliis, à quibus communis & vulgaris pharmacopolarum methodus, partes viribus aduersis, & contrariis præditas separare non potest, nec pura ab impuris, salutaria à non salutaribus: quis enim eorum, Arsenicum, Mercuriumque sublimatum maxima etiam dosi, nullo præbilito antidoto, ut chymicorum multi faciunt ebibere tentabit? Itaque medicamentorum chymicorum excellentiam propter eorum puritatem, quam chymiae beneficio, pyronomia legibus, & regulis, sibi vendicant, cæteris omnibus anteponere non erubescam.

B

An Medicamenta Chymica fortius alterent Naturam, ac perturbent reliquis alijs.

C A P. V I.

Medicamēta Chymica non perturbant naturam.

NESCIO quo fato factum sit, infinitos fere Medicos Hippocraticos in id erroris & opinionis deuenisse, vt Medicamenta Chymica, inter deleteria collocent. Nescio an id euenerit ex temeraria quadam Antimonij & Mercurij malè præparati exhibitione quorundam chymicorum, qui omnibus ferè morbis præcipitatum quemdam Mercurium, & in vitrum fusum & liquatum Antimonium porrigunt & exhibent: quos omnes ex schola Chymicorum eliminandos, imò ex physica chymica omnino detrudendos, & in perpetuum exilium relegandos, nec vnquam reuocandos censeo. Mercurius etenim & Antimonium, sic præparata, maiorem quàm antea possident acrimoniam qua vellitant ventriculum & intestina: nihilominus tamen ex imperita nonnullorum Chymicorum præparatione, hæc medicamenta contemni non debent, nec multò magis alia, non secus ac Bucephalum Alexander non contempsit ex imperitia; ræfecti equilis, sed ipsemet considerata equi natura, mira arte sinè verberibus tractauit equum, & tandem cōscensum ad cursum admisit, tum calcibus vsus

est, & molliter flexis habenis, equum eduxit & docuit, quem planè tamen nullus adhuc tangere præferitate ausus fuerat: sic dicere possumus de medicamentis Chymicis, si rite non præparentur ferocissima sunt, & naturæ nocent potius quàm profint. Antimonium quidem & Mercurius ut à natura producuntur venena sunt, & deleteria, propter crudum humidum radicale quod habent, quod coquendum est, (non est tamen Antimonium & Mercurius totus crudus & incoctus,) habent partes secum heterogeneas, coctas aliquas, aut saltè minùs crudas, quàm alias; alteras verò omnino crudas, quas separare oportet, aut saltem miro pyronomiæ artificio ad coctionem quamdam perducere, & sic deleteria non sunt, & tutò offerri possunt infinitis ferè morbis, quibus mederi tantùm possunt hæc medicamenta. Quòd si hæc prædicta medicamenta, & alia infinita, quæ ut à natura producuntur, deleteria sunt, arte Chymica possint ità præparari, ut deleteriam illam facultatem amittat, & in benignissima medicamenta, & balsama abeant, quò fieri potest ut fortius alterent naturam, ac perturbent, reliquis aliis naturalibus, quæ nulla alia prævia præparatione porriguntur, quæ secum habent omne quod aliquando deleterium est, & venenum: imò ego ipse tanquam testis oculatus afferere possum Spagiricam artem tantùm valere, in moderatione, & melioratione medicamentorum ferocissimorum, ut ex ipsis venenatissimis naturæ mixtis verum Saccharum & Mel elici possit, quod erit summum naturæ alimentum & condimentum; nihil enim in rerum natura, reperiri potest, quin incinerari pos-

*Quid in
Antimonio
& Mercurio
separandum
est.*

fit, & in Salem conuerti: ex Sale autem illo puro & puro, spiritus elici possunt, qui humiditate superflua relictæ, abeunt in crystallos saccharo & melle dulciores. In sequentibus hæc methodus clariùs docetur, & manifestum est his omnibus, qui spiritum Salis elicere norunt. Quamobrem deponant quæso hi omnes, qui existimant medicamenta Chymica deleteria esse, ex animo illam opinionem; nam mitissima sunt vt ratio dicat, & si rationi credere nolint, experientia ipsa saltem coget eos mutare sententiam.

An in præparatione Medicamentorum Chymicorum Cæliratio sit habenda, & considerandi Planetarum influxus.

C A P. V I I.

*Cæli agunt
in inferiora.*

SUPERIORA in inferiora agere nemo Philosophorum ambigit, quod enim oculis ipsis cernitur, negari nõ potest; videmus siquidem singulis annis redeunte ad nos sole plantas emortuas, & arbores tãbidas & exsuccas reuiuifcere, & viridem & succulentam induere pellem, quo potissimum tempore plantas & arbores succo abundant vitali, quod sole rarefactis terræ poris, alimentum copiosius ascendat ad radices plantarum & arborum. Nec solùm arbores & plantæ, aduentum solis perferunt, sed & animalia omnia; veris enim tempore ad prolem excitantur potiùs, quàm alio tempore, quòd semen eorum eo

tempore potissimum turgeat spiritibus animalibus solis aduentu adauctis. Quin & mineralia etiam solis agnoscunt præsentiam, efflorescunt etenim copiosius, & mineræ copiosiores emittunt vapores, veris tempore, quàm alio quouis: hinc certum est omnia tunc temporis radicali turgere succo, ac multo maiori, quàm alio quouis tempore: vnde non ambigendum vlllo pacto est, quin collectio medicamentorum tunc temporis plus valeat, quàm alio tempore, & præparatio identidem; nam purum quod quærimus in mixtis, vt medicinæ seruiat, copiosius est eo tempore quàm alio. Addam ego, quod & spiritus volatiles cælestes, qui è cælo descendunt in terram, ad conseruationem mixtorum, copiosiores etiam sint, vnde non solum terra, & aqua, turget illis spiritibus, sed etiam aër, & vniuersum cæli concauum, spiritibus vitalibus abundat: hinc fit vt in præparatione medicamentorum chymicorum, dum à mixtis partes vitales à se inuicem separantur, similia similibus iungantur per sympathiam & amorem, & crescat purum mixti purificandum & præparandum, conuocatis ad se cæli spiritibus vndiquaque vagantibus. At id in genere dictum sit, de præparatione medicamentorum: generaliter etenim omnia crescunt veris tempore; at quia diuersa sunt mixta, & singula, singulas habent formas, & proprietates diuersas, diuersaque humida radicalia, quæ peculiari aliquo signo cælesti subijciuntur, quod cum tali humido radicali habeat sympathiam, & connexionem quandam, qua humidum particulare mixtorum crescit & viget, modo signum suum cæleste supra horizontem luceat,

Omnia vere spiritibus abundant.

22 *Myrothecij Spagyrici,*

& benignissimis fruatur solis aspectibus: quapropter, ad debitam & exactam mixtorum chymicè præparationem, non solum ver expectandum est, sed particularis & peculiaris planetarum & stellarum ortus contemplandus est; & potissimum ortus, & occasus planetarum qui sympathiam & connexionem naturalem habent cum mixtis præparandis: exempli gratia, nunquam ferrum præparandum erit, vt ex eo crocum, oleum, tincturam, salem facias, quin Mars planeta supra horizontem cum sole colluceat, & illius benignissimis fruatur aspectibus & sint ambo si fieri potest in domo Leonis, vel Arietis. Sic & plumbum, nisi cum Saturno, Sol connectatur in Aquario, vel Capricorno, supra horizontem: nec ex stanno vllam essentiam extrahere, nisi cum Iupiter Soli connectatur in Piscibus vel Sagittario: & sic de reliquis omnibus quorum dum de particulari agemus methodo, clarissimè id docebimus; sic enim extracta, essentia, magisteria, & arcana chymica, stupenda erunt; virtutem siquidem fortissimam tunc temporis acquirunt.

Ferrū quomodo præparandum.

De Magisterijs animalium, & primò de essentia sanguinis humani.

C A P. V I I I.

Sanguinis arcana.

COLLIGATUR sanguis humanus ex Adolescentibus sanis, florido viuidoque colore præditis, & quadratæ staturæ hominibus, Mercurio supra hori-

zontem cōiuncto cum Sole, in Geminis, vel Virgine, quod solet potissimū contingere intra menses Maij & Augusti, singulis annis, vt ex ephemeridibus clarum erit cuilibet rimanti. Colligatur autem maxima in quantitate in vasis argenteis, aureis, vel saltem vitreis, & custodiatur in vmbra coopertus, ne puluere sordido, & festucis contaminetur, donec concreseat, & serosum humorem omnem per se evomuerit, quem per inclinationem eijcies, & à sanguine concreto separabis. Huius sanguinis concreti, & à seroso humore separati, accipe libras saltem quinque, quas citò permiscebis cum libris decem optimi spiritus vini à phlegmate puri, & simul coniunges in phiala vitrea fortissima, mouendo & agitando materias, vt diluatur sanguis, & perquàm optimè permisceatur spiritui vini. Hanc materiam optimè clausam in balneo tepido, aut cineribus tepidis digere per quatuor aut sex dies, donec spiritus perquàm optimè tingatur, & sanguis sit omni ex parte dissolutus: Caue ne in digestionem calor inualeseat supra naturalem calorem, quia tunc temporis sanguis coqueretur, & concreset magis, nec dissolueretur. Dum dissolutus est sanguis, superpone phialæ caput alembici, & distilla lentissimo igne, & separa spiritum vini, donec guttæ stillantes incipiāt lactescere: tunc temporis vas recipiens mutando, ignem pedetentim augebis, donec cesset distillatio, qua cessata ignem iterum multiplicabis, vt Sal niue candidior ad caput alembici conscendat: hunc Salem custodies & aquæ lactescenti prius egressæ coniunges. Feces deinde residuas fortissimo combures igne tandiu donec albescāt.

Ex his Salem elicies cum vini phlegmate puro & nitido ter aut quater distillato, sequenti methodo: Accipe has feces calcinatione albefactas, & his superpone phlegmatis vini maximam quantitatem & in catino argenteo vel stanneo bulliant (caue ne in cupreo) per horam: bullitione peracta & aqua frigefacta, impone phialæ, vt feces decidant omnes in fundo: deinde per inclinationem quod clarum erit effunde in alembicum & distilla, ad siccitatem vsque: Salem iterum violentissimo calcina igne, & solue vt prius, & congela, & opus simile reitera, donec summopere nitescat Sal, & purus putus, & clarus sit valde. Hunc Salem phialæ impositum optimè obturara, reuerberabis in furno reuerberij, per quindecim dies, aut plus, donec colorem rubeum acquisuerit: hunc Salem benedictum, coloratum, & tinctum dissolue in spiritu vini, quem separasti à tuo primo sanguine, dum sanguis cum eo digerebatur, & ponatur simul in digestionem lentissimam, donec perquam optimè tingatur spiritus vini: tinctum spiritum vini, clarum & nitidum per inclinationem effundes in alembicum, & in balneo lentissimo igne distillabis, donec cesset distillatio: tincturæ deinde quæ in fundo remansit, adde Salem volatilem sanguinis quem coniunxisti cum aqua lactescente quam custodiendam præcepi. Sit autem Sal iste, & aqua lactescens septima distillatione purificata, antequam coniungantur: coniuncta simul deinde circulentur lentissimo igne, & singulis octo diebus superposito capiti alembici vase circulatorio; separetur quicquid aquosum extrahi poterit, quod est reseruandum

pro summo arcano, in omnibus affectionibus oculorum: dum aquosum istud omne erit separatum, quod in fundo remanet custodiendum est, pro summo sanguinis arcano, & quinta essentia. Potest etiam brevius, sed non efficacius parari hoc arcanum, si Sal volatile sanguinis purum putum separatur per sublimationem à sanguine, & in lentissimo igne ovo vitreo, optime clauso fixetur, donec colorem rubeum acquirat.

Vires & Vfus Arcani Sanguinis.

1. Balsamum est summum & vires naturalis balsami longe superat, tum in conseruandis à corruptione corporibus, tum in sanandis vulneribus cuiuscumque generis, tum in curandis vlceribus quibuscumque, intrinsecè sumptum, & extrinsecè admotum. *Vires arca-
ni sanguinis.*
2. Aduersus pestilentem auram, dum omnia fere remedia negligit fortissima pestis, summo-pere efficax, & præseruatiuum.
3. Leporam incipientem susque deque tollit, antiquam verò mitigat eiusque ferociam re-primat, adèd vt vita longiori fruantur leprosi, arcano prædicto vtentes.
4. Paralyfin & omnes neruorum affectiones extrinsecè admotum, & intrinsecè sumptum certissimè curat.
5. Podagram, quamcumque Arthritidem illico, & quàm citissimè lenit, & frequenti vsu tutissimè sanat, & iucundè.
6. Hectieis, phthificis, catharrois & tussientibus, summum est, sanitatis asylum.

26 *Myrothecij Spagyrici,*

7. Hemicraniam, & quemcumque capitis dolorem frequens eius vsus tandem disperdit.
8. Quartanam, & omnem melancholiæ speciem curat.
9. Intellectum & omnes sensus acuit.
10. Senectutem fortissima iuventutis conseruatione, prohibet: canitiem retardat.
11. Vulnera & vlcera interiora, & exteriora breuissimo conglutinat tempore.
12. Omnibus demum morbis accommodatur, & vires æmulatur fixi vitalis spiritus, ex centro terræ deprompti, quem antiqui omnes Philosophi vitæ nostræ verum & vnicum propugnaculum dixere, & aurum Dei, quo vtitur Deus vt omnia redimat à morte & annihilatione. Vfus arcani sanguinis, sumitur cū aquis cinnamomi, anisi in iusculis, cum theriaca tempore pestis, ad quantitatem ʒ. j. ieiuno ventriculo.

De quinta essentia Cranij humani.

CAP. IX.

*Arcanum
cranij hu-
mani.*

V M A T V R Cranium humanum sepulturæ non datum, eò quòd Sal terræ his sepultus cranijs illico coniungitur. Et caro dum resoluitur per corruptionem in Salem abit qui ossa pénétrat, & sali ossis conue-

Etitur, aut si longius ambo permaneant corrupitur tandem cranium, & dissoluitur in corruptionem, quia sal tum internus, tum externus corrodunt illud, & dissoluunt. Sumatur ergo Cranium quod diu noctuque cœli aperti, & Iouis frigidi iniurijs expositum est. Contundatur in frustula & olla nouæ non vitreatæ imponatur, cooperiatur suo tegumento, & comburatur fortissimo igne, donec optimè candescat. Calix istius Cranij adhuc igne candens proijciatur in aquam Pæoniæ, aut florum Tiliæ arboris, aut in phlegma vini depuratum, & ter saltem distillarum, cui dissolutum sit parum salis vitrioli secundum artem, & methodum nostram inferius suo Capite, tertij libri relatam: deinde auferatur & iterum plusquam fortissimo igne comburatur & calcinetur, & candens adhuc proijciatur in eandem aquam & simul per sesquihoram bulliant in catino stanneo, aut argenteo. Bullitione frigida facta, aquam impones vitreo vasi vt feces seponat. His sepositis, aquam clarissimam & limpidam factam, per inclinationem in catinum stanneum aut argenteum, aut vitreum alembicum effundes, ad euaporandum quicquid erit humiditatis. Sal in fundo remanens calcinabitur fortissimo igne in tigillo forti, & adhuc calens & candens proijciatur in aquas supradictas: iteretur opus donec sal ad summam deuenit puritatem & nitorem, quod in septima saltem calcinatione continget: habito huic sali puro & nitido coniunge spiritum dulcem vitrioli (fit autem dulcis si eum rectifices cum spiritu vini optimo, & à phlegmate puro) & serua in vase vitreo perquam optimè clauso, aut si distilles su-

per limaturam ferri ter aut quater, aut super coralla rubea.

Vires essentia Cranij humani, & Usus.

Vires & usus arcani cranij humani.

1. Mirum & stupendum arcanum est, contra inueteratas, & recentes epilepsias, per idiopathiam capitis, & communicationem aliarum partium inferarum, vapores sursum ferentium contractas.
2. Hemicraniam & vertiginem curat, ex quacumque causa ortum habeant.
3. Omnes sensus tum externos, & internos acuit.
4. Membrorum tremori succurrit, & conuulsionum omnium speciebus.
5. Passionibus tandem omnibus capitis, tum frigidis, tum calidis, oeculta quadam proprietate medetur.

Sumitur manè, ieiuno stomacho, cum optimo vini spiritu, & noctu eundo cubitum, modò digestio peracta sit, hoc est tribus horis à cibo sumpto.

De quinta essentia ossium humanorum.

C A P. X.

Arcanum ossium humanorum.

S V M A N T V R ossa humana, quæ per annum saltem terræ absconsa non erunt, abstergantur à puluere, & vino perquam optimo madefiant in frustula contusa, per octo dies. Deinde ex his distilletur oleum per descensum, quod

septima distillatione per retortam erit rectificandum, ut penetrandi summam acquirat potentiam: feces seu caput mortuum, quod remansit in distillatione per descensum, fortissimo combures igne, & ex calce illius elicies Salem cum aqua ebulli. Purificatus hic sal nitidus & purus, coniungendus est cum oleo suo, & incorporandus, quod facillimè fiet, modò Sal nitidus sit, & oleum summo opere depuratum. Hæc autem coniunctio si fieri potest ad maiorem efficaciam facienda est, dum Sol arietem ingreditur, quod fit vigesima prima die Martij, vniuscuiuscumque anni, similisque coniunctio obseruanda erit in Sale cranij humani cum spiritu vitrioli dulci. Tunc enim temporis partes omnes solidæ corporis humani succulentiores sunt, & plus humidi habent radicalis, quàm alio quouis tempore: addam quòd capiti Aries prædominationem quandam, & irradiationem vim inferentem habeat, & cum à capite, saltem à cranio, ossa omnia habeant originem, siquidem spinæ dorsi connectuntur, & spina capiti: ex consequenti Aries etiam omnibus ossibus vim inferet, & potissimum dum Soli coniungitur.

Vires & vsus essentia ossium humanorum.

Non datur in rerum natura potentius medicamentum ne dicam balsamum prædicto, ad curandos & sedandos quoscumque dolores arthriticos: cariem etiam citissimè tollit & omne ossium vitium corrigit. Applicatur autem tepidè balsami more cum gossipio partibus affectis: ad curandam autem arthritidem, purgandum erit corpus

Vires arcani ossium humanorum.

prius ter aut quater, pillulis ex Mercurio Spagyricè præparato, cum quibusdam granis extracti ellebóri, & tunc temporis mirandos videbis effectus.

De quinta essentia humana carnis.

C A P. XI.

*Arcanum
humana
carnis.*

HÆc essentia mira est, & æquivalet arcano sanguinis, sed pauci sunt qui eius rectam & debitam sciant præparationem. Theriaca est summa, & prævalet omnibus Theriacis, & serpentum omnium carnibus, quocumque modo præparatis: Similia enim similibus congaudent & conseruantur, modò illa quæ conseruandis corporibus destinantur, incorrupta sint: incorrupta autem fit humana caro, sequenti methodo. Sumatur caro humana, Adolescentis hominis violenta morte, ex iustitia perempti; laudati sanguinis, & quadratæ staturæ si fieri potest, Sole Virginem ingrediente ad quantitatem librarum saltem trium, ex erure, lumbis, aut natibus, projiciatur in optimum, & ab omni phlegmate depuratum vini spiritum, quem Alchool vini dicunt spagyrici, ut vini spiritus supernatet illi, ad tres aut quatuor digitos, & maneat simul in vase vitreo optimè clauso per tres aut quatuor dies. Deinde auferatur caro, & irroretur in catino vitreo frequentissimè spiritu salis ab omni phlegmate depurati. Catinus verò conseruetur apertus in umbra, in loco ubi puluis, nec aliæ festucæ,

carnem inficere possint : dum autem caro maximam spiritus salis copiam ebiberit perquam optimè desiccandam permittes in eadem umbra & simili catino, versata semper undiquaque carne : hæc caro sic condita summum est humanæ naturæ solatium & vitæ suæ propugnaculum. Reseruari potest in conferuis vitreis ad vsus suos; nihilominus tamen potest adhuc efficacius præparari, & in quintam essentiam redigi hæc methodo. Sumatur huius carnis sic conditæ lb. j. & in puluerem redigatur, puluis hic infundatur in perquam optimo vini alchoole, in eo scilicet, quod per circulationem fragrantissimum odorem adeptum est, & maneant in digestionem lentissima balnei per quindecim dies, donec tingatur in colorem sanguinis spiritus vini. Tinctum effunde per inclinationem in aliud vas vitreum circulatorium, & clausis optimè omnibus iuncturis digere circulando, per octo dies, lentissimo igne, donec feces deposuerit omnes: tinctura iterum effusa in aliud vas quod optimè claudes, feces quæ in fundo remaneant prioribus fecibus coniunge, & bulliente balneo distilla ex his quicquid poterit humiditatis, illudque humidum Tincturæ priori coniunge: feces deinde combure, & violentissimo calcina igne, donec albescant; & ex his, cum aqua cardui benedicti, aut florum tilia arboris, aut florum lilij conuallij extrahe salem, quem calcinationibus, solutionibus, filtrationibus, & coagulationibus sæpius iteratis, in candidissimum reduces saccharum, quod coniunges priori tincturæ. Et ex hac tinctura lentissimo calore balnei extrahes humidum

aliquid, donec tinctura spissitudinem mellis acquiſuerit, quæ in vasis aureis digna est conſeruari, propter ſtupendas in ſanitate conſeruanda virtutes, & in morbis quibuſque pellendis.

Vires & vſus quinta eſſentia humane carnis.

*Vires hu-
mana carnis
preparata.*

Virtutes huius arcani reticere merentur, quòd tot tantæque ſint, vt in earum enumeratione, hyperboles ſuſpicionem adferat lectoribus: dicam tamen omnibus morbis accommodari, & Principes omnes, & Reges eo vti debere ad longiſſimæ beatæque vitæ vſum.

Sumitur ſingulis matutinis horis, ieiuno ſtomacho, in iuſculo pulli, vel ſorbili ouo, ad quantitatem trium, aut quatuor granorum.

De quinta eſſentia vrinae hominis.

C A P. XII.

*Arcanum
vrinae.*

V A M V I S vrina hominis ſit reiectaneum excrementum, quod facultas excretrix hominum, tanquam quid inutile, imò & nocuum corpori humano reiiciat; nihilominus tamen experientia quotidiana compertum habemus ſcabiem & vlcera quædam cutanea leuiuſcula, ſola vrinae lotionem curata & perſanata fuiſſe. Quod ſpagyricis Philoſophis indicauit, omnem vrinae ſubſtantiam excrementitiam non eſſe; quamuis

uis à natura vt excrementitia eijciatur; non enim ita prudens & auara est natura, vt solum excrementum à corpore deponat: bonum enim cum malo connectum, ex impotentia separationis, foras quotidie detrudit, imo aliquando bonum purum, vt in effloridi sanguinis crisi contingit excrementitia ergò non est tota vrinæ substantia, sed in ea latitat aliquid puri, quod purum putum extractum, mirum est naturæ balsamum ad curationem vulnerum & vlcera omnium, tum externorum, tum internorum extrahetur verò illud purum sequenti methodo. Sumatur vrina hominis sani, cuiuscumque sit ætatis modo non decrepitæ, Sole & Ioue in Piscibus existentibus, & colligatur maxima in quantitate, ad libras circiter viginti. His adde ad celeriore putrefactionem spiritus vini libras quinque, imponatur simul in vase vitreo optimè clauso ad putrefactionem in simo calido per mensem donec nigrescat per quam optimè vrina, deinde distilla lentissimo igne vt separetur spiritus vini, quem cognosces strijs distillantibus in Capite alembici, dum cessant prædictæ striæ, muta recipiens, & collige phlegma vrinæ, donec fumi albi apparuerint in capitello alembici, & in salem albissimum congelati fuerint. Hic Sal separa à capitello alembici, & custodi in vitreo vase optimè clauso feces combure fortissimo igne, & calcina tandiù, donec albescant cineres, ex his deinde salem extrahe phlegmate proprio suo si vis, aut phlegmate vini, & calcina tandiù, & solue & congela, & iterum calcina solue & congela, donec sal albissimus sit, & purus ab omni fœculento excre-

C

mento; hunc salem priori coniunge, & adde his tertiam partem ponderis sui, vini spiritus, ab omni phlegmate vindicati, & serua, poterit etiam loco vini spiritus addi spiritus therebentina rectificati, & seruari.

Vires & vsus essentia vrina humane.

Vires arcani vrinae & vsus.

1. Calculum renum vesicæque rumpit, & attrit, earumque partium vlcera breuissimo conglutinat tempore.
2. Gonorrhœam virulentam citissimè sanat, si cum eo granum vnum aut alterum camphoræ dissoluas.
3. Vulnere vlceraque externa, eo peruncta ad cicatricem perducit.
4. Difficultatem meiendi quamcumque cum spiritu therebentina citissimè tollit.
5. Putrefactioni internæ resistit, necat vermes, & à febris putridis præseruat.
6. Tempore pestis, summum est contagionis præseruatiuum.
7. Tumoribus applicatum tepide cum linteolis aut gossipio, ad maturitatem perducit.

Sumitur in aqua cinnamomi ad quantitatem granorum decem vsquè ad duodecim mane ieiuno stomacho, & post potum deambulandum est si fieri potest. Eo enim modo purgat mitissimè, & vrinas excirat.

Hæc sunt, amice Lector, quæ ex homine possunt extrahi, quæ tanta sunt vt sufficiant medico, ad curationem omnium morborum. Neque mirum est cum homo sit Microcosmus, & to-

tius orbis compendium, in eo latitant virtutes totius mundi, nec eget ipse alijs, quàm se ipso, vnde prudentissimum fuit illud oraculum *γνώρισε αὐτόν*. Sunt qui laudant quintam essentiam stercoris humani, laudatque Galenus 11. libro de simplicibus medicamentorum facultatibus, stercus humanum peculiari suo capite, ad tumores aliquos gutturis mortiferos resoluendos, & pro arcano sui temporis enumerat, sed essentia urinæ humanæ vices aget illius, & quidem præstantiores, & delicatis hominibus non erit fastidio.

De quinta essentia Cerui.

CAP. XVII.

S V M E N D V M est caput Cerui, qui cornua recentia & valde tenera habeat, & vetera deposuerit, hoc caput pelle deposita, vna cum cornibus, in frustula conscindendum est, & cum æquali quantitate sanguinis Cerui vitreo vase imponendum, & fimo equino calido putrefaciendum per mensem integrum, Sole & Mercurio, in Leone existentibus. Peracto mense putrefactionis, distillandum erit omne in balneo mariæ, aut in cineribus tepidis lentissimo igne. Vt si quid est spiritus separetur à phlegmate & aquoso humore. Quod cognosces in distillatione, si strias emittunt vapores, qui sursum ascendunt,

*Arcanum
Cerui.*

& in liquidum humorem in capitello alembici conuertuntur, euanefcentibus strijs mutandum est vas recipiens, & colligendum phlegma, donec spiritus albi & spiffi conscendant. Tunc enim temporis permutandum iterum est vas, & aqua lactescens quæ egreditur seorsim colligenda est, & ignis augendus pederentim, donec omnis aqua alba egressa sit. Tunc iterum etiam augendus est ignis, vt sal sublimetur albus, & nitidus, qui lateribus capitelli alembici adhærebit, non fecus, ac sal vrinæ, hic sal per quamoptimè custodiendus est vitreo vasi optimè clauso: Spiritus verò, & aqua lactescens simul coniungendi sunt, & septem vicibus per distillationem purificandi. Deinde coniungendi sunt cum sale volatili, & iterum septem vicibus distillandi, mutato singulis vicibus alembico, aut saltem bene absterfo priori, feces verò prioris distillationis alcinandæ sunt fortissimo igne, & tanto, vt calbescant. Ex his deinde cineribus albefactis extrahendus est Sal, purificandus iteratis calcinationibus, filtrationibus, & solutionibus, vltima purificatione, hoc est, donec nullas in solutione emittat feces, nec vlllo pacto turbet aquam quæ Salem soluit. Hic Sal deinde purus nitidusque factus coniungendus est cum prioribus essentiis, Sale volatili scilicet aqua lactescenti, & spiritu, & tandiu inuicem circulandi donec inuicem coniungantur, nexu indissolubili.

*Vires & Vfus essentia Cerui.**Vires &*

1. Hoc arcanum est Epilepsiæ Rixotomon, radi-

citius enim tollit quamcumque Epilepsiam. *usus arcani ni Cerui.*

2. Omnibus Maniæ speciebus succurrit & medetur.
3. Dolorem capitis inueteratum tollit & vertiginem curat.
4. In prolonganda vita, eaque sana conseruanda, æque efficax ac arcanum sanguinis cuius vires æmulatur.

Sumitur ad quantitatem vsque ad ʒ. j. in iusculis in ouo sorbili, in aqua cinnamomi stillatiua, aut florum Tiliæ arboris pro Epilepsia.

De quinta essentia Vipera.

C A P. XII.

VISCERATÆ Viperae, capite caudaque abscissis, cuteque deposita, minutim inscindendæ sunt, & vasi vitreo imponendæ, cum spiritu salis, ad eminentiam quatuor digitorum Sole existente eum Mercurio in domo Gemini & insolandæ per quindecim dies. Deinde distillandum est, quicquid poterit humiditatis, distillatum toties rectificandum, donec empyreuma nullum redoleat, & vasi vitreo referuandum, feces verò comburendæ, & calcinandæ donec albescant cineres, ex his demum sal extrahendum solutione, calcinatione, filtratione, & coagulatione, hisque sæpius iteratis opera-

*Arca-
ni Vipera.*

tionibus ad falis vsque candorem summum, & puritatem, donec dulcis fit & liquefcat vt cera lenissimo igne, deinde coniungendum est, prædictus nobilis, & splendidus sal, in aqua sua, & ambo circulandi donec nexu indissolubili coniungantur, & fiant vnum inseparabile interim si quid est humiditatis aquosæ, per balnei calorem tepidum, poterit separari. Quod referuari poterit separatim ad oculos albugine, nebulis, & cataracta læsos, & ad auræ pestiferæ fugam.

Vires & vsus essentia Viperarum.

Vires & vsus arcani Vipera.

1. Hoc Arcanum est cordis potissimum, & vitæ solidum propugnaculum, ideò omnibus veneni speciebus potentissimè, & efficacissimè resistit, eaque vincit.
2. Febres omnes pestilentes & malignas ad laudatam crism, & citissimam coctionem conducit.
3. Ab omni pestis & contagionis periculo custodit, fugat auram pestilentem, vapores, & corruptiones internas malignas, Cerebrum, cor, & hepar infestantes, foras præterdit & euincit per insensibilem transpirationem.
4. Morfibus serpentum & brutorum aliorum venenatorum exterius appositum curat, & venenum mortificat.
5. Bubones pestilentes, & carbunculo & antraces exterius applicatum citò maturat eorumque dolores ingentes mitigat.

6. Cutem scabie & plora serpigine & herpete affectam absque dolore curat leuēmq; & politam reddit.
7. Leporam ipsam tutissimē, & certissimē curat, renouat enim totum sanguinem & purificat, hæmatosimque laudatam efficit, redacto ad temperiem moderatam & vitalem hepatis calore.
8. Vitam ergo ab omni morbi periculo custodit, longæuam efficit, & beatam, & tandem cum prædictis sanguinis humani arcanis, est naturæ humanæ, summum & vnicum in hac miseriarum valle solatium.

Sumitur singulis matutinis horis ieiuno stomacho in aqua cinnamomi cardui benedicti, in aqua theriacali ad quantitatem ℥.j. vel in aqua roris Solis, ad maiorem efficaciam.

De quinta essentia carnis Lupi.

C. A. P. X. V.

SVMANTVR Lupinæ carnis recenter macerata ℔ x. Arcenici mineralis ℔ j. radicis siccæ Aronis siue Iarri vel Serpentariæ majoris ℔ ij. Fuliginis ℔ j. ℔. aquæ Calcis ℔ vj. misceantur omnia & contendantur contundenda & incidenda incidantur, & imponantur vasi vitreo optimè clauso ad putrefaciendum in fimo tepido per mensem integrum, deinde extrahatur

*Arcanum
Lupi.*

C 4

quicquid poterit humiditatis, in lento balnei calore, transferatur alembicum ad cineres & distillentur fortissimo igne, ad siccitatem vsque, aqua distillata, ter aut quater rectificetur, feces comburantur igne ad albedinem vsque, ex his extrahe Salem cum aqua Serpentariæ aut Iarri, & purificetur vltima purificatione, donec feces nullas emittat, deinde dissoluatur in aqua sua ter aut quater rectificata, & maneat in digestionem tepida, per quindecim dies, deinde in lento balnei calore extrahatur omne humidum, quod eo calore ascendere poterit, reliquum quod in fundo remanebit custodi in vasis vitreis optime clausis.

Vires & vsus essentia carnis Lupine.

*Vires Ar-
cani lupi &
vsus.*

1. Lupum manifesta est occulta quadam proprietate curat.
2. Cancrum etiam & nolimetangere potentissime mortificat & sanat.
3. Scrofulas euellit & vlcera quæcumque maligna, & phagedenica breuissimo tempore ad cicatricem perducit, exterius illinendo per se solum, vel cum oleo aliquo, siue cum oleo amygdalarum amararum, vel cum oleo vitellorum oui, vel cum oleo mandragoræ, ad dolores mitigandos, quos excitat inter agendum.

De quinta essentia Vulpecula.

CAP. XVI.

V M A T V R Vulpes mas, verno tempore, & occidatur, & cum suo sanguine in vas vitreum imponatur in frustula concisa: addatur aliquid vini alcohol vt supernatent humida siccis, ad eminentiam quatuor digitorum, collocetur vas optime clausum in fimo equino tepido, per mensem integrum, eoque transacto, distilletur quicquid poterit distillari, distillatum circulandum est, & deinde septies rectificandum: feces vero prioris distillationis calcinandæ sunt, donec albescant cineres, ex his Sal extrahendus, & purificandus vltima purificatione, vt in omnibus superioribus essentiis factitatum est. Sal purus putus aquæ suæ rectificatæ coniungendus, & digerendus per octo dies, & deinde humidum superuacaneum extrahendum balnei calore, & reliquum seruandum in vasis vitreis.

*Arcanum
Vulpecula.*

Vires & Vfus.

r. Mira quadam proprietate colicos dolores certissime sanat, imò gestans secum hoc arcanum vasi aliquo vitreo hermetice clauso impositum, nunquam affligetur ventris

*Vires &
Vfus arcani
Vulpecula.*

& intestinorum dolore.

2. Dolores etiam podagricos tollit exterius illinendo, & curat interius sumendo.
3. Hydropicos mirabiliter subleuat, & aquas & ventos sensim consumit.
4. Alopeciam sympathica agendi facultate exterius vngendo partes alopecia affectas, curat.
5. Neruis conuulsis etiam medetur, sumitur mane in iusculis ad ʒj.

De quinta essentia Galbulæ ad Icterus.

CAP. XVII.

*Arcanum
Galbulæ.*

PÆ manibus habenda est maxima quantitas extracti stercoreis auferculi, qui veris tempore herbas pascuntur, paratum cum aqua Imperiali, deinde tres aut quatuor galbulæ tempore veris sunt accipiendæ & Occidendæ, & in suo sanguine macerandæ per putrefactionem, per quindecim dies in fimo calido, deinde distillandæ, distillatum purificandum, vt in prioribus arcanis, feces comburendæ & calcinadæ donec albescant cineres, ex his salem extrahere oportet, & limpidum candidumque reddere, vt suprâ in superioribus arcanis factum est, sal demum coniungendus cum aqua sua pura pura, & circulandus per octo dies, vt si quid est fœculenti, in fundo refideat, quod per inclinationem separandum est, &

totum reliquum purum, & à fecibus terrestribus vindicatum, aquæ Imperiali extracto stercoris anerculi impregnata connectendum & seruandum in vasis vitreis optimè clausis ne respirent.

Vires & Vsus.

Icterus absque dubio curat si per mensem integrum, Ictero quocumque affectu eo vtatur, singulis matutinis horis ieiuno stomacho eundo deinde deambulandum si fieri potest per duas, aut tres horas. Sumitur autem in iusculis tenuibus ad quantitatem coclearium duorum, aut trium singulis vicibus. Non erit artis culpa si ægrotus prius purgetur aliquò leui medicamento, chologogo, & mittatur aliquid sanguinis si vires ferant, quod medico est contemplandum.

Vires & Vsus arcani Galbulae.

De quinta essentia Talpæ.

CAP. XVIII.

ALCINENTVR Talpæ cum Sulphure, calx imbibatur cum succo chelidonæ ad eminentiam quatuor digitorum, & stent in digestionem per octo dies, in cineribus tepidis in vase vitreo optimè clauso, his transactis diebus, distilletur fortissimo igne succus chelidonæ, & rectificetur ter aut quater, feces demum fortiter calcinanda ad albedinem vsque, ex his sal extrahendus purus

Arcanum Talpæ.

putus, iteratis calcinationibus, & solutionibus, & tandem aquæ suæ contingendus, & seruandus in vasis vitreis optimè clausis.

Vires & Vfus essentia Talpa.

*Vires &
vfus arcani
Talpa.*

Cancrum tineam & Herpetes fortes curat, si ea sæpissimè imbibantur, gossipiis ea essentia madefactis.

De quinta essentia Hirundinum

C A P. XIX.

*Arcanum
hirundinis.*

VMENDÆ sunt hirundines duodecim, aut viginti aut plus, & suffocandæ sunt, vt sanguis earum integer permaneat in venis, & minutim incidendæ sunt, cum earum plumis, & imponendæ vasi vitreo distillatorio, cum parum, videlicet cum vnciis quatuor aut quinque spiritus chelidoniæ plantæ, (cuius spiritus extractio docetur infra peculiari suo capite libri secundi huius operis) & distillandæ sunt in tenui calore donec spiritus egressus sit torus, tunc enim temporis augendus erit ignis donec humor omnis ascensus fuerit, caput mortuum erit postea calcinandum fortissimo igne, donec candescat, ex cineribus cum aqua chelidoniæ Sal erit extrahendus, & purificandus secundum artem, vt præmonstratum fuit antea, & coniungendus cum

humore suo egresso & aliquoties purificato, per
rectificationem, redistillando septies.

Vires & Vfus.

Arcanum est Epilepticum summum, modo æger
vratur eo ad ℥j. singulis matutinis horis ieiuno
stomacho, per mensem, purgato prius corpore
aqua benedicta rulandi, quæ fit ex croco metal-
lorum loto, per infusionem in aqua chelidoniæ,
huius infusionis sumitur ℥j. ad purgandum, vt vi-
dere est suo peculiari capite libri tertij huius
operis.

*Vires &
vfus arcani
hirundinis.*

Mirum etiam est opthalmicum contra omnes
oculorum affectiones, si oculos intingant ægri
guttulis huius arcani, & internis sumant per ali-
quot dies ad quantitatem vnciæ vnus.

Permixtum fecibus Hirundinum & incorpo-
ratum ad modum cataplasmatum ad anginam est
vnicum & solū refugium cum cætera omnia des-
peratæ salutis sunt, est enim tenuissimarum par-
tium, & summopere penetrat & discutit omnes
tumores eòsque resoluit, addam quod & pecu-
liari quadam proprietate hanc affectionem curat.

*De quinta essentia Perdicum, Caponum
& aliarum Auium.*

CAPVT XX.

SVMENDÆ sunt aues quas volueris ef-
sentiam conuertere, & his occisis, plumisque

*Arcanū Per-
dicum, & a-
liarū auium.*

depositis cute & adipe omni, incidendæ sunt in
frustula cum ossibus omnibus, & phialæ vitreæ
imponendæ, & balneo mariæ collocandæ, vt bul-
liant per quatuor horas, his transactis calidè ver-
sandum est, è phiala vitrea, quicquid humoris
egressum est, ex carne auium, in aliud vas. Li-
quor prædictus depurandus est in balneo donec
feces nullas emittat extractis fecibus singulis tri-
nis diebus per inclinatione, è vase optimè clauso,
in balneo bulliente, caro deinde & ossa quæ remā-
ferunt comburenda sunt, & calcinanda ad can-
dorem, & ex cineribus albis sal extrahendus cum
aqua rosacea rectificata, si alembico plumbeo
distillata fuerit propter cerusæ copiam quàm
secum ex tali distillatione traxit, si salem mul-
tis calcinationibus, solutionibus, & filtratio-
nibus reiteratis ad candorem summum, & dul-
cedinem perducas, & liquori suo puro coniun-
gas, efficies medicamentum humidi radicalis
restauratiuum. Principibus & Regibus senectute
oppressis summopere desiderandum, cui sal mar-
garitarum addi poterit, non ad maiorem effica-
ciam, sed ad conseruationem arcani, quia sal
suis, & innatus non sufficit liquori suo conser-
uando, nisi addatur nouus, Margaritæ autem
dant copiam summam salis, facillimæ & citissi-
mæ præparationis, quæ vires alterius salis ferè
æquat, quocirca addere consulo.

Simili methodo potest extrahi quinta essentia
serpentum, cauda & capite abscissis, ad lepram,
& calidam iccoris intemperiem. Et ex Piscibus
omnibus, ad pthisim, & hecticam febrim, non ad
curandam, sed saltem ad vitā rerū prolongandam.

Vires & Vfus.

Pthificos & heclicos & nacilentos, & fenectute opreffos mirabiliter refouet, eorum humidum deperditum reparando in omnibus morbis cronicis, & in his in quibus vires deficiunt, fummum est alimentum & vitæ fomes.

Sumitur in iufculis affiduis, & in potu affueto, in omni hora, & tempore.

Vires & vfu arcani humidum.

*De quinta effentia Cancrorum flumiati-
lium, aut maritimorum.*

C A P. XXI.

HABENDA est maxima copia Cancrorum, & conchis fuis optimè expurgandi funt, caro verò eorum imponenda est vitreo vafi diftillatio & diftillanda est lentiffimo igne, hæc autem aqua fepties rectificanda est antequam feruetur, caput mortuum harum omnium diftillationum calcinandum est donec albefcant cineres, ex his deinde cum aqua onouidis, aut milij folis, aut faxiftagæ, falem extrahes purum putum & nitidum, & ab omni terreftri fece vindicatum. Deinde liquori coniunges, & feruabis ad vfu fequentes.

*ARCANUM
CANCROVIVUM.*

*Vires &
usus arcani
Cancrorum.*

Calculum Renum & Vesicæ miraculosè extrahit, & comminuit, cuiusque efficientes antecedentes tollit causas.

Dissuriam stranguriam, & omnem meiendi difficultatem cum spiritu therebentinæ permixtum tam subito sanat, vt magicum effectum dicere possis.

Oculorum caliginem depellit, & nebulas discutit vngulas, & cataractas guttatim in angulis oculorum instillando ter in die.

Sumitur interius in iusculis assuetis, & aquis appropriatis ad morbum quem curare cupis, valet etiam exterius applicatum ad cancras curandos, modo mortificati sint prius, arcano arcenici, quod in tertio libro docebitur, peculiari suo capite, vel arcano Lupi prius dicto.

Simili methodo & via extrahi potest quinta essentia ex omnibus conchiliis: potentius autem erit remedium, si Salem volatilem reddas, cum spiritu vini quod fit digestionem & cooborationem sæpius iterata spiritus vini, super Salem prædictum, Sal enim tunc temporis penetrandi summas acquirit vires, & tartaros omnes resoluit.

De quinta essentia Centipedum animalium.

C A P. X X I I.

*Arcanum
Centipedum.*

COLLIGENDA est maxima copia Centipedum, & proijciendi sunt in vas vitreum,
cum

cum sufficienti quantitate Salis communis decre-
 pitati, & purificati, vt morientis, deinde distil-
 landi sunt, fortissimo igne, vt eorum aqua, vna
 cum spiritu Salis communis egrediatur, hæc aqua
 septies aut pluries rectificanda est antequam re-
 ponatur ad conseruandum, Salem verò in fundo
 remanentem calcina iterum, vt Centipedes per-
 mixti optimè calcinentur, & Sal fiant, deinde
 cum aqua Aristologia rotundæ, purificandus est
 Sal ille sumpere, vt ferè fluat sicut cera in lento
 calore, deinde digerendus cum optimo spiritu vi-
 ni absque pnegmate, & circulandus, & putrefa-
 ciendus, & fortissimo igne pellendus, donec vo-
 latilis fiat vna cum spiritu vini, hic Sal deinde vo-
 latilis coniungendus est cum priori suo liquorè, &
 sic inuicem permixta, seruanda sunt ad vsus se-
 quentes.

Vires & Vsus.

Interior sumpta hæc essentia, cum aqua cin-
 namomi sanguinem purificat, & valet ad lepram
 curandam ratione spiritus Salis, quem secum
 habet.

*Vires &
 vsus centi-
 pedum ar-
 can.*

Vlcera quæcumque externa exterius illigendo
 sanat, & interna etiam cum spiritu Therebenti-
 næ sumendo, breuissimo conglutinat tempore.

De quinta essentia Vermium terrestrium.

C A P. X X I I I.

COLLECTI Vermes terrestres mense Maio,
 in spiritu acido vitrioli suffocandi sunt, &

*Arcanum
 Vermium.*

D

50 *Myrothecij Spagyrici,*

deinde distillandi lentissimo igne, donec non amplius distillet, deinde mutato recipiente augendus est ignis usque ad calcinationem fortissimam capitis mortui, donec candescat fundum alembici, & albescant cineres, ex quibus salem extrahes & purum putum facies, multis iteratis calcinationibus & solutionibus, reiectis fecibus, singulis vicibus dum calcinas & soluis, aquam demum distillatam, & liquorem omnem priorem, & posteriorem rectificabis & coniunges sali puro, & servabis ad usum.

Vires & Usus.

*Vires &
Usus arcani
Vermium.*

*Cura fistu-
larum.*

1. Arcanum est mirum, ad infantulos à vermibus præservandos, & infectos vindicandos à tali illuivie.
2. Fistulas etiam mirificè curat, si sæpissimè colluantur, & eorum capacitas compleatur eo arcano, tinctura aristologiæ rotundæ spiritu vini extracta delibuto.
3. Scabiem etiam exterius illinendo certissimè curat. & cutem abstergit exterius applicatur ad vlcera sananda, & fistulas, & scabiem cum aqua Aristologiæ, & eius tinctura permixtum.

Interiorius verò sumitur in aqua absynthij pontici, aut portulacæ, aut succo limonum, vel cum aqua hyperici, ad quantitatem colearij vnius vel alterius.

De quinta essentia Buffonum.

C A P. XXIV.

MENSE Junio colligendi sunt Buffones in maxima quantitate, & suspendendi sunt in aëre in loco, vbi radij Solis vigeant, & polleant toto fere die, & tandiu ibi conseruandi, donec optimè siccescant, sicci comburendi sunt ad candorem cinerum, ex cineribus extrahendus est sal cum aqua cardui benedicti, aut scabiosæ, aut corticum limonum, ad puritatem summam & candorem. Hic sal deinde permiscendus est cum aqua theriacali & seruandus.

*Arcanum
Buffonum.*

Vires & vsus.

Sunt qui aquam distillatam Buffonum dum viuunt distillatorum laudant pro mortificandis cunctis inflammationibus externis, tum ad cohibendâ gangrenam partium, & dolores summos calidos arthriticos mitigandos, sed huius rei fides sit penes experientiam cauto medico & prudenti committendam, quia venenum summum est hæc aqua, imò odore solo existimo, interficere posse, propter eius spiritus volatiles qui semper exeunt ex aqua. De sale verò nullo pacto dubitandum est quin theriaca summa sit, & mirum alexiterium, ignis enim omnia consumpsit præter sallem vitæ, qui numquam venenum est, sed vitæ

*Vires &
vsus arcani
Buffonum.*

52 *Myrothecij Spagyrici,*

fomes & propugnaculum, vbique possint natura mortem, ibi etiam vitam collocavit, vt morti mederetur. Vires verò huius laudatissimi salis, sunt contra omnia venena, tum assumpta per potionem, tum per aërem illata: Vnde pestis est summum alexipharmacum, bubones etiam & carbunculos pestilentes mirabiliter exterius illitos curat & sanat, eorūque malignitatem reprimat, & cancos tutissimè curat. Sumitur mane ieiuno stomacho, ad quantitatem dragmæ vnius cum aqua cinnamomi, vel illinitur exterius ad cancrum mortificandum.

*De quinta essentia Ranarum Biridium,
que pratis adstant mense
Maio & Aprili.*

C A P. XXV.

*Arcanum
Ranarum.*

CAPTANDÆ sunt eo tempore Ranae illæ, & viua distillandæ lentissimo igne, in balneo Mariæ per quatuor horas, & colligere quicquid humoris per spatium illius temporis egredi poterit, Deinde mutato recipiente iuncturis optimè clausis, mutandum est vas è balneo, ad cineres & distillandum quod superest humoris, qui priori coniūgendus est. Reliquum verò quod in fundo alembici superest, comburendum est fortissimo igne, in tigillo forti & ad calcinandum apto, donec incinerefcatur probè, & ex cineribus albis

sal extrahendus & purificandus est, vt artis est vsque ad candorem summum & dulcedinem, deinde liquori suo rectificato, & septies distillato connectendus, vt simul vniantur, & fiant vnum ad sequentes vsus seruandum.

Vires & vsus predictæ essentia.

1. Arcanum est mirum ad quartanam curandam occultata & innata sua proprietate.
2. Curat etiam febres tertianas, & quotidianas: vnica potione, cum aqua Necotianæ seu peti, post vomitum superfudando quantum & quandiu fieri poterit.
3. Inflammationes omnes mittigat, earumque dolores lenit exterius vngendo.
4. Erisipetata mirificè, & breuissimo tempore tollit eorumque ardorem compescit.
5. Dolores arthriticos è causa calida ortos, exterius vngendo summopere lenit & mitigat.
6. Talpis & concauis vlceribus medetur.

Vires Ranarum & vsus.

Sumitur ad quantitatem vnciæ vnus, cum vncijs duabus aquæ peti aut cardui benedicti, ieiuno stomacho superfudando; deinde quantum fieri poterit, & per se sola exterius applicatur cum gossipio aut linteis.

*De quinta essentia moschi ambari
& Icbeta.*

CAP. XXVI.

*Arcanum
Moschi.*

HA s quintas essentias, in primo libro collocamus inter animalium essentias, quòd sint mixta quæ desumuntur, ex animalibus quamuis de ambaro anceps sit quæstio, an sit excrementum animalis vel fungus & excretio terræ, attamen quod flagrantissimum reddat odorem inter essentias odoratas ponemus.

Hæ autem hac methodo fieri debent, tota eorum substantia modo pura sit, conuertitur in essentiam, indigent tantum vt partes quas habent heterogeneas ab homogeneis separentur, quas aliquando non solum à natura tales habent, sed etiam impostura & fraude mercatorum. Ambarus ergo Zibeta, vel Moschus comparanda sunt optima ad quantitatem lb. j. aut β. & dissolueda sunt in optimo vini spiritu alcoholisato, & tandiù rectificato, donec odorem gratissimum per se acquirat, vt docetur peculiari suo capite in lib. 2. huius operis, dissoluta, collocanda sunt in vitreo vase oblongi colli, optimè clauso, ne respiret, super ignem lentissimum, vt penitus dissoluantur omnes eorum partes. Partes autem heterogeneæ decident ad fundum, & hypostasim facient quam per inclinationem partium dissolutarum per spiritum vini, separabis, & sic dissolu-

tas partes in aliud vas vitreum oblongi colli transféreres, & in eo vase obturabis, & sic denuo collocabis in balneo mariae per quindecim dies, in lento calore, ut partes solutæ omnino depurentur. Quam depurationem cognosces per separationem partium heterogenearum in fundo residentium; quas ut in prima operatione separabis & tandiu sic ages, quandiu feces & hypostasim faciet solutum post residentiam longam in balneo tepido. Postquam autem feces nullas emittere, sed clarum & limpidum semper permanebit solutum tunc temporis distillandum erit lentissimo igne, usque ad mellis consistentiam. Quod erit arcanum ambarinum reservandum in pixidibus argenteis, vel aureis, ad usum, & aqua in phialis optimè clausis, quæ etiam suos peculiares habet usus & virtutes.

Vires & usus arcani Ambarini.

1. Ad spiritus languidos refocillandos mire efficacax si granum vnum aut alterum incorporatur cortici citri conditæ & tritæ.
2. Ad pestilentis auræ fugam summum est arcanum, modo granum vnum illius teneatur in ore.
3. Ad Syncopen summopere valet, granum vnum illius dissolutum, in aqua cinnamomi & potarum.
4. Oris putredinem & fátorem frequenti usu, tandem tollit, siue ex dentibus aut gingivis putrefractis, & cancro affectis, siue ex stomacho, & mala primæ coctionis dispositione dependeat.

Vires Moschi.

5. Sensus omnes acuit memoriam precipuè & intellectum & cerebrum adeò roborat, ut à vertigine comate & frigidis omnibus affectibus præseruet.

Sumitur autem granum vnum aut alterum illius dissolutum in aqua cinnamomi, vel incorporatum cum aliqua cortice odorata condita, ut fiant Trochisci.

Aqua autem illius arcani quæ est spiritus vini rectificatus, ad hæc omnia prædicta valet, & præterea, restituit summopere humidum radicale deperditum à calore nostro naturali, & vires æmulatur auri potabilis, in curandis morbis, & beatissimus est ille Medicus, qui eius spiritus habet copiam.

De quinta essentia Cera.

C A P. XXVII.

*Arcanum
Cera.*

Cera quod sit opus Animalium, ideo de eius essentia in primo libro inter animalium essentias, tractandum esse mihi visum est, tantum enim in se continet humidi radicalis mundi, quantum & mel continet, vna enim & idem sunt, & ex eadem materia procedunt, differunt tantum ut crassum à subtili, antequam verò essentiam eius doceamus. Quid sit cera prius mihi accidit explicandum, eius enim materiam & centrum pauci norunt. Cera ergo est crassa & spissa substantia dulcedinis terræ, quæ ab apibus sumitur in ali-

mentum ex rore, ex floribus, & ex extremitatibus arborum germinantium tempore veris, quæ extremitates, locustæ dicuntur, & habent dulcedinem summam, illud alimentum sumitur ab apibus & digeritur, & post digestionem pars purior conuertitur in earum substantiam reliquum abit in excrementum: Quod excrementum etiam partes habet, non æqualiter puras, ex purioribus & liquidioribus mel constant apes, ex crassioribus vero Ceram, quæ cū ortum habeat ex dulcedine terræ, dulcedo vero terræ, ex humidi radicalis terræ partibus costioribus, ideo arcana summa ex Cera elici possunt operibus Chymicis, cum humidum radicale terræ, sit totius sanitatis humanæ fundamentum & sedes elicientur autem prædicta arcana sequenti methodo.

*Cera ortus
& origo.*

Ceræ Sumetur libra vnica, aut altera & in frustula concindetur, aut fusa & liquata, in retortam vitream capacis & largi colli reponetur, cum æquali pondere arenæ perquam optimè lotæ, vt à puluerulenta & terrea fece vindicetur, ne Ceræ limpidam substantiam conspurget, & contaminet, Retorta, collocabitur in cineribus cribratis, ad fumum ad hanc distillationem aptum & recipiente collo retortæ adaptato, iuncturis optimè clausis dabitur ignis primo lentus obseruatis gradibus, deinde augetur ignis pedetentim vsque ad summum vigorem, donec tota substantia spirituosa Ceræ ascenderit. Debet autem hæc distillatio per quatuor aut sex dies continuos fieri, est enim difficillimæ ascentionis hæc spirituosa substantia Ceræ, quod glutinosi Salis partibus adhæreat fixis, quæ sublimationem retardant &

impediunt. Postquam hæc tota Cera spirituosa substantia ascenderit, denuo in retorta noua est rectificanda septies, mutata retorta singulis vicibus, tunc completum est arcanum Cerae, & Capax vt recipiat virtutes florum omnium per solam infusionem, vt arcanum sit summum ad vulnera omnia promptissimè sananda, tanquam balsamum naturale. Præstat enim hoc oleum Cerae, cuiuscumque oleo alij ad virtutes florum suscipiendas, & ad balsamum parandum efficacissimum ad vulnera quæcumque curanda & vlcera consolidanda, si in eo macerentur flores hyperici & radices consolidæ maioris per mensem integrum, in cineribus tepidis.

Vires & Vsus olei Cerae.

*Vires &
vsus arcani
Cerae.*

1. Vulnera & vlcera quæcumque tum externa tum interna curat vnde valet ad omnes dysenteria species.
2. Hæmorrohoidas vlceratas & cancrasas mitigat doloremque sedat.
- 3 Colicos dolores cum spiritu vini sumptum mirabiliter sanat.

Sumitur à guttis 8. ad 12. in vino optimo, in spiritu vini, & aqua cinnamomi exterius verò per se solum illinendo applicatur vlceribus.

De quinta essentia Mellis.

C. A. P. XXVIII.

*Mel quid sit
& eius Ar-
canum.*

MEL, vt diximus superius, est de eadem substantia conflatum ac Cera differunt tantum,

quia Mel partes habet liquidiores & subtiliores dulcedinis terræ, ex qua apes sumunt alimentum.

Si autem arte adhuc in subtiliores partes diuidatur, diuinum euadit medicamentum, quod sequenti via consequetur Chymicus.

Mel aqua pluuiali septies distillata soluendum est, & leui igne despumandum idque sæpius donec nullas in solutione emittat feces, sed clarum & limpidum vna cum aqua quæ ipsum soluit, maneat. Deinde circulandum est per mensem integrum in pellicano, leuissimo igne tunc demum in balneo distillandum est, quicquid distillari poterit, reliquum verò in cineribus distillandum erit ad siccitatem vsque & combustionem naturæ terrestris, ex qua optimè calcinata, salem elicere oportet, eumque salem mundare solutionibus multoties & calcinationibus iteratis, vt ab omni fece terrestri perquam optimè emungatur. Sal sic præparatus & mundus, cum aqua mellis quæ in balneo Mariæ distillata est, eaque pura & munda septenis aut pluribus distillationibus, coniungendus est, tum demum cum oleo suo, quod in cineribus distillatum est, itidem purum & mundum connectendum est digerendo pedetentim, vt in spissum gummi euadat quod seruandum est tanquam secretum summum sanitatis.

Vires & Vfus.

Summum est sanitatis præseruatium, & virium naturalium corroboratium, extrinsece & intrinsece conseruat humanum corpus, vnde conuenit omnibus morbis.

*Vires &
vsus arcani
Mellis.*

60 *Myrothecij Spagyrici,*

Sumitur in vitellis ouorum forbilibus mane
ieiunio stomacho, vel in iusculis ad quantitatem
dragmæ vnus.

*De quinta essentia cornu Cerui
Rhinocerotis, &c.*

CAP. XXIX.

*Arcanum
cornu Rhi-
nocerotis.*

*Cornua a-
nimalium
vnde sint
& ungues.*

CORNUA hæc omnia quæcumque sint cum
excrementa terrea sint medullarum, quæ ci-
bo & alimento sunt ossibus, ossa purum sumunt,
& reliquum foras pellunt ad cornua, quæ ad ex-
tremitates ossium semper adnascuntur, ita vt vi-
deantur ossa producta, sed cum substantiam ha-
beant ab ossibus diuersam ossa censenda non
sunt, sed quid productum ab excrementis ali-
mentorum ossium. Quæ quamuis excrementa
sint attamen non spoliatur virtutibus admiran-
dis, vt palam est, in his omnibus cornibus, quæ
gerunt animalia in quibus substantia salis prædo-
minatur alijs substantijs, quæ mixta constituunt
ex sententia chymicorum, hæc autem animalia
vocantur ab alijs philosophis melancholica. Cur
autem hæc animalia polleant virtutibus fortiori-
bus alijs animalibus, imo sint etiam gratiora gu-
stu, vt apparet in perdicibus coturnicibus Ceruis
asinis & similibus, ratio in promptu est quod sal
quo turgent sit vitæ spiritus capacissimus, supra
alias substantias, propter fixationem suam quam re-
cipit, & dat alijs, & sit rerum omnium condi-

mentum, vnde gratia gustus est. Cornua verò horum animalium participant aliquid virtutis substantiæ illius qua turgent, quia excrementa pura non sunt, sed in his terreis substantijs latet aliquid spiritus vitæ, substantiæ salis. Valent autem potissimum ad venena, cornua illa, quod sal eorum quo turgent vitam, habeat veneno contrariam, sal enim ex se ipso propter vitæ ipsius fundamentum, quod à natura & Deo accepit, venenis omnibus contrariatur, hinc salua hominis serpentes necat. Et caro sale condita, & reliqua omnia salita serpentibus veneno sunt, & moribus venenatis sunt medicamento & remedio. Quintam autem essentiam Cornuum sequenti elicies methodo. Radenda sunt cornua, & in pulverem tenuissimum comminuenda, & vasi vitreo oblongi colli imponenda, cum spiritu salis, ad eminentiam quatuor digitorum, deinde obrurato vase circulanda sunt, & digerenda in balneo tepido per mensem, tum demum distillanda leuissimo igne in cineribus ad siccitatem vsque, cauendum autem est ne empiremma redoleat, hæc aqua quæ distillat, non propter virtutum diminutionem, sed propter ingratum saporem. Postquam spiritus omnis salis distillatus fuerit feces quæ remanent, in fundo alembici, comburendæ sunt fortissimo igne, & calcinandæ, ad candorem vsque ex cineribus vero probè calcinatis, sal erit eliciendus cum aqua cardui benedicti aut phaegmate vini, septies distillato, sit autem aqua cardui etiam septies rectificata, vt salem purum emittat, huic deinde sali puro & mundo, spiritus salis superius distillatus connectendus est, & digestionem

*Salua cum
serpentes necat.*

incorporandus, ut fiant unum spissum gummi, quod erit seruandum in phialis optime clausis, ad vsus miros.

Vires & Vfus.

*Vires &
vsus arcani
Rhinocero-
tis.*

- 1 Arcanum est summum contra venena omnia, & verum & vnicum bezoarticum remedium.
- 2 Quartanam etiam saepe utendo curat, tenacem enim & tartaream substantiam corporis humani attenuat & dissoluit.
- 3 Aduersus pestiferæ auræ contagionem nihil efficacius, & est summum pestis præseruatiuum & curatiuum.
- 4 Omnes spiritus, naturales vitales & animales mirifice recreat, & fouet.
- 5 Aduersus morsus animalium venenatorum mire efficax exterius unguendo & interius sumendo, ad cor defendendum ne veneno inficiatur.
- 6 Vermes enecat infantum interius sumendo, & putredinem omnem arcet & cohibet.
- 7 Valet ad lepram curandam, & leprofos mire recreat.
- 8 Valet etiam ad senectutem retardandam quia humidum radicale purum & mundum conseruat & fouet.

Sumitur ad quantitatem dragmæ vnius in iusculis & ouis forbilibus mane ieiuno stomacho, vel in aqua theriacali, vel in aqua cinnamomi.

De quinta essentia Ungulae Alcis.

CAP. XXX.

Ferunt omnes Medici Alcem Asinum syluestrem oculta quadam proprietate Epilepticos insultus curare, quod experientia confirmant, nihilominus tamen id vnde proueniat, apud neminem Medicorum nec Physicorum legere potui, nec audire vnquam potui vllam rationem, quam illam præfatam quæ de omnibus occultis, & quæ ignorantem/audiri potest, nempe occultam esse Alcis proprietatem, quæ proprietas cum à forma ipsa dependeat in cognitionem hominum deuenire nequit, id mihi numquam arrisit. Ideo quantum in me est ingenij in hoc elaboravi, vt rationem excogitarem aliam, quam illam vulgarem, ex qua naturam & essentiam, tum Alcis vngulae, tum Epilepsiæ pernoocere possimus. Asserunt Spagyrici Medici Epilepsiam, originem habere ex substantia Mercurij, aliis prædominante & superbiente, non secus ac in magno mundo ingruente tempestate, feruntur vndique nubes & glomerantur, insurguntque venti, fulgura, fulmina, & tonitrua, donec dissipatis nubibus redeat clara tempestas, sic in homine caduco laborante, superbit substantia Mercurij, sursum deorsum vndiquaque fertur, turbatur visus auditus, & reliqui sensus, intellectus & ratio, instantur & tumescunt ab spiritibus ventosis mēbra, donec tandem

Ungula Alcis vndenū curat Epilepticos.

Epilepsia origo vnde.

*Epilepsia
cura vera.*

dissipata illa Mercurij superbia, nubibusque ex ea glomeratis, redeant ad primum statum omnia, & redeat clara tempestas microcosmi, iam verò ea omnia quæ tempestatem hanc frangere possunt, possunt & Epilepsiam curare, veluti sunt ignea omnia, & ætherea, quæ subito nubes fugare, & dissipare possunt inter quæ sunt spiritus vini, oleum vitrioli circulatum, oleum cinnamomi, & caryophyllorû, camphoræ, & reliqua similia, quæ cum in ea sint, & summæ penetratiõis, illico, ad caput feruntur ibique nubes, à Mercurio superbiẽte glomeratas, dissipant. Iam verò vngula Alcis cum siccissima sit propter salis calcinati & retorridi copiam summam, quam in se habet, potest etiam proprietate manifesta, salis sui retorridi, & ratione spiritus salis ipsius, ipsam Mercurij superabundantem humiditatem comprimere. Addam etiam quod Cornua omnia, Vngulæ sulphuræ sint substantiæ, & vitriolatæ, quòd experientia confirmatur dum metalla colorant, & variis coloribus afficiunt, & molliem & ductibilitatem illis inducunt, si fusa, super vngulas aut cornua projiciantur: beneficio autem illorum spirituum sulphureorum & vitriolatorum mercurij ascendentem humiditatem, & vndiquaque diuagentem figunt, & coercent, cum proprietas sit illorum spirituum congelare, & figere mercurij dissolutam substantiam, in qua tantum fixione & compressione consistit vera cura Epilepsie, quia tamen pauci ita procedunt illamque curam norunt, idcò pauci sunt, imò perpauca, qui Epilepsiam aliosque eiusmodi morbos curare sciãt, sed incurabiles relinquunt. Vt autem curari possit dabimus

dabimus Vngulæ Alcis essentiam sequenti metho-
 do, quæ multum confert, imò prorsus curat
 Epilepsiam. Sumatur vngula Alcis, pedis sinistri
 posterioris numero vna, & radatur in frustula te-
 nuissima, super ipsam proijciatur, ad eminentiam
 duorum digitorum oleum caryophyllorum, &
 cinnamomi, æqualibus partibus, in quibus flores
 tiliæ arboris, & pæoniæ maduerint per mensem
 integrum: deinde cum ipsis floribus circularata fue-
 rint hæc olea, deinde rectificata, & ter aut qua-
 ter distillata vt tenuitatem summam acquirant,
 his ita collocatis in vitreo vase oblongi colli, &
 obturato orificio, ne respiret, imponens furno
 Athanoris ad circulandum, donec vngula dissolu-
 ta sit cum ipsis oleis, & in mucaginem redacta:
 tunc demum distillabis igne cinerum leui, ne
 comburatur vngula, postquam amplius distillare
 non poterit, reliquum aperto igne combures, &
 in cinerem reduces, è qua salem elicies cum aqua
 florum tiliæ arboris, vel cum aqua pæoniæ, aut
 calendulæ. Eumque salem elicies purum & mun-
 dum, quem sic mundum, coniunges oleo priori
 distillato, & circulando in gummi reduces, addi-
 tis dragmis nonnullis ambari optimi, in puluerem
 tenuissimum reducti, & sic balsamum conficies,
 stupendum aduersus quamcumque Epilepsiam
 puerilem, aut virilem, effectus eius testabitur e-
 uentus fœlix & faustus, omnibus hisce miseris, qui
 malo illo cruciantur.

*Arcanum
 vngulae Al-
 cis.*

Vires & Vsus essentia Vngula Alcis.

Scotomiam omnem vertiginem, soporem, ve-

E

*Vires &
 vsus arcani*

66 *Myrothecij Spagyrici,**ungula Al-**-le**markus.**-le slugy**1773*

ternum, Epilepsiam & similes omnes affectus pedetentim, & insensibiliter curat, eorum causam consumendo, & annihilando.

Mirè recreat omnes cerebri facultates, & omnes sensus acuit tum externos & internos.

Sumitur cum aqua cinnamomi, pæoniæ florum tiliaë arboris, & in infusis & in ouis solubilibus, summo mane ieiuno stomacho, ad quantitatem ʒß. ad ʒj. Si pernicaces sint affectus, purgare corpus imprimis ego consulo, & præcipuè cum aqua benedicta Rulandi, quæ paratur ex infuso croci metallorum cum aqua cardui benedicti, & sumitur ad quantitatem ʒj. Purgatio autem hæc fieri debet bis in mense, aut singulis hebdomadis, si urgeat effectus, & singulis diebus uti, arcano præfato, donec curetur affectus. Postquam autem curatus fuerit (& præcipuè in curanda Epilepsia seruandus est hic modus,) singulis mensibus in plenilunio utendum est arcano unguis Alcis præfato.

De quinta essentia axungiarum omnium.

CAP. XXXI.

Arcana axungiarum & axungia quid sint.

AXungie omnes idem sunt in animalibus, ac gummi in arboribus. Sunt enim qualibet excrementum sulphuris naturalis, habent tamen etsi excrementa sint aliquid virtutis, quod sulphuris sapit naturam, quod in his semper adsit aliquid optimi sulphuris, ratione cuius miros habent ef-

fectus, in Medicina facienda, vt autem illud sulphuris, naturalis quod inest axungiis, adhuc magis elucescat in ipsis corporibus, vt virtutibus polleat efficacioribus, in essentiam reducemus sequenti methodo.

Axungia sumenda sunt & fundenda, & liquanda, postquam autem liquata sunt, sumenda sunt frustula laterum veterum, & ignita, in axungias liquatas proijcienda, vt bibant quantum poterint axungiarum. Deinde lateres illi contundendi sunt, & in puluerem reducendi, & in retortam imponendi, & distillandi fortissimo igne, & demum septies rectificandum est oleum, quod ex illis egreditur, & seruandum in phialis optimè clausis. Sic distillabis oleum mirum ad dolores arthriticos, axungia vrsi & cati. Ex illis item oleis rectificatis, cum floribus & herbis ad vulnera aptis, potest parari balsamum mirè efficax, ad vulnera curanda citissimè, præstat enim hoc oleum spiritui therebentinae, & oleis aliis communibus, quibus vtimur, ad balsama paranda.

*De quinta essentia medullarum
omnium.*

C A P. XXXII

MEDULLÆ omnes miram habent, & summam penetrandi facultatem, absque vlla præparatione, & præstant in penetrandi actione, axungijs & oleis, per expressionem factis, quia

*Arcana medullarum
omnium.*

68 *Myrothecij Spagyrici,*

eorum substantia ex se ipsa, subtilior multo est, his omnibus: itaque, si in essentiam reducantur, adhuc potentiorum habebunt agendi vim, & citiores producent effectus, itaque ut in essentiam reducantur, sequentem observabis methodum. Colligetur maxima copia medullæ cuiuscumque animalis volueris, in plenilunio, & in retortam impones, cuius pars media sit plena, & illi recipiente perquam optimè iuncto, iuncturis optimè clausis, in igne cinerum collocabis ad distillandum, auctis gradibus pedetentim ignis, donec cesset distillatio, oleum distillatum rectificabis per aliam retortam, ter aut quater, cum paucis vitriolo, ad rubedinem calcinato imposito, in singulis distillationibus, sic enim oleum penetrandi summam acquireret facultatem, & omne empyreuma deponet. Cui oleo sic rectificato ad majorem vim & facultatem addes salem fixum, purum, & ab omni terrestri excremento vindicatum eiusdem animalis, ex quo medulla extracta est, & sic arcanum facies stupendum, ad sedandos quoscumque dolores arthriticos, & ad discutiendos, tumores duros & frigidos, & resolutioni renitentes. Valet enim medulla omnis & oleum ossium, & sal fixum eorundem, ad hæc prædicta, excellit tamen omnibus, medulla humana, & sal fixum, & oleum ex ossibus humanis extractum, ad sedandos hos & similes dolores. Medulla vero equina, & sal, & oleum ex equorum ossibus extracta, mirificè discutunt, tumores scirrhusos, omnes & præduros, qui in tibijs equorum nobilium sapissimè enascuntur, maximo incommodo, & detrimento, regum, & principum qui ta-

Vires arcani medullarum.

les equos maximo habent pretio, & summis delitijs, callos etiam præduros emolliunt, & discutunt, qui in pedum digittis, hominibus solent enasci. De hisce & similibus oleis inferius iterum tractabitur, quarto libro huius operis, ubi potissimum & peculiariter de omnibus oleis chymicis tractabitur, longiori sermone.

Conclusio huius libri I.

C A P. XXXIII.

NON plures numero præposuimus essentialium animalium typos, in præsentis libro amice Lector, quod hic numerus sufficiat cuilibet chymico, etiam tyrunculo, ut omnes alias quascumque voluerit essentias, ex familia animalium elicere, eliciat similibus methodis quibus usi sumus. Itaque his frui lector tanquam benevolentiae meae erga te symbolis, nihil enim arcani, passus sum in occultum ire, sed omnia ad gloriam Alchymiae in lucem clarissimam edidi, ut ex prima ipsa, testabitur, sequenti (pari amore erga Lectores) erit pagina, occultis infinitis & verò plenis referta, non ut hinc gloriam aut laudem quantulamque referam, sed ut Alchymiam tantum, artium matrem, & philosophiae margaritam, pedibus conculcatam, & naso suspensam adunco, quorundam nebulonum, honor ipse, laus, gloria, & decus omne, collaudent & exornent infinitis eorum corollis, si antiqui om-

70 *Myrothecij Spagyrici,*

nes alij philosophi spagyrici, non ita occultè cæ-
 lassent arcana sua, tantis vt opinor iniurijs imo
 nullis, afficerent iam Alchymiam, qui eius arcana
 sapere non possunt. Quod potissimum me indu-
 xit, vt arcana omnia quæ potuit ingenij mei im-
 becillitas, ex antiquorum monumentis elicere,
 in lucè proferre, seducta & separata omni cortice,
 & velamine, vt lucem naturæ viderent omnes, &
 Alchymiam tanquam horum arcanorum matrem,
 vna voce collaudent. Obsecundet voti meo gra-
 tissimus euentus.

Finis libri primi.

MYROTHECII SPAGYRICI.

LIBER SECVNDVS.

*De magisterijs vegetantium, & primo de
methodo extrahendi spiritum athe-
reum vegetantium.*

CAPVT. I.

Vomnibus herbis plantis & arboribus, & reliquis omnibus, quæ ex familia vegetantium ortum habent, latitat substantia quædam ætherea, subtilissimæ substantiæ, vitæ fomes, & fulcrum, caloris naturalis pabulum, facultatum omnium stabilimentum. Qua substantia turgente, vegetant arbores, pullulant, germinant, florent, & fructus pariunt, ea verò arefcente, sterilefcunt, arefcunt, & moriuntur, ea ergo potissimum substantia est cognitu digna, in ea enim latitat virtus omnis cuiuscumque plantæ & vegetantis omnis, extrahitur autem talis spiritus sequenti me-

*Vita fomes
in plantis
qualis.*

*Spiritus ve-
getantium
qua metho-
do elicatur.*

thodo. Contunditur herba succulenta & recenter è terra auulsa, cum folijs & radice, & prelo exprimitur succus eius, & phialæ inditur, & datur tempori, ad deferuendum in loco frigido, vbi Sol radios suos non mittet, alioquin enim euanesceret spiritus ille, calore Solis, aut quocumque alio calore. Propterea in loco frigido, custodiendus est succus ille, donec deferuerit. Demum distillandus est, lentissimo calore, vt spiritus ascendat, ad modum aquæ vitæ, strias facientis, quæ striæ, quandiu perdurant, tandiu continuandus est ignis, & distillatio, tandiu enim spiritus ille ascendit, euanescentibus autem strijs, cessandus est ignis, ne phlegma misceatur spiritui. Spiritus verò ille rectificandus est, donec à phlegmate purus sit, quod in septima distillatione continget, modo euanescentibus strijs, in singulis distillationibus, separet distillatum spiritum, à distillate phlegmate, id etiam cognosces gustu, quia spiritus sapit omnino, aquam ardentem, & vera est aqua ardens, & ardet vt spiritus vini: in extrahendis illis spiritibus æthereis plantarum, aceruanda est maxima quantitas succorum plantarum, quia paucus est spiritus ille, in maxima etiam quantitate succi, sed potentissimus est in virtute, itaque implenda sunt succis doliola integra, & in locis subterraneis ad instar vini, custodienda, donec deferuerint, & tunc distillandus est succus, vt diximus, vt separetur spiritus ille à phlegmate: phlegma vero poterit etiam distillari & cõseruari, quia virtutes insigniores habet, aqua communi illa, quæ communi methodo distillatur. E Tartaro demum qui infimis dolij partibus adhæret, sal

vegetabile, tum fixum tum volatile extrahi poterit quod admirandis donatur virtutibus, ut in sequenti capite videre licet.

Sal volatile vegetantium qua methodo extrahatur.

CAPVT II.

SAL volatile vegetantium, aliarumque rerum somnium, quæ in mundo sunt, in quibus omnibus inest, tanquam pars materialis essentialis, non est quid factitium ut putant aliqui, rerum naturalium ignari, qui existimant omnia quæ à Chymicis eliciuntur, ex mixtis naturalibus siue sit oleum, siue sal, esse quid factitium, quod non realiter est in compositione mixti, sed quod artificio è potentia, reducitur in factum ope ignis, qui totum mixtum destruit & consumit, & ex illa destructione & putrefactione generantur illa, quæ à Chymicis dicuntur, sal oleum seu sulphur, & mercurius, at prorsus res ita se habet, sal sulphur & mercurius, verè sunt & realiter in mixtis omnibus ut apparet antopsia in ipsis mixtis absque vlla eorum corruptione, in homine primo, viuente, sal in urinis, saliuâ, & sudore manifestatur: mercurius verò, qui aquosus humor dicitur luce clarius apparet, in sanguine, in humido, quod residet in carnibus, medullis, ossibus, & reliquis omnibus partibus, sulphur autem de quo controuersiam maiorem facere possunt Myiochymici, manifestatur

Sal volatile vegetantium qua ratione extrahatur.

Sulphur sal & mercurius

rius in om-
nibus rebus
sunt.

in spiritibus sanguinis, qui dum calore præter naturam excandescunt, ignescunt, & in flammam abeunt. Quidni & in crepitibus, ad quorum halitus malè olentes, dum exeunt si candela accensa accedatur, flammam concipiunt, & introrsum & sulphureum redolent spiritum, in adipe, axungia, reliquisque corporis partibus adiposis, sulphur illud de quo est controuersia, apparet: in vegetantibus verò in resinis & gummis, quod si vegetantia omnia gummas, & resinas non emittant, non ideo adimendum est, quod non habeant, sed quod eorum calor interius adeò imbecillis sit, & paucus, ut foras illud excrementum igneum purum, & ab aliis separatim trudere non possit, sed vna, cum aliis aquosis excrementis emittat. Itaque ratum sit, tanquam verissimum in natura, mixta omnia, tria hæc habere prædicta, salem puta, mercurium, & sulphur, tanquam partes materiales, & essentielles, è quibus omnibus elici possunt artificio Chymico, sal imprimis cum in omnibus mixtis, sit in duplici differentia, duplici etiam elicietur methodo. Sal enim vnum cum volatile sit, aliud verò fixum: dabitur capitulum particulare, in quo docetur, quo modo extrahi possit sal fixum vegetantium omnium, iam verò de sale volatili, agendum est, postquam eius naturam aperte docuerimus, differt à fixo, quod habeat secum unitos spiritus vitales, qui eius corpus penetrando, alienant & attenuant, & sic volatile faciunt, & sic spiritus qui inuisibiles sunt, visibiles fiunt, & corpus quod sua natura fixum, & permanens est, volatile reddunt, hoc autem clarius videbitur sequenti methodo, contunditur herba ex ea extra-

hitur omnis succus, & vna cum suo succo ponitur in phiala oblongi colli, & hoc omne in furno igne digestionis supposito, per quindecim dies: deinde distillatur in balneo mariæ, quicquid poterit distillari: humiditas aquosa, iterum infunditur, fecibus & calide permiscetur, & filtrantur simul dum calent vt quicquid est salis, vna humiditate per filtrum transeant: deinde quieta facta, hypostasi ad fundum seposita, per inclinationem quod clarum est, effundendum est in vas aliud, illudque clarum distillandum est, aut in balneo euaporandum, ad tertiæ partis consumptionem: quod superest, in loco frigido collocandum, vt in cristallos creat, quasi sublimare poteris, vt nitidam & claram omnino nanciscantur substantiam, & vsui feruare, pollent enim summis virtutibus, & in medicina facienda, beatus est medicus qui tales crystallos habet, vt medeatur morbis.

De Sale fixo vegetantium extrahendo.

C A P. III.

DA T V R in vegetantibus omnibus sal aliud fixum, quod est fundamentum & basis, omnium aliarum essentialium partium, est enim viuifici ignis pabulum, principium generationis & fundamentum, terminus à quo, generatio omnis & ortus incipit, est rursus generati conseruatio, & fulcrum, qua ratione, si purum extrahatur à vegetantibus, non inferiores possidet virtutes, aliis par-

*Sal fixū ve-
getantium
qua ratione
eliciatur.*

76 *Myrothecij Spagyrici,*

tibus essentialibus, quas extraximus, extrahitur verò hoc pacto, siccantur herbæ cum toto, in umbra vel sole, nihil enim interest, deinde siccæ comburuntur, & reducuntur in cineres albissimos, è quibus cum maxima quantitate aquæ eiusdem herbæ, à qua sunt cineres, extrahitur sal, faciendo lixiuum, ex cineribus & aqua, quæ cum hypostafim seposuerit, per inclinationem clarum separatur à turbido, & distillatur clarum, vsque ad siccitatem salis, quod iterum ter, aut quater, aut pluries, calcinatur, & comburitur igne forti in tigillo ad hoc apto: deinde soluitur, & solutum filtratum iterum & distillatur, & hoc iteratur pluries, donec sal summam puritatem acquirat, quod in phialis perquam optimè clausis, asservari meretur, ad vsus varios, & ad arcana viuificanda vegetantium vt videre licet in sequentibus.

De quinta essentia Chelidonij.

CAP. IV.

*Essentia
Chelidonij.*

COLLIGITVR Chelidonium maius, tempore veris, in maxima quantitate, pars vna siccatur ad solem, vt comburatur, & ex cineribus extrahatur fixum sal purum & nitidum, methodo generali demonstratum. Pars verò altera reseruat, vt succus eius exprimatur, & ex eo sal volatile, & spiritus, & aqua eliciuntur methodo generali. hæc demum omnia simul pura iterum coniunguntur, & connectuntur, & renouatur Cheli-

donia, viribus pollens efficacioribus multo quam antea, & sic euadit ophtalmicum summum, omnibus oculorum morbis subueniens.

Vires & vsus.

- 1 In morbis Iecoris omnibus, est summum remedium, & in ictero quocumque arcanum est.
- 2 In dolore dentium mire efficax, & in quocumque articulari dolore, summum solatium est.
- 3 Oculos summopere præseruat, ab omni vitio, & læsos curat.
- 4 Sensum visus præcipuè acuit, summopere exterius oculum illinendo, & interius assumptum cum iusculis, sensus alios adeo refocillat, vt nouum hominem facere credatur.
- 5 Valet etiam in vulneribus consolidandis capitis.

*Essentia
Chelidonij
vires.*

Sumitur ad quantitatem dragmæ vnius in iusculis, aut ouis sorbilibus, mane, ieiuno stomacho, & exterius applicatur, oculis instillando guttatim, ad vulnera vero admouetur linteolum hoc sacro arcano delibutum.

De quinta essentia Hellebori.

CAP. V.

COLLIGENDVM est helleborum nigrum, *Hellebori es-*
mense Octobri, in maxima quantitate, & *sentia.*

comburendum est, & ex cineribus eius sal est eliciendum, summa cū industria, methodo prædicta sal autem istud referuandum donec alia, peracta sint, quæ ex hellebro extrahenda sunt antequam acanum hellebori perficiatur, colligendæ sunt radices hellebori eodem ipso tempore & mense Octobri, vt supra, & folia etiam, & mundata omnia à terreis excrementis contundenda sunt, in mortario marmoreo, cum pistillo ligneo, & exprimendus est succus, succus hic expressus, diuidendus est in duas partes, sumendæ sunt tres aut quatuor libræ & phialæ vitreæ includendæ, aut vasi alio vitreo oblongi colli, vt digerantur lentissimo igne, per quindecim dies, his elapsis distillandum est in balneo mariæ, quicquid poterit distillari, & distillatum rursus refundendum pati, quæ in fundo alembici remansit, & filtro trajciendum est omne & prelo comprimendum est, quicquid poterit extrahi succulentum: deinde mediocriter euaporandum est aliquid humiditatis, reliquum verò in loco frigido collocandum, vt coeat in salis crystallos, quæ lotæ seruandæ sunt & custodiendæ, ex succi verò altera parte quam diuissimus, extrahendus est spiritus methodo prædicta, in capite primo huius libri. In hoc spiritu solo & puro, soluendæ sunt crystallos illæ referuatæ, & septies inuicem distillandæ, huic distillato, coniungendum est, sal purum illud fixum, quod etiam referuare iussimus, quod ex cineribus hellebori extractum est, & sic omnia permiscenda sunt, & vasi claudenda vitreo, addendo aliquid spiritus rosacei, aliquibus granis ambari & Moschi impregnati.

Vires & Vfus.

Perfecta & absoluta catarrhi cura in hoc arcano consistit, & ceteros morbos capitis, Apoplexiam, Epilepsiam, vertiginem, carum, & reliqua omnia similia, imo & phrenetidem, vnde est capitale summum arcanum, & mania tutum remedium.

Hellebori essentia vires.

Phlegmaticos senes reducit ad temperaturam, & sanguinem mundificat hinc valet ad lepram curandam, aut saltem moderandam.

Excellit omnes virtutes herbarum, in conservanda essentia humani corporis, in vigore suo & virtute.

Sumitur huius medicamenti ℥j. semel in mense in iusculis, aut in ouis forbilibus, aut in aqua cinnamomi: in senibus vero & decrepitis sumitur singulis hebdomadis, ad quantitatem ℥j. cum iusculis & alijs eiusmodi.

De quinta essentia tithymalorum essulæ & tathyris.

CHAP. VI.

Omnes hæ herbæ maximam vim purgandi obtinent, propter crudum autem succum, quem copiosum habent inter venena censentur, si tamen coquantur, & in essentiam redigantur, separatis, eorum excrementis mira euadunt medicamenta cathartica, nec cedunt orientalibus

Tithymalorum essentia.

& barbaris medicamentis, quæ magno pretio, imo & sæpe sæpius vitæ periculo, è longinquis terræ plagis asportant mercatores, in nostras regiones. Quod non ita fieret, si medicorum nostratium cura, indagine, & industria, terræ & soli nostri indagarentur virtutes, ac herbarum scrutarentur secreta & arcana, at proh nefas! nemo est! qui labori indulgere cupiat: inhiant nummis aureis & pecunijs, quas blandè loquendo & concinnè, ab ægrotis educunt medici nostrates, & si quis chymiam, laboris plenam exercent, digitto commonstrant, & stultum prædicant, quod pecunias & aurum, absque labore, accumulare nesciat, ut ipsimet qui solis verbis in medicos eueadunt summos, & morbos omnes prædicant mortales, ut si tandem sanitas exurgat, vi naturæ, non eorum industria, ab incurabili morbo, ægrotum leuasse, se laudibus euehant, si verò fato corruant, eos se illud prædixisse, etiam se extollunt, sic quacumque vertatur morbus, laudem quærunt, cum tamen vituperiam maximam vndiquaque mereantur: exhortor ego tamen omnes Medicinæ alumnos, eos nullo pacto imitari & Chymiam quærere, & hac virtutes herbarum inuestigare, & potissimum nostratium omnium herbarum, tithymalorum, essulæ, & tathyris, & hellebori, in his enim crede mihi latitant arcana fere omnia, curâ di omnes vulgo incurabiles morbos, extrahuntur verò harum herbarum essentia & arcana, pari methodo, ac extrahitur essentia hellebori, non egent vlllo correctorio, modo in veram essentiam reducantur, vsus erit in omnibus morbis qui purgatione egent, & eadem erit dosis ac hellebori essentia, &

*Vires &
vsus tithy-
malorum
essentia.*

tia, & simili & pari omnino methodo poterunt extrahi, omnes alia^e essentia^e, ex quibuslibet aliis herbis cathartidis, at ne vllam difficultatem pariamus chymica^e tyrunculis, permulta alia exempla adhuc præponemus, vt præmansa omnia habeant.

De quinta essentia halicacabi.

CAP. VII.

EX fructibus halicacabi extrahitur succus, in maxima quantitate & diuiditur in duas partes, vna ponitur, in digestionem leui, in vase vitreo oblongi colli obturati, vt sal volatile extrahatur pari methodo, vt dictum est capite secundo huius libri, purum, putum, quod sublimatione acquires. Altera verò pars recondetur in doliis, aut in phialis vitreis obturatis, in cella vinaria aut in loco frigido, vt succus defereat, feruore autem peracto, quod cōtinget intra mensem, extrahetur spiritus, seu aqua ardens, ex succo halicacabi, quam rectificatam coniunges, cum spiritu volatili, his addes sal fixum ex radicibus halicacabi, & foliis, & magmate succi extractum, per calcinationem harum rerum, & ex cineribus earum extractionem.

*Halicacabi
essentia.*

Vires & Vsus.

Habito hoc arcano, habes arcanum mirandum

Halicacabi

F

*essentia vi-
res.*

ad curandum regium morbum, & icterum.

Vesicæ etiam omnia vitia pellit, disuriam, & stranguriam, certissimè curat, pellit enim urinas mirificè.

Renes etiam validissimè purgat, primordia calculi extinguit, sanat ulcera renum, si cum spiritu therebentinae coniungatur.

Sumitur ad quantitatem $\text{ʒ} \text{ j.}$ in fortioribus, in aliis verò ad $\text{ʒ} \text{ ʒ.}$ in iusculis, vel in ovo forbili, mane ieiunò stomacho, vel in oleo therebentinae, vel in aquis aperitiuis & diureticis, & morbis accommodatis, quibus & conuenit arcanum prædictum.

*De quinta essentia Rosarum, Pallidarum,
& Moscatarum.*

C A P. V I I I.

*Rosarum es-
sentia.*

LAUDANT nonnulli Medicorum & summis extollunt præmiis Rheubarbarum, Sennam, Cassiam, Mannam, quod sint medicamenta, ad eò benigna, vt eorum succus infantulis absque vlla noxa propinati possit. At desinant mirari illa barbara & è longinquis terræ plagis aspectata medicamenta, quia hæc omnia quamuis benigna sint, respectu rosarum nostratium malignissima sunt, eorum omnium benignitas cedit protinus benignitati rosarum, nam hæc quamuis sint medicamenta cathartica, tamen & sunt cardiaca, & Cephalica, balsama, propter earum flagrantiss-

mum & suauissimū cordi & cerebro odorem, parantur ex his cōmuniter & vulgo præparata quædā medicamēta, quæ infirmæ admodum sunt virtutis, quod nesciat medicorum vulgus, præcipuam earum partem conseruare, & inutilem reijcere: at methodo sequenti, obtinebunt Chymicæ artis alumni, rem mirabilem è rosis solis extractam, sola contusione, & succi expressione, & ex succo illo spiritus extractione. Huic spiritui rectificato, si ambarum & moscum addas, efficiet odoriferum medicamentum, cæteros omnes odores longè superans, suauitatem & cardiacum summum. Si verò salem volatilem, & salem fixum ei spiritui connectas, catharticū mirabilem efficiet potum, pro infantulis, mulierculis, & aliis delicatulis hominibus, regibus, principibus, aliisque magnatibus dignissimum.

Vires & Vsu.

1. Spiritus rosarum omnibus animi deliquiis præstantissimum est medicamen, solo enim odore, ita refocillat spiritus animales, vt illico, suscitet animo delinquentes. *Rosarum essentia vires.*
2. In peste summum est præseruatiuum, quia suo odore, cerebrum confortat, aliosque spiritus per aëra volitantes, corruptos, & luce pestifera infectos fugat.
3. In Epilepsia, vertigine, caro mirè efficax, quod sua innata ætherea qualitate, cerebrum feriat, spiritusque illos frigidus, & cerebrum infestantes fuget.
4. In vteri suffocatione etiam valet, modo os vte-

ri eo perungatur, quod vterus frigefactus
tum vaporibus, tum substantiis in eo con-
tentis, eo incalescat, & ad excretionem ha-
rum rerum refocillatus, excitetur.

5. Spiritus verò sale volatili, & fixo impregnatus
adhibetur omnibus morbis, qui purgatione
egent leui, foeliciffimè enim & tuto, & iu-
cundè humores noxios è corpore euacuat.

Sumitur per se solus nullo addito medio, quia
omnia fere media qualiacumque sint, ingrata sunt,
comparatione facta, ad spiritum rosarum, qui gu-
stui & odoris suauitate omnia alia superat, escu-
lenta, & potulenta, sumitur ad quantitatem $\frac{3}{j}$.
mane ieiuno stomacho, eundo deinde deamb-
ulatum.

De tinctura Rosarum rubrarum.

CAP. IX.

*Rosarū tin-
ctura.*

MIRVM est in natura, quod tinctura flo-
rum omnium, arte spagyrica possit auferri,
è floribus, absque corruptione substantiæ, videtur
enim illud accidens ita proprium, & innatum flos-
culis, & substantiam adè altissimè penetrare, vt
minimè auferri videatur, quin substantia corru-
ptionem patiatur: nihilominus tamen experien-
tia certum est, hæc ita fieri, vt nullo pacto lædatur
florum substantia, odore enim solo, & vapore
sulphuris rosæ perquam rubicundæ, in albißimas
rosas subitò transeant, illæsis florum foliis. Ratio

autem huius rei, Spagyrici philosophi, ita tradunt. Ferunt colores omnes rerum omnium à sulphure interno, & innato, dependere, hoc enim cum sit caloris innati centrum, & fomes, coctiones, & digestiones omnes, humidi alimentij, & radicalis parit, ex coctione autem illa, & digestionem varia, varia etiam est colorum diuersitas, sulphuris autem interni rerum omnium, & mineralis, summa est cognatio, & affinitas, ita ut, sulphur vnum, alterius sulphuris substantiam sequatur, & magneticè trahantur ad inuicem, hinc est quod dum substantia sulphuris mineralis liquata, seu in humidam, & aquosam substantiam arte spagyrica redacta, florum corpuscula tenuissima ingreditur, eaque penetrando, alimentitiam substantiam florum quæ colorem continet, dissoluit, & secum vnit, & sic permiscetur inuicem, & color florum transit è corpore suo proprio, & natiuo, in homogeneam sulphuris substantiam. Methodicè autem tinctura rosarum sic paratur, colliguntur rosæ rubicundæ, & folia earum mundata, integra immittuntur in phialam vitream, his infunditur oleum sulphuris seu acetum per campanam factum, quantum satis, ad madorem florum omnium, cum certa quadam quantitate aquæ rosacæ, vel spiritu rosaceo noscato, quod melius est, oportet autem mediocre, infundere, spiritum, aut aquam rosaceam, ne extinguatur vis aceti sulphuris, hanc phialam probè obturatam insolabis per aliquot dies, & per aliquot vices agitabis, ut spiritus probè tinguatur: tinctum deinde acetum separabis, per inclinationem, aliud recens impones, donec habeas omnem tincturam & maneat in fundo albæ

86 *Myrothecij Spagyrici,*

rosæ, quod fiet, in terna, aut quaterna infusione, modo copiosus sit spiritus sulphuris, hunc tinctum spiritum sulphuris hypostasi facta, linteo aliquo mundo, & tenui percolabis, vt probe niteat, & phialæ obturatæ vitreæ, impones ad vsus sequentes.

Vires & Vsum.

*Rosarum
tinctura vi-
res.*

1. Anarexiam & quamcumque gustus & appetitus deiectionem, apprimè perfanat, quod humores stomacho residentes, sua acrimonia abstergat, tartarumque superiori ori ventriculi adhærentem, dissoluat.
2. Dysenterias omnes tam hepaticas, quam alias, & alios aluui fluxus tutissimè curat, quod mutatis acribus humoribus & corruptis, in aliam mitiorem substantiam corroboret, ventriculum astringendo, & intestina, oraque venarum mesenterij.
3. Ardorem sitis extinguit, quod febrem potissimum temperet, & os superius ventriculi refrigeret.
4. Aphthas, aliaque oris vlcera, aliarumque partium serpigines, & herpes felicissimè curat, quod humores acres illos, vlcera facientes, dissoluat, & in mitiorem substantiam conuertat, hinc vlcus à fluxu acri & humoribus illis liberum, natura ipsa, suo balsamo perfanat, est enim in omnibus partibus, vlcere affectis, balsamum illius partis conuersum in salitam acrem, & corrodentem substantiam, quod nisi in alienam substantiam

conuertatur aut auferatur, nunquam possunt vlcera curari.

Sumitur in iusculis vel panatellis, vel ouis for-
bilibus, mane ieiuno stomacho, ad quantita-
tem ʒ ʒ.

Si è magmate rosarum rubrarum, spiritus omnis
seu acetum sulphuris cum tinctura sua, non afe-
ratur, sed magma tinctum relinquatur, poterit è
magma, parari puluis, modo siccetur ad solem,
rubicundissimus, è quo deinde possunt fieri ele-
ctuarua solida, gratissima, & phtificis & aliis omni-
bus affectibus prædictis inseruientia.

De tinctura florum pœonia.

C A P. X.

TINCTURA florum eadem methodo, ac
tinctura rosarum rubrarum extrahitur, at lo-
co aceti sulphuris, sumendus est spiritus acetosus
vitrioli, ad efficaciam medicamenti, & tinctura
addere spiritum pœoniæ, & sic efficies summum
medicamentum epilepticum, & arcanum, cuius
dosis erit ʒ ʒ. in iusculo, vel in spiritu vini, mane
ieiuno stomacho, per mensem integrum conti-
nuando, purgato prius corpore, aqua benedicta
antimonij.

*Florū pœo-
niæ tinctura
& vires &
vires.*

De tinctura florum violarum.

CAP. XI.

*Violarum
tinctura &
vires.*

TINCTURA violarum simili etiam metho-
do extrahitur, ac tinctura rosarum, ei tamen
addendum est spiritus violarum, aut nenupharis,
ad efficiendum somniferum, efficacissimum & tu-
tissimum medicamentum, cuius dosis erit ζ β . in
iulculis tempore somni, ad compescenda omnia
inter incendia, dolores omnes & angores, & flu-
xiones omnes compescendas summum balsamum.

De tinctura florum Serpentariae majoris.

CAP. XII.

*Serpentariae
florum tin-
ctura & vi-
res & usus.*

SERPENTARIA major florem emittit pur-
pureum praegrandem, cubitalem, nempe, hunc
sumere oportet, & succum eius exprimere torcu-
lari, collecta maxima copia huius succi, imponen-
da est vitreo vasi, cum modico fermenti, & vitreo
vase clauso, seponenda est in loco frigido, vt in
cella vinaria, vt deferueat, postquam deferuuerit,
extrahendus est, distillatione leui, spiritus aethe-
reus, & rectificandus est quater aut septies, hic
spiritus rectificatus denuo infundendus est, super
nouos serpentariae flores, cum aliquantulum ace-

ti sulphuris, & in phiala vitrea optimè clausa, omne illud asservare oportet per mensem integrum, in hypocausto aliquo: deinde tincturam omnem exprimere, & extrahere, tincturæ huic addere oportet, & salem volatilem, & salem fixum, ex toto corpore herbæ extractum methodo prædicta, sic efficies mirandum arcanum cuius vires sequentes sunt.

Vires & Vfus.

1. Hoc arcanum ophthalmicum est mirandum, nubeculas enim omnes, caligines, albugines illinendo percurat, sua enim dulci & mediocri ac subtili acrimonia, viscosos illos humores dissolvit, & discutit.
2. Fistulas, & ulcera omnia concaua, & depascentia abstergendo, ad cicatricem conducit, continet enim sal balsamicum omnium ulcerum.
3. Ad vulnera etiam recentia, & inueterata & in vlcus putridum redacta, summopere valet, & præsertim conducit omnibus vulneribus, à venenatis animalibus inflictis propter salem quem in se continet, & naturalem, serpentariæ vim contra venena.
4. Scabiem omnem, pruritus, serpigines, herpes, & psoras ipsas illinendo sæpissimè, curat, misso prius sanguine, & purgato corpore, & refrigerato hepate, aliquantulum, medicamentis topicis, ad hoc aptis.
5. Scrofulas & cancerum ad cicatricem sanam • conducit, postquam emortua fuerint arcano

mercurij, vel arcano arcenici, in quibus folia consistit vera, & tuta cura cancri, & scrofularum.

6. Internè sumptum, sanguinem admodum purificat, hepatisque vitiis medetur, ita vt initia lepræ profliget, sanguinis enim vitiiati salis balsamici corruptelam, dissipat, & foras pellit, ad cutem per sudores & vrinas, & hæmorrhoidas excitando.

Sumitur in iusculis mane, ieiuno stomacho, ad quantitatem ʒ β. ad ʒ j. vel admiscetur theriacæ optimæ, & fiunt pillulæ, & vorantur summo mane, idque continuando per mensem integrum. Exterius verò applicatur per se solum illinendo, linteis eo arcano madidis, super vlcera impositis.

Si ex aliis floribus tincturam extrahere, quis cupiat, poterit ad hanc similitudinem extrahere, vt ex floribus violarum recentium, & nenupharum, & papaueris, ad nepenthes faciendum tutissimum, cum spiritu horum florum, & spiritu acetoso sulphuris, ex floribus calendulæ etiam similiter poterunt extrahi tincturæ similes, ad menstrua prouocanda, & cor exhilarandum.

De quinta essentia Cucumeris agrestis.

CAP. XIII.

*Cucumeris
agrestis es-
sentia &
vires &
usus.*

CV C V M E R agrestis, tantas atque laude dignas habet vires, vt scammonio præferri mereatur, eius autem virtus in humoribus aquosis

& crudis educendis tanta est, ac violens, vt ea ratione, & sola hac occasione contemnatur, nihilominus tamen Medici hypocratici, nequeunt hydroxicos perfecte euacuare, quin elaterio (quod est eius succus aliquo modo præparatus) vtantur, attamen si perquam optimè præparetur, arte Spagyrica, euadit summum, & gratum, & benignum admodum medicamentum, hoc autem fiet, sequenti methodo. Ex succo illius extrahendum est sal volatile illius, & sublimatione purificandum est, ad candorem sufficientem: & spiritus etiam æthereus est extrahendus, methodo prædicta, in antecedentibus capitulis, & summopere rectificatus, sali volatili coniungendus est, huic demum connectendum est, ad perfectionem vltimam, sal fixum, quod extrahetur ex tota, planta combusta & in cineres redacta, ex his autem cineribus perlixium, filtrationes, euaporationes, & calcinationes, & solutiones, per vices multas iteratus, extrahitur tandem, sal illud fixum, purum, & mundum, quod superioribus partibus, spiritui scilicet & sali volatili coniunctum, absoluit arcanum Spagyricum, quod ex his paratur, referuandum in phialis vitreis optimè clausis ad vsus varios.

Vires & Usus.

1. Præcipua eius arcani vis, & efficacia est in educendis crudis & serosis humoribus, qui in hepate, & venis ab imbecillo calore generantur, & ab expultrice facultate nequeunt foras protrudi, propter quantitatem, aut eius imbecillam actionem. Ideo commendatur

92 *Myrothecij Spagyrici,*

præcipuè ad hydropicos curandos affectus, serosos enim illos humores & crudos, euacuat.

2. Quartanam febrem difficilem admodum curatu, ob difficilem & tardam humoris melancholici coctionem, tertia aut quarta dosi, per tot vices iterata, tutissime curat, quod euacuando illos serosos humores, & crudos, hepar admodum confirmet, & refocillet, suo balsamico sale fixo.
3. Fædos virginû colores etiam curat, quod euacuat serosis humoribus, hepar calefaciat, & sanguinem purificet, ad lepram itidem, & qualecumque vitiatum sanguinis vitium, malumque dogmaticè & summa cum ratione offertur.
4. Anhelosis & suspiriosis in genere subuenit, quod catarrhi materiam omnem auferat, & siccet tumentia pulmonum humoribus solitis bronchia.
5. Impetigenem, lepras, vitiliginem, nigras cicatrices, & faciei maculas omnes expurgat, & abstergit, propter corrodentem quem in se continet salis spiritum.
6. Sturium doloribus succurrit, quia siccet humores in aures defluentes, cerebrumque purgat ab omni seroso humore.
7. Veteres omnes tumores discutit propter eandem rationem, & quod etiam humidum radicale partis tumentis, à tumore affectum, & ferè extinctum refocillet & renouet.
8. Podagram omnem, & quemcumque arthridis dolorem & affectum certissimè & tutis-

simè curat, interius vtendo, exterius verò, mitigat dolores omnes & aufert.

Sumitur ad quantitatem ʒj. in iusculis vel ouis forbilibus, mane ieiuno stomacho, vel in sympo rosato, exterius verò applicatur, illinendo frigida, quia dum calefit subtilissima eius pars quæ est efficacissima euanescit, omnia enim arcana spagyrica, quæ in se spiritus æthereos habent, si externis applicentur, calefieri non debent: quia ex se satis admodum calida sunt, & quod calefaciendo, eorum pars efficacissima, euanescere soleat.

De quinta essentia Sambuci.

C A P. XIV.

EX fructibus Sambuci maturis paratur arcanum vterinum ex sententia, Quercetani, mirum, & stupendum, cuius arcani grana quindecim si dentur ægrotanti suffocatione matricis affectæ, illico leuatur, paratur autem tale arcanum hoc modo. Depuratur succus, postquam expressus est, ex granis Sambuci maturis, & in scutellis vitreis mundis reponitur, ad siccandum in calore solis, vel in balneo tepido, ponitur ad distillandum quicquid erit superflue humiditatis ex magmate, parantur deinde pillulæ ponderis granorum quindecim aut viginti, & seruantur ad vsus, ex tota verò planta, paratur arcanum hoc. Colligitur maxima quantitas florum, & foliorum, contunditur

*Essentia
sambuci vi-
res & vsus.*

94 *Myrothecij Spagyrici,*

& exprimitur succus, cortex verò & lignum integrum comburitur, & in cinerem, conuertitur, ex cineribus, sal extrahitur, & purificatur, vltima purificatione, vt antea factitatum est, in præparatione reliquorum, fixorum, salium: succus verò florum, & foliorum depuratus, postquam per mensem integrum deferuerit distillandus est, lentissimo calore, & ex eo extrahendus est, eius spiritus æthereus ardens, & quater rectificandus à phlegmate, magma verò huius distillationis postquam vindicatum est, omni phlegmate leuissimo calore, non Empyreuma redoleat, imbibendum est, suo spiritu æthereo, & ardenti, à suo phlegmate puro, & deinde iterum ter quater, distillandus est ille spiritus æthereus, donec salem volatilem extraxerit, è magmate suo, hinc deinde spiritus, suo sale volatili impregnatus, incorporandus est cum sale fixo suo puro, & nitido in balneo tepido, in phiala oblongi colli & perquam optimè obturata, ne euolet spiritus, antequam vniantur suo sali, hoc deinde sic vnium, conseruandum est in phiala optimè clausa ad vsus suos.

Vires & vsus.

1. Pituitam & omnem serosum humorem trahit vi magnetica, calorè què naturalem fouet & auget, vnde mirificè senectutem retardat.
2. Febres intermittentes ferè omnes, quartanam præcipuè, & quotidianam curat, quod serosos humores ex longinquis corporis partibus trahat, & sanguinem purget & suo sa-

le viuificet , & à corruptione præseruet.

3. Podagram , chyragram , & omnem arthritidis dolorem , tuto solatio tollit , quod dissolurum tartarum , salemque , foras pellat , reliquumque , dissolui non permittat.
4. Suffocationem & omnes vteri affectiones , tam citò , & velociter curat , vt magicum ferè videatur fore medicamentum , vt incantamento quodam , videatur ægrotantes subleuare , putrentes enim humores quoscumque , ex stomacho , vtero , & inferioribus reliquis partibus , cor cerebrumque infestantes citissimè trahit.
5. Leucophlegmaticos , leprosos perquam optime iuuat , salem enim naturalem corporis dissolurum , & corruptum , iterum congelat & coagulat , vel foras peller , reliquum autem ne dissoluatur præseruat.
6. Visus & auditus imbecillitatem , & reliquorum sensuum , tam externorum , quam internorum mirificè tollit , quod calidum innatum iuuet , & spiritus animales augeat , detrusis foras serosis , & frigidis humoribus , qui potissimum spiritus & calidum innatum infirmare solent.

Sumitur in iusculis mane , ieiuno stomacho ad quantitatem dragmæ vnius , vel duarum , cum regimine & custodia , per tres auroras continuando , & deinde intermittendo , quindecim aut decem dies , & iterum repetendo tres aut quatuor dies , donec abierit infirmitas.

De quinta essentia ebuli.

C A P. X V.

*Essentia
ebuli vires
& usus.*

EBULI essentia extrahenda est autumnī tempore, vt ferè omnes aliæ essentiæ, quarum tempus, quamuis in superioribus capitulis in omnibus non dicatur, tamen non accusandum est hoc opus obliuionis, quod in capitulo superiori libri primi huius rei particulari, (Quod necessarius sit ad extrahendas essentias cœlorum benignus influxus,) dixerim omnes essentias, extrahi posse commodissimè, autumnī tempore, & veris, quod in his potissimū temporibus vigeat, natiuus herbarum calor vniuersaliter, & quod etiam sæpissimè & ferè semper, ignoretur, planetarum ascensus, qui sympathiam habent cum herbis nostris terrestribus, quod potissimum foret scitu dignissimum, ad commodissimum tempus habendum in extrahendis essentijs & corroborandis earum arcanis, quapropter cum id ignoretur ad tempus generale quo sol viget, qui est planetarum, omnium & reliquarum, stellarum vigor & robur, confugiendum est. Autumnī ergo tempore colligenda sunt grana racemosa ebuli, quia tunc temporis matura sunt, & exprimenda, vt deponant succum, qui est referuandus in Dolio ligneo, instar vini, vt deferueat, more etiam vini, postquam deferuerit, distillandum erit leuissimo igne, omne illud humidum quod primo igne ascendit

cendit & in ascensu strias facit, instar aquæ ardentis, postquam strias omnes vides, euanescentes, nutandum est receptorium, & colligendum est phlegma ascendens, quod rectificatum, & quater aut quinques redistillatum, conseruabis, ad purificationes, faciendas salis fixi, quod extrahes, ex cineribus radices, & foliorum ebuli. Spiritum autem æthereum, qui primo igne ascendit, rectificabis quinques, aut septies, donec à phlegmate purum sit, quod signis communibus, cum aqua ardente cognosces: similis enim est ratio, & methodus purificandi hunc spiritum, & alios omnes, qualescumque sint. Habito hoc spiritu puro, & ab omni phlegmate, vindicato, ad radices & folia, & truncum ebuli deuenies. Quæ omnia combures fortissimo igne, & in candidos cineres reduceas, ex quibus deinde cum phlegmate superius reseruato, elicies salem purum, fixum, multoties iterando, calcinationes, solutiones, & euaporationes, donec purum sit & candidum, ut crystallus. Quod deinde sal, connectendum erit cum spiritu suo æthereo, superius reseruato, in balneo tepido, in matrasso oblongi colli, obturato, ne respirent, & leuissimo illo fotu inuicem coniungantur, & fiant vnum mirum, & stupendum ad morbos varios, magnos, & fere incurabiles curandos.

Vires & Vfus.

1. Hydropem quemcumque, curat sæpius iterando dosim per interualla, ne vires quæ leues sunt & mediocres pereant. Quod salem solutum in corpore foras pellat, & reli-

Vires essentia ebuli.

quam quod solutum non est, solui non finat, imò, firmioribus retineat compagibus. Mirum fortasse erit Galenicis medicis, quod hydropicum salem solutum appellem, in hanc ego potius sententiam abeo, quæ asserit morbos omnes, ex sale sulphure, & mercurio, ex statu naturali & debito, deiectis, quam in eam quæ asserit, ex humoribus qui visuntur in corpore dependere, in ipsis enim humoribus latitat illud sal, illudque sulphur, illeque mercurius, quem Galenus, & Hyppocrates ob Chymicæ artis inscitiam non cognouerunt, qui certè authores vt oculati & auctissimi, si reuiuiscerent, & opera Chymicarum viderent, in eam ipsimet sententiam abirent.

2. Quartanam & omnes procul dubio febres, intermittentes, curat, ita vt febris fuga dici possit, quod mercurium corrumpi non permittat, nec sulphur, nec sal, nec tartarum in copiosam & præter naturam excrecere molé.

3. Arcanum est summum ad arthritidem omnem curandam, & omnes eius dolores citissimè sedandos, si tepidè cum gossipio eo arcano madido, partes dolentes foueantur, quod salis soluti acrimoniam neruos musculos & ligamenta ferientem retundat, suo balsamico sale.

Sumitur in iusculis, in ouis sorbilibus, vel formatur in pillulas, vel tabellas & voratur ad quantitatem dragmævnus, vel duarum, in robustioribus naturis, & id mane ieiuno stomacho, seruato regimine & custodia.

*De quinta essentia Centauræ majoris
& minoris.*

C A P. XVI.

EX floribus Centauræ vtriusque cum spiritu *Centauræ
essentia.*
vini, & aceto sulphuris, extrahitur tinctura,
mediocriter purgans, & humores serofos edu-
cens, nulla molestia, nulloque vomitu. Huic tin-
cturæ essentiam si addas, stupendum euadet me-
dicamentum, extrahenda autem est essentia, simi-
li, ac pari methodo, ac in præcedentibus capitu-
lis extracta est: de reliquis plantis scilicet post-
quam ex succo centauræ vtriusque spiritum ex-
traxeris, eumque rectificatione purificaueris, &
ab humido aqueo depuraueris, sali fixo, ex cine-
ribus eius extracto, & lotionibus sæpius iteratis
depurato, eum spiritum coniunges, & connectes
in balneo tepido, tunc demum ambo simul con-
iuncta, postquam erunt vnum, connectes iterum
tincturæ superius allatæ, & seruabis vt medica-
mentum pretiosum.

Vires & Vsum.

1. Est Catholicum Spagyricum, mirandum ad *Vires &
vsum essen-
tia Centauræ
rea.*
educendos quoscumque humores noxios
& peccantes, quamuis ex simplici vno me-
dicamento paretur. Sunt enim in eo diuer-
sæ partes, & omnes cathartice, & singulæ,

100 *Myrothecij Spagyrici,*

singulos, & similes educunt humores peccantes.

2. Anorexiam imprimis, & cibi fastidium tutissimè curat, quod serenos tartareos, salitosque humores, in ventriculi lateribus stagnantibus, & adhærentibus, foras, educat potentissimè, hinc causam sæpissimè febrium intermittentium pellit.
3. Nullum est præstantius medicamentum, quo consulo, ut utantur omnes, qui sanitatem infirmam habent, & eos omnes qui podagra, chyragra, gonagra, & similibus doloribus tentantur, quod nulla molestia causam morbi foras pellat, vulneribus recentibus, & oculis læsis medetur.
4. Vermes, & putredinem quamcumque interiorum, in pueris & infantibus, tutissimè foras educit, vermiumque generationem impedit, propter acetum sulphuris, quod tinctura in se continet, & propter salem Centauræ, qui propter eius naturalem amaritudinem, & siccitatem, putrentia illa animalia, fortissimè enecat.

Sumitur in iusculis, in ouis forbilibus, in panatellis, in sympis & in agnis appropriatis, ad morbum quem curare cupis, ad quantitatem ʒij. mane ieiuno stomacho, seruato regimine, & custodia.

De quinta essentia brassicæ marinæ.

C A P. XVII.

VERIS tempore colligitur maxima copia brassicæ marinæ, quam & nonnulli soldanellam dicunt & appellant, tunc enim temporis succi, plena est, & turget vitali nectare, & dum expressa est maxima copia succi, reponitur, ad deferuendum in cella vinaria, in vasis vitreis, aut aliis conuenientibus, postquam deferuuerit, distillandus ille succus leuissimo igne, & extrahendus est, tali distillatione spiritus eius æthereus, & quater aut quinquies rectificandus, donec à phlegmate agnoso purus sit: deinde si vis, magmati residuo reddendus ille spiritus purus, & à phlegmate vindicatus, & leuissimo calore per aliquot dies fouendus est: deinde iterum distillandus, & magmati iterum reddendus, & redistillandus iterum, donec sale volatili impregnatus sit, quod fiet in tertia, aut saltem quarta distillatione, in qua ascendet sal ille volatilis, instar niuis, candidus, & adhærebit lateribus vasis, & capitelli distillatorij. Hic deinde sal volatilis vna cum spiritu volatili, coniungenda sunt, & connectenda cum sale fixo, qui extrahetur ex cineribus foliorum, caudicis, & radicis soldanellæ ficcæ, secundum methodum antea prædictam, in capitulis præcedentibus aliis, eadem enim methodus est seruanda, tum demum omnia simul coniuncta seruanda sunt, in vasis vitreis peroptimè obturatis, ad suos vsus.

*Brassicæ
marinæ es-
sentia.*

*Vires &
vfus essen-
tia Brassi-
ca.*

1. Erunt fortasse Medicorum dogmaticorū hypocraticorū quamplurimi, qui brassicæ marinæ essentiã explodent, ex antidotariis, quod brassica marina ex toto, sit stomacho inimica propter acrimoniam suam: cuius ratione, ventriculi tunicas vellicat, imò erodat, vnde vomitus implacabilis exsurgit, & hinc sequitur apex primæ coctionis, cuius læsione, & cæteræ omnes sequentes coctiones quæ in hepate, & venis fiunt, læduntur, hinc lædi totam corporis œconomiam oportet, nec est quod dicamus essentiã hanc, acrimoniam parem cum planta non habere, quia certum est habere majorem, & multò potentiorẽ, propter sales volatiles, & fixos suæ plantæ, quos continet: qui sales in omnibus plantis acrimoniam naturalem habentibus, igne & arte pyrothecnica, caustici, & vrentes euadunt, vt patet, in sale viticæ, calcis sarmentorum, fabarum, & similia, è quibus salibus caustica fiunt potentissima: vnde mirum non erit si hæc essentiã soldanellæ seu brassicæ marinæ, causticam & vrentem habeat potentiam, cum sales habeat extractos ex planta acri & mordaci. Huic obiectioni dicemus, verum esse sale soldanellæ volatilem, & fixum, nisi ad dulcedinem perducantur, lotionibus, calcinationibus, vltationibus, sublimationibus, & distillationibus & cæteris aliis operatio-

tionibus ad hanc rem necessarijs, fore acres mordaces, vrentes, & causticos, vt & ceteri sales in obiectione enumerati, qui quidē & dulces fieri possunt, iteratis operationibus Chymicis, vt egomet vidi, experientia ipsa, caustica ipsa potentialia, quibus vtuntur chyrurgi ad vrendum, dulcia facta, & ita dulcia, vt nulla esset ferè differentia inter saccharum, & ipsa salia, & absque vlla noxa esculenta erant, vt mel & saccharum, Sal enim naturæ, quod in centro cuiuscumque mixti residet, (ad formam mixti conseruandam, tanquam semen ipsius speciei) postquã à corporibus heterogeneis omnibus est depuratum, nullo pacto est acre & mordax, & naturæ inimicum, sed dulcè, & naturæ ipsius fulcrum, & fomes, ipsa verò corpora heterogenea sunt ipsamet, quæ acrimoniam mordacitatem, & alias omnes similes qualitates naturæ, hostes, infensas possident, & fouent, vnde nullo pacto verendum est, quin essentia soldanellæ dulcis, mittis, & naturæ amica sit, modo sales sui tum fixi, & volatiles, ad debitam præparationem perducantur, quæ est dulcedo salium antequam simul misceantur, & cõseruētur ad vsus, qui sunt ad purgandum quoscumque humores noxios, & infensos, qui stagnantur primæ regioni, qui sæpissimè fomes sunt febrium intermittentium omnium, & continuarum & aluui fluxus, & similibus affectuum.

2. In podagræ & arthritidis omnis generis causas, & fomites expurgandos medicamentum est

- valdè potens, quod sales solutos, & tartarum educat vi magnetica, & naturali, & sympathica.
3. Colusiones omnes mirificè curat, quod præter euacuationem humorum omnium peccantium, nervos, recreet, & refocillet, eorumq; limpiditatẽ conseruet, & amissam restituat, spiritusq; auget vitales, & animales.
 4. Sanguinem miro modo purificat, quod suo sale, à putrefactione præseruet: eiusque cruditates impediatur suo viuifico calore, & necesse vitali, quodque naturales eius spiritus foueat, & multiplicet.
 5. Tumores omnes frigidos, & scirrhosos sola perunctione externa, mediocriter calida. discutit, & calidos omnes tumores phlegmonosos, ad maturitatem perducit, propter caliditatem suam subtilem, & penetrantem quæ in suo sale residet.
 6. Scabiem omnem & pruritus omnem siccatur & lenit, quod salem corruptum solutionem continui, sua erotione naturali facientem temperet, & ad aliam qualitatem non erodentem transmutet.
 7. Lentigines, & maculas omnes faciei, aliarumque partium continua lotionem, tandem discutit, quod sanguinis florem, & vigentem colorem foueat, & nutriat eiusque puritatem multiplicet.

Sumitur ad quantitatem $\text{ʒ} \beta$. ad $\text{ʒ} j$. in robustioribus, cum iusculis, & syrupij magistralibus morbo appropriatis & conuenientibus, summo mane ieiuno stomacho, cum regimine, & custodia

iterando dosim, vsque ad curationem perfectam, bis in hebdomada, & si sit morbus cronicus, & longus ter in mense, seruato semper eodem & simili regimine.

Nota quod in extractis omnibus faciendis, si spiritum vini & oleum tartari depuratum, simul permisceas, vna cum extracti magmate, & digeras per diem integrum, benigniora erunt, & nullo pacto vomitiua.

De quinta essentia Pepli.

C A P. XVIII.

VIGENTE cane coelesti, tempore Iulij mensis, & Augusti, colligendus est peplus, qui & portulaca syluestris, ab alijs dicitur, in maritimis enascens, medicamentum familiare & frequens tempore Hyppocratis, vt passim in scriptis suis apparet, collectus peplus confundendus est, & succus eius exprimendus, maxima in copia. Magma referuandum est, & siccandum in sole, vel in furno panis, vt deinde siccum comburatur in cineres, è quibus extrahendum erit sal fixum, & depurandum arte, & methòdo antea in capitulis præcedentibus enurrata ad sumum candorem. Succus verò expressus referuandus erit in vasis vitreis, aut ligneis in loco frigido, vt deferueat, postquam deferuuerit, distillandus erit leuissimo igne, vt spiritus eius æthereus separetur à phlegmate, quod fiet tribus, aut quatuor distillationibus iteratis, separato phlegmate, in singulis distillationibus,

Vires essentia pepli.

quod in fundo residet alembici, & cum quadam difficultate ascendit. Postquam spiritus talis separatus est ab omni phlegmate, conuertendus est cum suo sale fixo, & seruandus est ad vsus.

Vires & vsus.

Vires essentia peplo.

1. Quoscumque humores educit & erat catholicum Hippocratis, & Medicorum antiquorum, quorum tempore, Rheubarbarum, fenna & cassia, reliquaue medicamenta benignissima ignota erant, peplo enim solo & helleboro purgabant, iam vero in vsu non sunt, quod fortiora sint medicamenta, viribus hominum nostratium. Quapropter in essentiam redegit, vt eorum vis retudatur, & refrenetur eorum venenum, aut potius extinguatur, positus ita vt sine vlla noxa propinari possit.
2. Arcanum est summum in arthritide curanda, febre quartana, quotidiana, & paralyti particulari membri alicuius, & totius corporis, adnotum membris calidè, & interius assumptum ex arte & regimine.
3. Tumores omnes frigidos & schitrosos discutit, & emollit, exteruis illinendo propter suum spiritum æthereum quem continet, qui penetrando frigidos illos humores & tartareos dissoluit, tanquam contrarios.

Sumitur ad quantitatem dragmæ vnius ad duarum in robustioribus cum iusculis & syrupis morbo appropriatis & conuenientibus, itaque ie-

iuno stomacho, & mane cum regimine & custodia.

De quinta essentia colocynthidos.

CAP. XXIX.

COLOCYNTHIS colligenda dum matura est, & *Colocynthidos essentia.*
 in pallidum mutatur colorem & contundenda in mortario ligneo, aut marmoreo ut succum emittat omnem, quem percolatum repones in vasis ligneis vino continendo appropriatis, in cella vinaria, ut deferueat, quod ut fiat maiori celeritate, & præcipiti temporis spatio, addes aliquid spiritus vini, à phlegmate puri, cum bona quantitate fermenti: Hac enim methodo omnes herbarum succi, citius deferuescunt, & copiosiorē dant spiritum æthereum, dum distillatione leui, coguntur ad ascensionem. Postquam hac methodo colocynthidis succus deferuerit distillandus erit leuissimo igne, donec strias non faciat in capitello alembici: signum præcipuum ascensi spiritus, qui rectificatus & à phlegmate purus, si reddatur magmati suo salem volatilem extrahit, qui arcani vires mirificè multiplicat. Hic spiritus, & sal volatilis, connectendi sunt cum sale fixo qui extrahi poterit ex tota planta sicca, & combusta, & in cineres redacta, ex his autem cineribus, arte & methodo sæpius in capitulis præcedentibus enarrata, extrahitur illud fixum sal, quod ab omni terrestri recremento vindicatum, & præcedenti-

bus alligatum, arcanum perficit omne, quod vires sequentes habet.

Vires & usus.

Vires essentia Colocynthis.

1. Pituitam & bilem purgat, propter parem & similem quem continet in se succum, vnde pituitosis & biliosis affectibus, mirificè conuenit.
2. Arcanum est summum in curandis & sedandis dentium doloribus, quod sua caliditate perennes catarrhi fontes exhauriat, & neruum foueat dentis, suo viuifico nectare, quod & spiritus omnes fixos, & influentes recreet.
3. Si eo arcano ischiadici calide perfrigentur mirum in modum à doloribus soluuntur, propter spiritum salis quem continet, qui alium salem solutum, dolorem facientem mitigat, & in aliam permutat naturam, partesque dolentes, recreat, refocillatis spiritibus, & conuocatis, maiori in copia.
4. In quartanis & quotidianis febribus curandis, mirè efficax, quod harum febrium causas continentes, efficientes, et materiales, foras euocet, humoresque has febres efficientes, putrefieri non sinat, at in suo naturali, et viuifico centro purissimè coërcet.
5. Neruorum resolutioni maximè prodest, et quod mirum est cordi, iecori, et ventriculo maxime prodest, et tamen planta cruda, maximè aduersatur, et præcipuè intestinis, interdum enim et sæpius, cruorem elicere solet, corrosis intestinorum carnosis membranis, essentia vero hæc nullo modo, partibus

vllis nocet, sed benignissima, succurrit earū affectibus morboſis.

Sumitur ad quantitatem dragmæ ſemis, aut vnius, cum iuſculis et ſyrupis; idque mane ieiuno ſtomacho, ſeruato communi medicorum regimine et cuſtodia.

De quinta eſſentia Apij.

CAP. XX.

R Adix Apij, tempore veris colligenda eſt, et à terreſtri recremento, lotionibus multis probè emungenda, deinde contundenda, et ſucus omnis ex ea exprimendus, et reponendus in phialis, in loco frigido, ad deſeruédum, poſtquam deſeruuerit, diſtillandus, leui igne, vt ſpiritus eius aſcendat deinde rectificandus, vt à phlegmate, et humore aquoſo vindicetur. Rectificatus ſpiritus, magmati reddendus eſt, vt ſal volatile quod magmati ineſt, per cohobationem ſpiritus rectificati, et macerationē debitam paſſi, extrahatur, extractumque ſublimationibus iteratis purgetur, ab omni terreſtri excremento, tum demum coniungatur ſpiritus ſuo, ſal vero fixū è magmate vel è tota radice ſiccā, per combuſtionem et incinerationem extrahatur, et purificetur, methodo generali antea dicta, deinde omnia pura ſimul coniungantur, et ſeruentur ad vſus.

Apij eſſentia.

*Rheubarbari
essentia.*

1. Arcanum hoc mediocris est virtutis, ad humores seorsum educendos, qui in corpore putrescunt, purgat benigniter bilem, & pituitam propter sympathiam, quam habet cum his humoribus, eius spiritus & sal tum volatile & fixum.
2. Discutit tumores internos hepatis, & lienis, aliorumque viscerum sua tenuitate, & penetrandi facultate, quam habet per spiritum salis volatilis, quem in se coërcet.
3. Diureticum etiam est medicamentum, Renes purgat, & vesicam, lapidemque, & arenulas rumpit, & dissolvit, per suum spiritum salis, dissolutum, qui coagulata omnia, & in lapidem indurata emollit, & dissolvit, etsi per eum ipsum spiritum non dissolutum, sed in sua natura stantem omnia coagulentur.

Sumitur ad quantitatem dragmæ vnius ad duarum in robustioribus idque mane ieiuno stomacho seruato regimine & custodia, cum iusculis & syrupis, vel in extracto aliquo purgatiuo, & parū aquæ cinnamomi fit gratissima dosis, ad purgandum quoscumque humores.

De quinta essentia Rheubarbari.

C A P. XXI.

*Rheubarbari
essentia.*

SI Rheubarbarum recens & succi plenum haberi in his regionibus posset, arcanum mirandum

ex eo parari possit methodo simili, & pari arte ac in alijs nostratibus plantis, sed cum siccum, aridum, est succo suo alimentitio & vitali emunctum in nostras regiones asportetur, mutanda est methodus extrahendi eius essentiam, quæ proprie loquendo, non est essentia, cum spiritus eius & sal volatile, quæ principales sunt essentiæ partes desint, & non reperiantur in nostro Rheubarbaro, sed est potius extractum & media essentia, cum non contineat secum, quam aliquid tincturæ spiritus, & sal omne fixum, quod tamen magnam habet purgandi vim, si ritè paretur, vt videre licebit per experiētiam extrahetur autē eius tinctura & sal suum fixum sequenti methodo. Rheubarbarum tritum, & in puluerem redactum immittes in aquam roris Maij, ter aut quater distillati, vt stent in digestionē, in cineribus tepidis, per quatuor aut quinque dies, donec perquam optimè tinguatur aqua in colorem rubicundum: seperata hac aqua tincta per inclinationem, ne eius limpeditas perturbetur, infundes aliquantulum, aut quantum sufficiet aquæ roris, vt prius, vt denuo, per macerationem quatuor, aut quinque dierum tinguatur vt prius, hæc aqua recenter tincta priori permiscebis, & aliam nouā aquā roris iterū infundes super magma. Rheubarbari residuum, & macerabis, donec, non amplius tinguatur aqua, quam infundis super illud magma residuum. Quod tinctura omni sua priuatum illis iteratis infusionibus, combures, & in cineres albissimos reduces, postquam siccatum fuerit in sole, vel in igne temperato, ex his cineribus, salem extrahes fixum quod in his inerit, idque, separatam absque vlla

alia præparatione & lotionè, permiscebis tincturæ antea extractæ, & reseruata, ad partem, hæc ambo duo simul coniuncta, in balneo calido, aut in cineribus téperatis, leuissimè distillabis, donec humidum omne ascenderit, cauendo, ne inter distilladum magma, quod residet in fundo alembici, inopia humoris & violentia ignis comburatur, & empyreuma redoleat. At maneat magma residuum, liquidum satis, veluti mel, aut butyrum, in quo gradu desistendum est, à distillatione, & pars humida omnis quæ per distillationem ascenderit denuo magmati residuo, connectenda est, vt denuo dissoluatur magma, & si non sufficit humidum ascensum, ad dissoluendum, addendum est nouum similis substantiæ, vt perficiatur dissolutio, quæ postquam per aliquot dies in cineribus tepidis digesta fuerit, filtro est transmūtanda, vt clarificetur, & partes omnes heterogeneæ & terrestres quæ non potuerunt dissolui, relinquuntur in fundo, & separentur à partibus homogeneis, quæ dissolutionem passæ sunt, hanc iterum filtrationem distillabis tenuissimo igne, vt prius, cauendo semper, ne violentia ignis, & præcipiti distillatione, magma quod solet in fundo residere comburatur, sed humidum aliquatenus permaneat vt mel. Quod iterum dissolues, vt denuo à fecibus, & excrementis terrestribus vindicetur. Hanc operationem septies iterabis, seruato eodem ordine, & simili methodo: in septima & conquiesces, & magmati residuo, grana aliqua scammonæ spiritu vitrioli dissoluta addes, & coniunges & seruabis, ad vsus, in phialis perquam optimè obturatis.

Vires & Usus.

1. Innocens, clemens, & excellens est medicamentum, multas dotes medicamento purgante maximè experitus complexum, in obstructionum affectibus mirè efficax vnde omnes affectus quos generant obstructiones certissimè curat.
2. Sanguinem clarificat vnde lepræ initia profligat lentigines & vitiligines admotum & assumptum curat, quod spiritum salis qui omnia à corruptione præseruat, & corrupta consumit.
3. Aquam intercutem, regium morbum, lienis crassitiem ac diurnas febres quascumque continuè sumptum per interualla tandem sanat; quia soluit omnes obstructiones, soluit autem eas propter eius spiritum qui omnia penetrat & dissoluit tartarea, & spiritu salis coagulata.
4. Vermes infantium enecat, & tutissimè propter eius benignitatem pueris & infantibus & lactentibus offerri potest, ad sanandos eorum affectus.
5. Dissenteriam & quoscumque alui fluxus etiam curat, modò spiritui vitrioli & croco martis connectetur. Hoc istud, mucosos intestinorum humores, & acres ichores foras educit; spiritus verò vitrioli putrefactionem inhibet & leniter astringendo, intestina recreat: crocus verò martis omnino astringit & prohibet fluxum.

Vires &
vsu essentia
Rheum-
barbari.

114 *Myrothecij Spagyrici,*

6. Datur etiam ab alto deuolutis, ruptis tam internè quàm externè fractis maximo iuuamento, si essentiæ Mumia addatur & coniungatur.

Sumitur ad quãtítatem drachmæ vnius ad duarum, in infantibus & lactentibus à scrupulo vno ad duos in syrupis morbo conuenientibus, & aquis stillatitiis morbo etiam appropriatis, idq; manè ieiuno stomacho, seruato artis regimine, nulla tamen custodia propter eius benignitatem, imò vt motus eius perficiatur celerius, & potentius, deambulandum est, & foras eundum vt motus sit velocior.

De quinta essentia Agarici.

CAP. XXII.

Agarici es-
sentia.

AGARICVM cum sit fungus in arboribus variis & multigenis enascens, et si recens ex Italia aliisque regionibus ex quibus in nostras regiones exportatur, haberi possit: succus eius tamen alimentarius & vitalis extrahi non possit, cum fungorum genus omne exsuctum sit, & omni ferè alimentario liquore priuatum, cum viuat ex succo arboris cui adheret, & excrementum sit illius arboris, quod assolet esse siccum & aridum: quocirca eius spiritus haberi non potest, cum paucus sit isque fixus & tale volatili suo connexus: hinc alia via & methodo procedendum est in extrahenda eius essentia, quàm in aliis capitu-

lis præcedentibus: extrahetur autem sequenti methodo. Agaricum, tritum & pulueratum dissolues in spiritu æthereo rosarum pallidarum, aut in spiritu alio purgante, & solutiuo, & id omne collocabis in vitro optimè clauso, in cineribus tepidis ad digerendum per mensem, transacto mense per inclinationem spiritum clarum & limpidum, à fœculenta agarici materia separabis, & filtro transmittes, vt vindicetur à corporali agarici materia. Hunc spiritum substantia tenui agarici imprægnatum custodies in vitro optimè clauso; magmati verò residuo alium addes spiritum similem priori, & digeres per octo dies in vitro clauso, in cineribus tepidis. His actis diebus, separabis spiritum tuum per inclinationem, & transmittes, & priori coniunges: deinde magmati spiritum optimum vini, alcoholizatum & ab omni phlegmate septimis distillationibus iteratis priuatum addes & connectes, & leuissimo igne distillabis, separato phlegmate, in singulis distillationibus, donec sal volatile agarici ascendat vna cum spiritu vini: sal istud volatile vnà cum spiritu vini coniunges prioribus spiritibus antea distillatis: magma verò residuum post siccationem combures igne fortissimo, & in cineres albissimos reduces, ex quibus cineribus per solutiones, filtrationes, calcinationes, & euaporationes sæpius iteratas, sal extrahes candidum & limpidum vt crySTALLUS, prioribus spiritibus coniungendum & connectendum. Hæc omnia deinde post debitam macerationem & digestionem leuissimo igne eruat distillanda, donec magma residuum habeat consistentiam mellis, aut syrupi non perfectè cocti, cui

magnati suum spiritum distillatum reddendum erit, & iterum connectendum, vt dissoluatur, & post debitam trium aut quatuor dierum digestionem, filtro omnia dissoluta erunt committenda, vt probè ab omnibus recrementis terrestribus, & heterogeneis extractum agarici vindicetur, demum filtratum omne, postquam clarum fuerit, & bene limpidum distillationi leuissimæ erit committendum, donec magma habeat consistentiam syrupi non perfecti cocti. Magma istud erit seruandum in phialis optimè clausis addito oleo, cinnamomi, ad saporis conciliationem: spiritus distillatus erit seruandus ad extrahendas similes essentias ex medicamentis siccis, veluti è sena, scamonia & similibus.

Vires & vsus.

Vires & vsus essenti agarici.

- 1 Arcanum prædictum præcellit Agarici vires, deijcit vtramque bilem, ac etiam pituitam ipsam, crassos & lentos, & putrescentes quoscumque humores expellit, quod sulphure & sale fixo, & volatili præditum sit, quæ omnia, naturali sympathia humores corruptos trahunt, reliquosque corrumpi non permittunt sunt enim persistentiæ & permanentiæ materiales causæ.
- 2 Cerebrum, omniumque sensuum organa expurgat, quod frigidos humores & viscidos qui cerebrum sua frigiditate interturbant, & sensus obtundunt diminutis aut saltem refrigeratis spiritibus, qui robur omnium sensuum conseruant, expellat, & expurget.

- 3 Musculos etiam omnes expurgat, ita vt partes ad motum naturalem sint promptiores vnde etiam ad id plurimum competit, quod excrementa, quæ spinali medullæ pariter & neruis inhæserint, educat.
- 4 Pulmonem ac pectus à lentis, ac putrescentibus humoribus detergit, ac deinde ventriculum, iecur, lienem, & renes, & in mulieribus vterum ab omnibus, quæ earum partium facultates, & naturales actiones interpellant, mundat.
- 5 Compaginum omnium contumacem materiam solui, propter spiritum salis, quem in se continet qui omnia concreta dissoluit, vnde regio morbo affectis, & aqua intercute laborantibus, ac liene vexatis, leuamentum præstat non obscurum.
- 6 Familiaris est admodum medicina, & ad omnes fere corporis partes habet conformitatem: ad plerosque tum capitis, tum cerebri, tum eiusdem membranarum morbos: nempe diurnum dolorem, comitiales morbum, Apoplexiam, carum, & omnes alios frigidos affectus, vertigines, maniam, atrabilem, & cerebri omnes inflammationes, non imbecilles possidet vires.
- 7 Vrinam quoque pellit, & menses commodè ciet, propter eius sulphuris balsamum quod continet, quod suo naturali sale omnia aperit & reserat; vnde sanguinem miro modo expurgat, ac proinde totius corporis nitorem frequenter vtentibus commendat.
- 8 Ventris tineas tum enecat, tum deicit suo sale,

qui horum animalium generationem impedit, quod impediatur salem naturalem corporis, in aliam permutari substantiam & alterationem pati nullam, sed in sua naturali virtute & robore conseruet.

Sumitur in iusculis, vel in syrupis morbo appropriatis & conuenientibus ad quantitatem drachmæ vnus vel duarum, idque manè ieiuno stomacho, seruato regimine & custodia; in infantibus verò à scrupulo vno, ad duos, seruato eodem regimine.

De quinta essentia Senæ.

C A P. XXIII.

*Senæ
essen-
tia.*

IN Hetruria prouincia Italiæ, vbi copiosissimè Sena feritur, & colligitur singulis annis, vbi recens & succulenta haberi potest, seruanda est methodus similis, & eadem ac in præcedentibus capitulis de extractione essentiarum plantarum nostratum; in quibus diximus, succum herbarum omnium esse extrahendum ad essentias, vt ex eo spiritus & sal volatile extrahantur: hac enim methodo essentiam elicies ex sena mirabilis facultatis. At quia in nostras regiones folia eius asportantur sicca & arida, mutanda est methodus extrahendi extractum eius, quod ex eius folijs fiet pari modo. Folia eius sumenda sunt emuncta ab omni puluere, & re extranea, ad quantitatem libræ vnus, vel duarum, & vitro seu phialæ op-

timè clausè indenda sunt, cui superimponendum est roris distillati quantum satis ad eminentiam quatuor aut quinque digitorum super folia senæ: clausum deinde vitrum, vt dictum est imponendum est in furno digestionis in cineribus tepidis, vel in balneo mariæ tepido, per quindecim dies, donec tinguatur aqua in colorem rubrum subobscurum. Quam aquam sic tinctam separabis per inclinationem, & aliam nouam impones, vel addes aquam reseruatam ex extractione Rheubarbari quæ melior erit, & vires purgandi augebit, ad sufficientem quantitatem & digeres iterum, donec aqua iterum coloretur, vt prior. Tinctam iterum separabis & priori coniunges, aliamque nouam addes magmati, & digeres donec coloretur; hancque operationem toties iterabis, quoties aqua infusa per digestionem colorabitur. Hæ omnes aquæ spiritu seu tinctura Senæ prægnantes distillandæ sunt leuissimo igne, donec magma quod residet in fundo alembici habeat consistentiam mellis. Huic magmati, sua aqua iterum reddenda vt iterum soluatur, & digerenda per aliquot horas, donec optimè solutum sit, & hypostasis solutionis fundum petierit. Tunc demum per inclinationem & filtrationem separanda sunt turbulenta à limpidis & claris: clara iterum & limpida distillanda leuissimo igne, donec consistentiam mellis acquisierint: hæc deinde iterum soluenda, solutaque filtranda, vt limpida euadant, & nullas emittant feces. Quod toties erit repetendum quoties magma in solutione feces relinquet. Desistendum erit cum magma, quod residet in fundo alembici post leuem distillatio-

nem, hyacinthum lapidem preciosum repræsentabit, & in dissolutione nullas emittet feces, sed omne dissoluetur, solutione nullo pacto turbata, atomis per aquam volitantibus : huic extracto sic limpidò & claro addenda sunt hæc. Sumendæ sunt libræ quatuor, aut quinque foliorum Senæ & alembico terreo descensorio imponendæ, & distillandæ sunt fortissimo igne per descensum, donec folia comburantur omnia, & in cineres albissimos reducantur. Ex hac distillatione separabis aquam : ab oleo, aqua proijcienda est vt nullius momenti, oleum vero quod empyreuma redolet potentissime, permiscendum est cum pauco vitriolo ad rubedinem calcinato, & ambo simul coniuncta retortæ imponenda sunt & distillanda: sic oleum empyreuma deponet, & gratissimum acquirat odorem secunda, aut saltem tertia distillatione. Hoc oleum sic præparatû extracto addes priori, & permiscebis. Ex cineribus autem Senæ ex quibus oleum extractum est per descensum elicies sal fixum, per solutionem & alias artis nostræ operationes antea enumeratas, quod dum ad limpiditatem, & nitorem summum deuectû erit, addes etiam extracto, cum aliquibus guttulis olei cynamomi, & Gariophyllorum, & sic euadet medicamentum gratissimi odoris, & potentissimæ virtutis. In extractione Rheubarbari & Agarici aliorumque medicamentorum siccorum poterit obseruari eadem methodus, & potentiora euadent eorum extracta.

Vires & Usus.

Sena essen ¶ Educit hoc arcanum pituitam & vtramque bi-

lem vnde cerebrum, cor, iecur, lienem, pulmonem, & omnes corporis sensus mundat, eorumque facultates, & actiones auget, quod euacuet illud omne quod ipsas impedit, aut diminuit, aut disperdit.

tia, vires & usus.

2 Viscerum obstructions aperit, auget iuuentutem, seniumque retardat, animique hilaritatem adfert, per salis sui spiritum qui omnia referat, & est caloris vitalis fomes, & pabulum, & spiritum omnium fons & scaturigo.

3 In morbis omnibus diuturnis & melancholicis frequens eius usus commodus admodum est, & vtilissimus; nihil enim morbidum arcanis chymicis resistere potest, cum ipsa arcana, præter medelam morbi quam continent, habeant & vitæ nostræ & caloris vitalis fundamenta, & bases.

4 Prodest mirificè delirio, amentia, scissuris totius corporis, resolutioni neruorum, phthiriasi, cephalalgia, scabiei, pustulis, pruritu, epilepsia, & morbis omnibus frigidis, quod potentissimè frigidus educat humores, & calorem auget vitalem, & roboret facultates omnes.

Potest reduci vt commodissimè sumatur in pillulas, si scrupulus vnus incorporetur cum mica panis, hæc enim est dosis illius arcani, vsque ad drachmam vnã in fortioribus. Potest etiam dilui cum syrupis morbo conuenientibus, & purum aquæ rosacæ, & cinnamomi stillatitiæ, vt potio gratissima pareretur, & propinari manè ieiuno stomacho seruato regimine & custodia. In infantibus verò, & lactentibus cum iusculis, aut cum

122 *Myrothecij Spagyrici,*

condimentis saccharatis, quod morosi sint, & difficillimè medicatas capiant offas, vnde decipiendi sunt quantum fieri potest.

De quinta essentia Turbit.

C A P. XXIV.

*Turbit
essentia.*

IN puluerem tenuissimum reducendum est Turbit, & vitro indendum cum aqua roris Maij distillata : vitrum deinde clausum imponendum est furno digestionis in cineribus tepidis, vel in balneo mariæ tepido per mensem integrum. Mense peracto postquam singulis tribus diebus mensis, digestionis naturam quæ digeritur, agitaueris, per inclinationem aquam Roris claram & limpidam separabis à magmate, filtroque committes, vt turbulentum omne deponat. Deinde magmate aliam nouam & recentem aquam impones, vel ad maiorem efficaciam impones aquam superius reseruatam ex extracto Senæ & Rheubarbari, & iterum digeres per quindecim dies, sepositaque hac aqua, per inclinationem, & commissa filtro, vt optimè depuretur, aliam iterum nouam impones magmati digerendam, per octo dies, quam iterum separabis per inclinationem. Hæ omnes aquæ separatæ, & depuratæ distillandæ erunt leuissimo igne, donec magma quod residebit ex distillatione, in fundo alembici habeat consistenciam mellis. Tum demum vase frigefacto, aquam distillatam magmati reddes, vt dissoluatur, & per

dies duos, aut tres digeres, vt optimè hypostasis seponatur, & fundum petat. Hæc aqua per inclinationem erit separanda ab hypostasi, & filtro committenda, vt optimè depuretur. Deinde iterum distillanda ad consistentiam mellis vt priùs. Hæcque operatio toties iteranda, quousq; magma seu extractum, quod in fundo remanet, nullas relinquat in solutione feces. Tunc demum quiescendum est, & ad magma superius relictum ex infusione prima extracti confugiendum. Cui novum turbit absque vlla trituratione addendum est, ad quantitatem trium, aut quatuor librarum, & totum omne alembico ad descensum proprio committendum, vt quicquid poterit distillari distilletur, & reliquum comburatur fortissimo igne, & in cineres reducatur albissimos. Oleum quod distillatum est per descensum empyreuma redolens, postquam ab aqua sua separatum fuerit, retortæ committendum est cum paucis vitriolo ad rubedinem calcinato, & distillandum est ter aut quater fortissimo igne cum nouo & recenti vitriolo imposito, in singulis distillationibus: Sic oleum deponet empyreuma & ingratum odorem. Hoc oleum coniungendum est, cum extracto superiori. Deinde ad cineres turbit conuolandum est, & ex his sal fixum extrahendum arte & methodo antea multoties enarrata, donec candorem & nitorem summum acquirat: hoc demum sal depuratum connectendum etiam est, cum extracto superiori, & totum omne conseruandum in phiala optimè clausa, additis aliquibus guttulis olei cinnamomi, & gariophyllorum.

Vires & usus.

*Vires &
usus essen-
tia Turbit.*

- 1 Educit hoc arcanum potentissimè quoscumque humores, & præcipuè serosos omnes, & pituitosos, ad articulorum compagine defluentes, propter salem quem in se continet copiosum, & sulphur, quod caliditate sua fugat omnia frigida, & partes refocillat nervosas, & cartilaginosas.
- 2 Ventriculum expurgat, & quæ illi penitus inhærent excrementa detergit: item & pectus à pituitæ lentore emungit, vnde & suffitiosis, & difficulter anhelantibus maximo est iuuamento, propter sulphur, quod in se habet, quod est balsamum pectoris, & pulmonem, & ventriculi robur.
- 3 Datur magno iuuamento aqua intercute laborantibus, item elephantiacis, & lue venerea affectis, & ijs omnibus, qui morbis ab exustis humoribus prouenientibus sunt obnoxij, propter spiritum salis, qui salem solutum nostri corporis foras euocat, & corrumpi non sinit, ex cuius corruptela, & solutione elephantiasis, & aqua intercus oriri olent.
- 4 Febris quotidianis & quartanis maximè etiam prodest, & morbis omnibus in quibus pituita redundat, & chronicis etiam omnibus affectibus, quod citissimè ad pepasimū reducat omnes humores putrescentes in corpore, & naturam refocillet, & sic vnà cum natura coctos expellat humores.

Sumitur ad quantitatem drachmæ semis, ad drachmam vnam, in iusculis, vel syrupis proprijs, & conuenientibus morbo, idque manè, ieiuno stomacho, seruato regimine & custodia.

De quinta essentia Scammonij.

CAP. XXV.

SCAMMONIVM cum sit succus scammonia plantæ exsiccatæ iterum dissolui oportet, ut mûdetur à partibus grossis, & terrestribus, eius actionem impredientibus, tum demum pars vna reducatur in oleum, pars altera in muscilaginem mundam & nitidam, quibus si salem fixum harum partium addas perfectum absolues aliquo modo arcanum. In Asia verò in his potissimum regionibus, ut in Mysia, vbi copiosissimè feritur, & colligitur perfectius haberi potest, quia ex succo recenti, & adhuc spiritu pleno potest educi, & eius spiritus æthereus, & sal volatile, quæ duo perfectissimè absoluunt arcanum chymicum. At cum succus solus in nostras regiones asportetur ficeus, et aridus, multis festucis aliisque rebus heterogeneis infaectus, necesse est ut aliã excogitemus methodum, qua speciem quandam extracti habeamus ex Scammonio, erit autem eiusmodi. Sumetur Scammonij electi libra vnica, aut altera, & succo limonum distillato dissoluetur, addendo dissolutioni spiritus vitrioli vnciam vnam, vase vitreo obturato ponantur hæc omnia in dige-

*Scammonij
essentia.*

stione tepida, per mensem integrum. Peracto mense distillentur leuissimo igne, donec magma habeat consistentiam mellis. Huic magmati iterum reddenda est aqua, quæ ex eo per distillationem extracta est, & iterum per octo dies saltem digerenda, & post digestionem filtro committenda, vt à feculentis materijs & Scammonio heterogeneis probè mundetur, & deinde distillanda, donec iterum consistentiam mellis acquirat magma, quod residet in fundo alembici. Hæ omnes operationes, solutiones putà, digestiones, filtrationes, & distillationes erunt iterandæ, donec magma nullas in solutione emittat feces, sed totù dissoluatur nullis atomis per aquam dissoluentem relictis. Deinde nouum iterum Scammonium sumendum est, & in minutas concisum partes alembico ad descensum proprio indendum est, & fortissimo igne distillandum, donec omne comburatur, & in cineres reducatur albos, adauctis ignis gradibus, in fine distillationis. In hac distillatione oleum habes nigrum, & aquã fetidam quæ nullius est virtutis, vnde proijcienda: oleum verò quod summopere empyreuma redolet, reëtificandù est, & ab empyreumate vindicandum, distillando ter aut quater in retorta cum pauco vitriolo ad rubedinem calcinato. Oleum deinde postquam priuatù est empyreumate, connectendù est magmati suo purificato superiori: his addendù est sal fixù, quod extrahetur ex cineribus per artè multoties detectam. Sic deinde habebis catharticum medicamentum regibus & principibus solum reseruandum, propter benignitatem, & agendi mirabilem vim in omnes morbos.

Vires & Vsu.

- 1 In omnibus morbis curandis, tutissimè exhiberi potest, & purgat tantùm per inferiora, nec villo pacto, vt icammonium impræparatum ventriculum mordet & laceffit, nec intestina, nec flatibus & torminibus ea prosequitur, sed blandissimè humores omnes in corpore putrescentes, & in viscerum cauis speluncis stagnantes educit: signum euidentissimum quod in præparatione chymica vis eius infestans mitigatur, & ad benignam reducitur agendi facultatem.
- 2 Tumoribus omnibus frigidis scirrhis & duris exterius applicatum maximè prodest, pedetentim enim eos dissoluit, & discutit, vnde mirabili quadam facultate, propter suum salis spiritum cæcos occultos, nulla cutis aperture facta, successu temporis curat, & disperdit, vngendo partem eo arcano calidè, ter aut quater in die, & singulis hebdomadis sumendo scrupulum vnum illius arcani cum syrupo aliquo, aut iusculo, seruato regimine & custodia.
- 3 Leporam inueteratam, & confirmatam, tutissimè curat, bis in mense vtendo hoc arcano, & bis in hebdomada arcano sanguinis in primo libro enarrato.

Sumitur ad quantitatem scrupuli vnus ad duorum cum iusculis, vel syrupis, vel aquis stillatiis, & præsertim acetosæ, endiuix, & portulacæ idque manè, ieiuno stomacho, seruato regimine & custodia.

Vires & vsus essentia scammonij.

*De quinta essentia Myrobalanorum
omnium.*

C A P. XXVI.

*Myrobalanorum
essentia.*

MYROBALANA omnia eodem modo & pari ac simili arte in essentiam reduci possunt, quocirca proposita vna methodo, ceteræ omnes nulla difficultate ab omnibus Chymicæ artis tyrunculis capiètur. Itaque sumètur Indica Myrobalana, aliàs nigra dicta, & in frústula concisa indentur alembico ad descensum proprio, & violentissimo igne vsque ad combustionem & incinerationem persequeris distillationem: separabis distillatum oleum ab aqua per infundibulum: aquam proijcies tanquam nullius valoris, oleum rectificabis cum vitriolo calcinato ad rubedinem in retorta, donec empyreuma deposuerit. Hoc oleum sic rectificatum seruabis, donec alia habueris, quæ supersunt in substantia adhuc Myrobalani, quæ simul & semel extrahi non possunt, vt sunt sal, fixum, & tinctura eorum, quæ spiritum volatilem, & salem volatilem repræsentant, & aliqua rudimenta adhuc harum substantiarum secum continent. Ex cineribus ergo Myrobalanorum combustorum extrahetur sal fixum eorum, & postquam mundatum fuerit ab omnibus terrenis excrementis arte & methodo Chymica, connectes cum oleo suo. Tum demum accipies iterum noua Myrobalana, & in puluerem tenuissimum

num reduces & phialæ indes, his addes infundendo aquam feruatam ex extracto Senæ, & Rheubarbari, & Agarici, ad eminentiam sex digitorum: phiala optimè clausa, id omne digeres in igne digestionis tepido, & lento, per mensem integrum: peracto mense infusum per inclinationem, à magmate separabis, & filtro committes, vt perquam optimè depurerur: deinde distillabis lenissimo igne, donec infusa aqua ferè tota ascenderit, & relinquat magma in fundo alembici in consistentia mellis, cui reddes frige factis vasis (si vitrea sint) aquam distillatam, donec magma dissoluatur: dissolutum digeres per octo dies, in igne tepido, & lento vt hypostasim seponat, quam per inclinationem lentam separabis, & filtro omne committes ad depurandum: deinde distillabis vt prius, ad consistentiam magmatis, ad spissitudinem mellis: aquam distillatam iterum reddes magmati vt iterum dissoluatur, & digeres, per quatuor dies, donec hypostasim omnem deposuerit, & filtro committes & demum distillabis, ad consistentiam iterum magmatis ad spissitudinem mellis similem, & eandem operationem iterando, ter saltem aut quater, donec magma perclarum euadat: tunc demum quiescendum est à purificatione magmatis, cui tunc temporis perclaro, & nitido connectendum est oleum, & fixum sal superius referuata, cum aliquibus guttulis olei cinnamomi, & gariophyllorum ad odoris & saporis conciliationem, & sic custodiendum est medicamentum mirandum in phialis vitreis, aut aureis, ad vsus.

Vires & Vfus.

*Vires &
vfus essen-
tia Myro-
balanorum.*

1. Arcanum summum est ad senectutem remouendam, modò sit eius frequens vsus : totius corporis colorem facit elegantiozem, corporisq; odorem iucundum conciliat, hilaritatemq; affert : ventriculum, cor, & iecur roborat, quòd vitæ fomitem & humidum radicale, sale suo fixo roboret & restauret.
2. Confert hæmorrhoidibus, & bilis feruorem reprimi, ad oculorum collyria mirè effica, ad visus claritatem & acumen efficiendum, quòd roboret & augeat vitales & animales spiritus calore suo balsamico.
3. Oculorum inflammationes, lacrymas, defluxionesq; reprimi, sistit, & cohibet, quod bilis acrimoniam, oculorum tunicas pungentem & vellicantem demulceat.
4. Ulcera quæcumque, tum recentia, tum vetera, breuissimo conglutinat tempore, quòd summe abstergat, & humores defluentes corrumpi non sinat suo sale, & suo oleo agglutinet tanquam balsamo.
5. Intellectum & omnes sensus internos mirifice clarificat, & perficit, ad auctis animalibus spiritibus, qui sunt interiorum sensuum instrumenta præcipua.
6. Datur vtiliter & aqua intercute laborantibus, & febribus diurnis quod salem, solutum in corpore & corruptum foras trahat, aliumque corrumpi non permittat, beneficio

fui salis & olei.

- 7 Trahit utramque bilem, præsertim exustam, confert membrorum tremoribus. Iuvat & elephantiacos, mærores aufert, & quarranam eius frequens usus tandem fugat, quod substantia radicalis eius arcani, contrahitur omnino causis horum affectuû, & foras pellat horû causas internas efficietes & materiales.
- 8 Vomitiones cohibet, & cibi appetentiam inuitat, quod ventriculum roboret & expurget ab omnibus serosis, & pituitosis humoribus.

Sumitur in iusculis & syrupis morbo appropriatis & conuenientibus ad quantitatem drachmæ vnius in infantibus, in hominibus verò, & qui virili vigent ætate, à quantitate vnciæ semis, ad vnam integram, idque manè, ieiuno stomacho, seruato regimine, & omni custodia artis. Vel potest misceri cum arcano scammonij, vt minor sit dosis & gratior, ad quantitatem drachmæ vnius, cum scrupulo vnico, aut semisse, arcani scammonij, & sic erit gratissima potio & potens, nec tamen molestans.

De quinta essentia Guttae gambæ.

C A P. XXVII.

GUTTA gambæ, succus est qui asportatur ex India Occidentali, ex partibus Chinæ in nostras regiones, nouum & recens iam nostris

Gutta gambæ quid, & cur sic dicta.

temporibus, & in nostris regionibus medicamentum, inauditum nobis, & incognitum; attamen doctissimis Medicis approbatum, & in vsu Medicos iam redactum, ad curationem morborum multorum, & præcipuè quartanæ febris, doloris arthritici, & aquæ intercutis: euacuat pituitosos & serofos humores potentissimè, seorsum & deorsum exsiccat ventriculum, & oscephagum summopere. Plantam è qua educitur nullo pacto vidi, nec siccam, nec recentem, nec iuueni authorem qui de ea planta vllibi scripserit, sed ipse ex mercatoribus qui eum succum in Galliam, & Europam asportant ex China, percunctatus sum ea ipsa, quæ scribo. Paratur is succus ad modum & instar mechoacami, & scamonij, inciso, & excuato plantæ caule, & ex spelunculis recens succus formatur et concinnatur in magdaleas, quæ exsiccata dant grana quatuor, aut sex, dosin purgantem constituentia: attamen si succus ille reducatur in essentiam, in maiori multò potest propinari dosi, absque vlla molestia, et exsiccatione oscephagi, et ventriculi. Itaque vt in essentiam reducatur, hanc obserua methodum. Sumatur Gutta gamba, libra vnica aut altera, & contusa immittatur in alembicum ad descensum aptum, & distilletur fortissimo igne, adactis pedetentim ignis gradibus, vsque ad combustionem & incinerationem rei quæ distillatur: post distillationem separabis oleum ab aqua, quod erit in maxima copia, quod succus ille gummosus sit valdè, & pinguedine plenus: oleum rectificabis in retorta, cum paucis vitriolo calcinato ad rubedinem, donec empyreuma deponat: hoc oleum seruabis, & coniun-

*Essentia
Gutta gam-
ba.*

ges cum sale fixo, eiusdem Guttæ gambæ, ex cineribus in distillatione olei factis extracto, & depurato, per solutiones & calcinationes multoties iteratas: sale & oleo conseruato, nouum succum eiusdem plantæ habebis ad quantitatem vnciarum sex aut septem, & dissolues in phiala vitrea oblongi colli, cum spiritu vini alchoolizato, & spiritu vitrioli æquali quãtitate solutum succum digeres per quindecim dies in tepido balneo, deinde distillabis in eodem balneo, quicquid distillari poterit. Tum demũ iterum reaffundes spiritum vini distillatum super magma relictum, & digeres vt optimè dissoluatur, per tres, aut quatuor dies, deinde filtro omnia committes, ad depurandum summopere, & distillabis infiltratum in eodem balneo, quicquid distillari poterit vt prius: tum demum iterum dissolues & digeres, & filtrabis, & distillabis toties, quoties magma relictum in fundo alembici feces emittet: tunc quiesces, & magma solum vindicatum ab omni vini spiritu dissolues cum succo limonum, & spiritu vitrioli distillatis, & postquam in digestionem per octo aut quindecim dies digestionem leuem passum fuerit, separabis ab eo succum limonum distillatum, & spiritum vitrioli per balneum feruente aqua distillandum, aut per cineres tepidos, donec magma relinquatur in consistencia mellis. Hoc magma quod est extractum coniunges cum oleo & sale fixo, superiori, & ex his vnum parabis per digestionem duorum aut trium dierum medicamentum, quod in vasis vitreis seruabis ad vsus varios, sanitati vtiles.

Vires & vsus.

*Vires &
vsus. sſen-
tia Guttæ
gama.*

- 1 Quartanam tutiſſimè curat eius frequens vsus, quod eius ſpiritus ſubtiliſſimus & potentiſſimus, quemcumque ſoluat & diſperdat tartarum.
- 2 Aquam intercutem certiſſimè exſiccatur, quod eius ſpiritus ſalis, potentiſſimè ſeroſos exhauriat humores, & corrumpi non permittat, & iecur roborat, ita vt non ſeroſum producat & efficiat ſanguinem, ſed laudatum & ab omni hæmatoleos vitio vindicatum.
- 3 Leucophegmiam etiam ex eadem ratione curat, & pallidos virginum colores, quia roborat ventriculum, & expurgat ab omnibus ſeroſis humoribus, & aperit omnia obſtructa diſſilatis vndiquaque per cutis ſpiracula ſpiritibus, & euacuatis inde tertiæ coctionis excrementis.
- 4 Arthritidis ſummum & vnicum eſt arcanum ad euacuandum eius cauſas internas, & refocillandas partes, tum neruoſas & muſculoſas; quia eius ſalis ſpiritus id omne commodè & certiſſimè peragit, adauctis vitalibus & animalibus ſpiritibus, & refocillato humido radicali partium omnium.
- 5 Membrorum tremoribus ſubuenit, & paralyſi, torpori, & caro, & omnibus cerebri morbis, ex pituita, & ſeroſis humoribus prouenientibus propter eandem rationem.
- 6 Pectus & pulmones eadem etiam ratione à craſſis, & pituitofis humoribus vindicat,

& suspiriosis, & difficillimè respirantibus subuenit.

7 Cutanea omnia vitia exteriùs applicatum, & interiùs sumptum certissimè curat, quod sanguinem mundet, & exsiccat humores in vlcera defluentes, & corrumpi non sinat, & agglutinet quod solutum est, per humorum acrimoniam suo balsamico oleo.

Sumitur in minima quantitate, scilicet ad quantitatem granorum sex, aut septem in iusculis, aut syrupis aut aquis, aut vino, aut ex eo cum mica panis parantur pillulæ deauratæ minimæ, & deglutitur vna post primum somnum, seruato regimine & custodia artis.

De quinta essentia Mechoacam.

CAP. XXVIII.

MECHOACAM cum radix sit mucosa valde, & glutinosa, cauendum est in extractione eius essentia, ne infundatur in aquam, quia fere tota dissoluitur, & sic purificari non potest, quia numquam clarificatur, nec ad hypostasim peruenit. At pulueratum Mechoacam infundendum est cum spiritu vini alchoolizato, & digerendum per quindecim dies, aut mensem integrum, in balneo tepido, donec hypostasim dimittat, tunc temporis per inclinationem clarum separandum est à turbulento. Turbulentum verò filtro denso, & spisso committendum est, vt quicquid est hu-

*Essentia
Mechoacæ.*

miditatis per ipsum transmittatur, & clarificetur. Magmati verò superstiti infundendus est iterum nouus spiritus vini alcoholizatus, & digerendus per octo dies, in balneo tepido vt prius, & post digestionem, & filtrationem humiditatis infusæ, nouus iterum infundendus est spiritus, & digerendus per quatuor dies. His peractis filtrandus est ille spiritus infusus, & prioribus coniungendus, & simul distillandus leuissimo igne, donec magma sit ad consistentiam mellis, & hæc operatio repetenda est, donec magma, quod relinquitur in fine distillationis in fundo alembici, nullas emittat feces in solutione, sed soluatur absque vllis fecibus. Hoc magma sic purificatum seruandum est, & connectendum cum oleo ex Mechoacam recenti per descensum extracto, & rectificato, & ab empyreumate vindicato, beneficio vitrioli ad rubedinem calcinati, vt dictum est superius. Et cum oleo, & magmate connectendum etiam est sal fixum, quod extrahetur ex magmate combusto, ex quo oleum elicuisti: sed purum, & nitidum, & ab omni excremento terrestri vindicatum, & sic essentia erit absoluta, & seruanda erit in phialis vitreis optimè clausis.

Vires & vsus.

Vires essentia Mechoacam.

Arcanum est mirum in omni Mania, phrenitide & melancholia curanda; humores enim melancholicos, & adustos, meninges infestantes foras deiecit, temperat, & in alienam mutat substantiam, & si post purgationem hæc dentur guttulæ nonnullæ olei argenti fiet absoluta, & tutissima curatio.

Paralyſim mēbrorum tremorem & torporem, iſchiaticum dolorem, & arthritidem omnem tu- tiſſimè fugat, quia ſummopere pituitam, & ſero- ſos humores omnes euacuat.

Febrem quartanam & quotidianam, & diutur- nos omnes affectus, & chronicos frequēter vten- do tandem curat, euacuatis horum affectuum cauſis.

Sumitur ad quantitatem ſcrupuli vnus, ad duos, in iuſculis, vel aquis ſtillatijs, vel ſyrupis, vel ouis ſorbilibus, idque manè ieiuno ſtomacho ſeruato regimine, & cuſtodia artis.

De quinta eſſentia Ialap.

CAP. XXIX.

IALAP eſt radix plantæ quæ in partibus Ori- entis Indiæ creſcit, & eſt nouum iam nobis medi- camentum, priſcis medicis incognitum & inau- ditum; jam verò in noſtras regiones Europæas aſportatum ope & induſtria mercatorum, qui has inuiſit regiones & terras. Inſipidi eſt ſaporis, qua- propter facillimæ potionis, ſi infundatur in vinum album. Sic enim reuocarunt in vſus medicos mo- derni medici, ad curandam, aut ſaltem ſubleuan- dam arthritidem omnem, aliâque mala, quæ ex pituita, & ſeroſis humoribus ortum habent, pur- gat enim potentiſſimè hoc medicamentum ſero- ſos humores omnes, & exſiccet. In eſſentiam au- tem reducetur pari aut ſimili methodo ac redu-

*Eſſentia Ia-
lap.*

*Vires &
vſus eſſen-
tia Ialap
& doſis.*

Etum est Mechoacam, & similes habet vires, & ad eosdem curandos affectus potest adhiberi, majori tamen dosi; quia non ita potenter purgat, ac Mechoacam, sed multo benignius, ita ut sumatur absque vlla noxa ad quantitatem drachmæ vnius, vel duarum in iusculis tenuibus, vel aquis stillatijs, idque manè ieiuno stomacho seruato regimine, & custodia.

De quinta essentia Aloës.

C A P. X X X.

Aloës essentia.

SVMITVR Aloës optima, friabilis, multis gummis adulterata colorem hepatis habens, vnde hepatica dicta, ad quantitatem librarum duarum, & minutim contusa immittitur in alembicum ad descensum proprium, & in furno distillatorio collocatum, cogitur ad distillandum igne supposito, ad auctis ignis gradibus, donec cesset distillatio, & Aloës alembico imposita reducatur in cineres albos. Frigefacto vase separabis oleum ab aqua, quæ confusa sunt in recipiente, per infundibulum. Aquam proijcies tanquam nullius virtutis & valoris, nisi ad vlcera lauanda, & vulnera, ad hoc enim plurimum valet: oleum vero fætens valdè, & empyreuma redolens rectificabis per retortam cum vitriolo ad rubedinem calcinato, ter aut quater, donec empyreuma deponat. Ex cineribus verò sal fixum extrahendum calcinationibus, solutionibus, filtrationibus, &

evaporationibus multis iteratis, donec candorem acquirat summum, & in solutione emittat feces nullas, tunc coniungas ambo simul. Aloëm deinde nouam & recentem sumere oportet ad quantitatem libræ vnus, & dissoluere in spiritu vini optimo & alcoholizato, & per quindecim dies digerere in balneo tepido, phiala optimè clausa. Deinde filtro committere omnia, vt depurentur, depurata distillentur lenissimo igne, donec magma habeat consistentiam mellis. Huic iterum reafundendum est, id omne quod ascenderit per distillationem, vt dissoluatur, & digeratur per quatuor dies. Deinde filtretur, & distilletur ad consistentiam magmatis, ad spissitudinem mellis, tum demum soluatur iterum magma. Et iteretur operatio superior quater aut quinquies, donec magma clarum sit & pellucidum, & multas emittat in solutione feces; tum demum quiescendum, & magma istud sic depuratum coniungendum est cum oleo superiori, & sale fixo, & omnia digere per aliquot dies, in cineribus tepidis, & seruare in phialis optimè clausis tanquam arcanum summum ad varios vsus.

Vires & vsus.

- 1 Arcanum est summum in curandis vulneribus, & vlceribus quibuscumque propter vim balsamicam quæ in eius sale & sulphure continetur. *Vires essentialia Aloës.*
- 2 In enecandis infantium vermibus, & tineis mirè efficax, quod eius sal omnibus similibus animalculis veneno sit, & corruptelam

impediat, in his partibus pituita perpetua madentibus.

- 3 Deicit bilem, & pituitam ipsam, caputque & ventriculum mundat, quorum etiam cruciatibus maximè succurrit, quia causas doloris aufert, per purgationem.
- 4 Frequens eius vſus à pestiferibus tuetur morbis, & ab omnibus diuturnis & chronicis, quod impediatur humores ingentem, & insignem subire corruptionem.
- 5 Cum oleo & essentia Myrrhæ, & spiritu vini, permixtum mirum est balsamum ad corpora defuncta à corruptione vindicanda, & ita in longos multosque annos syncera omnino præseruentur.
- 6 Sensus omnes intellectumque acuit, iecur ab infarctu purgat, & regio morbo medetur, quia frigidos humores fugat, & multiplicat spiritus animales, reserat & aperit summo-pere, hinc hæmorrhoidibus nocet.

Sumitur à quantitate drachmarum duarum ad trium, in iusculis manè, ieiuno stomacho, seruato regimine, & custodia.

De quinta essentia Melissophylli.

CAP. XXXI.

Melissa, essentia.

POSTQUAM dixerimus satis copiosè de essentijs purgantibus, iam ratio postulat de confortatiuis, & roborantibus essentijs dicere, vt opus

absolutum, & completum chymicis omnibus præbeamus. Itaque de melissophyllo imprimis tractabimus, cuius essentia mirè efficax, & roborans sequenti methodo commodissimè extrahetur. Vernante tempore colligendum est melissophyllum, & contundendum, vt maxima copia succi extrahatur, & pauco spiritu vini addito reponatur in phialis vitreis in loco frigido, ad deferuendum, per mensem saltem vnum, postquam deferuerit distillandus erit ille succus lenissimo igne: sic enim spiritum æthereū extrahes fragrantissimū qui rectificatus, & à phlegmate vindicatus per aliquas distillationes iteratas, erit custodiendus, in phiala optimè clausa. Magmati verò residuo ex hac distillatione affundes spiritū vini alchoolizatum, & ab omni phlegmate vindicatū ad eminentiam quatuor digitorum: spiritus æthereus melissophylli aptior & melior quidem esset spiritu vini, ad hanc operationem faciendam, sed quia paucus est, & preciosus, consulo tibi, vt loco illius, vtaris spiritu vini alchoolizato: postquam affusus fuerit spiritus vini magmati, in phiala optimè clausa, illum collocabis in digestionem & digeres per quatuor aut quinque dies. His peractis, distillabis spiritum affusum, donec striæ cessent. Deinde si quid phlegmatis ascendat proijcies; caue ramen ne ad eam succitatem deueniat magma, vt comburatur, & empyreuma redoleat, quia totum disperderetur. Reaffunde deinde spiritum distillatum, & digere per duos dies in cineribus tepidis, deinde distilla lenissimo igne, reaffunde iterum spiritum, separando in vnaquaque distillatione aliquid phlegmatis quantum fieri potest,

& digere per duos dies, & distillando hanc operationem iterabis donec ascendat spiritus vini, cum sale volatili melissophylli, quod ter aut quater rectificabis cum spiritu vini distillando, & coniunges spiritui suo æthereo superius referuato. Tum demum habebis magnam copiam melissophylli exsiccati in umbra vel Sole, & corticis citri magnam etiam copiam, simili modo exsiccatam, & impones vasi terreo aut cupreo ad descensum proprio, & distillabis violentissimo igne, donec comburatur melissophyllum, & cortex citri, & in cineres reducantur albissimos, oleum deinde quod distillatum erit per hanc distillationem separabis per infundibulum ab aqua fœtida, & empyreuma redolente, & rectificabis in retorta cum vitriolo ad rubedinem calcinato ter aut quater, mutato in singulis rectificationibus vitriolo, donec empyreuma deposuerit oleum. Oleum sic rectificatum effundes super corticem recentem citri vt fragrantissimum acquirat odorem, per quindecim aut decem dies. Deinde separabis oleum à cortice per expressionem, & distillabis iterum, & sic præparatum spiritui æthereo melissophylli, & sali volatili connects. Sal verò fixum ex cineribus melissophylli, extrahes per solutiones, calcinationes, filtrationes, & euaporationes multoties iteratas, donec candorem, & puritatem summam acquiserit: tum demum coniunges etiam hunc salem sic depuratum, alijs prædictis ex melissophyllo extractis, & seruabis vt mirum arcanum, cui si aliquid olei cinnamomi & ga-

riophyllorum coniunges, maiorem acquiret in actione potentiam.

Vires & Vfus.

- 1 Omnes sensus internos summopere acuit, & præcipuè memoriã quam felicissimã reddit, quia cerebrum ab humiditatibus expurgat, & roborat summopere spiritus animales, & multiplicat.
- 2 Animum hilarem reddit, tristitiãque fugat, & humenti ac frigido ventriculo auxiliatur, & eius concoctionem adiuuat, quod calorem naturalem mirificè foueat, & nutriat.
- 3 Deficientem animũ reuocat, cordis imbecillitatem roborat, eãque præsertim, qua somnus frequentius nocte intercipi solet, quod sit calor naturalis, & vitalis fomes, & spiritus multiplicet.
- 4 Animi sollicitudines fugat, ac sollicitas imaginationes tollit, quæ tum ab atra bile, tum ab exusta pituita gignuntur; quia aucto, & multiplicato calore naturali hæc omnia euanescent, vt apparet in adolescentibus qui propter copiam caloris eiusmodi, parum habent sollicitudinis, & in ebrijs, qui propter eãdem rationem absque sollicitudine sunt, cum vinum multiplicet calorem.
- 5 Pestiferæ auræ vitia corrigit, si inspergatur per domos peste infectas, quia odore gratissimo suo cerebrum mitificè, & cor roborat, ita vt facillimè negotio resistat

Vires & vfus essentia Melissæ.

vaporibus & exhalationibus pestiferis, vnde succurrit sum mopere peste affectis.

Sumitur ieiuno stomacho manè, à quantitatū ʒ j. ad ʒ ij. in aqua cinnamomi vel anisi, vel in spiritu vini, vel aqua stillatitia melissophylli, vel in succo citri & limonum, vel cum aqua theriacali, in peste fuganda.

De quinta essentia Menthae.

C. A. P. XXXII.

*Mentha
ent ia.*

COLLIGETUR Mentha mense Iulij, & ex ea per expressionē extrahetur succus in maxima copia, qui recondetur in vasis vinarijs, & reponetur in cella vinaria in loco frigido, ad deferuendum: postquàm defuerit distillabitur succus lenissimo igne cinerum, donec striæ cessent, hoc enim est signum quo dignosci potest, spiritū ascensum fuisse omnem, qui quater aut quinques rectificatus, vt vindicetur à phlegmate aquoso custodiendus erit, donec coniungatur cum reliquis quæ extrahi debent ex mentha, imprimis sal volatile quod est in maxima copia magmati ex præcedenti distillatione residuo: huic ergo magmati affundes spiritum tuum iam phlegmate vindicatum si copiosum habes, aut vini spiritum loco illius, ad eminentiam quatuor aut quinque digitorum, & digeres per quatuor aut quinque dies, in cineribus tepidis, aut balneo tepido: deinde distillabis donec striæ cessent: separato phlegmate

phlegmate quod deinde ascendit, ascensū spiritum iterum affundes magmati residuo, & humenti, & digeres per duos aut tres dies in balneo tepido: deinde distillabis & hanc distillationē & digestionem multoties iterabis, separato phlegmate in singulis distillationibus, donec sal volatile ascendat, quod ter aut quater rectificatum cum spiritu suo connectendum est, & seruandum, donec sal fixum, & oleum habueris ex mentha, Mentham ergo siccam, & aridam maxima in copia immittes in urnam fictilem terream aut cupream, eamque mentha replebis ad collum vsque, & comprimes vt maiorem copiam capiat urna, quantum fieri poterit: tum demum linteo madido collum urnæ cooperies, aliamque urnam vacuum omnino mentha, sed solum aqua fontana per limpida semiplenam submittes, & coniunges alteram alteri, ita vt os urnæ plenæ mentha, subintret os alterius urnæ, aqua fontana semiplenæ, & sic vnitas urnas, iuncturis peroptimè lutatis, in terram sepelies facta fossicula, donec urna semiplena tota sepeliatur, & plena mentha vsque ad medietatem etiam sepeliatur, terra aut arena madida vndiquaque supposita. Deinde coronam lapidum facies instar putei osculi circa urnam mentha plenam donec altitudine æquet urnam in medio coronæ stantem: hanc coronam replebis carbonibus ardentibus, lignisque impositis ignem per quatuor aut sex horas continuabis. Peractis horis, ignem augebis, & totam urnam carbonibus ardentissimis cooperies, & hunc ignem violentissimum per duas aut tres horas continuabis.

K

Tunc frigefactis vasis, & seunctis, & separatis, separabis oleum ab aqua per infundibulum quod reperies in vrna aqua semiplena, quæ submissa fuerat alteri mentha plenæ. Oleum hoc rectificabis in retorta cum paucis vitriolo ad rubedinem calcinato, idque ter aut quater mutato singulis vicibus vitriolo ad rubedinem calcinato. Huic oleo rectificato, & ab empyreumate vindicato immittes folia nonnulla menthæ recentis, & insolabis per aliquot dies, vase optimè obturato. Deinde his expressis folijs, & oleo omni perquam optimè emunctis, noua folia recentia adhuc iterum immittes in oleum, & insolabis, & iterabis immersionem, donec oleum fragrantissimum menthæ odorem acquisierit, quod terna, aut quaterna saltem infusione fiet. Huic oleo immittes spiritum, & sal volatile suum superius extractum. Ex cineribus verò qui reperiuntur in vrna mentha plena, ex qua oleum per descensum elicatum est, extrahes sal fixum menthæ, secundum artem & methodum superius declaratam: & postquam depuratum fuerit, & ab omni terrestri recemeto vindicatum connectendum erit alijs superius extractis, & omnia simul vnienda in balneo tepido digerendo per duos aut tres dies, deinde seruandum est arcanum in phialis optimè clausis.

*Vires & Vfus.**Vires essentialia Mentha.*

Mirum est, & stupendum, quod obseruatur in his omnibus arcanis plantarum in quibus adsunt, & sal fixum, & sal volatile, oleum & spiritus plantæ; si enim aliqua guttula in

terram immittatur, tempore conuenienti, & in terra huic plantæ ferendæ idonea, nascetur in tempore debito eadem planta, à qua arcanum extractum est, ita vt hoc arcanum verè dici possit, semen plantæ æternum & incorruptibile, & sit resurrectionis nostræ symbolum rude, & aliqua effigies.

- 2 Singultus, vomitiones, choleraeque sedat. quod summopere ventriculum roborat, & ab omnibus vindicet excrementis quæ ipsi inturbare possunt.
- 3 Lumbricos omnes, & ventris tineas teretes enecat, sola externa ventris inferioris perunctione, suo sale tum fixo, & volatili, tum spiritu suo, quæ omnia corruptionem impediunt omnem, & sic animalcula illa interimant.
- 4 Capitis dolores omnes qui per sympathiam ventriculi malè affecti, oriuntur mulcet, & curat, quia ventriculum vt diximus ab omni liberat malo.
- 5 Rabidorum canum moribus tutissimè succurrit, si recens vulnus eo arcano lauetur, & imposito gossipio eo arcano madido, per aliquod tempus madefiat, quod sal mentharum fixum, tum volatile, venenū omne enecat, & aliā in mutat substantiam, vnde pestiferis omnibus etiam morbis succurrit, & intoxicatis omnibus medela summa est, sed prius ad vomitum compellendi sunt ægri, tum demum nostro arcano vtendum.
- 6 Tumores omnes duros & scirrhosos discutit & dissoluit, & phlegmonas ad suppurationem

perducit, & buboni pestilenti summa est medicina, tū quia veneno resistit, & materiā pestilentē coctū, & maturatū difficilē ad pepsimū perducit, idque suo sulphure balsamico.

Sumitur interiūs ad quantitatem scrupuli semis, in aquis cinnamomi, anisi, feniculi, menthæ, vel in spiritu vini, & exterius applicatur locis affectis tepidē, gossipio vel linteo madido eo arcano, superimposito.

De quinta essentia Thymi.

C A P. XXXIII.

*Thymi essentia vires
et usus.*

COLLIGITUR Thymum dum floret Majij & Junij mense, maxima in copia, & contusum maceratur in phialis cum spiritu vini alcoholizato per mensem vnum in balneo tepido: deinde distillatur spiritus, & separatur phlegma, quod ascendit, & reffunditur spiritus ascensus, & digeritur iterum in balneo tepido, & redistillatur: & iteratur hæc operatio donec sal volatile ascendat quod rectificabis ter aut quater cum paucō spiritu vini, vt vindicetur ab omni terrestri excremento. Spiritus hic rectificatus, & purus seruandus, & custodiendus erit, donec oleum habeas ex thymo. quod sequenti elicies methodo. Collectum Thymum in maxima satis quantitate, siccum, & aridum urnæ immittes, eamque replebis thymo, & per descensum, vt mentha in superiori capite distillabis, donec combustum, &

incineratum sit thymum : oleum rectificabis, per retortam cum pauco vitriolo ad rubedinem calcinato, donec empyreuma deposuerit : deinde oleum à fœtore empyreumatis vindicatum coniunges cum floribus thymi recentis, & insolabis per aliquot dies. His peractis exprimes oleum à floribus quantum fieri poterit, & novis & recentibus thymi floribus coniunges iterum oleum & insolabis, & exprimes, ter aut quater iterando infusionem florum, donec fragrantissimum acquirat odorem, & sic oleum hoc coniunges cum spiritu seu sale volatili. Ex cineribus verò thymi combusti in extractione olei, salem fixum elicies methodo communi, & vulgari, antea multoties in superioribus capitulis enarrata, & purum factum, & vindicatum ab omnibus excrementis connectes cum oleo & spirituosissimo sale thymi, & servabis ad vsus. Deest hujc essentię spiritus liquidus thymi, quia extrahi non potest propter siccitatem thymi, ita enim aridum est, & fere siccum etsi virescat, ut succus ex planta virenti extrahi non possit : itaque contenti fuimus salem volatilem extrahere ex hac planta ad essentiam perficiendam.

Vires & Vfus.

1 Orthopnoïcis, & anhelatoribus maximè prodest, quòd roboret plumones, & pectus, & catarrhos sistat, & infarctos plumones pituita, & glutinosis humoribus liberet, penetranti, & exsiccanti sua facultate. 2 Ischiadicis, & arthritide quacumque laborantibus in genere succurrit, & quidè maximè, dolores enim eorum

K 3

150 *Myrothecij Spagyrici,*

299. mulcet & lenit, sola externa perunctione spiritus salis, tum fixi, tum volatilis quem in se coërcet.

3. Imbecillitatem visus tollit, roboratis, & auctis, videlicet multiplicatis in maxima copia spiritibus animalibus, & fugatis atris & nebulosis vaporibus, qui nervos opticos occludunt, aut multam viam spirituum saltem obnubilant.

4. Concoctionem omnium viscerum iuvat, quia multiplicat calorem naturalem suo sale & magis oleo, quæ maximum & copiosum in se coërcet vitalem calorem.

5. Sensus omnes, tum internos, tum externos auget, propter eandem rationem, & expedit membrorum omnium motus, & faciliat, ut cum det viam & ingressum vndiquaque spiritibus per vniuersa membra.

6. Curat omnes affectus ex causa frigida ortos, quia exalfacit vehementer, & multiplicat spiritus omnes, tum vitales & animales.

De quinta essentia Gattaria, seu Nepeta.

C A P. XXXIV.

*Gattaria essentia, vires
& usus.*

GATTARIA, quam & alij dicunt Nepetam, colligenda est tempore verno, & contundenda est, & exprimendus eius succus torculari & prælo, & reponendus in cella vinaria per mensem, in vasis vitreis vt deferueat: postquam deferuerit, distillandus erit succus lentissimo igne,

ad separandum spiritum æthereum qui primo ascendet, & strias faciet quandiu distillabit: cessantibus strijs cessabit & ascendere spiritus: tunc temporis mutandum est vas recipiens, & rejiciendam phlegma, quod postea ascendit, nisi pro aqua eius stillaritia reservare cupias, quæ pluris est efficacia & virtutis, quam aliarum aquarum quæ communi methodo cum alembicis plumbeis distillantur: phlegmate egresso & ascenso, magmati, quod residet in fundo alembici ad huc humenti, & non sicco & arido, reascendendus est spiritus æthereus, qui primo ascendit, & digerendus in balneo tepido, per aliquot dies, una cum magmate. His transactis diebus distillandus est spiritus æthereus lenissimo igne, & mutandum est vas recipiens postquam ascensus fuerit spiritus, & separandum erit phlegma ab spiritu. Spiritus verò, iterum ascendendus erit magmati, & digerendus, & distillandus; has iterando operationes ter, aut quater, donec sal volatile ascendat, quod erit ter aut quater iterum rectificandum, una cum spiritu volatili æthereo, qui rectificationem antea non receperat. Deinde Gattaria sicca & arida sumenda erit, & ea implenda erit vna, & distillanda erit per descensum, secundum artem antea declaratam, in capite trigesimo secundo, de essentia Menthae; & oleum rectificandum erit per retortam cum vitriolo, ad rubedinem calcinato, idque ter aut quater, mutando vitriolum, in singulis rectificationibus: oleum prædictum sic depuratum, & ab empyreumate vindicatum, connectendum est cum foliis recentis & virentis Gattariæ, & insolandum per aliquot dies, deinde exprimen-

dum oleum à foliis, & iterum cum aliis nouis & virentibus folijs connectendum & insolandum, idque tertio donec odorem plantæ habeat oleum, quod demum erit sali volatili, & spiritui suo connectendum. Ex cineribus verò plantæ extrahetur sal fixum, & multis iteratis solutionibus, filtrationibus, & euaporationibus perducetur ad candorem summum, & limpiditatem; tunc demum erit coniungendum, & copulandum cum reliquis aliis quæ extracta fuerunt ex planta, & simul omnia in digestionē tepida erunt vnienda, vt fiant vnum arcanum potentissimum, reseruandum in phialis optimè clausis ad vsus varios.

Vires & Vfus.

- 1 Hoc arcanum mira quadam dulcedine odoris, trahit catos & feles, ita vt iuxta phialam eo arcano refertam delectentur; vnde autem hoc sit, longioris est sermonis, ad alium locum lectorem remittimus, vbi de sympathia, & antipathia rerum differimus, causasque narramus, & præsertim in Palladio Chymico nostro.
- 2 In fugandis pallidis ac fœdis virginum coloribus nihil est præstantius, quòd coctionem viscerum omnium mirè roboret, & spiritus multiplicet, & sanguinem mundet, & aperiat obstructions omnes, qua data porta ruunt spiritus vndiquaque per totum corpus, & floridus apparet color.
- 3 Menses certissimè & tutissimè prouocat, præ-

pter eandem rationem, vndè & vteri affectibus ferè omnibus succurrit, & sterilitati medetur, fœcundasque reddit mulieres.

4 In sedandis ischiadicis doloribus nihil potentius, & præsertim si ex causa frigida ortum habeant, quia spiritu suo salis, tum fixi, tum volatilis, & oleo suo tanquam balsamo, fugat frigidos illos humores, & per insensibilem transpirationem foras educit, nervos roborat, musculos & tendones ad motum procliviores reddit.

5 Elephantiorum remediū est tutissimum, non eo tantum quod strenuè tenues humores digerat, verum etiam quia extenuet & incidat valenter crassos, quales sunt, qui hunc morbum procreant: Addeam & ego quod sanguinem repleat spiritibus tenuibus & subtilibus: hinc cicatricibus atris candorem reddit, & sugillata digerit omnia.

6 Venenatis bestiarum omnium moribus, puta canis rabidi, serpentum, aliorumque animalium, quæ dentibus & spiculis venenum eiaculant, præsto succurrit per spiritum salis, & oleum suum, quæ venenum ipsum plagæ inditum interimunt, & in aliam mutant substantiam, plagamque coagulant & resarciunt spiritu vitali, quem secum continent turgentis copia.

Sumitur in iusculis vel aquis stillatitiis morbo appropriatis à quantitate scrupuli vnus, ad drachmam, vel applicatur exterius tepidè per se, cum gossipio vel linteo eo arcano madido.

De quinta essentia Aristolochiae rotunda,
& Consolidae majoris.

C A P. XXXV.

Aristolochia
essentia, vires
& usus.

COLLIGENDA est Aristolochia rotunda, & Consolida major, tempore verno, & precipue earum plantarum radices in maxima & equali copia, & succus ex radicibus, & folijs, & caulibus, torculari & prelo exprimendus, & in vasis vitreis reponendus in cella vinaria, vt deferueat: postquam deferueit, distillandus erit lenissimo igne, vt separet spiritum aethereum a phlegmate: spiritum separatum, & aliquo modo a phlegmate suo vindicatum, & mundatum, reafundes magmati humeti, quod residet in fundo alembici, ex distillatione spiritus aetherei, & digeres, per quatuor aut quinque dies, in cineribus tepidis, in balneo tepenti. His peractis diebus, distillabis spiritum, separato phlegmate quantum fieri poterit: postquam ascensus fuerit spiritus, ex magmate quod residet in fundo alembici, huic deinde magmati adhuc humeti affundendus est iterum spiritus suus aethereus, & digerendus, & distillandus, haecque operatio iteranda, donec sal volatile ascendat, quod erit rectificandum, vna cum spiritu suo, ter aut quater distillando: ex radicibus vero siccis, & aridis, in frustula concisis elicies oleum per descensum, & rectificabis in retorta cum vitriolo ad rubedinem calcinato, ter, aut quater donec omne em-

pyreuma deposuerit: huic oleo puro, & ab empyreumate vindicato, coniunges flores verbasci, & hypericonis & insolabis per mensem; & expresso oleo à floribus, addes iterum novos & recentes flores & insolabis, idque ter aut quater iterando, exprimendo, & affundendo, donec oleum rubicundissimum acquirat colorem; ex cineribus verò harum plantarum sal fixum elicies, & mundabis ab excrementis terreis, modo & arte antea prædicta, & candidum, & nitidum factum connectes cum reliquis aliis, quæ extracta fuerunt ex his plantis, & simul vnienda per digestionem in balneo tepido, vt fiant vnum: cui si addatur oleum ceræ, & thuris, & therebentina, absolutum erit vulnerum omnium balsamum, quod erit custodiendum in phialis optimè clausis.

Viros & Vsu.

Potentissimè curat quæcumque vulnera simplicia intrà viginti quatuor horarum spatium & citius, ita vt stupendum sit naturæ miraculum: composita verò & profunda vulnera, tam citò curat, vt potius miraculum videatur quàm cura, & medela; regenerat enim citissimè carnem, ossa confracta trahit, portosque citissimè gignit, ita vt spatium quadraginta dierum vincat: nervos læsos quacumque læsione restaurat, & pristinae sanitati restituit.

Ab alto deuolutis & corpore fractis vtiliter datur, ac etiam iis qui interna intestinave vulnera acceperint, namque illa siue

156 *Myrothecij Spagyrici,*

sint, vel exterius, vel interius illata, mirificè sanat, propter ingentem vim balsamicam quæ in eius oleo, & sale continetur.

3 Sanguinis grumos in ventriculo, vel in alia quavis corporis parte concretos disijcit, ac dissolvit, spiritu suo salis, qui corruptum non patitur.

4 In phthisi curanda, & renum internis vlceribus maximè prodest, & cæteris omnibus medicamentis facillè anteponitur, propter vim suam balsamicam, quæ in eius oleo coërcetur.

Sumitur à quantitate drachmæ vnus, ad duarum tempore necessitatis in aquis stillatiis vulneribus curandis appropriatis, & convenientibus; vel miscetur unguentis proprijs, & applicatur tepidè super recentia vulnera postquam vino, & oleo lota fuerint, deinde gossipio, vel linteo eo arcano madido, vulnera teguntur, & ligantur.

De quinta essentia Papaveris, & Hyoscyami.

CAP. XXXVI.

*Essentia
Papaveris.*

PAPAVER fatium colligendum est, & hyoscyamus, pari quantitate, & mole, & ex

his succus torculari, & prælo exprimendus est in maxima copia: huic permiscendus est vini spiritus ad sextam saltem partem, vt citius deferueat, quia frigidi, & aquosi valdè hi succi sunt & tarde deferuent, propter paucitatem spiritus ætherici qui permiscetur eorum phlegmati: postquam deferuerit succus in vasis vitreis, & in cella vinaria, reponendus est in alembico & distillandus lenissimo igne, ad separationem spiritus ætherici, qui rectificatus ter aut quater, vt mundetur à phlegmate, re-affundendus est spiritus iste magmati suo, & digerendus, per duos aut tres dies, in balneo tepido. Deinde distillandus, & iterum affundendus, & digerendus, idque ter aut quater repetendo, donec sal volatile ascendat ex magmate, quod sal erit etiam rectificandum ad eius depurationem: deinde custodiendum vnà cum suo spiritu: ex Papauere verò & Hyoscyamo sicco & arido per descensum elicies oleum, vt ex cæteris superioribus plantis elicuisti, & rectificabis eadem methodo: huicque oleo rectificato, & ab empyreumate suo vindicato, connectes flores recentes papaueris rubei vel albi, & insolabis per mensem vnum, & exprimes oleum ex floribus, & novos addes flores insolando vt prius, & exprimendo, idque quater aut quinquies, tunc seruabis, deinde Meconium, seu succum Papaueris in spiritu vini dissolues, & digeres per aliquot dies in balneo tepido, donec meconium hypostasin omnem deposuerit: deinde filtranda erit dissolutio

158 *Myrothecij Spagyrici,*

vt perquamoptimè mundetur à terrenis excrementis: tum demum distillanda, donec consistentiam mellis habuerit magma, quod residet in fundo alembici, cui iterum affundendus est vini spiritus distillatus, vt dissoluatur iterum meconij magma dissolutumque digeratur, digestum distilletur, idque quater aut quinquies repetendo, donec nullas emittat in solutione feces magma quod residet in fundo alembici, post distillationem, sed totum limpidè soluatur; quod tunc temporis erit permiscendum cum oleo & sale volatili, & spiritu æthereo superius extractis: hisque addendum erit sal fixum, quod extrahetur ex cineribus earum plantarum, & postquam depuratum fuerit arte & methodo prædicta, cæteris omnibus connectendum erit, & in balneo tepido omnia simul digerenda vt fiant vnum, cui addere poteris ad odoris gratiam, & saporis, olei cinnamomi vnciam semis, extracti moschi drachmam vnicam, & seruare ad vsus.

Vires & Vsu.

*Essentia Pan-
paneris vi-
res.*

1. Nepenthe verum, & laudandum potest dici hoc medicamentum verè laude dignum, mirum atque iterum mirum in curandis fere omnibus morbis arcanum, quod naturæ fere prostratæ, & perditæ, per amicam quietem vires pristinæ reddantur.
2. In omnibus doloribus acutissimis frigidis & calidis, vbi præ vehementia homines fere exanimantur, maximè in dolore colico, nephritico, pleuritico, & arthritico, nihil est

- in rerum natura præstantius, quod intemperiem omnem partium omnium temperet, & humores acres, & pungentes, in diuersam mutet substantiam extincto calore partium, per intemperiem præter naturam facto.
- 3 In sistendis omnibus defluxionibus omnium humorum, & catarrhorum tenuium nihil efficacius, quod per somnum quem potissimum conciliat, calor naturalis multiplicetur in centro, cuius gratia, omnes corporis partes refocillantur.
 - 4 In omnibus profluuijs intestinorum siue ratione humorum peccantium, siue purgantium nihil commodius dari potest, præsertim si cum essentia masticis propinetur, quia acres humores intestina pungentes eo arcano, dulcescunt, & mitiores fiunt narcotico eius sulphure & sale.
 - 5 In vigilijs, & inquietudinibus immodicis, in omni febrium ardentium genere, in phrenesi & mania, cæterisque melancholicis affectibus nihil potentius, propter somnum quem conciliat.
 - 6 In hæmorrhagia narium, vbi omnia desperatur, vltimum est, & tutissimum refugium quod venas calore præter naturam, aut aliquo humore acri apertas, & resertas claudat, & obturet, refrigerato calore, & temperato humore acri, & pungenti.
 - 7 In sanguinis excretionem, & menstruorum nimia euacuatione cum croco martis, & tinctura coralli rubei, vtilissimè exhibetur propter eandem rationem.

160 *Myrothecij Spagyrici,*

Sumitur à quantitate granorum quatuor ad sex, aluo priùs laxata, in iusculis vel cum spiritu vini, vel cum aqua cinnamomi, anisi, feniculi, gariophyllorum, vel in ouis forbilibus, & exterius applicatur partibus dolentibus cum linteis eo arcano madidis. Nec est de eius dosi verendum, vt de alijs laudauis quæ passim in libris chymicorum reperiuntur, quia hîc partes spumosa, & crudi sulphuris narcotici papaueris, & hyosciami non reperiuntur in hac compositione, quia separantur, tum vnà cum phlegmate quod ascendit post ascensionem spiritus, tum vnà cum magmate quod proijcitur post sublimationem salis volatilis, vel comburitur ad salem fixum habendum. Addam etiam quod sal volatile, & fixum, & spiritus æthereus corrigant, & temperent narcoticum sulphur, quod in eius oleo reperitur, & extracto: quæ duo ex industria addenda, ad narcoticam vim habendam, quia reliqua narcotica non sunt, sed potius cardiaca, cum vitæ fomitem & focum in se coërceant, & sint vitæ fontes, in papauere, & hyoscyamo. Sic nihil est in mundo, & in rerum natura vniuersa adedò venenatum, quin secum habeat, & coërceat, quæ veneno illo inimicantur, & succurrunt; nec in alijs, & diuersis mixtis quærenda sunt venenorum remedia, quàm in veneno ipso, cui potissimum Deus, & natura in centro ipsum suum remedium, & medicinam posuerunt. Vnde corrigentia quæ admiscuntur cæteris narcoticis compositionibus facillè non probo. cum ex centro ipsius veneni non sint. Papaueris, hyoscyami, mādregoræ, solani, & similia plantarum quæ narcotico mortifero sulphure pol-

re pollēt, corrigētia non aliunde petēda sunt quàm ex centro ipsarum plantarum, & in harum spiritibus æthereis, sale fixo, & volatili, verum & tutissimum corrigens quærendum est.

De quinta essentia Anisi.

C A P. XXXVII.

VIRENTIS Anisi folia & semina contundenda sunt, & torculari, & prælo succus eius exprimendus, & reponendus in cella vinaria, in vasis vitreis, ut deferueat; citò autem deferuet, propter caliditatem suam, postquam deferuerit ut vinum, in alembico vitreo distillandus erit eius spiritus æthereus, leuissimo igne, qui primo ascendet, & strias in capitello alembici faciet, his cessantibus, mutandum est vas recipiens, colligendaque est aqua quæ egreditur & proijcienda, ut nullius valoris, nisi ad depurandum sal fixum, quod ex cineribus plantæ combustæ extrahitur: distillabis autem donec magna siccari incipiat: huic demum, frigefacto vase, ne rumpatur affundes spiritum tuum ascensum, & digeres per aliquot dies in balneo tepenti: deinde distillabis leuissimo igne, & distillatum spiritum reaffundes magmati, & digeres idque quater aut quinquies, donec ascendat sal volatile, quod ut in maxima habeas copia, reaffundendum est super semen Anisi recens mediocriter contusum, una cum spiritu suo æthereo, & digeres iterum

Anisi essentia.

L

162 *Myrothecij Spagyrici,*

per aliquot dies in balneo tepenti, & distillabis, & iterum affundes, ter aut quater, vt totum sal volatile ascendat, vna cum spiritu æthereo, & illi permisceatur instar niuis, quod sal tandem successu temporis, vel leui digestionẽ in oleum flagrantissimum, & dulcissimum reducitur, hoc tamen omne vna cum spiritu suo æthereo, postquam aliquoties rectificata fuerunt, seruanda sunt, donec sal fixum & oleum extracta sint: ad hoc ergo: sumendum est semen Anisi, siccũ & aridum, & distillandum est, per descensum magno igne, vt comburatur omne semen, & in cineres reducat, oleum hoc fætens, & empyreuma redolens, rectificandum est in retorta, ter aut quater, cum pauco vitriolo, vt fætorem deponat, postquam deposuerit, & viadicatũ fuerit ab empyreumate suo, permiscendum est, aquæ stillatiuæ Anisi recẽti, quæ ex multis iteratis, distillationibus super recens semen Anisi, sit distillata, & sit albissima vt lac, huic ergo aquæ, tuum oleum permiscebis, & digeres in phiala optimè clausa, in balneo tepenti, per aliquot dies, donec oleum tuum, albedinẽ omnem secum traxerit, quia albedo illa est sal volatile Anisi, quod leui digestionẽ, in oleum conuertitur, & cum alio oleo iungitur, & odorem Anisi huic reddit, & communicat, ex cineribus autem, sal extrahes fixum, & postquam purgatum fuerit, & ab omni terrestri spurcicia emunctum, connectes, cum reliquis aliis superius extractis, & in balneo tepenti digeres, vt fiant vnum seruandum in phialis perquam optimè clausis.

Vires & Vfus.

- 1 Ad oris fœtorem cōmodiffimè vſurpatur, quia flagrantiffimū eſt medicamentum, & ſuo calore exſiccatur, gingiuas putrentes, & dentes, & ſuo ſale putredinem impedit.
 - 2 Vrinam ſummoperè ciet, caliditate ſua, & flatus diſcutit, & ventriculum roborat, & coctionē omnium viſcerum, reſerat omnia obſtructa, vnde hepatis obſtructionibus, & lieni medetur, & regio morbo, & aquæ intercuri.
 - 3 Animalium venenis aduerſatur, propter ſalem, tum fixum, & volatilem, quem ſecum habet, qui in genere venenis omnibus aduerſatur, aduerſatur autem, quod venenum ſit mortis principium, & fons, ſal verò vitæ ſcaturigo.
 - 4 Alba ſceminarum profluuia liſtit, interno ſuo vitali calore, qui cum partium omnium calorē refocillet, & ſpiritus omnes multiplicet, alba ſceminarum profluuia, ex cruditate, & frigore orta, compēſcit, multiplicato hepatis calore, & venarum ſpiritibus adauctis.
 - 5 Lac ad mammas elicit, & venerem ſtimulat, propter eandem rationem, & dolores capitis ex cauſa frigida ortos, & intemperie frigida, aliquarum inferarum partium, quæ ſuſum vapores emittunt.
- Sumitur ad quantitatem ſcrupuli vnus, in iuſculis, ouis forbilibus, aquis ſtillatitijs, morbo appropriatis & conuenientibus.
- Notādū eſt, quod ſi huic oleo à ſale fixo ſeparato;

Vires &
vſus Anifi
eſſentia.

164 *Myrothecij Spagyrici,*

moschus, & zibeta addantur subito dissoluntur, & gratissimum paratur oleum in perpetuum seruans odorem gratum, valdè penetrans, quo si intinguntur lintea, vel chirotheca, vel panni fragrantissimum dant odorem, & diutissimè eundem custodiunt.

De quinta essentia Cinnamomi.

CAP. XXXVIII.

*Cinnamomi
essentia, vi-
res & usus,
& methodus
facienda.*

EX Cinnamomo quia siccum & aridum affertur in nostras Regiones, & quia eius folia, & flores habere non possumus, extrahi non possunt partes omnes essentielles, quæ veram & absolutam Cinnamomi constituunt essentiam, itaque eius oleo tantùm & sale fixo, contenti erimus vt arcanum eius absoluamus: ex Cinnamomo ergo leuiter contuso, per descensum oleum eliciès magno igne, vt comburatur Cinnamomum, & reducatur in cineres. Hoc oleum, ter aut quater rectificatum per retortam, cum pauco vitriolo ad rubedinem calcinato, affundes super nouum & recens Cinnamomum, leuiter contusum, & cum pauca aqua cinnamomi stillatitia, in retortam immittes, & distillabis per balneum feruentis, & bullientis aquæ, donec totum oleum egressum sit, quod odorem Cinnamomi sic recuperabit: huic oleo addes salem fixum quem extrahes ex cineribus Cinnamomi combusti; addes autem purum, & ab

omni terrestri spurcitia vindicatum, & seruabis
ad vsus.

Vires & vsus.

- 1 Naturali balsamo correspondet in curandis recentibus vulneribus, & inueteratis vlceribus: vulnera propter eius oleum, vlcera propter eius sal.
 - 2 Prouocat menses, & partum tutissimè promouet, aperiendi sua facultate, & calefaciendi vi, & potentia.
 - 3 Tollit tussim frigidam, & capitis dolorem, quia vapores è ventriculo sursum elatos fugat, & caput calfacit, & roborat, ita vt catarrhi non detur locus, vnde tussis euanescit.
 - 4 Omnia membra confortat, & imprimis ventriculum, cor, & cerebrum, eorum calorem conseruando, & multiplicando.
 - 5 In deliquiis animi singulare est medicamentum; quia cor ita exhilarat, & roborat, vt omnia quæ illi nocere possunt ab eo abigar.
 - 6 Pallidos virginum colores abigit, quia vapores è menstruo sanguinæ ortos, & ex spermate corrupto, totam sanguinis massam labefactantes, fugat & annihilat, roborato utero, & spiritibus sanguinis multiplicatis.
 - 7 Ad pestilentis aëræ fugam & præseruationem nihil est præstantius; quia omnia principalia membra ita roborat, vt resistere possint aëræ venenatæ, & pestilenti.
- Sumitur ad quantitatem guttarum trium aut

166 *Myrothecy Spagyrici,*

quatuor, in aqua melissæ, vel aqua cinnamomi, & anisi, vel in iusculis, aut ouis sorbilibus, vel exterius applicatur, cum gossipio, vel linteis eo olco madefactis.

De quinta essentia nucis Moschatæ.

C A P. XXXIX.

Nucis moschata essentia.

SAL volatile, & oleum nucis Moschatæ (quam & alij myristicam dicunt) copiosa sunt, ita vt facili negotio extrahantur, hac methodo, postquam contusæ leuiter erunt nucis moschatæ, & vaporem feruentis aquæ perceperint, aliquãdiu, prelo & torculari in sacculis, cõmittendæ erunt, & succus earum exprimendus, qui & oleum earum censetur, vt multis terrenis excrementis implicatum, quocirca est iterum, & multoties rectificandum hac methodo, oleum istud, permiscendû est, cum optimo spirituvini alchoolifato, &ambo simul digerenda in balneo tepido, per quindecim dies, obturato vase: his peractis diebus distillanda erunt, omnia per balneum feruentis aquæ quicquid distillari poterit, in hac distillatione duo simul ascendunt, spiritus, scilicet vini infusus, & spiritus nucis moschatæ ad modû spiritus therebentinæ clarissimus, & limpidus gratissimi odoris, qui sæpissime supernatat aquæ ardenti, & dignoscitur tantum spissitudine, & crassiori albedine, nec inuicem permiscentur, etsi agitentur simul. Magma, verò & oleum crassum quod residet in fundo alembici, in hac distillatione

custodiendum est, cum inagmate, ex compressione olei primi, prelo & torculari facti, donec per descensum omnia magmata distillentur, spiritus autē hic connectendus est, cum nouo oleo recēter extracto, prelo & torculari, & ambo digerenda sunt, in balneo tepenti, per quindecim dies, deinde distillāda per balneum feruentis aquę, & iterum affundendū magmati quod residet, quicquid distillat, per hanc distillationem feruentis aquę, & hanc operationē quater aut quinquies iterabis distillando, affundēdo, & digerēdo, donec sal volatile, nucis moschatę ascendat, vna cum spiritu in forma niuis, aut cerę albę, quę leuissimo calore liquatur, & est fragrantissimi odoris: magmata verō omnia quę resident ex omnibus distillationibus, & expressionibus simul permiscēda, & in alembico ad descensum proprio collocanda, & distillanda, donec comburātur, & in cineres reducantur: oleum quod egreditur rectificādum per retortam, cum pauco vicriolo, vt ab empyreumate vindicetur, & à fœtore, & ex cineribus sal fixum extrahendū, & depurandū arte, & methodo communi, & simul omnia tunc temporis permiscenda, & in balneo tepenti vnien-da, vt fiant vnum seruandū ad vsus.

Vires & Vsus arcani predicti.

- 1 Oris suauitatem cōmendat, & fœrentis animę exhalantis virus abolet, propter gratissimū, & fragrantissimum odorem, quem suo spiritu, & sale volatili coërcet. *Vires essentia moschata nucis.*
- 2 Lentigines, & faciei maculas omnes tutissimē emendat, propter salis sui absterisionem, &

penetrationem, & quod sanguinem laudatum ad faciem conuocet, & spiritus qui corruptum lentiginum & macularum sanguinem digerunt, & discutunt, multiplicet.

- 3 Visum acuit, ventriculum, & iecur roborat, lienem absorbet, urinam ciet, fluentem aluum sistit, flatum discutit, frigidisque uteri affectibus, mirifice prodest, neruorum, & articularum diuturnis doloribus à frigore excitatis utilissimum est, & ad Veneris excitandos stimulos maximè expetitur, quia summopere excalfacit, & auget calorem natium, & spiritus vitales & animales, qui sunt omnium actionum & functionum authores.

Sumitur ad quantitatem guttarum decem ad duodecim in iusculis, vel in aquis stillatitiis morbo appropriatis, & conuenientibus: vel miscetur vnguentis, aut per se applicatur exterius tepide, partibus affectis cum linteis eo arcano madidis.

De quinta essentia Cariophyllorum.

C A P. XL.

Cariophyllorum essentia.

ARTEM & methodum quam obseruauimus in extrahenda Cinnamomi essentia, eandem seruandam in Cariophyllorum extrahenda essentia præcipimus, vt & in extrahenda piperis, gingiberis, macis, & croci essentia, omniumq; seminum siccorum, & aridorum, & lignorum; vna enim & eadem est methodus cuius ope & industria, quicquid

extrahi potest essentialia opera chymica, ex his mixtis extrahitur, præsertim oleum per descensum, & sal fixum per combustionem: cætera verò quæ defunt ad perfectam essentialiam constituentem, non possunt extrahi, quia sicca & arida habentur hæc mixta in his regionibus. Est tamen mea methodus, absit fastus & vaniloquium, cæteris omnibus acutior, quia per eam sal volatile, quamvis non apparenter, & visu ipso cernatur extrahi, extrahitur; quia oleum rectificatum dum infunditur aquæ stillatiæ cinnamomi, ut iterum per balneum unà cum aqua egrediatur, ut odorem recipiat cinnamomi, sal volatile omne quod invisibiliter est diffusum, & dissolutum intra poros aquæ connectitur oleo; unde & aqua insipidior redditur: & quod in cinnamomo observatur, in reliquis alijs observare licet; sic sal volatile quod ex plantis, & seminibus, lignis, & fructibus siccis & aridis separari non potest, visu saltem ut appareat, hæc industria separatur, & adhuc fieri potest, ut visu appareat: nam si idem, & simile oleum cinnamomi multoties affundetur aquæ novæ & recentis, & post digestionem distilletur, tandem oleum coagulatur, virtute spiritus salis, in loco frigido, & soluitur in calido, instar spiritus salis volatilis: itaque hanc eandem methodum observare oportet, si perfectam quodammodo, & absolutam cariophyllorum essentialiam habere cupias, cuius vires & usus sunt.

Vires & Usus.

I. Iecori, ventriculo, & cordi maximè auxilia-

Vires &

*us'essen-
tia Cario-
phillorum.*

- tur, quia calorem conseruat naturalem, & perditum restaurat, & spiritus hinc multiplicat vitales.
- 2 Dentium doloribus quibuscumque summum est, & vltimum refugium, quia cum causticæ sit virtutis, neruum ferit dentis, & humorem acrem, & mordacem, dentis neruo illabentem mitiorem reddit, & in aliam mutat substantiam, vt in coniunctione duarum, & diuersarum aquarum fortium contingit, vna extinguit aliam, & tertiã gignit mitissimam, quæ non est vrentis, & pungentis virtutis.
 - 3 Vlcera quęcumque curat, propter eãdem rationem, sal enim vrens, & causticum vlcus constituens, dissoluitur, & annihilatur per salem arcani huius, similiter vrentē, & ambo in aliã conuertitur substantiam, vlceri non improbam, deinde natura suo balsamo naturali cicatricem inducit.

Sumitur in iusculis, vel aquis stillatitijs morbo appropriatis, ad quantitatem guttarum sex, ad decem vel miscetur vnguentis, & exterius applicatur, per se cum linteis, vel gossipio nostro arcano delibuto.

De quinta essentia Gummi Caranna.

C A P. XLI.

*Gummi Caranna etiam
& quid sit.*

OMNIA gummi excrementa sunt humidi arborum, vt diximus in Palladio nostro chymico, capite de distillatione mineraliũ, quia autem humidum radicale tribus constat, sale, sulphure, & Mercurio, videndum est an gummi sint triam il-

lorum excrementa, vel tātum vnus: Sunt quidem trium illorum, quia simul vna excretrice facultate ad corticem sua excrementa deponunt, nihilominus alia dicuntur sulphurea excrementa, alia mercurialia, alia salita, quod alijs prædominetur sulphureum quid, alijs mercuriale, alijs verò salicum. Sulphurea ergo dicemus, excrementa omnia gummi, cum in his plus sulphuris reperiatur, quam aliarum duarum substantiarum mercurij scilicet & salis, vnde olea videntur esse concreta, & resinæ & therebentinæ: hinc facili negotio in oleum reducuntur, summè penetrans, & excalfaciens, quia semper retinet naturam sui principij, excrementa enim sulphurea, omnia ætherea sūt & subtilissima, cum sint sulphuris alimentitij crudi, & infixi partes, spiritus æthereos, & igneos infixos habentes, vnde propter nimiam subtilitatem, & ætheream eorum substantiam, separantur calore naturali, à partibus alimenti fixi, & quia permiscetur mercuriali, & salito excremento, statim in sublimatione dum aërem frigidum tangunt, condensantur euaporatis subtilioribus partibus, calore solis, vnde etiam iterum dissoluuntur, substantijs tantum æthereis, & igneis eis permixtis, vt sunt olea omnia, & spiritus, quia simile in sicale habet ingressum. Gummi itaque Caranna dictum ab Hispanis eiusmodi erit, & adhuc propter loci tēperiem calidissimā, & arborem ex qua exsudat, quæ & calidissima est, sulphuream maiorem habebit substantiam, & subtiliorem, aduchitur enim ex partibus Indiæ Occidentalis, quæ Zonæ torridæ subijcēt, ex arbore cedro simili exsudat, arbor nunquam folia sua deponit, sed semper, virescit, fructuque vt aiunt

perenni grauida est, quod est signum suæ caliditatis, & sulphuris turgentis signum, incolæ id ipsum gummi, experientia ipsa calidissimum existimant, & affectibus frigidis curandis, & tumoribus eiusdem naturæ resoluendis prospero & felici successu admouent. At nos quia ipsummet gummi virens, & vesicans reperimus, in essentiam reducere duxit ratio, vt amoueretur illa causticans & vrendi facultas, & mitigaretur sal illius pungens arte chymica; ita vt feliciori, & tutiori effectu, solatium sit multis qui morbis cruciantur incurabilibus: hac autem methodo id consequetur. Sumatur gummi. Carannæ, libra vnica aut altera, & dissoluatur optimo vini spiritu alchoolizzato, & à phlegmate aquoso vindicato, in phiala oblongi colli optimè clausa, in balneo tepenti per quindecim dies: deinde in cineribus distilletur seruatim ignis gradibus; quod primò egreditur cum spiritu vini, est spiritus gummosus carannæ, qui subtilissimus est, & æthereus: deinde stillat oleum flauum, tertio oleum rubeum: hæc olea omnia ter aut quater rectificanda sunt, & feces quæ remanent in fundo retortæ aut alembici, post vnâ quamlibet distillationem comburendæ sunt fortissimo igne, vt reducantur in cineres: ex his arte & methodo communi extrahendum est sal fixum, hoc sæpissimè calcinandum & solendum, vt deponat vrendi facultatem, donec dulce sit, & candidum, & limpidum: tunc temporis omnia hæc olea purâ, & sal, simul permiscenda sunt, & connectenda, & in balneo tepenti vnenda, & seruanda sunt in phialis perquam optimè clausis ad vsus.

Vires & Vfus.

Vires essen-
tia Carāna.

- 1 Arcanum est arthriticum ; soluit enim dolores omnes ex causa frigida ortos, quod suo spiritu humores in nervos, tendones, & musculos stillantes fuget, & roboret suo vitali calore, partes frigiditate humorum extinctas.
- 2 Dissoluit, & emollit quoscumque tumores frigidos, duros & scirrhosos ; quia eius spiritus coagulatum omne, & tartareum dissoluit.
- 3 In colico dolore nihil est præstantius, quia sæpe sæpius hic affectus ex pituita, & glutinosis, & flatulentis humoribus ortum habet : hoc autem arcanum suo illitu discutit, & disperdit, quicquid frigidum est, glutinosum, & flatulentum.
- 4 Ulcera inueterata etiam curat propter balsamum suum quod continet, & sal quod abstergit, & sal aliud vlcus faciens, & nutriens, corrumpit, & in aliam mutat substantiam.
- 5 Hemicraniam & dolorem capitis ex flatibus frigidis, & copia pituitæ ortam sanat solo temporum illitu quia flatus, discutit, & omne frigidum disperdit, tanta est vitali caliditate, & subtili præditum.

Potest sumi interius à quantitate guttarum decem ad duodecim in ovo sorbili, vel syrupo violaceo, aut papaueris; vel exterius applicatur, partibus affectis per se illinendo tepidè, superpositis linteis calidis, aut lana succida, vel miscetur vnguentis, vlcibus, & morbis appropriatis, & cum his applicatur.

Ad similitudinē huius extracti, & essentia, possunt extrahi essentia omnium gummi, quæ virtutes sequentur, earum substantiarum ex quibus extrahetur.

De quinta essentia Therebentina.

C A P. XLII.

Therebentina essentia, & quid sit.

THEREBENTINÆ fontem, & scaturiginem pauci sunt qui sciant, existimant omnes ferè medici, & philosophi, esse therebenti liquorem aut aliarum multarum arborum resinifarum, glutinosum humorem quemdam, qui exsodat ex his arboribus, liquor quidem est, & humor, at qualifnam liquor sit, ex quibus constet substantijs, cur ignem concipiat, & amarus sit, & cur calore arboris, qui potens est, dulcis non fiat, id scitu arduum est, & philosopho dignum, ad primum dicimus, liquorem esse alimētium arboris, ex humido radicali terræ originem ducens, quod radicibus arboris, tanquam sanguifugis in altum trahitur, ad alimentum, & calore centrali arboris digeritur, fortè quidem digestionē, & acri, ita ut præ violentia dulce quidquid est in succo terræ, radicibus arboris in alimentum tracto, amarum fiat, ut apparet in coctione mellis, quod si violentissimè coquatur, & acri calore digeratur, amaritudinē acquirit summā quavis dulce sit, dulcedo enim est, ex temperata coctione, & digestionē humorum trium primorum, amarities verò ut suum contrarium ex forti, & intemperata digestionē, therebentina ergo cum constet ex tribus substantijs primis scilicet, sulphure, & mercurio, & sulphur prædominetur

cæteris duobus, hinc fit, quod interno suomet calore, & calore natio arboris ex qua exsudat, & cuius est alimentum, dum digeritur, & coquitur amarescat, & igne concipiat, propter sulphur, ei prædominans. quodque est maxime virtutis, & penetrandi summam habet facultatem propter spiritum subtile, & tenuem quem continet. Qui adhuc si separetur à glutinosis suis excrementis que penetrationem retardat, & impediunt, maiorem certe acquireret penetrandi virtutem, & erit menstruum, in quo flores omnes suum colorem, vna cum virtute sua deponent, per insolationem, & gummi omnia possunt dissolui, & in oleum conuerti, separatur autem oleum, & eius spiritus ex corpore therebentinæ, eiusque sal volatile sequenti methodo. Capiatur therebentinæ cuiusvis generis, veneta tamen cæteris præcellit, libra vna aut altera, & misceatur cum alia libra, aut altera spiritus vini optimi alcoholizati, & optimi, misceatur simul, bacculo agitentur, donec vnita sint, deinde phialæ vitreæ satis amplæ & magnæ, ita vt tertia eius aut media pars non sit plena, & agitentur ibi diu, & longo tempore, donec in albedinem summam reducantur, tunc seponetur in loco frigido, vt hypostasas demittant, postquam seposuerint, supernabit omnibus, spiritus vini, deinde sequetur therebentina, in oleum dissoluta flauis coloris, ultimo sequetur sal therebentinæ quoddam, albidissimi coloris qui separatus, & exsiccat, cathartice est virtutis, & potentissime purgat per inferius, nulla molestia, nulloque sanitatis incommodo, spiritus vini, & oleum possunt simul permisceri, vt digerantur in balneo tepenti, per quindecim dies, phiala optime clausa, ne spiritus exhalet,

Tum demum distillare oportet igne cinerum seruatim ignis gradibus . primo lento, donec spiritus therebentinæ , vnà cum spiritu vini , & phlegmate egressi sint , & distillati : tunc augendus ignis , & mutandum recipiens, quia oleum therebentinæ egredietur flauo coloris; & ignem augendo, & continuando oleum egredietur rubei coloris : vbi cessandum est, & quiescendum à distillatione. Olea autem flauo & rubei coloris , simul connectenda sunt , & bis aut ter rectificanda per retortam. Magma autem , quod residet in fundo alembici eximendum est, & contundendum, & in puluerem tenuissimum reducendum , & ponderi suo , plus duplo aut amplius addere oportet spiritum therebentinæ , qui in prima distillatione egressus est, vna cum spiritu vini, & simul digerere in balneo tepenti, per quindecim dies, vt dissolua- tur omnino magma, tum distillare, leuissimo igne, distillatum digerere iterum , & iterum distillare, donec ascendat spiritus, vnà cum sale volatili therebentinæ, quod vltimò egredietur, & in capitello alembici coagulabitur in forma mellis , aut in fundo recipientis in forma olei residebit. Magma autem quod ex hac distillatione residebit , poterit comburi , vt in cineres reducat, ex quibus etsi paucis poterit extrahi aliquid salis fixi , quod paucum est ; quia hæc substantia tota sulphurea est, & volatilium partium , ideoque inter comburendum tota ferè euanescit : si quis tamen salem fixum desiderat in hoc arcano, poterit magnam copiam resinæ addere magmati, & vnà comburere, & in cineres reducere, & ex his deinde salem extrahere fixum , & depurare arte & methodo communi,

muni, & depuratum connectere, sal volatile, deinde sumere vnciam, vnam aut alteram, aut quicquid erit residuum ex omnibus distillationibus, & sublimationibus, sal volatile, & sal fixum, si simul sint coniuncta, & ad pondus eorum, addere spiritus therebentinae, sextam tantum partem aut septimam, olei vero flauum, & rubrum rectificatum nouam aut decimam tantum partem, & simul miscere, & seruare in phialis optimè clausis, tanquam arcanum mirandum, & stupendae virtutis in morbis chronicis, & insanabilibus curandis, aut saltem demulcendis.

Vires & Vfus.

- 1 Arcanum stupendum in comminuendis, & rumpendis renum arenulis, & calculis, diureticum enim summum est, & secum defert ad renes, Sal volatile, & fixum, quae arenulas comminuunt, & calculos rumpunt, & in mucaginem dissolunt.
- 2 In vlceribus omnibus malignis, & pessimi moris curandis, & aglutinandis nihil est efficacius, propter eius oleum, quod balsami naturalis vires æmulatur, & suum salem qui corrodes humores alterat, & in miciores mutat substantiam.
- 3 Frigidis neruorum, & articulorum affectibus summum est solatium, hinc est arthritide misere laborantium tutum confugium.
- 4 In percurandis venereis gonorrhæis, nihil est potentius, cum renes potentissimè expurget, & totam mesenterij molem, & jecur

Vires & vfus essentia therebentina.

roboret, & sanguinem depuret.

5 Pituitam, & serolos humores, & glutinosos potenter nulla tamen molestia expurgat, & educit, hinc est fenum omnium laudabile medicamentum, quo saburram humorum suorum singulis mensibus, deponant, vt longius, & durabilius trahant æuum.

6 Vermes etiam, & puerorum lumbricos, & ventris tineas interimit suo sale tum volatili & fixo, & propter eius amaritudinem summam.

Sumitur ad quantitatem drachmæ vnius in iusculis, vel in succo limonum, vel syrupo eorumdem, manè, ieiuno stomacho, seruato regimine & custodia, vel exterius applicatur partibus affectis cum gossipio, eo arcano madefacto, ad modum balsami.

*De quinta essentia Myrrhae, Thuris,
& Mastichis.*

C A P. XLIII.

*Myrrha, &
Thuris es-
sentia.*

MYRRHÆ, Thuris, & Mastichis fumes ad quantitatem libræ vnius, & postquam spiritu vini lota fuerint, affundes super ipsa, in phiala aut in retorta, spiritum therebentinæ, ad pondus omnium quantum ipsa ponderant, & digeres in balneo tepenti per quindecim dies, deinde distillabis leuissimo igne, vt separetur spiritus there-

berberinae affusus, & iterum affundes, & digeres per quatuor dies: his peractis; distillabis, leuissimo igne, ut spiritus iterum therberberinae separetur, deinde mutato recipiente continuabis distillationem, donec nihil amplius distillari possit: magma quod residet, extrahes, & combures fortissimo igne, ex cineribus eius extrahes salem fixum quem depuratum arte, & methodo communi oleo coniunges, tincturam autem florum verbasca & hypericonis, spiritu therberberinae extractam his addes, vel ut labore isto careas, spiritus therberberinae qui affunditur & digeritur una cum myrrha, thure, & mastiche tinctus erit floribus illis, verbasca, & hypericonis, ut distillando deponat tincturam in oleo eorum, sic seruabis illud oleum balsami naturale vires proximè æmulans.

Vires & Vsum.

- 1 Si istud oleum connectatur cum arcano Aristologiae rotundae, & consolidae maioris superius extractum, capite 35. huius libri, perfectissimum, & absolutum erit balsamum, ad curanda quaecumque vulnera recentia, & inueterata, & in vlcus transmutata, simplicia, & composita, propter oleum suum, quod calore nativo temperatissimum, humido radicali nostro, amicissimum est, & ferè simile, vnde citò deperditum reparatur, apposita eadem aut saltè simili natura.
- 2 In curanda dysenteria, lienteria, & quocumque alui fluxu, cum oleo martis, aut croco eius permixtum nihil est potentius, quia sistit

Vires essentia Myrrha.

catarrhos omnes, & humores acres temperat, vlcusque, si quod sit in intestinis, breuissimo agglutinat tempore, tum iniectum per clysteres, tum per os assumptum.

Sumitur à quantitate scrupuli vnus, ad duos in aquis morbo conuenientibus, & appropriatis, vel applicatur exterius per se solum tepidè cum gossipio, vel miscerur vnguentis, & balsamis vulnerarijs, & applicatur atte, & communi methodo.

Conclusio huius libri secundi.

C A P. XLIV.

Lusus Alchymia, & poestis.

OMNES vegetantium essentias persequi velle, non solum infinitum esset opus sed & multo tædiosum, & nullius vtilitatis studiosis chymicis, quia sufficiunt capitula præcedentia, vt quicquid ex vegetantibus educi potest, opera chymica educantur, simili serua- ra methodo, & arte; ita vt modo linccos habeant oculos chymici studiosi, œconomiam omnem internam vegetantium omnium, hisce antecedentibus patefactam habebunt, ex his facile percipient omnes philosophi, quantum laudis honoris & gloriæ, supra alias scientias omnes mereatur alchymia, quæ tanta secreta, & arcana abstrusa, densa caligine circumfusa, in lucem promit, ita vt obscurum, & atrum elementorum pallium, & tegumentum non suffi-

ciat, quum lumine suo ad intima naturæ penetralia detur aditus, itaque æquo, & iusto matris philosophiæ, & luminis naturæ nomen mereri asseremus, cum quicquid est in rerum natura scitu dignum, eius luminis ope verè, & propriè sciatur, & per eius causam cognoscatur, eiusque operibus, & artibus Mathematicè manifestentur omnia abstrusa.

LIBER - SEPTIUS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

DE MATHESICIS

MYROTHECII SPAGYRICI.

LIBER TERTIVS.

De mineralium spiritum extra- hendo.

CAPVT I.

*Spiritus Mi-
neralium,
quid.*

MULTI sunt philosophorum, qui mineralium spiritus non admittunt in rerū natura, quod sint corpora adeò terrestria & dura, vt simplicem persistendi facultatem habeant, nullaque viuant anima, nihilominus experientia ipsa contrarium cernitur in mineris, & terræ focis, aërisque spatijs vbi sæpissimè metalla & mineralia, vt & animalia generantur, pluuiæque decidunt in terras, vnde necesse est vt habeant spiritus quorum ope, generationes eorum in tanta abstrusa, & longinqua spatia protendi possint, nec opus proinde, vt viuant anima, vt arbores & animalia,

quia eorum spissum igneum non adeo copiosum est, & purum, ut in eo gradu perfectionis, & puritatis attingat, ut hinc deinde vita & anima exsurgat, similis, & æqualis animæ plantarum & animalium, at viuunt mineralia, anima mundi, quæ inseparabilis, est ab spiritu mundi, at communiter loquendo. Aliud est habere animam & viuere, & aliud est habere spiritus, differt enim toto cælo spiritus ab anima, nec quicquid habet spiritus animam habet, ut clarissimè patet, in spermate animali, & semine vegetantium, quæ omnia habent spiritus, & tamen non viuunt, nec animam habent actu, sed potentia tantum, simili eloquio spiritus admittimus in mineralibus, dicimusque spiritum istum esse subtilissimam partem volatilem humidi radicalis mineralium omnium. Qui tantæ est virtutis, & efficacitæ in chymia facienda, ut eo absente, pereat omnino totius alchymie supellex, industria & opus, in eo ergo extrahendo tota ars consistit, & arcanum omne concluditur, copiosissimè extrahes ex vitriolo fortissima distillatione, eumque spiritum distillatum cum suo phlegmate, putrefacies, in phiala oblongi colli peroptimè clausa, in balneo tepidissimo, donec phlegmati permisceatur, & fiat aqua, tum demum à phlegmate, & aquoso humore, putrente, & fœtido, vindicabis per rectificatioes, septimo iteratas, cum eo spiritu sic rectificato miranda patrabis, ut in sequentibus videre licebit; referat enim omnes metallorum compagines, & in suam naturam liquidam resoluit.

Per vitriolum intelligo sal metallorum.

De quinta essentia Auri.

CAP. II.

*Auri essen-
tia quid, &
qua ratione
fiat.*

AURI compago, quamvis omnium metallo-
rum, omniumque rerum naturalium vincat
compages, attamē dissoluitur, & in liquidam con-
uertitur substantiā sequenti methodo, postquā au-
rum purum, & putū antimoniali cemento purgatū
& cineritio, dissolutū fuerit per aquā regiā fortem,
& oleo tartari in fundo solutionis suæ præcipitatū,
in puluerem tenuissimū, edulcorādus est, hic pul-
uis multis lotionibus per aquam fontanam factis,
donec tota acrimonia aquæ fortis evanescat: deinde
exsiccandus erit leuissimo calore Solis. Caue ne
exsiccet igne, quia citò suscipit ignem, & flammam
tonitru plenā, tum demū fulminantem hūc
puluerē dissolues in spiritu, seu oleo vitrioli nostri
rectificato, vt dictū est in capite 1. huius libri. Dis-
solutionem fouebis balneo tepenti, per dies quin-
decim. Tinctū hunc spiritū, & rubicundissimum
clarum, & limpidū separabis per inclinationem, &
seruabis in phialis peroptimè clausis ad vsus ferè
infinitos. Potest etiam dissolui hic puluis auri, hac
methodo præparatus, in balneo tepenti, cū spiritu
falis, de cuius præparatione inferiùs dicemus pe-
culiari capite, dissoluitur etiam cum sale tartari
volatili facto, & dissoluto, & omnes hæ dissolu-
tiones perquamoptimæ sunt, & pari donantur vir-
tute, extrahitur autem eius tinctura beneficio olei

alcoholysati vitrioli communis, conuertitur etiam aurum igne continuo in furno vitrariorum, in calcem intra sexdecim aut quindecim dies, quæ calx facillimè liquefcit, in spiritu acido falis, vel in spiritu acido mercurii, & hæc sunt secreta artis.

Vires & vsus.

1. Summum est confortatiuum, & superat omnia alia arcana in roborando, corde, cerebro, hepate, & reliquis omnibus partibus nostri corporis, quæ ad vitam conseruandam conferunt, habet enim humidum suum simile nostro, vnde conuertuntur citò in vnam & eandem substantiam, & fortiori compagine ligatur humidum nostrum, compagine duriori alterius, hinc fortius deinde resistit omnibus vitæ incommodis. *Vires, essentia auri.*
2. Senectutem summoperè retardat, renouato & restaurato humido radicali nostro, propagatque vitam in longius æuum quam credi fas sit, quod arcanum prædictum fixet humidum nostrum, & durissima compagine coagulet; ita vt, calore naturali suo, ne facillè euanescat, vt fieri assolet, propter infirmam sui ipsius compaginem.
3. Omnibus morbis potest commodissimè exhiberi, & nullis aduersatur, quia roborata per ipsum natura, ipsamet deinde, à suis liberatur malis.
4. Virtutes adhuc possunt exaltari, & sublimiores fieri, modo solutio ipsa arte, & industria coctionis in altum sublimetur, & iterum soluta

coaguletur, & rota physica per calores transeat omnes.

Sumitur in aquis stillatitiis cinnamomi, anisi, & in iusculis restaurantibus, ad quantitatem scrupuli vnus, omni tempore, & quacumque hora, & quacumque data occasione, in omnibus morbis, & vitæ incommodis, regium est medicamentum, & principibus dignum, verum est aurum potabile, cuius virtutes infinitæ sunt, nec libro integro comprehendi possunt, beatissimus est Medicus qui eo uti potest, ut honoris culmen acquirat, & oculos omnium, & linguas, laudes & encomia prædicantes in se conuertat.

Potest hoc arcanum in oleum verum cogi, & in salem rubicundissimum ita ut rubedinis splendorem imitetur, sed semper habet easdem virtutes, & simili propinatur dosi, & cum hisdem mediis & vehiculis.

Vitriolum illud ex quo spiritus aurum & metalla dissoluens, extrahitur ex mercurio, per mercurium, & deinde miris modis putrefactione soluitur, & distillatur, & summo perè purificatur, & eo utimur, ut aurum soluamus.

De quinta essentia Argenti.

CAP. III.

Argenti essentia.

ARGENTVM non inferiores admodum possidet auro virtutes, at in liquidam substantiam conuertendum est, ut in nostram possit

mutari substantiam, & suas promere virtutes, quamdiu enim substantia sua, firmissimo illo repagulo, & malleabili coërcetur, nullas ostendit efficacias, postquam autem repagulum istud, & vinculum contractum est, & liquido coërcetur vinculo, tum demum mirandas promit ex centro suo virtutes, & proprietates, istud autem vinculum pari rumpitur methodo. Argentum postquam cineritio purgatū fuerit, ab omnibus heterogeneis excrementis, ita vt tanquam plena luna clarescat, dissoluendum est aqua forti, dissolutionem per octo dies, aut quatuor saltem fovebis, in balneo tepēti, deinde huic dissolutioni addes oleum tartari purissimum, vt argenti in fundo præcipitetur in puluerem albissimum, hunc lotionibus multis aqua dulci edulcorabis, deinde dissolues hunc puluerem in oleo vitrioli superius præparato capite primo, vel in oleo salis, dissolutionem fovebis balneo tepenti, per mensem vnum, donec oleum salis, vel vitrioli in cæruleum tinguatur colorem. Quod oleum sic coloratum separabis, & phialis vitreis inde optimè clausis, & seruabis, ad vsus.

Vires & vsus.

1. Epilepticum est arcanum & quascumque epilepsias, veteres & recentes, nulla difficultate curat, quia adeo roborat cerebrum, & spiritus animales multiplicat, vt humores omnes, & vapores, tum per sympathiam alicuius partis inferioris in caput, ascendentes; vel per ydiopachiam in capite

Vires & vsus essentialia argenti.

188 *Myrothecij Spagyrici,*

ipse stagnantes, expellat, & foras accendat.

- 2 Maniam Lycanthropiam melancholicos omnes alios affectus, phrenesim & delirium omnem tutissimè sanat, propter eandem rationem.
- 3 Hecticos & pthysicos euidentissimè iuuat, & labentes eorum vires refocillat, & restaurat, & in pristinam restituit sanitatem, si auri potabilis guttulis quibusdam admisceatur, & propinetur, in aqua cinnamomi, bis in hebdomada.
- 4 Cerebri omnes affectus, & passiones certissimè sanat, quia argentum verum, & vnicum est, cerebrum microcosmicum, ita vt cerebrum cerebro iunctum constituent fortissimum cerebrum, vt resistat omnibus morbis.

Sumitur in iusculis restaurantibus, vel aquis stillatitiis melissæ, & cinnamomi, vel miscetur, cum essentia melissæ, & cinnamomi, & potentiùs agit, ad quantitatem guttarum decem vel quinque, vtriusque arcani, cinnamomi scilicet, vel melissæ, & omne deinde permiscetur iusculo, & propinatur manè, ieiuno stomacho, iteratur dosis bis in hebdomada, donec cesset affectus.

De quinta essentia Ferri.

C A P. IV.

Ferri essentia.

FERRVM limatum candefaciendum est igne valido, in crucibulo seu tigillo, huic ferro can-

defacto, affundendum acetum acerrimum, donec peroptimè extingatur, extinctum iterum candefac, & candefactum aceto extingue, idque septies repetendo, donec in rubicundissimum crocum ferrum conuertatur, deinde dum phialæ inditum est oblongi colli, huic affundenda est aceti stillatitij acerrimi permaxima quãtitas, ita vt septem aut octo digittis superemineat croco, & totum omne phiala optimè clausa, collocandum est in furno cinerum, ad digestionem lentam, per mensem vnum, agitando phialam singulis quibuscumque diebus, donec acetum tinguatur in rubeum colorem, acetum tinctum deponendum est per inclinationem in vas aliud vitreum, nouum autem acetum stillatitium, magmati residuo affundendum, & iterum digerendum in cineribus tepidis, donec tinguatur. Hoc iterum separandum est, & priori coniungendum, magma autem tunc temporis residuum calcinandum est, & candefaciendum in tigillo, & aceto vt prius extingendum quater aut septies, donec iterum in crocum conuertatur, huic croco phialæ imposito affundendum est acetum acerrimum iterum stillatitium, & digerendum, vt prius, donec tinguatur, & tinctum separandum, & magmati residuo, iterum affundendum est nouum acetum stillatitium, & digerendum donec tinguatur: hoc toties repetendum est, quoties per digestionem tingetur acetum. Postquam autem non amplius colorabitur, acetum omne tinctum distillandum est in balneo leui igne, donec tinctura remaneat in fundo alembici in consistentia mellis, huic affundendus est spiritus vini alcoholisatus, & ab omni phlegmate

190 *Myrothecij Spagyrici,*

aquoso vindicatus, donec dissoluatur omne magma, per digestionem leuem in balneo tepenti, spiritus vini tinctus separandus est per inclinationem, & magmati residuo, quod solutum non fuit affundendus est nouus spiritus vini alcoholifatus, & iterum digerendus, hocque repetendum est, donec omne magma solutum sit, & non amplius tinguatur spiritus vini, colore rubicundissimo. Spiritus omnis tinctus distillandus per retortam leuissima distillatione, donec omnis spiritus conscensus sit. Tunc demum augendus est ignis, & forti distillatione mutato recipiente, colligendum est oleum ferri, perquamoptimè rubeum, & ter aut quater, per retortam rectificandum est: magmata verò residua, cuiuscumque distillationis simul colligenda sunt, & simul ignienda in tigillo, tandiu donec albescant. Ex his deinde salem elicies album per lotiones, & euaporationes multoties iteratas cum calcinationibus, salem hunc purum, putum, & candidum addes oleo tuo rectificato, & seruabis ad vsus in phialis vitreis optimè clausis.

Vires & Vfus.

*Vires &
Vfus Ferri
essentia.*

- 1 Balsamum est mirum ad curanda vlcera omnia, vetera & recentia, & vulnera quacumque, quia potentissimè agglutinat, humores corrodescentes dissoluit, & in aliam mutat substantiam, & putredinem suo sale fixo impedit, & partes præseruat, sanguinem laudatum conuocando, & spiritus.
- 2 Alui quoscumque fluxus compefcit simili ra-

- tionem, & quia præterea ventriculum astringendo roborat, & eius calorem multiplicat.
- 3 Gonorrhœam etiam sistit quâcumque siue veneream, siue aliam, quia hepar mirificè roborat, eius spiritus multiplicando, & sanguinem ab omnibus mucosis humoribus & putrefactis emungendo.
 - 4 Hepaticum fluxum sistit, quia dum orificia venarum mesenterij reserata attingit sua astringendi facultate claudit & compefcit.
 - 5 Immodicos vteri fluxus etiam sistit, propter eandem rationem, & partus debiles, & labentes confortat, roborat, & in vtero retinet, obserato vteri osculo.

Sumitur ad quantitatem scrupuli vnus, cum aqua acetosæ, aut portulacæ, aut cum syrupo de limonibus, de granatis, de succo verberis, acetoso, & reliquis similibus morbo curando apropiatis, vel applicatur exterius tepidè cum gossipio oleo madefacto.

De quinta essentia Veneris, seu Cupri.

CAP. V.

CUPRUM subtilissimè limatum permiscendum est cum pari quantitate florum sulphuris & salis tartari tertia parte, & ollæ terrea vitreatæ imposita, cum sufficiente aquæ quantitate, *Cupri essentia.*

bulliant per duas horas, & inter bulliendum agitentur spatula lignea, donec totum cuprum sulphur, & sal tartari dissoluta sint, vel si fortius & citius cuprum dissoluere vis, non aquam impones, sed ollam cum floribus sulphuris, & sale tartari vna cum cupro, superpones igni, donec omnia liquata sint, & peroptimè permixta: quibus tunc temporis affundes aquam fontanam bullientes, & simul igne bullire permittes, donec omnia soluta sint, addendo aquam nouā, quoties opus erit, si inter bulliendum euanescat solutionem deinde frige factam, ollæ vitreatæ impones in cella vinaria, vel in aliquo loco frigido, vt ex illa solutione limpida, & clara concresecat vitriolum colore caruleo coruscans. Collecto hoc vitriolo omni, aquam superstitem, ad mediam partem euaporando consumes igne leui, & iterum repones in loco frigido, vt rursus concresecat in vitriolum, & sic iterando perages ebullitiones, & in loco frigido repositiones, donec tota dissolutio in lapillos vitriolatos abierit, quos collectos igne siccabis, in cupreo, aut ferreo vase, & semper spatula ferrea agitando, & mouendo in puluerem reduces albissimum, hunc impones retortæ luto perquamoptimè munitæ, & impones furno carbonibus hinc vtrinque sursum deorsum impositis, ita vt retorta maneat, semper ardens, & candens mediis ignibus: furnus ad hanc solam & particularem distillationem proprius, & peculiaris esse debet, quia ignis in hac sola distillatione fortissimus sit oportet, & fortior quam in aliis omnibus distillationibus, alioquin spiritus æthereus egredi non posset, quod fortissima compagine ligetur

ligetur sali suo fixo, itaque excogitandus est furnus in quo ignis fortissimo fortior fieri possit; quod fiet si retorta luto munita in medio furni alicuius cruci terreae, aut ferreae collocetur: deinde cooperiatur retorta capitello terreo fortissimo capacissimo, ita ut carbonum maximam quantitatem coercere possit furnus, & ignem eo pacto suis parietibus violentissimum fouere, & sic retortam ignitam semper, & candentem retinere, donec spiritus omnis egressus sit in vas recipiens, quod collo retortae perquamoptime iunctum, & lutatum esse debet, ne exeant spiritus qui subtilissimi esse solent. Postquam autem spiritus omnis in forma, & specie fumi albi egressus fuerit, quod residet in fundo retortae rubicundissimum, aut nigrum, aquae fontanae perlimpidae imponendum est, & bullitione solvendum in vase aeneo. Solutionem, seposita hypostasi, filtro traiectam, ut optime clarescat, euaporandam praecipimus in vase aeneo, & in pulverem tenuissimum ut prius omne quod in solutione continetur, reducendum, & retortae vitreae luto munitae, ut prius imponendum, & distillandum simili methodo, donec egrediantur omnes spiritus, qui firmissimo repagulo custodiendi sunt ne pereant. Quod residet in fundo retortae iterum ut prius solvendum aqua limpida bulliente, & ut prius iterum euaporandum, & in pulverem distillandum; hoc repetere oportet, donec quod residet in fundo retortae post distillationem, albissimum sit, neque colorem mutet & variet per ignem quemcumque. Hunc salem benedictum aqua fontana septies distillata dissolues, & quod est sal

N

heterogeneum quod non liquatur, sed fundum petit, & facit hypostasim albam, seponendum est per filtrum, & separandum ad solutionem claram & limpidam, per alembicum vitreum in cineribus leuissima distillatione, ad siccitatem usque: deinde iterum per aquam distillatam eandem soluere, & filtro trajcere ut feces omnes seponat, & limpidissima sit solutio, quam iterum distillabis ut prius: hoc repetes, donec nullas emittat feces in solutione sal tuus benedictus, & colorem rubeum acquirat pedetentim, quem quamvis tardè acquirat, tamen tandem acquirat: hic deinde custodiendus est, donec spiritus suus depuratus sit, quod sequenti methodo fiet. Spiritum omnem egressum ex prioribus distillationibus, phialæ oblongi colli impones, osculoque clauso luto firmo, balneo tepenti fouebis per mensem vnum, caue ne inualescat ignis, quia euanescerent spiritus: hoc cognosces naribus impositis osculo vasis tui, feriunt enim spiritus illi cerebrum fortissimè: & sic prudenter ignem lentissimum continuabis, aucto vel diminuto secundum exigentiam spiritus, sic enim spiritus illi pedetentim in aquam transeunt, & ignem pati discunt. Mense peracto tuam aquam spiritibus plenâ retortæ impones, & distillabis per balneum, quicquid distillari poterit: deinde cineribus quod residet distillabis fortissima distillatione, ut omne ascendat, & hoc solum quod in cineribus distillatur septies rectificabis, mutata retorta in singulis distillationibus, quia sæpissimè franguntur retortæ: hunc spiritum sic rectificatum impones sali tuo rubeo, & in balneo tepenti collocabis, donec dissoluatur sal

rubeus, & fiat aqua : deinde distillabis, & quod ex distillatione flauum, & aurei coloris egreditur, seruandum est, & custodiendum tanquam arcanum summum ad curandum omnes ferè morbos, si aurum solutū ei addatur : sal verò quod residet in fundo retortæ iterum depurandum est, & in colorem rubicundissimum reducendum methodo prædicta, & dulcorandum, & tunc temporis seruandum in phialis vitreis vel aureis, peroptimè clausis, ad vsus ferè infinitos. Sunt qui tincturam huic sali rubeo adhuc reddant, & iterum putrefaciant & distillent, & sic omnem tincturam auferunt, & salẽ omnem liquidum & volatilem reddunt, & volatilem leui calore & tempore longo fixum faciunt, quod ego maximè probo & laudo; est enim tunc temporis arcanum summum chymicum, & lapidis physici æmulatur vires, modò sal hic vera putrefactione soluatur, & depuretur.

Vires & Vfus.

- 1 Omnes cerebri affectus curat, siue ex causa frigida, siue calida ortum habeant, quia mirificè roborat, humidum radicale naturale restaurando & depurando, si læsum sit: itaque est lepræ vnicum remedium.
- 2 Febres omnes continuas & intermittentes certissimè sanat, quod sanguinem depuret per vias criticas, corruptionem impediat, & factam expellat, viscera omnia roborat, calorem omnium restaurando, & roborando.
- 3 Cutis omnes excoriatiões tutissimè sanat,

Vires & vfus cupri essentia.

vulnera ulceraque quaecumque vetera, & recentia, ad cicatricem perducit, solo illitu; quia per suum salem, salem nostri corporis corruptum, & in acrem & mordacem reductum mitigat, & dulcem reddit, sua exuberanti dulcedine, & temperato calore vitali.

- 4 Dolores omnes arthriticos ex quacumque causa ortos mitigat & soluit, quia catarrhos omnes sistit, & exsiccatur, roborato cerebro, articuloque mirifice fouet, mucosam & tartaream substantiam, eis impactam, suo sale & spiritu soluendo, & expellendo.
- 5 Tumores omnes scirrhosos & praeduros emollit, suo spiritu salis soluto & liquido, qui omnia lapidosa & tartarea soluit & discutit.
- 6 Nimis longum esset percurrere omnes huius arcani virtutes, & proprietates, sufficit hoc tibi vnum, quod omnibus morbis accommodari potest, quod sit arcanum restaurans, & roborans.

Sumitur in iusculis, in aquis stillatitijs cinnamomi, anisi, vino hippocratico, & in ouis sorbilibus, & panatellis & similibus alijs, ad aegrotantis libitum & saporem, à quantitate scrupuli vnus ad duos, quouis tempore, & quacumque hora, nullaque seruato regimine, quia non est opus, cum sit restaurans arcanum & roborans.

De quinta essentia Plumbi.

CAP. VI.

PLUMBVM postquam liquatione & sparulæ *Plumbi es-*
 ferreæ agitatione, super ignem calcinatum *sentia.*
 fuerit, & in puluerem tenuissimum reductum, &
 calcinationibus iteratis in minimum redactum,
 soluendum est aceto acerrimo stillatitio: post-
 quam solutum fuerit, solutio clara & limpida eua-
 poranda est in vase æneo, donec magma quod
 residere debet, habeat consistentiam mellis: hoc
 magma iterum nouo aceto acerrimo stillatitio,
 soluendum est, solutum in balneo tepenti fouen-
 dum est, per mensem vnum; deinde euaporan-
 dum, donec magma habeat mellis consistentiam:
 hoc iterum soluendum & digerendum in balneo,
 quater aut septies: deinde euaporato aceto, opti-
 mo vini spiritu alchoolizato soluendum magma
 est, & digerendum in balneo tepenti, per quindecim
 dies, phiala optimè clausa, ne pereat & eua-
 nescat vini spiritus: hanc vltimam solutionem
 retortæ imponendam, & distillandam leuissimo
 calore præcipimus, donec egressus sit omnis spiri-
 tus: tunc mutato recipiente ignem augebis, vt
 exeant plumbi spiritus albi & dulces, & tandem
 oleosa substantia flauæ coloris, & tandem rubei:
 hoc oleum quater aut quinques rectificabis: fe-
 ces quæ in fundo retortæ relinquuntur ex distil-
 latione nigrae & atrae, eximendæ sunt, & combu-

N 3

198 *Myrothecij Spagyrici,*

rendæ, & fortissimo igne calcinandæ, donec candore summo induantur: tum demum aqua septies distillata perfundendæ, & in balneo bulliente fouendæ, vt quicquid est salis fixi in his fecibus soluat, & in aquam transeat: hanc aquam deinde hypostasi facta per inclinationem separabis, aut filtro traiescis, vt clarescat, & euaporabis, euaporatum calcinabis, calcinatum iterum solues, & solutum euaporabis, iterum & iterum calcinabis, has operationes sæpiùs iterando, donec sal istud candidum sit, & dulce, & facilis sit liquationis calore leui, velut cera, aut butyrum: hoc sal deinde coniunges, & connectes spiritui albo plumbeo qui ante oleum rubeum plumbi egressus est, & simul coniuncta fouebis in balneo tepenti, per quindecim dies: tum demum distillabis, & distillatum magmati addes & redistillabis, donec ascendat sal fixum, & fiat volatile, quod septies sublimatum coniunges oleo rubeo septies rectificato, & digeres in balneo tepenti per mensem vnum, donec hæc tria fiant vnum, quod seruabis in phialis perquamoptimè clausis.

Vires & vsus.

*Vires & vsus essentia Plum-
bi.*

1 Hoc arcanum plumbi, est verum & vnicum vlcerum & vulnerum omnium balsamum; sua enim dulcedine acre omne & mordax quod in corpore nostro stagnatur, resoluit & dulce facit, & est pabulum & nutrimentum humidi radicalis læsa-

rum partium.

- 2 Combusta omnia citissimè sanat, ex eadem ratione, & dolorem perquam citissimè compescit, quia suo temperamento partes solutas igne, ad temperamentum naturale reducit, humidum radicale fouendo, & partes solutas agglutinando.
- 3 Hecticos, phthisicos, tabidos & macilentos omnes mirificè recreat, & restaurat, febrem eorum extinguendo, humidumque despartum refocillando & reparando, spiritusque omnes tum naturales, tum vitales, & animales multiplicando.
- 4 Vterinos omnes affectus, syncopes, strangulationes, deliria, epilepticos insultus, maniam & furorem, pallidos fœdósque colores tutissimè sanat; quia utrum ab omnibus heterogeneis excrementis, & præter naturam vindicat & liberat, spiritibus multiplicatis tum feminis, tum sanguinis, & euacuato sanguine menstruo aut semine putreante.

Sumitur in iusculis, vel aquis appropriatis, vel syrupis conuenientibus morbo curando, ad quantitatem scrupuli vnus, manè, ieiuno stomacho, seruato regimine & custodia, quia aliquando potentissimè purgat, sursum & deorsum, aliquando per vrinas, aliquando per sudores, secundum naturæ exigentiam & necessitatem, quò ducendum est roborata natura educit.

De quinta essentia Stanni.

CAP. VII.

*Essentia
Stanni.*

STANNVM perquamoptimum non adulteratum plumbo, nec alijs rebus stanno heterogeneis, liquandum est in forti tigillo, aut scutella terrea forti admodum, vt ignem pati possit, vel ferrea quæ melior est omnibus : postquam liquidum fuerit stannum, spatula ferrea agitandum est, donec in puluerem tenuissimum, & albissimum conuertatur : hic puluis phialæ vitreæ impositus, soluendus est aceto acerrimo stillatitio. Paratur optimè acetum ad hanc operationem faciendam, & metalla omnia soluenda ex amalgamatione stanni, cum mercurio, & sublimato, omnium æqualibus partibus, & hæc distillando in retorta leuissimo igne : liquor egressus fumosus valdè, coniungitur cum æquali quantitate spiritu vegetabili alcoholisato pedetentim, & cum magna industria, & cum tartaro suo, quod remansit in fundo retortæ connectitur, & distillatur in acetum verum philosophorum, quo vti poteris ad metallorum animas extrahendas imposito, ad eminentiam quatuor digitorum, & balneo bulliente fouendum omne est per duos aut tres dies, sæpissimè phialam agitando, vt melius soluatur stanni calx. His diebus transactis, quod clarum est ex aceto per inclinationem affundendum in aliud vas

vitreum, & magnati residuo aliud acetum nouum stillatitium affundendum, & digerendum per alios duos dies in balneo bulliente, agitando phialam vt prius, has operationes continuando donec tota plumbi calx soluta sit: tunc temporis solutiones omnes simul coniunctas euaporabis, donec magna resideat in consistentia mellis, in fundo vasis euaporatorij: hoc magma iterum aceto acerrimo soluendum stillatitio, & solutum digerendum per tres quatuorve dies, deinde euaporandum ad consistentiam mellis, iterumque soluendum & digerendum vt prius, idque quater saltem repetes, soluendo magma quod residet per acetum stillatitium, & digerendo, vt melius soluatur: tum demum in vltima euaporatione, magma quod residet, spiritu vini alcoholisato soluendum erit, & per quindecim dies, in phiala oblongi colli optimè clausa, in balneo tepenti digerendum erit. Tum demum retorta distillandum leui calore in cineribus, donec ascensus sit omnis vini spiritus, deinde mutato recipiente, iuncturis optimè clausis: augebis ignem, seruatis ignis gradibus, donec ascensus sit omnis stanni spiritus in forma aquæ lacteæ, albissimæ: cessantibus hisce guttis, prohibebit oleum subalbidum subflauo coloris: peracto fortissimo igne, vsque ad finem distillationis, oleum septies rectificabis, vnà cum suo spiritu albo, & seruabis, donec ex fecibus quæ relinquuntur ex hac distillatione sale fixum extraxeris, eumque depuraueris arte & methodo communi multoties declarata, eumque depuratum & ab omni excremento vindicatum, fusilem factum coniunges spiritui volatili albo, & rectificatio-

nem spiritus super ipsum multoties iteratam, volatilem facies, & volatilem factam aliquoties sublimabis, tum demum coniunges oleo suo & spiritui, & digeres in balneo tepenti, donec tria fiant vnum, & seruabis ad vsus.

Vires & Vsus.

*Vires &
vsus essen-
tia Stanni.*

- 1 Omnibus morbis quibus & essentia plumbi conuenit, conuenit & hæc stanni essentia, sed potentiori & virtuosiori effectu, quia sal, & mercurius qui latitant in centro suæ substantiæ perfectiores sunt, quàm qui in plumbo resident.
 - 2 Æmulatur proximè virtutes & proprietates essentiæ argenti, quia mercurius eius & sulphur puritatem saltem, si non fixationem æquam habent, vnde cerebri omnibus affectibus medetur.
 - 3 Maniam, melancholiam omnem, phrenesim, carum, & soporiferos omnes affectus certissimè curat; quia cerebrum roborat, & ab omnibus excrementis, & vaporibus præter naturam qui sursum efferuntur liberat, & vendicat.
- Hepatis etiam affectus sanat, quia sanguinem depurat, & calorem naturalem hepatis adauget euacuatis serosis ex sanguine humoribus, per vrinas & per sudores, & insensibilem transpirationem.
- 5 Confert summopere hydropicis, quia sallem solutum, & liquatum euacuat, reli-

quum autem fixat & coagulat, & in corruptionem ire non permittit.

Sumitur in iusculis, in vino optimo, in aquis stillatitij morbo convenientibus à quantitate scrupuli vnus ad duos, manè, ieiuno stomacho, seruato regimine & custodia, quia purgat sursum & deorsum, sed nulla molestia.

*De quinta essentia Argenti
vini.*

C A P. VIII.

L A T I T A T in mercurio medicamentum summum, modò rite præparetur, infinitos curans morbos, quorum cura, & remedium vnicum & solum in centro mercurij delitescit: præparabitur autem ritè sequenti methodo. Postquam sublimatum fuerit argentum viuum, ter aut quater, ex vitriolo, & salepetra, via communi & methodo vulgari: septies iterum sublimabis ex sale communi decrepitato, & ad summum candorem depurato. Hunc sublimatum mercurium purissimum & album phialæ vitreæ oblongi colli indes, eique affundes ad eminentiam quatuor aut quinque digitorum spiritum salis ab omni phlegmate vindicatum, & rectificatum, & digeres obturato vase in balneo tepenti, per mensem vnum integrum: hoc peracto solutum extrahes per inclinationem & in aliud

Essentia argenti vini.

Soluitur perquam optime in aceto suo superioris declarato, cap. de Stagni essentia, vel in oleo salis.

vas vitreum vel retortam vitream repones : magmati quod residet in soluto addes iterum nouum spiritum salis rectificatum , & vt prius digeres, donec solum mercurium sublimatum solutum habeas. Solutiones omnes in retorta collocabis & distillabis leuissimo calore , donec egressus sit omnis salis spiritus : vltimò augebis pedetentim ignem donec oleum subalbidum mercurij ascendat: feces quæ remanent in fundo retortæ eximendæ sunt, & cum priori spiritu salis iterum coniungendæ, donec iterum soluantur, solutæ quæ distillandæ erunt , donec omnes ascendât in oleum album & feces nigræ remaneant in fundo retortæ, quæ violentissimo igne calcinatæ candorem aliquem acquirunt , ex quibus tunc temporis potest, arte & methodo vulgari , sal fixum extrahi, id quæ depurari, depuratum oleo suo septies rectificato, & distillato, poterit coniungi, & seruari ad vsus in vasis vitreis per optimè clausis: hanc operationem non perficies nisi solutionem mercurij putrefacias in spiritu alchoolizato vini.

Vires & Vfus.

Vires & vsus essentialia mercurij.

1. Purgat omnes humores præter naturam in corpore stagnantes , nulla molestia , nullòque vitæ, sanitatisque incommodo, imò cum earum maxima vtilitate ; quia est vitæ peculiaris fomes , & perennis humidi radicalis fons , vnde reliqua omnia quæ non sunt huiusmodi expellit.
2. Catarrhi materias omnes , & perennes fontes exsiccat , & exhaurit , propter eandem su-

- periolem rationem.
3. Pallidos & fædos virginum colores pellit & fugat, quia suburram omnium humorum in vtero & stomacho stagnantium purgatione educit, sanguinem purificat, serosofque humores ex eo depellit.
 4. Ictærum omnem etiam curat, quia aperit, & hepâr roborat, calorem naturalem reparando & spiritus multiplicando, euacuatis è corpore frigidis humoribus, reliquisque omnibus quæ natium calorem disperdere solent.
 5. Luem Veneream funditus & radicitus euellit, quia totum humidum radicale ad minima vsque corporis penetrando depurat, ichores eius & putrentes humores depellendo.
 6. Scrofulas & tumores omnes scirrhosos, frigidos & humidos dissoluit, & discutit, & vlcera omnia ad cicatricem laudatam conducit suo sale.

Sumitur in iusculis, vel ouo forbili, vel redu-
citur in pillulas cum mica panis, à quantitate
guttarum quinque ad 6. & 7. manè, ieiuno sto-
macho, seruato regimine & custodia artis.

De quinta essentia Sulphuris.

C A P. IX.

SVblimari debet sulphur ex vitriolo ad rube-
dinem calcinato, bis aut ter, deinde septies
sublimari ex sale communi decrepitato, & ad can-
Essentia sub-
phuris.

206 *Myrothecij Spagyrici,*

dorem summum calcinationibus, solutionibus, & euaporationibus deducto, mutato sale & renouato in singulis sublimationibus, donec sulphuris flos conscendat albissimus. Hunc florem impones phialæ oblongi colli, obturato vasis osculo, in furno reuerberij igne mediocri, per mensem integrum, aut donec, peractis pedetentim ignis gradibus ne liquetur flos, flos acquirat colorem rubeum rubini instar: tunc oleo amygdalarum dulcium multoties rectificato, perfundes tuos flores, & digeres igne cinerum per quindecim dies, sæpissimè phialam agitando donec tinctum & coloratum sit amygdalarum oleum. Hoc separato aliud nouum & recens affundes floribus, & vt prius digeres, donec iterum coloretur oleum, & soluat pedetentim, nullis iterationibus, totus sulphuris flos: tunc accipies peroptimum vini spiritum alcoholisatum, & coniunges æquali in quantitate oleo tuo amygdalarum tincto & colorato, & digeres ambo in cineribus tepidis, donec tingatur spiritus vini, & totam ex oleo amygdalarum extrahat tincturam sulphuris; quod fiet, mutato spiritu vini, postquam coloratus est, & recenti non tincto affuso: spiritus deinde vini tinctus & coloratus in balneo mariæ extrahendus est per distillationem; tinctura autem in fundo remanens in cineribus est extrahenda rubicundissimi coloris, quæ per retortam rectificata seruanda est ad vñus. Cum hoc deinde oleo, si flores sulphuris habeas rubicundos secundum præparationem superiorem, dissolues hos flores, & per rectifi-

cationem habebis maximam olei copiam odoris gratissimi, cuius virtutes inenarrabiles sunt, ut experientia ipsa quisque comprobare poterit. Sulphur etiam potest in aceto mercurij solvi, & præparari ut metalla antea dicta, & simili methodo in essentiam reduci, & sic euadit in medicamentum summum.

Vires & usus.

- 1 Medicamentum est cardiacum summum, & venenosis animalium ictibus & moribus, in vulneribus venenatis, nihil prorsus fortius in veneno extinguendo, vulnusque agglutinando, propter salem suum dulcem, & solutum quem continet, qui est vitæ fomes, & humidi radicalis pabulum.
- 2 Hecticis, phthisicis, suspiriosis, & difficulter anhelantibus in genere subuenit, quia ulcera interna pulmonis sanat, & humidum radicale depastum restaurat, & calorem præternaturam extinguit, causa eius sublata.
- 3 Lepram recentem, & inueteratam, & confirmatam, si auro potabili connectetur certissime curat; qui renouat totum sanguinem, eumque depurat ab ichoribus, & putridis alijs rebus sanguini heterogeneis.
- 4 Doloribus arthriticis omnibus succurrit, & sola perunctione sedat suo sale rubeo soluto, anodyno, & balsamico, qui acres & mordaces humores dulces reddit, & nervos roborat & musculos, ad ducto & multiplicato partis naturali & vitali calore.

Vires & usus essentia Sulphuris.

5 Aurium tinnitus, dolores, & surditatem tollit, quia exsiccat serosos humores, tympanite laborantibus succurrit, & catarrhos omnes exhaurit, multiplicato calore naturali.

Sumitur à quantitate drachmæ semis, ad drachmam vnam in iusculis, vel restaurantibus, aliisque rebus roborantibus, manè, ieiuno stomacho: vel cogitur in pillulas, cum mica panis, & voratur eodem tempore, vel miscetur vnguentis & applicatur partibus affectis, calidè.

De quinta essentia salis Petra.

C A P. X.

Essentia salis Petra.

SALPETRA perquam optime depurata, permiscenda est cum æquali quantitate salis communis decrepitati, & ad summum candorem ducti & imponenda retortæ, & in cineribus fortissimo igne, seruatis ignis gradibus, distillandus est eius rubeus spiritus, iuncturis perquam optime clausis cum luto optimo, quia subtilissimus est hic spiritus, nec citò in aquam transit: itaque postquam finita est distillatio, relinquendū est recipiens collo retortæ iunctum & vnitum per diem integrum: antequam disjungantur, vt mora illa, spiritus tandem fiat aqua, dum retinetur in recipiente: hic spiritus distillatus, super magma suum quod residet in fundo retortæ, septies est rectificandus, & à phlegmate suo per distillationem vindicandus. Tum demum coniungendus salii fixo extracto
ex ma-

Ex magmate suo, ad summum depurato, & per artem dulcorato, & ad rubedinem deducto si ad perfectionem vltimam, arcanum deducere cupis. Hic spiritus tali sali connexus, virtutes æmulatur auri potabilis, quare sedulo seruandus est. Totum arcanum perficiendæ essentiæ salis petræ consistit in putrefactione eius; nisi enim putrefiat eius occultum, manifestum fieri non potest. Sales autem putrefieri non possunt, nisi dissoluantur cum spiritu eorum acido, & spiritui vegetabili coniungantur.

Vires & Vsus.

- 1 Renouat totum sanguinem, adeoque depurat vt intrâ paucos dies totum hominum renouatum esse credas spiritu suo vitali & fixo, qui sympathiam quam maximam habet, cum nostro spiritu.
- 2 Canitiem retardat, quia humidum radicale à frigidis & serosis humoribus vindicat, qui ad cutem depulsi vt sint pilis nutrimento, albos nutriunt pilos.
- 3 Sensus omnes, tum internos, tum externos roborat, quia multiplicat spiritus internos, reparando humidum radicale & renouando.
- 4 Scabiem, impetiginem omnem, & reliquos cutaneos affectus promptissimè curat, suo sale, qui internum salem corruptum cutem excoriantem foras pellit, & dulcem facit, & ad temperamentum reducit.
- 5 Tophos omnes, & scirrhosos tumores, duros & frigidos melancholicos, qui impossibilis

Vires & Vsus essentiæ Salis petræ.

sunt resolutionis discutit, & resoluit sola perunctione, suo spiritu soluto, qui lapidea omnia resoluit.

6 Lapidem & calculos in vesica, & renibus, successu temporis, & sapissimè vtendo tandem rumpit, & foras pellit, propter eandem rationem.

7 Arcanum est summum in curanda arthritide, & sedandis citissimè eius doloribus, quia eius spiritus soluit salis acrimoniam qui arthritidem constituit, & foras eijcit, nervosque deinde, & musculos, refouet, adaucto calore vitali partium quibus applicatur.

Sumitur à quantitate ʒj. ad duas in iufculis vel aquis stillatitijs morbo appropriatis, & id manè, ieiuno stomacho; vel per se applicatur exterius cum gossipio, vel linteis, eo arcano madidis.

De quinta essentia Salis communis.

CAP. XI.

Essentia salis communis.

SAL commune decrepitandum est calcinatione & combustionione in tigillo, vel olla terrea fortissima, vt ignem pati possit, quam cooperies operculo aliquo terreo, ne inter calcinandum abeat in frustula dum decrepitar. Post-

quam decrepuerit soluendum erit aqua fontana limpida, & septies distillata: hanc solutionem filtro commissam, vt peroptimè depureretur ab omnibus terrenis excrementis, euaporabis ad siccitatem: salem iterum solues, & solutionem filtrabis, & filtratam euaporabis ad siccitatem tantum, & has operationes toties iterabis, quoties aderunt in solutione tua feces terrestres, quæ solui non poterunt, & aquam perturbant. Postquam autem abierint, salque tuus perquamlimpidus erit, & ferè dulcis, impones retortæ luto munitæ, & fortissimo igne (veluti in distillatione essentia Veneris factitatum est superius, capite quinto huius libri) spiritum extrahes quantum poteris, ad auctis ignis gradibus quantum fieri poterit: hunc spiritum rectificabis, & separabis à phlegmate suo, & coniunges cum pari pondere salis ex magmate suo in fundo retortæ permanso, extracti & ad summum depurati, donec soluatur vt cera vel butyrum leuissimo calore, & rubeum acquirat colorem & dulcedinem summam, & sic ambo coniuncta digeres in balneo, per mensem vnum, in retorta, obturato eius osculo, donec spiritus colorem acquirat rubeum, & extrahat salis sui tincturam & soluat eum solutione firma, & physica; tum demum distillabis, & omne volatile facies, & rectificabis, tertium aut quater, & recondes ad vsus. Vt habeas absolutam salis essentiam, dissolue salem tuum optimè depuratum, in spiritu salis rectificati, & hoc omne coniunge cum pari quantitate

212 *Myrothecij Spagyrici,*

spiritus vini alcohol, & putrefac, & distilla, & purifica, & purum & homogencum coniunge simul & serua.

Vires & Vsu.

Vires & usus essentia salis communis.

- 1 Præseruat ab omni corruptione corpora omnia, tum viua, tum mortua, & est balsamum vulnerum omnium, & vlcerum, & vires antecellit balsami naturalis, quia sal & sulphur suum quæ balsamicam continent naturam puriora sunt in hoc arcano, quàm in balsamo naturali: hinc etiam virtutes efficaciores, & potentiores habet.
- 2 Arcanum est summum in expellendo vesicæ, & renum calculo, & in agglutinandis colli vesicæ vlceribus, & renum, suo oleo, & sale.
- 3 In aperiendis hepatis, lienis, & viscerum omnium obstructionibus nihil est in medicina potentius, propter spiritum salis qui omnia referat.
- 4 Purificat omnino sanguinem, ichores eius expellendo, vnde in curandis omnibus sanguinis affectibus, febribus omnibus putridis nihil est efficacius: vnde lepram tollit, & successu temporis curat, renouato sanguine, & purgato ab omnibus eius ichoribus.
- 5 Scabiem omnem, lentigines, impetigines, ignem sacrum, herpes omnes, aliòsq; cutis affectus, qui decorem humani corporis inficiunt, tollit & curat, propter rationem allatâ.
- 6 Tumores etiam omnes externos, tum frigi-

dos, tum calidos curat; frigidos, duros, & scirrhosos sola perunctione discutit: calidos autem ad maturationem & suppurationem perducit breuissimo tempore.

7 Arcanum etiam est in curanda arthritide, & in sedandis eius cruciatibus, topfos & nodos dissoluit, neruos fouet & musculos, calorem auget naturalem, & spiritus multiplicat quoscumque.

8 Reparat humidum radicale ex quacumque causa depastum, vnde senectutem retardat, miro iuuentutis fotu, & canitiem depellit, & sensus omnes externos & internos acuit.

Sumitur à quantitate drachmæ vnius ad duas in iusculis, vel aquis stillatitijs cinnamomi, anisi, & imperialibus, quocumque tempore & hora, secundum necessitatem ægrotantium; in reparanda verò iuuentute, manè, ieiuno stomacho singulis diebus.

De quinta essentia Vitrioli.

C A P. XII.

VITRIOLVM depuratum ab omnibus suis heterogeneis excrementis, desiccandum est igne leui, in cupreo vase, spatula ferrea agitando, donec in puluerem album conuertatur: hic puluis imponendus est retortæ, luto perquamoptimo munitæ, & retorta plusquam dimidio plena in furno ad hanc distillationem apto collocanda est,

Essentia Vitrioli.

in medijs ignibus, & feruatis ignis gradibus distillandus est vitrioli spiritus, fortissimo igne, ita vt dum fumi albi egrediuntur, semper maneat candens retorta, ad finem vsque distillationis & cessent fumi omnes egredi. Recipiens oportet vt sit perquamoptimè iunctum collo retortæ ne respiret vilo pacto, ne exeant spiritus: hic spiritus egressus custodiendus est & seruandus in retorta obturato eius osculo peroptimè, dum habeas maximam quantitatem, repetitis distillationibus ex eodem vitriolo, donec non amplius exeant spiritus ex eo, per has repetitas distillationes, sed vitriolum ipsum quod in fundo remanet retortæ albissimum deueniat, relicto colore nigro, aliisque multis, antequam ad album deueniat: in singulis enim distillationibus magma quod residet solvendum est aqua limpida, & clara, solum clarificandum, & filtro committendum, donec optimè depuratum sit à terrenis excrementis, quæ non soluuntur: solum deinde euaporandum, & in puluerem reducendum, & puluis hic distillandus fortissimo igne, vt dictum est; & sic repetita hac operatione vitriolum pedetentim amittit colorem caruleum, & album induit, & depuratur summopere, ita vt in fine depurationis illius feces sint albæ, & supernatent solutionibus. Postquam autem tuum vitriolum depuraueris, & suo spiritu, & anima priuaueris, spiritus omnis egressus putrefaciendus est per digestionem lentam in balneo tepido, in retorta, per mensem vnum: eo peracto, distillandum est in balneo mariæ feruentis aquæ, quicquid poterit distillari humiditatis fœtentis & putridæ; reli-

Quum autem quod ascendere non potest, in fundo retortæ remanens, distillandum est per cineres, & septies rectificandum, seruatim fecibus quæ relinquuntur in singulis distillationibus, in fundo retortæ, & sali albo priori connectendæ sunt, vt simul depurentur eadem arte, & methodo. Est enim depurandum solutionibus, desiccationibus, seu euaporationibus, aut distillationibus humidi soluentis, in retorta vitrea factis, donec sal colorem acquirat rubeum summum. Tum demum connectendum est suo spiritui rectificato, multiplici pondere, vt abundantia & copia spiritus soluatur sal, & spiritus extrahat tincturam suam, & volatilem faciat. Hæc demum omnia cum spiritu vini alcohol coniungenda sunt, & putrefacienda, & post putrefactionem depuranda, & ad tincturam rubeam conducenda. Hæc deinde tinctura cum pauco sale rubeo puro coniuncta, & leuissimo igne continuo fixata, & coagulata, est summum arcanum, & arcanorum omnium summum, cuius vires, virtutes, & proprietates experientia comprobabis ad omnes morbos.

Vires & Vfus.

I Est theriacarum omnium summa theriaca: venena omnia, animalia, vegetalia, & mineralia fugat, & extinguit; quia eius mercurius, sal, & sulphur, quæ in sua compositione inueniuntur, perfectissimè depurata, & cocta reperiuntur, & plus quam in auro ipso, vnde & virtutes omnes auri ipsius superat & antecellit.

Vires & Vfus essentialia Virrioli.

- 2 Est cardiacorū, cephalicorū, hepaticorū omnium medicamentum præstantissimum, & superat omnia sublunaria medicamenta, & si hominem mori non oporteret edicto diuino, in perpetuas æternitates posse trahere vitam hoc arcano affirmarem.
- 3 Beatissimus est Medicus qui arcanum possidet tantum, est enim morborum omnium *ἰατρονομον* verum, & absoluta cura & medicina, in omnibus morbis cutāneis, & solutione continui quacumque, eo vti potest tutissimè.

Sumitur in iusculis, in ouis sorbilibus ad quantitatem drachmæ vnus, quacumque hora & tempore, secundum necessitatem morbi curandi: si tamen morbus det eligendi temporis copiam & facultatem, melius est manè, ieiuno stomacho, & præcipuè in conseruando ætatis & roboris flore.

*De spiritu viridi Vitrioli ad curam
Epilepsiæ.*

C A P. XIII.

Vitrioli spiritus viridis.

EX Vitriolo elicitur spiritus cæruleus & viridans, qui est arcanum epilepticum; sed in eo extrahendo est peculiaris, & summa industria; est enim ita procedendum: Vitriolum cum æquali pondere salis petræ indendum est retortæ luto munitæ, & retorta collocanda est in furno ad distillandam aquam fortem proprio & apto, & di-

stillanda est hæc aqua fortis, iuncturis optimè clausis recipientis & retortæ, ne exeant spiritus. Postquam distillata est hæc aqua, & dum adhuc rubet recipiens spiritibus aque fortis, seu salis petræ, connectendum est subito, & summa cum industria collo alterius retortæ, vitriolo deficcato, & pulverifato semiplenæ, & iuncturis optimè clausis, distillandus est vitrioli spiritus, qui dum egreditur in specie, & forma fumi albi, inuenit in recipiente spiritum rubeum salis petræ, & se inuicem fixant, magno murmure, nubibusque multis per aëris vacui recipientis spatium volitantibus, & tandem soluuntur in aquam cæruleam, & viridantem, ponderosam summopere: hæc aqua deinde postquam per aliquot dies in ipso recipiente optimè clauso quieuerit, vt spiritus omnes in aquam transeant, imponenda est retortæ obturato osculo, & per mensem putrefacienda in digestionem balnei tepentis: tum demum distillanda per cineres, leuissimo igne, in qua distillatione primò egreditur spiritus cæruleus & viridans vitrioli, & stillant guttæ viridantes & cæruleæ. His cessantibus, mutandum est recipiens, & spiritus tuus in phialis optimè clausis seruandus ne respiret: alia verò aqua quæ remanet est aqua fortis, & ad fistulas, vlceraque mali moris curanda potest reseruari, postquam rectificata fuerit ter aut quater: & si spiritui vini rectificato connectatur & putrescant simul & distillentur, summum efficies ex aqua forti medicamentum deobstruens & reserans omnia.

Vires & Usus.

*Vires &
usus spiri-
tus vitrio-
li viridis.*

- 1 Epilepticum est arcanum, curat omnes epilepsias, siue per sympathiam, siue per idiopathiam; quia roborat cerebrum summopere, & spiritus eius multiplicat, & exsiccat superfluum eius humiditatem, adaucto eius calore vitali: putrescere etiam humores in corpore non permittit, suo sale volatili.
- 2 Curat præterea lentigines, herpes, & scabiem omnem, sola perunctione, & fistulosa vlcera nullo dolore; quia eius sal qui residet in sua substantia dulcis est, nec vlllo pacto causticans & vrens.

Sumitur in aqua pœoniæ, vel in tinctura florum pœoniæ, ad quantitatem scrupuli vnus, manè, ieiuno stomacho, singulis diebus iterando dosim, per mensem vnum, & bis purgando corpus, sale vitrioli in eo mense, & sic fit absoluta cura cuiuscumque epilepsiæ.

De quinta essentia Marchasitæ aureæ.

C A P. XVI.

*Essentia
Marcha-
sitæ.*

MA R C H A S I T Æ aureæ in puluerem reductæ cum æquali pondere salis communis decrepitati & depurati, imponendæ sunt in retorta luto munita cum suo recipiente, iuncturis optimè clausis: inchoanda est distillatio, seruatim ignis gra-

dibus, donec exeant omnes spiritus sulphurei cum salis, tum marchasitæ in vas recipiēs, & fiant aqua acetosa valdè: his peractis magna quod residet in fundo alembici erit à sale vindicandum per lotiones aquæ dulcis multoties iteratas, donec aqua saporem salis non habeat: marchasita sic depurata cum pari quantitate & pondere simili salis petræ erit connectenda, & vasi fictili fortissimo imponenda, & igni cum carbonibus, donec salpetra omnis abierit, & detonauerit, tunc iterum marchasita erit lotionibus aquæ dulcis, vt prius à sale vindicanda, & depuranda. Puluis deinde tenuissimus marchasitæ, phialæ oblongi colli impositus, obturato osculo luto optimo, in igne reuerberij, per mensem erit custodiendus, donec colorem rubeum acquirat; tunc auferes, & huic pulveri rubeo affundes suum spiritum, septies rectificatum, & digeres simul in balneo repentini, donec spiritus coloretur, coloratum per inclinationem auferes, & nouum addes spiritum, ita vt quatuor digitis emineat, & digeres vt prius, donec coloretur: postquam totam tincturam habueris, digeres in balneo per quindecim dies; deinde distillabis per retortam ter aut quater, & oleum rubicundissimum ex his distillationibus egrediens, seruabis ad vsus, vnà cum suo spiritu, qui à phlegmate vindicatus facili negotio cum tinctura connectetur, & difficillimè separantur.

Vires & Vfus.

1 Arcanum est mirum in curandis scrofulis, vlc-ratis, & non vlc-ratis; resoluit enim durum,

Vires & v-fus essen-tia Marchasita.

Myrothecij Spagyrici,

& canrosum omne extinguit & mortificat, suo tenui spiritu, & sale volatili, qui residet in eius oleo, non est causticum & vrens medicamentum si rite præparetur, & intrâ corpus sumi potest.

- 2 Purificat interius sumptum sanguinem, purgando eum à mucosis & serosis eius humoribus per sudores, & vrinas, calore centrali suo, qui in eius sulphure liquido, & in oleum verso, & sale latitat: hinc vitia totius sanguinis corrigit, & emendat.
- 3 Scabiem omnem tollit, & cutis omnes excoriationes, solo illitu exteriori; quia salitum humorem cutem excoriantem, dulcem facit, suo sale dulci, & oleo perfectissimè cocto.

Sumitur ad quantitatem guttarum decem in iusculis, vel applicatur exterius, & miscetur vnguentis, vel alijs oleis scabiei conuenientibus.

De quinta essentia Antimonij.

C A P. X V.

*Antimonij
essentia.*

ANTIMONIATAS, seu stibiatas potiones eliminant ferè omnes Medici Hippocratici ab eorum antidotarijs, quòd sint venenatæ, & sursum deorsùmque euacuent, non solùm humores peccantes in corpore, sed & optimos, & laudatos, non minima sanitatis fraude, sed cum ipso vitæ periculo; nihilominus tamen in nostrum Myrothecium Spagyricum eas admittemus, quæ modò

debitam & physicam subeant præparationem non venenatæ, nec hypercatharticæ reperiuntur, at benignæ admodum, & cardiacæ, ita vt non solum cathartica vis omnis ei auferatur, sed etiam omnis præter naturam qualitas, quæ nobis nocumêto esse potest, vt experientia ipsa fiet clarius; nã rationibus cõtendere nõ mihi in hoc opere necessariũ videtur, cum sciant omnes, mercurium crudũ qui inest antimonio totaliter & radicitus auferri à nostris præparationibus, & idèd hocendi omnis potestas & venenosa si quæ est, auferitur: quocirca ad præparationem nostram nos accingemus, sequenti methodo. Antimonium puluerisatur, in alcohol tenuissimum reducitur & permiscetur cum æquali pondere salis petraë, & in tigillo forti ad ignem ponitur, & comburitur, donec tota detonauerit salpetra, & in massam sanguineam & hepaticam reductum fuerit antimonium: quam massam tritam permiscebis denuo cum æquali pondere salis petraë & sulphuris, & iterum ignies, donec detonauerit sal petra, & remanet tunc temporis antimonium album & peroptimè calcinarum: hoc indes phialæ oblongi colli luto munitæ, & osculo vasis clauso, totum omne collocabis per mensem vnum in igne reuerberij satis magno, & potentissimo, donec antimonium rubeum adeptum fuerit colorem. Hoc coloratũ antimonium impones vitro, huicque affundes spiritum vini alcoholizatum, & depuratum à phlegmate suo, & digeres in balneo repenti, per octo dies, donec coloretur spiritus & tinguatur: tunc per inclinationem auferes, & nouum addes spiritum, digerendo vt prius, vitro clauso & obturato, ne inter digeren-

dum exeat spiritus vini, & euaporetur, hocque toties repetendum, donec ab spiritu per vices affuso abstrahatur tota tinctura ab antimonio, quod iterum erit reuerberandum donec coloretur, & soluendum aceto acerrimo stillatitio. Acetum autem erit euaporandum, & quod remanet in fundo multoties soluendum aqua rosacea multoties rectificata, donec nullas emittat feces in solutione, sed clarum remaneat omnino, & splendescat (veluti rubinus) quod omne sic limpudum & clarum, connectendum erit cum tinctura superiori, in oleum conuersa, sequenti methodo: Accipies tincturam omnem, & separabis per balneum id omne quod poterit ascendere per balneum, in retorta; retortam deinde transferes è balneo in cineres, & distillabis oleum rubicundissimum preciosissimum, quod rectificatum ter aut quater, connectes cum suo sale rubeo puro, & ab omni terrestri excremento vindicato, & seruabis ad vsus. Hoc idem & simile oleum, & tinctura eadem, & sal possunt extrahi ex floribus antimoniij fixatis, & reuerberatis, donec colorentur, & deinde procedendo, vt superius dictum est, at difficiliore negotio. Possunt ex antimonio multa alia parari medicamenta, vt vitrum ex quo pocula fieri possunt, quibus vinum infusum per quatuor tantum horas, catharticum est, nec poculum inde diminuitur, & tabescit, sed virtutes catharticas in perpetuas ferè seruat æternitates. Sed has ego improbo potiones, vt naturæ infensas, & inimicas, quod violentæ sunt. Parantur etiam

Antimonij perquam optima essentia paratur cum aceto Mercurij supradicti, & digeritur cum eo antimonium crudum, donec tingatur acetum, ex quo per distillationem cum spiritu vini rectificato perficitur vera antimonij essentia, natura humana verū & tutum confugium.

flores ex quibus formantur pillulæ, pro peste, & febribus omnibus; sed id omne improbatum, quod nimis violentum sit, & naturæ inimicum, quod crudi multum habeat mercurij, cuius ope violentissimas excitat illas actiones, & hypercatharthes: si quod ex antimonio citissimè præparato medicamentum à me probari mereatur, est sequens, quod fit ex vitro antimonij in alcohol redacto, super quod effundatur oleum vitrioli non rectificatum ad eminentiam duorum digitorum, & per duos dies digeratur in balneo, aut in cineribus, donec nigrescat oleum: hoc oleum deinde separatim per inclinationem potentissimè purgat, per inferiora tantum, sumptum ad quantitatem octo aut decem guttarum in iusculo, manè, servato regimine, & custodia: vel reducit in pillulas cum mica panis & deglutitur manè, eadem methodo servata, & regimine. Oleum hoc sic præparatum attrahit tantum aliquid salis fixi antimonij, & fixat & coagulat perfectissimè mercurium crudum antimonij, itaque cessant omnes illius hypercatharthes; vitrum enim remanens postquam lotum est, & desiccatum nullo modo purgat; at est sudorificum medicamentum, veluti pulvis albus antimonij per combustiones multas salis petrae iteratas factus, & flores ipsi postquam combusti sunt, & calcinati & fixati cum sale petra. Quod ego medicamentum sudorificum, valdè probo & laudo, cuius dosis est granorum duodecim ad viginti. Multa alia possent dici de antimonio, sed ea tanta sunt, quanta nemo mortalium ex-

cogitare potest, est enim flos totius terræ, & metallorum semen in eo.

Vires & Vfus essentia Antimonij.

*Vires &
vfus essen-
tia Anti-
monij.*

- 1 Hoc secretum non est catharticum medicamentum, sed roborans & restaurans adeo naturam, vt si læsa sit, reparetur quàm citissimè, virtute balsami dulcis præsentis arcani.
- 2 Purificat totam massam sanguinis à mucosis omnibus & serosis humoribus, propter sale suum solutum & dulcem, qui heterogenea alimenti remoti, & proximi fugat, desiccatur, & in fuliginem vertit, & adacto calore naturali, per poros pellit ad cutem in sudores, crassum autem per vrinas.
- 3 Sic lepram curat, & in eo solo arcano consistit eius cura; reparat enim totum hominem, eiusque humidum radicale depurat, ita vt nullus lepræ detur locus.
- 4 Febres omnes intermittentes, quotidianam, tertianam, & quartanam, naturam roborando, & humores quoscumque coquendo, & mitigando, curat; coctos humores foras eiciens, per cutis spiracula, reliquaque naturæ emunctoria.
- 5 Dolores omnes siue ex causa frigida, siue ex causa calida ortos quàm citissimè sedat, exterius tepide applicatum propter vim suam balsamicam, vnde arthritidem perfectissimè successu temporis curat, assumptum & admotum; quia catarrhos omnes sistit, salitum humorem dolorem causantem temperat & foras.

foras educit, tophos, & nodos discutit, suo spiritu, vnde est in eo arthritidis perfectissima cura.

- 6 Sensus omnes acuit, calorem naturalem multiplicando, & spiritus animales refouendo, & multiplicando, quia subtilissimum & purissimum sanguinem generat, refocillatis omnibus naturalibus coctionibus.
- 7 Omnia principalia membra corroborat, vnde dolores eorum & pathimata omnia cerebri, cordis, ventriculi, hepatis, & lienis sanat, multiplicato eorum membrorum calore vitali, & humido eorum radicali quo viuunt depurato, & ab omnibus heterogeneis vindicato.
- 8 Vulnerum omnium est verum balsamum; perquamcitissimè enim ad cicatricem conducit, suo sulphure soluto & liquido, quod balsamum internum conuocat ad partem vulneratam, & vnà cum eo vulnus agglutinat.
- 9 Vlcera omnia cuiuscumque generis cauernosa, depascentia, & fistulosa, aliaque eiusmodi, imò & cancrum, & scrophulas vlceras, breuissimo tempore sanat; quia salem solutum acrem & mordicantem cutis illas aperitiones & deformationes causantè mitigat, & dulcem facit, nec corruptionem pati sinit.
- 10 Vteri omnes affectus tutissimè tollit, & fertilitatem inducit, causas omnes sterilitatis fugando, putà temperamentum frigidum, & supra nimis calidum. spiritus seminis adaugendo, & vlcera omnia vteri agglutinando, & temperando, & serosos omnes eius humores

P

euacuando, vterumque corroborando.

Sumitur ad quantitatem drachmæ vnius in iuculis restaurantibus, vel in aquis stillatitiis cardiacis, & imperialibus, & theriacalibus omnibus, omni tempore, & hora, secundum necessitatem morbi id postulantis, & præcipue manè, ieiuno stomacho, si morbus det inducias.

De quinta essentia Arcenici.

C A P. XVI.

Arcenici essentia.

ARcenicum cristallinum cum pari pondere salis petrae coniunges, & in alcohol tenuissimum omnia reduces, & indes retortæ vitreae fortissimæ, cui annectes recipiens satis capax, & amplum, iuncturisque benè clausis, igne cinerum distillabis, seruatis ignis gradibus, primo leuis, ultimo fortissimus, & violentissimus, donec exeant omnes Arcenici, & salis petrae spiritus: his egresfis, & frigefactis vasis, recipiens disiungendum est à collo retortæ, & cauendo ab spiritibus qui intrò sunt, quia venenati sunt, ideò illico occludendum est cum luto fortissimo os recipientis, deinde frangenda est retorta, & quod in fundo est puluerandum est, & in nouam retortam inducendum, & supra illum puluerem retortæ inditum, spiritus arcenici retenti intra vas recipiens, sunt affundendi, & iterum distillandi, iuncturis optimè clausis, vt prius, idque ter aut quater repetèdù, donec arcenicum cum salpetra sit perquãoptimè calci-

natum, tunc temporis adhuc tuum arcenicum forti
 tigillo impones, & per diem integrum dabis ignem
 fortissimum, ut quicquid in distillatione calcinari
 non potuerit, tandem aperto igne calcinetur &
 comburatur: calx illa arcenici aqua pluuiali stil-
 latitia est soluenda, & solutio à terrestribus ex-
 crementis depurata & vindicata, clara & limpida
 filtro facta euaporanda est & desiccanda, & ite-
 rum calcinanda fortissimo igne, donec nullas in
 solutione emittat feces, sed tota soluat calx, &
 limpida & clarissima permaneat aqua, tunc temporis
 desiccanda est euaporata aqua, huic denuo af-
 fundendus est & connectendus eius spiritus su-
 pra referuatus, sed prius oportet ut sit septies re-
 ctificatus: hanc coniunctionem facies in matra-
 tio, vase vitreo sic dicto, propter rotunditatem
 quam habet in fundo, & longum collum idque
 in balneo tepenti, donec calx suum biberit spiri-
 tum, tum demum in alembico vitreo, per balneum
 separabis quidquid poterit separari humiditatis
 aquosae, & remanebit in fundo calx butyrofa
 Arcenici, mirae virtutis, quam seruabis in vasis
 vitreis optimè clausis.

Vires & usus.

1 Si calcem solam absque connexionem spiritus
 sui, repetitis solutionibus & depurationibus
 in calcinatione leui saepius iterata, ad dulce-
 dinem summam reducere possis, & rubedi-
 nem summam, aut saltem albedinem, theria-
 cam habes contra omnia venena, tum ani-
 malium, tum plantarum, tum mineralium. Si

*Vires & u-
sus essentia
Arcenici.*

228 *Myrothecij Spagyrici,*

verò connectetur cum suo spiritu, intrà corpus sumi non potest, propterea caue ab eius dosi interna.

- 2 Exteriùs applicatum valet contra morsus omnes venenatos, & citissimè rabidi canis morsum sanat & curat, tutò & iucundè, absque vlla molestia, quia per causticam suam virtutem & adurentem venenum parti inditum & eiacularum comburitur, nec vterius rapit & serpit.
- 3 Cancrum absque vllò fere dolore extinguit, & mortificat, & ad cicatricem laudatam reducit, modò corpus & sanguis roboretur, & purificetur arcano antimonij superiùs declarati.
- 4 Fistulas omnes, & cauernosa omnia vlcera & depascencia curat & sanat, quia corrodit omnem carnem muscosam & spongiosam & fungosam vlcera fouentem, & abstergit, & humorem acrem causticat & vrit, vnde modò corpus perpurgatum sit, facili negotio vlcera seipia fere ad cicatricem perducuntur laudatam per balsamù internum partis.
- 5 Herperes omnes, scabie, & cutis omnes asperitates & excoriationes desiccant, & sanat, imò & lentigines, & faciei maculas delet; at est in ea cura cautela adhibenda summa, sunt enim lentigines solæ & maculæ baculo leui & acuminato ea butyrofa substantia intincto tangendæ; deinde aqua fontana lauandæ, & postea oleo tartari tota facies colluenda, donec pedetentim cutis illa lentiginosa & maculosa auferatur, & in surfu-reos atomos abeat.

Applicatur exterius per se, repidè, vlceribus omnibus, vel miscetur vnguentis appropriatis, donec vlcera omnia ad cicatricem perducantur laudatam, per lotis vlceribus interdum vino optimo & oleo simul mixtis.

De quinta essentia Auripigmenti.

C A P. XVII.

AURIPIGMENTVM est species Arcenici, differt autem ab Arcenico, colore tantum & coctione. Auripigmentum percoctum est fortius in centro terræ, vnde sulphur eius, rubeum habet colorem à calore diuturniore: hinc etiam minus venenum est, quam ipsum Arcenicum quod propter cruditatem sui sulphuris & mercurij potentissimum est venenum. Ex eius autem centro, educuntur multa medicamenta chymica, quæ venenata non sunt, at mitissima & naturæ amica, inter quæ est potissimum sequens. Auripigmentum puluerandum est & permiscendum cum duplo sui ponderis Salispetræ, & igniendum in tigillo, donec tota detonauerit Salpetra, & Auripigmentum sit perquamoptimè calcinatum, quod adhuc est igniendum in tigillo eodem per diem integrum, vt spiritus omnes auripigmenti exeant & abeant, cauendo interim ab his & dum calcinatur, & dum ignitionem patitur, quia venenati sunt. Frigefacto tigillo calx auripigmenti à Salepetra vindicanda est per lotiones multas

Auripigmenti essentia.

aqua limpida fontana factas, tum demum calx illa denuo pulueranda & cum pari pondere florum sulphuris, & Salispetræ iterum calcinanda, & igni in tigillo forti, donec albissimum habeat colorem. Lota tandem calx, & vindicata à Salepetra, reverberanda est per mensem vnum integrum in vitro clauso luto munito, in furno reverberij, donec colorem adeptam fuerit rubeum, tunc quiescendum à reverberio, & calx rubea soluenda est cū spiritu salis, à phlegmate suo vindicato, in balneo tepenti donec tinguatur spiritus salis & soluat partem calcis: hunc spiritum tinctum separabis per inclinationem, & novum addes, donec tota calx soluta fuerit & in spiritum salis versa. Solutiones illas omnes vitro impones, hoc est retortæ, & dabis ignem cinerum, & pelles per distillationem leuem primo spiritum salis, tandem ultimo augendo ignem, stillabit tinctura rubicundissima auripigmenti quam recipies mutato recipiente, & septies rectificabis, & servabis, in phialis optimè clausis ad usum.

Vires & usus Arcani prædicti.

*Vires & usus
essentia
auripig-
menti.*

1. Mirum est quod è summo veneno, fiat summa theriaca: ista tinctura certissimè quæcumque venena, & quascumque venenatas & pestilentes in corpore nostro latitantes qualitates extinguit, suo oleo, quod sulphur summopere coctum & depuratū habet.
2. Vires auri potabilis æmulatur in reparanda iuventute, & humido radicali, à causis præter naturam depaisto, quod humidum suum

fit æquale nostro humido radicali in substãtia materiali & elementalì spermate.

3 Vulnèra omnia venenata curat suo balsamo, quod peculiari quodam sulphure quod continet, venenum omne extinguit, vnde etiam in febribus omnibus pestilentibus & contagiosis sanandis nihil commodius adhibetur.

4 Ulcera quoque maligna, & malæ qualitatis depascentia, cauernosa, fistulosa, cancrofa, & scrofulosa mirè curat, nullo dolore, quia humores illos malignos vlcus facientes extinguit, & mutat, & partem læsam restaurat, reparato illius humido radicali & depurato.

Sumitur cum iusculis à quantitate ʒ j. ad ʒ ij. manè, ieiuno stomacho, vel exteriùs applicatur, partibus læsis, per se cum gossipio, vel miscetur butyro, & tepidè applicatur.

De quinta essentia Rubini.

C A P. XVIII.

FRustula Rubinorum seu granatorũ accipies, & ter aut quater cū pari quantitate sulphuris, & salis petrae in tigillo ignies, & calcinabis, repetitis ignitionibus seu calcinationibus, donec puluis albiſſimus sit: tunc lauabis tuum puluerem aqua tepida, & à sale vindicabis; puluerem tuum probè depuratum & desiccatum ignies, per duos, aut tres dies in tigillo forti, hunc puluerem ita calidum, &

Essentia Rubini.

Melior solutio est cū spiritu mercurij arido.

igne candentem, si fieri potest, inijcies in vitrum spiritu salis reſtificato plenū, pedetentim inijciendo tuum puluerem ne nimis ebulliat, & ebulliedo limites, & ora tranſeat ſpiritus ſalis, & effundatur: ceſſata ebullitione matratio indes tuum puluerē cum liquore ſuo, & orificio clauſo digeres per quindecim dies in balneo bullienti, donec ſoluatur puluis, qui ſi in prima digeſtione totus nō ſoluatur, effuſo per inclinationem primo ſpiritu, aſfundatur neceſſe eſt nouus ſpiritus & digeratur vt prius, donec ſolutus fuerit totus puluis: has omnes ſolutiones vitro claudes, & digeres per menſem in balneo tepenti, vt melius ſoluatur, & in aquam trāſeat quicquid tempore breuiori ſolui non potuerit: deinde per retortam diſtillanda eſt aqua ſpirituosa ſalis: vltimò augendo ignem mutato vaſe, colligenda eſt rubini eſſentia rubicundiffima, quæ ſi tota non aſcendit, ſed maneat aliquid in fundo retortæ quod habeat aliquid conſiſtentia, iterum id omne diſſoluendum eſt cum egreſſo ſpiritu ſalis, & per aliquot dies digerendo, & diſtillando per retortam, donec tota ſubſtantia rubini aſcendat, quæ ſi benè non rubeat, cum nouis rubinis pulueratis connectenda eſt, & digerenda donec coloretur: tunc ſeruanda eſt ad vſus medicos in phialis optimè clauſis.

Vires & vſus.

Vires & vſus eſſentia Rubini.

1 Cardiacum eſt ſummum medicamentum, & aërem venenolum ac peſtiferum fugat, à peſte præſeruat, & ab omnibus morbis venenatis & contagioſis propter ſuum ſalem dul-

- cem, & summè temperatum & digestum.
- 2 Sanguinem summopere depurat, & emundat, ab omnibus eius vitiis, & hepar roborat, & omnia viscera interna, calorem vitalem & humidum radicale multiplicando, per suum balsamum nostro vniuocum & æquale.
 - 3 Vires auri potabilis æmulatur, & valet ad iuventutem restaurandam, canitiemque retardandam, & melancholicos humores, & affectus, tristitias & angores omnes fugandos & depellendos per suum humidum radicale.
 - 4 Valet exterius applicatum ad vulnera omnia curanda, & vlcera quæcumque, quia impedit humores à corruptione quacumque, & conuocat humidum radicale laudatum, & balsamum naturale, quo pars dissoluta breui tempore ad cicatricem & naturalem vnionem perducitur.

Sumitur in iusculis, à quantitate ʒ ß. ad ʒj. omni hora, & tempore secundùm necessitatem morbi curandi, vel applicatur exterius in vulneribus & vlceribus curandis tepidè, cum gossipio vel linteo, eo arcano nade facto, vel miscetur butyro, & perungitur pars tepidè.

De quinta essentia Smaragdi.

C A P. XIX.

Smaragdi puluerati connectendi sunt cum pari quantitate salis petræ, sulphuris, & *Smaragdæ essentia.*

In calcinatione smaragdi potest addi aliquid cupri limati, sic cum metallis melius & fortius calcinantur lapides omnis generis, & eorum essentia fortior est.

Cum spiritu rectificato salis aut mercurij fiet optima solutio.

igniendi, ter aut quater repetita semper dosi salis petrae & sulphuris, donec peroptime calcinati sint smaragdi: tunc demum aqua tepida perlimpida lauandi sunt, & sale vindicandi, totiesque repetenda est lotio, quoties gustu percipitur acrimonia & falsedo quaedam. Pulvis demum smaragdinus à sale vindicatus, qui inter lauandum fundum semper petit, hypostasis instar, desiccandus est, & per duos dies integros aut quatuor igniendus est igne continuo, & fortissimo, quantum fieri poterit, cauendo tamen ne materia vitrificetur, & in vitrum abeat: deinde soluenda est calx hæc, aceto acerrimo stillatio, donec tota abeat in acetum per repetitas effusiones aceti recentis stillatij in puluerem qui fundum petit: hæc omnes solutiones sunt digerendæ per quindecim dies in balneo tepenti, in phiala vitrea optime clausa: deinde euaporandum est acetum in vase argenteo aut vitreo: Salem qui remanet in fundo, depurandum precipimus per repetitas solutiones cum optimo vini spiritu alcoholizato, & eiectionibus fecibus in singulis solutionibus filtro commissis, donec peroptime candescat sal smaragdinus, & liquetur in calido, leuissimo calore, instar butyri aut cere, tunc demum connectendus est cum duplo ponderis spiritus salis communis rectificati, & à phlegmate vindicati, & cum pondere vno pulueris smaragdini recentis non calcinati, & simul in vitro omnia collocando, & orificio clauso digerendo, vt spiritus salis virescat, vt smaragdus: tunc demum per inclinationem euacuandus est spiritus salis tinctus & coloratus, & nouus effundendus, donec non amplius coloretur. Spiritus deinde tinctus & co-

loratus omnis distillandus leuissimo calore, donec remaneat in fundo retortæ tinctura smaragdi veluti mel spissa & densa, quæ demum erit distillanda, & seruanda in phialis peroptimè clausis ad vsus medicos varios stupendæ virtutis.

Vires & Vssus.

1. Visum defatigatum ex intuitu, solo aspectu, ad hunc mirandum arcani præsentis colorem restaurat ac conseruat, propter viridem suum colorem.
2. Omnes sensus acuit, & præcipuè visum quem maximè fouet & restaurat multiplicatis spiritibus animalibus, & calore vitali cerebri adaucto & multiplicato.
3. Omnes cerebri affectus & pathimata, & præcipuè epilepsiam, & lethargum tutissimè & certissimè sanat, quia cerebrum omnibus cerebri spurcitijs depurat & mundat, euacuat omnibus serosis humoribus, & vaporibus atris dissipatis per suum spiritum æthereum vitalem aut vitali similem & vniuocum.
4. Dæmoniacas illusiones & melancholicas, & phâsasmata omnia, & somnia melancholica, dissipat & auertit, propter eandem & similem rationem.
5. Hemitritæum sanat & curat, & reliquas febres intermittentes, quia humores putrentes in corpore & præcipuè bilem per insensibilem transpirationem educit sudoribus &

*Smaragdi
essentia vi-
res & vssus.*

vrinis, narcotico suo sulphure vitrioli & martis vniuoco & simili.

- 6 Manias omnes, & phrenitides domat & temperat, quia bilis vtriusque feruorem & ebullitiones edomat, & refrigerat.
- 7 Fluxus omnes ventris, dysenterias, & lienterias & diarrhœas omnes, cum hepatico fluxu, & menstuis copiosioribus, cum ipsomet abortu prohibet, & compescit, propter salem & sulphur, quod continet ferri, salis, & sulphuris simile & æquale.
- 8 Ulcera etiam omnia phagædenica, & depascencia, fistulosa, & cancrofa ad cicatricem laudatam conducit breuissimo tempore, propter balsamicum oleum quod in se continet, ex sulphure suo perfectissimè cocto & summè depurato.
- 9 Venenosis animalium morsibus, & præcipuè canis rabidi summum est medicamentum ex sulphure suo & sale cardiaco.
- 10 Leprosi summo opere conuenit, quia mirificè sanguinem depurat suo sale perfectissimè cocto, & puro, qui omnia sanguinis vitia delet, & corruptiones omnes impedit.

Sumitur à quantitate ʒ j. ad ʒ ij. in iusculis, vel ouis forbilibus, vel in aquis imperialibus & theriacalibus stillatitijs, morbo curando conuenientibus, idque omni tempore, & hora, secundum necessitatem morbi curandi.

De quinta essentia Lapidis Magnetis.

CAP. XX.

Essentia ferri superius tradita, Capite suo peculiari, sumenda est, vt essentia magnetis integra, & incontaminata haberi possit, in eamque essentiam puram & limpidam, magnetem affundes pulveratum, & in alcohol reductum in phiala oblongi colli: orificiõque obturato in balneo tepenti digeres per noctes & dies quindecim. His peractis impones retortæ, luto munitæ, & ad cineres distillabis, seruatis ignis gradibus, primò lentus erit ignis, medio mediocris, vltimò fortissimus: caput mortuum seu magma, quod remanet in fundo retortæ post distillationem eximendum est fracta retortæ, & pulverandum, & in tigillo, fortissimo igne, & per diem integrum continuò calcinandum: tum demum fortissimo, & acerrimo aceto soluendum, & sal ex calce extrahendum est, & permultis lotionibus, & calcinationibus ad summum candorem perducendum, aut tandem ad maiorem perfectionem ad rubeum colorem, & solutionem facilem conducendum: hoc vltimò sal connectendum est cum essentia ferri, spiritu magnetis impregnata, & digerendum per tres aut quatuor dies in balneo tepido, & per balneum abstrahendum est distillatione quicquid poterit ascendere. Reliquum verò digerere oportet in igne

Magnetis
essentia.

Magnetis
essentia citius fit, si cū aceto mercurij, ferrū soluarur, & in illa solutione depurata, magnes soluedus imponatur, & per digestiones varias ad perfectionē deducatur.

238 *Myrothecij Spagyrici,*

leui & continuo, donec fixum sit omne, ita ut per distillationem fortem ascendere non possit, at in fundo vasis distillatorij maneat fufum, & liquatum tanquam metallum, aut Salpetra liquata, cuius humidum adeò ligatum est suo sicco, ut vi ignis separari non possit, nisi carbonibus immediate tangatur: hoc prædictum deinde arcanum summopere custodiendum est tanquam miraculosum in curandis vulneribus & sistendis omnibus sanguinis fluxibus, ut experientia certum fiet.

Vires & Vfus.

*Magnetis
essentia sive
res & vfus.*

- 1 Ferrum quocumque modo ligatum ligno, & parietibus affixum violentissime ad se trahit, ita ut magicum videatur instrumentum, propter sympathiam quam hæc essentia cum ferro habet.
- 2 Cum hoc arcano artificio quod stupendum & miraculosum descripsimus in nostro Palladio spagirico, capite quinto de calcinatione mineralium, perficitur, & stupendos vides effectus.
- 3 Dysenterias, Lienterias, diarrhoeas omnes certissime & tutissimè sanat & curat, propter adstringentem & stipticum salem quem in se continet qui catarrhos omnes sistit, & humores aquosos & serosos exsiccat & exhaurit, & propter oleum dulce, quod acrimoniam humorum temperat & emulcet.
- 4 Sanguinis etiam omnes excretiones, & eiectiones, hepaticum fluxum, & vulnerum

- hæmorrhagiam ingentē & stupendam compescit, & exsiccat propter eandem rationem.
- 5 Vulnere etiam & vlcera quæcūque agglutinat & ad cicatricem laudatam perducit brevissimo tempore, propter oleum suum dulce, quod virtutes balsami naturalis æquat, imò superat, propter suam coctionem perfectam & depurationem.
 - 6 Spasmodum & stupores omnes mēbrorum curat, quia spiritus animales multiplicat & adauget, & calorem naturalem & vitalem partim fouet & nutrit.
 - 7 Hydropisim curat, quia serosos omnes humores, & aquosos exhaurit & exsiccat sua siccitate, & in corruptionem abire non sinit propter salem & balsamum.
 - 8 Splenicis summopere prodest, imò tandem curat, propter eandem rationem, & quia attenuat sanguinem & depurat, exhaustis eius ichoribus & serosis humoribus corruptis & putridis.
 - 9 Alopeciam curat inuncto capite, quia calorem naturalem & vitalem pericranij adauget & fouet, & sic conuocat humores nutriendis capillis idoneos & aptos.
 - 10 Si domus fumigetur hoc arcano, omnia subsequedeque verti videbuntur; ita vt fugiant omnes morantes in ea, quia fumus eius ad cerebrum deuectus inebriat, & spiritus animales adeò multiplicat & adauget vt cerebri ipsius substantia, & oculorum tunicæ & humores subsulent.

240 *Myrothecij Spagyrici,*

Sumitur in quantitate modica, ad scrupulum nempe dimidium, aut ad guttulas decem aut duodecim in vino optimo, vel in aquis appropriatis morbo curando, idque manè, ieiuno stomacho; vel applicatur exterius per se vulneribus & vlceribus, & partibus dolentibus calidè, superpositis linteis, vel miscetur vnguentis, aut butyro, aut oleis & essentijs, & arcanis alijs morbo curando appropriatis, ad maiorem efficaciam: & sic stupendos videmus effectus.

De quinta essentia Margaritarum.

C A P. XXI.

Margaritæ in alchool tenuissimum redactæ solvendæ sunt aceto acerrimo stillatio multoties rectificato. Solutionem omnem in balneo tepenti per mensem integrum digerendam præcipimus, vt melius margaritarum dissoluatur compago: digesta materia per balneum distillanda est, reliquum verò euaporandum in scutella argentea, & siccandum. Siccatum iterum soluendum aceto acerrimo, & iterum euaporandum est omne huuidum, salque margaritarum qui remanet in fundo purificandus est, & summo opere depurandus, donec dulcis sit, & fundatur & liquetur facillimè sicut cera: tunc demum cum vini alchoole purissimo circulandus est per octo dies in vase clauso, deinde distillandus est ille liquor preciosus & coobando sublimandus est sal margaritarum

margaritarum donec ascendat niue candidior & saccharo ipso dulcior, qui per se seruari potest in phialis optimè clausis, aut cum liquore aureo permisceri & seruari ad vsus miraculosos. Margaritarum essentia optimè fit in aceto antimonie quod extrahitur ex eius gummi quod stillatur ex sublimati & antimonij æqualibus partibus: gummi hoc in maximam aquæ fontanæ quantitatem proijcitur, vt in ea deponat acetositatem suam, quæ deinde per distillationem separatur, & ad coralla & margaritas soluendas conseruatur.

Vires & vsus.

- 1 Cardiacum est potentissimum & auri virtutes fere æquat, omnibus, morbis curandis adhiberi potest, quod humidum radicale nostrum roborat, & depastum à causis præter nostram refarcit, suo oleo dulci perfectissime cocto & depurato.
- 2 In contracturis, resolutione neruorum, conuulsione, & phrenitide, omnibusque cerebri inflammationibus commodissime adhibetur, quia cerebrum mirificè roborat, spiritus vitales auget, & multiplicat animales.
- 3 Prophylacticum est Apoplexiæ, & vertiginis, & omnium reliquorum cerebri affectuum, quia roborat cerebri calorem vitalem summpere, & omnes frigidos humores & viscosos ab eo expellit.
- 4 Contra calculum est singulare remedium, propter spiritum salis sui, qui coagulata omnia dissoluit & in aquosam vertit substantiam.

Margaritarum essentia vires & vsus.

Q

242 *Myrothecij Spagyrici,*

- 5 Certissimum est præseruatiuum contra paralyfim, & curatiuum, si bis in die sumatur cum vino optimo, aut spiritu vini propter rationes antea dictas & declaratas.
- 6 Fortificat humorem vitæ, & naturam in omnibus membris, vnde curat omnes fere affectus, aut saltem mitigat propter reparationem humidi radicalis.
- 7 Fœtum in vtero mirificè roborat, & restaurat, vterúmque adeo roborat, vt ab omnibus eius affectibus continuò vtendo tandem liberet: sterilitatem præcipue fugat.

Sumitur à quantitate ʒ ß. ad ʒ j. in iusculis, vino optimo, spiritu vini, oæs sorbilibus, aquis stillatitijs cinnamomi, anisi, & imperialibus & theriacalibus, manè, ieiuno stomacho, & quocumque tempore & hora, secundum necessitatè morbi curandi.

De quinta essentia coralli rubei.

CAP. XXII.

Coralli es-
sentia.

Vtere loco
aceti com-
munis, aceto
antimonij &
mercurij &
videbis op-
eratum hoc
enim ace-

CORALLA minutissimè trita, & in alcohol, tenuissimum reducta, dissoluenda sunt aceto acerrimo, & digerenda in balneo tepenti per aliquot dies, donec repetitis solutionibus omnia coralla dissoluantur: tunc demum dissolutiones claræ & filtro commissæ euaporandæ sunt in vase argenteo aut aureo, ad siccitatem. Sal deinde soluendum aquis fontanis aut pluuiialibus stilla-

tijis, & purificandum euaporationibus, desiccationibus & solutionibus multoties iteratis, donec apprimè mundetur & vindicetur ab omnibus terrestribus excrementis, & fundatur sicut cera, & dulce sit tanquam saccharum, & clarum tanquam crystallus: tum demum coralla de nouo sumenda sunt & pulueranda sunt, & cum pari quantitate salis ammoniaci connectenda, & simul sublimanda sunt, donec sal ammoniacus rubicundissimus ascendat, attracta secum tinctura coralli, quam separabis à sale ammoniaco, cum optimo vini spiritu alcoholisato, & ab omni flegmate vindicato, donec sal ammoniacus albus remaneat ex affusionibus spiritus vini, qui spiritus leuissimo igne abstrahendus per distillationem, & quod remanet in fundo erit connectendum cum sale superiùs preparato & dulcorato; & sic habebis salem coralli rubicundissimum, admirandas habens virtutes, seruandum in phialis optimè clausis ad vsus.

*tum mira
efficit solutio-
nes.*

*Sal fixus &
purus coral-
li acquiri
per se coctio-
ne longa co-
lorem ru-
bentem.*

Vires & Usus.

- 1 Huius arcani tanta vis est in mundificando & depurando corporis vniuerso sanguine, vt omnibus morbis & affectibus ex corrupto sanguine oriundis, exhiberi possit; quia ex suo sale id potest & tinctura, vnde leprosis summopere conuenit.
- 2 Siftit omnes fluxus muliebres immodicos in aqua plantaginis suo stiptico sale, & tinctura, vt & omnes ventris fluxus, & alios omnes sanguinis præter naturam.
- 3 Confortat & roborat cor summopere, & sto-

*Coralli es-
sentia, Vires,
& vsus.*

machum, & calidum innatum restaurat, propter suum humidum, nostro humido ferè æquale.

4 Concretum sanguinem dirimit ex spiritu suo & sale soluto, qui omnia concreta dissolvit, unde & calculosis, & sabulosis peroptimum est remedium in aqua ononidis.

5 Vulneribus venenatis & alijs simplicibus, & vlceribus omnibus summum est medicamentum, si balsamo alicui permisceatur, quia suo sale sanguinem mundante, & stiptico, cicatricem accelerat.

Sumitur à quantitate ʒ β. ad ʒ j. in iusculis, ovis forbilibus, aquis morbo curando idoneis, & aquis theriacalibus & imperialibus: vel miscetur oleis balsamicis, & applicatur externus, ad curanda vulnera, & vlcera, tepidè illinendø.

De quinta essentia lapidis Aquila.

C A P. XXIII.

*Lapis Aquila
essentia.*

LAPIS Aquilæ contusus & pulueratus connectendus est cum pari quantitate salis nitri & sulphuris, & in tigillo forti ad ignem fortissimum igniendus est, & per tres aut quatuor dies continuos in eo igne retinendus, donec optimè calcinetur & comburatur. Tunc demum à sale nitro per lotionem aquæ dulcis multoties iteratam calx est vindicanda, & huic calci probe lotæ & ad ignem desiccatae affundendum est in vitro acetum

acerrimum stillaticium, & vitro clauso digerendum est id omne per quindecim dies in balneo tepenti: tum demum euaporandum est acetum affusum in vitro magni oris, aut in scutella argentea; deinde post desiccationem iterum calcinandum est sal illud, in fundo remanens, & igniendum per tres aut quatuor horas; ignitum solendum est aqua pluuiali stillatica, solutum filtrandum est vt probè depuretur, ab excrementis omnibus, filtratum euaporandum est, & desiccandum, desiccatum igniendum, & calcinandum vt prius, donec sal habueris probe purum & nitidum, sicut cera fundens, & dulce sicut saccharum: tandem sal illud limpidum & clarum, & ad hanc perfectionem deductum connectendum est cum spiritu vegetabili æthereo ex succo ononidis, aut saxifragiæ extracto, in balneo tepenti per duos dies, deinde seruandum in phialis optime clausis ad curam absolutam calculi, tum renum, tum vesicæ. Simili autem methodo poterit parari arcanum ex lapidibus calculorû microcosmi, ex lapide Iudaico, Lyncis, spongiæ, Crystalli & silicibus omnibus ad eodem vsus, at sufficit hoc vnicum arcanum ad viam & methodum aliorum præmonstrandam, si quis ex lapidibus prædictis habere cupiat, propter copiam fortasse horum lapidum, qua abundat vnusquisque in sua patria.

Vires & Vsus.

- 1 In omnibus calculorum generibus, in quibuscumque sint locis & membris mirè efficax, sumendo singulis lunæ quadris, cum aqua

Vires & vsus, essentia, Lapidis in quila.

Q 3

246 *Myrothecij Spagyrici,*

ononidis, summo manè, ieiuno stomacho,
à quantitate drachmæ vnus ad duas: potest
siphunculo inijecti in vesicam ad calculum
disfrumpendum, & miros, & stupendos præ-
stat effectus.

Potest eadem methode extrahi quinta essentia
ex omnibus aliis lapidibus, tum preciosis, tum
alijs communibus, quorum virtus & efficacia cen-
tupla multiplicatur, dummodo tenui substantia
includatur: crassæ enim elementorum partes, vir-
tutes & proprietates mixtorum obtundunt,

Finis libri tertij.

DE OLEIS
CHYMICIS ARTE
PYROTCHENICA
præparatis,

LIBER QVARTVS.

*De Oleo Rosaceo & Violaceo, Nymphaeae,
Papaueris, Hyoscyami, &
Mandragorae.*

CAPVT. I.

LEA hæc omnia vna & eadem metho præparari possunt quæ multò potentiùs agunt, & efficaciores multò habent virtutes, quàm communi & vulgari præparatione, quæ fit per insolationem florum prædictarum plantarum in oleum oliuæ infusorum, vnde meritò dici potest, oleum oliuæ potius quàm rosaceum aut violaceum. Quidquid enim ex floribus & plantis in

Oleum Rosaceū, Violaceū, Nymphaeae, &c.

oleum oliuæ infusis relinquitur in prædicto oleo oliuæ, adeò paucum est & futile, vt hæc olea nihil habeant virtutis spectatæ. Ex floribus enim, foliis, caulibus, & radicibus plantarum, per istam infusionem & insolationem nihil expectatæ virtutis elici potest, quòd oleum oliuæ nihil recipere valeat, quòd non sit eiusdem substantiæ, & sibi homogeneum: oleum verò quòd residet in ipsis plantarum substantijs, non ita faciliè attrahitur ab oleo oliuæ per solam infusionem, in nonnullis saltem plantis, quibus valdè paucum est oleum, & humido aquoso adhuc inseparabili nexu commixtum. Ex aliis verò quibus est copiosum & turgens, vt in feminibus nonnullarum plantarum extrahi, & attrahi quidem potest per oleum oliuæ, at cum illi permisceatur, diminutæ est semper virtutis, propter illam permixtionem. His itaque de causis methodum excogitauimus, quâ olea pura & integra, absque vlla permixtione ex omnibus plantis elici possunt, integro & inuiolato ipsius plantæ odore, & proprietate quacumque. Est autem methodus sequens. Ex gemmis rosarum, vel Violarum, Nymphææ, Papaueris, & Hyoscyami, vel ex collecta tota Mandragoræ substantia, siccis omnibus & aridis, replenda est concha, ad descensum propria, & ignibus suppositis extrahendum est quicquid olei potest extrahi, per combustionem & incinerationem omnium quæ in concha terrea, aut cuprea, aut ferrea reperiuntur. Oleum distillatum separabis ab aqua fœtida, & empyreuma summopere redolente, & separatim oleum conjunges cum certa quadam quantitate vitrioli ad rubedinem calcinati, ita vt oleum ferè totum

imbibatur à calce, idque omne impones in retortam vitream luto munitam, & distillabis igne cinerum, seruat is ignis gradibus, donec totum oleum ascensum & distillatum sit. Quod si in prima distillatione totum empyreuma non deposuerit, calci iterum connectendum est, noua & recenti, & retorta iterum distillandum, donec omne deponat empyreuma, quod tertia saltem distillatione continget. Postquam autem deposuerit totum empyreumatis odorem, flores rosarum recentium (si sit oleum rosaceum) infundendi sunt in istud oleum, & insolandi sunt per quindecim dies, donec oleum, gratissimum rosarum odorem recuperauerit, qui odor multiplicari potest; per reiteratas infusiones. De Violis, Nymphæa, Papauere, Hyoscyamo, & Pomis Mandragoræ, eadem methodus seruanda est.

Vires & Vses.

- 1 Oleum rosarum sic præparatum purum & purum est, & guttula vnica æquipollet, imò antecellit viribus libræ vnus, alterius communiter, & vulgariter præparati. *Olei Rosacei, Viola-
cei, &c. Vi-
res.*
- 2 Inflammationes omnes, & stomachi ardores extinguit, propter sulphur narcoticum, quod in se continet, mediocriter frigidum, propter pinguedinem aquæ, & aëris quam præpollentem aliis elementorum pinguedinibus habet.
- 3 Roborat, densat, fluxionesque sistit, propter salem stipticum, & astringentem quem continet, ex sale terræ.

250 *Myrothecij Spagyrici,*

Oleum autem Violaceum, eisdem ferè habet vires in ardoribus extinguendis, & inflammationibus omnibus, juuat ultra pleuriticos, pulmonisque vitia lenit propter catarros quos sistit, ex sulphure suo narcotico, & propter salem suum, qui ulcera abstergit & agglutinat; vnde balsami imitatur vires.

Oleum Nymphææ magis refrigerat, ardorèque præcipuè renum, vesicæ, & capitis, ac etiam delirium compefcit, accersitque somnum; quia suum sulphur magis narcoticum est: est autem tale, propter maiorem copiam pinguedinis aquæ, quam in se habet, quæ multò præpollet aliis elementorum pinguedinibus.

Oleum verò Papaveris, Hyoscyami, & Mandragoræ, omnia efficacius præstant quàm Nymphææ oleum; quia adhuc hæc olea sulphur magis narcoticum habent quàm prædictum, ex copiosiori aquæ pinguedine quam secum habent crudam & incoctam, vnde est calori vitali cõtrarium, eumque calorem vitale extinguit propter cõtrarietatem.

Sumuntur ad quantitatem guttarum decem aut duodecim interiùs: exteriùs verò ad quantitatem drachmæ vnus applicantur.

De Oleo Cydoniorum.

C A P. II.

*Cydoniarum
oleum.*

PAratur hoc oleum ex cortice, semine, & magmate, quod residet ex expressione succi:

cortices, semen, & magma colliguntur in maxima quantitate, & sole siccantur, & siccata concha cuprea aut ferrea includuntur, & per descensum distillantur ignibus superpositis secundum artem, vasisque dispositis secundum methodum descendendi communem & vulgarem: extrahitur oleum simul cum aqua; aqua separatur ab oleo, oleum rectificatur per retortam cum vitriolo ad rubedinem calcinato ter aut quater, singulis vicibus vitriolum mutando, donec foetorem omnem & empyreuma oleum rectificandum deponat: nec in hac rectificatione timendum est, quod oleum novas quasdam & peculiare acquirat proprietates, & virtutes ex connexionem vitrioli; quia vitriolum in calcinatione forti & violenta suos spiritus exhalavit, ita ut in hac rectificatione solum exeat oleum purum & mundum, retentis partibus terrestribus empyreuma redolentibus in fundo retortæ, vna cum calce vitrioli, quæ cum sicca sit, & arida valde, siccas illas olei partes combustionem sapientes secum rapit, & retinet. Quod si sint aliqui adhuc, qui hanc methodum non probent, & gaudeant solis puris oleis, modò non recusent laborem poterunt hoc oleum cydoniorum habere purum nitidum, nullo pacto foetens, & empyreuma redolens; si postquam per descensum distillarum fuerit, rectificent illud per retortam cum cineribus eorundem cydoniorum, tum pomorum, tum arborum, ad albedinem summam calcinatis, & vna cum oleo in retorta permixtis loco vitrioli, servata eadem & simili methodo, cohobando ter aut quater prædictum oleum super recentes & novos cineres, donec totum deponat

252 *Myrothecij Spagyrici,*

fœtorem: huic deinde oleo connectenda sunt cydonia cortice, carne, & semine tuis, & permixtis cum prædicto oleo, in vase vitreo, ita vt oleum superemineat cydoniis vno aut altero digito: & vas clausum & obtusum insolandum est per quindecim dies: his trãfactis in vase cupreo omnia bulliant horis quatuor, aut donec humiditas omnis in fumum abierit: expressis tandem cydonijs, & ab oleo probe emunctis, in hoc oleo iterum succus incoquendus est, donec in fumum abeat, idque ter aut quater repetendum, & tandem vltimò seruandum est, oleum summopere efficax, cuius guttula vnica, præpollet viribus libræ vnus alterius olei vulgariter præparati.

Vires & Vfus.

*Vires & v-
fus olei Cy-
doniorum.*

I Refrigerat summopere & astringit, ventriculo, iecori, intestinisque imbecillis accommodatum; hinc vomitum, alui profluuium, sudoremque illitu sistit, & cholericos omnes affectus curat, propter salem crudum & incoctum terrestrem quem secum continet.

Sumitur per se in ouis forbilibus, vel in aquis stillatitijs morbo appropriatis ad quantitatem trium aut quatuor guttarum, vel exterius applicatur permixtum alijs oleis communiter præparatis, vel miscetur vnguentis morbo curando appropriatis.

De oleo Myrtino.

CAP. III.

PARATVR hoc oleum simili methodo, ac via vt cydoniorū, ex myrti baccis, folijs, & trunco, in concham cupream ad descensum propriam impositis, & combustis, donec omne humidum siue oleosum & aquosum expressum sit per ignem, & infra concham demissum. Quod deinde separatum ab aquoso humore, rectificandum erit super tuos cineres ad albedinem calcinatos in retorta vitrea, donec totum deposuerit fœtorem & empyreumatis odorem, quod in tertia aut quaterna rectificatione contingit. Huic deinde oleo puro, & nitido & ab empyreumate vindicato myrtum floridum & recentem, contusum mediocriter infundes, & insolabis in vase vitreo peroptimè clauso, per quindecim dies: deinde digeres per quatuor horas in cineribus calidis, vsque ad ebullitionem, & exprimes, oleumque sic mundum, & à magmate suo probè emunctum seruabis ad vsus.

Oleum myrtini vires & vsus.

Vires & vsus.

- ❧ Refrigerat, astringit, & roborat, propriè verò cor, ventriculum, cerebrum atque neruos: vnde affectionibus calidis harum partium medetur summo cum adminiculo, & ægro-

tantium solatio, propter easdem & similes rationes quas retulimus de viribus olei cydoniorum.

Sumitur ad quantitatem guttularum trium aut quatuor in aquis morbo appropriatis & convenientibus, vel applicatur exterius per se, vel miscetur unguentis refrigerantibus.

De oleo Mastichino.

C A P. I V.

*Mastichis
oleum.*

MASTICHA pura & munda colligenda est & ad quantitatem libræ unius permiscenda est aquæ rosacæ libra vnica, & omnia simul commixta indenda sunt retortæ vitreæ, & iuncturis optimè clausis cum recipiente collocanda est retorta in summo cinerum, & igne supposito, primò leui, secundò fortiori, vltimò fortissimo, & violentissimo, absoluenda est distillatio: oleum separandum est ab aqua, & cum aqua rosacea recenti & noua rectificandum est ter aut quater, mutando aquam rosaceam in singulis rectificationibus, donec omnem deposuerit fœtorem.

Vires & Vfus.

1 Corroborat ventriculum summopere, sale suo astringenti eodémque impedit corruptiones alimenti in stomacho, vnde hienteriæ succurrit, & omnibus alui fluxibus ex indige-

stione ventriculi prouenientibus, idque ad-
motum exteriùs & interiùs assumprum cum
succo limonum ad quantitatem guttularum
trium aut quatuor.

- 2 Defluxiones etiam capitis in partes inferiores
mirifice prohibet; quia suo balsamo cere-
brum corroborat, spiritus multiplicat, & ca-
lorem vitalem fouet, & suo sale exsiccat hu-
midas excretiones: dolores quàm citissimè
vteri sedat.
- 3 Roborat etiam summopere hepar, & lienem;
vnde omnibus harum partium affectionibus
succurrit, & præcipuè hepatico fluxui, pro-
pter easdem rationes: eius adhuc vires mul-
tiplicari possunt si coniungatur alijs essentijs
& arcanis, superiùs secundo libro enumera-
tis, vt videre est clarius Capite 4. libri secun-
di, vbi de quinta essentia mastichis tractatur.

Sumitur exteriùs & interiùs, exteriùs applica-
tur per se tepide, regioni ventriculi, hepatis, & lie-
nis, ad harum partium affectiones curandas: ali-
quando miscetur vnguentis appropriatis & mor-
bo curando conuenientibus: sumitur etiam inte-
riùs ad dysenterias liéterias, & capitis defluxiones
exsiccandas & sistendas ad quantitatem guttarum
decē in succo limonū aut granatorū aridorum.

De oleo mentæ & absynthij.

C A P. V.

MENTA & absynthium verno tempore col-
ligenda sunt & postquam Sole siccata sunt

*Mentha &
absynthij*

*oleum vires
& vsus.*

conchæ cupreæ aut terreæ indenda sunt, vt per descensum distillentur more & methodo cõmuni lippis omnibus & tonforibus notissima : Postquam combusta sunt, & incinerata ea omnia quæ conchæ distillatoriæ indita sunt, separandum est oleum distillatum ab aqua, quod reperitur in fundo vasis recipientis, & rectificandum est per cohobationes ter aut quater iteratas, super salem extractum ex cineribus plantæ ex qua oleum extractum est : si oleum sit ex menta, super salem ex cineribus mentæ extractum rectificandum est oleum, salem purum & nitidum in singulis mutando distillationibus ; sic fœtorem demittet omnem & empyreumatis odorem. Potest etiam omne oleum qualecumque sit per descensum distillatum empyreuma redolens super calcem viuam rectificari, vt fœtorem deponat ; nec timendum est vt à calce recipiat aliquid nocuenti, & extraneæ qualitatæ, quia à calce nihil ascendere potest, propter firmam fixationem, quam sal & terra (quæ in calce resident) habent. Postquam autem oleum eiusmodi sic præparatum est, & ab empyreumate vindicatum, permiscendum est in phiala vitrea cum folijs recentis & virentis mentæ, si sit oleum mentæ ; si verò sit absynthij cum folijs virentis & recentis absynthij permiscendum erit oleum rectificatum, & simul insolādum per quindecim dies, aut in cineribus mediocriter tepidis, & ad calorem solis accommodatis digerendum per idem temporis spatium, vt odorem menthæ, & absynthij recuperet, deinde exprimēdum & seruandū in phialis optimè clausis ad vsus medicos.

i Ven-

Vires & vsus olei menta.

- 1 Ventriculum summopere roborat, aliásque partes frigida qualitate aliqua marcidas: in senibus maxime conuenit ad concoctionem iuuandam ventriculi, & calorem naturalem propter sulphur dissolutum quod continetur in ipso oleo, quod modò aliqua ratione digestum sit, & mediocriter coctum, calorem naturalem & vitalem maximè fouet, propter sympathiam, & similitudinem substantiæ quam inter se habent.
- 2 Dolores arthriticos ex causa frigida ortos, lenit & sedat, stupores membrorum & paralyses etiam curat, frequenter illinendo, & tumores frigidos & scirrhosos, duros & difficillimè ad maturationem peruenientes discutit aut emollit, & ad suppurationè perducit propter allatas rationes.
- 3 Cerebrum etiam mirificè roborat, & facultates omnes animales copia pituitæ & humorum frigidorum abundantia sopitas restaurat, & ad vigorem summum perducit solo aurium & narium illitu, & temporum, propter easdem rationes.
- 4 Partes nimio frigore emortuas, & calore vitali ferè priuatas, solo illitu ad calorem naturalem perducit.

Sumitur etiam interiùs ad quantitatem guttarum decem aut duodecim cum aqua cinnamomi ad ventriculum frigidum refocillandum, & restaurandum.

Vires & vsus olei Absynthij.

- 1 Corroborat ventriculum & concoctionem illius

R

258 *Myrothecij Spagyrici,*

adiuat, & in eo appetentiam excitat, quia orificium eius superius ab omnibus frigidis humoribus & mucosis appetentiam deijcien-
tibus vindicat, abstergendo, propter salem solutum quem in se continet.

2 Obstructa soluit omnia, vnde omnibus affectionibus ab obstructione prouenientibus succurrit assumptum, & admotum, propter salem illum solutum quem continet qui omnia reserat & aperit, naturali sua virtute & efficacia.

3 Lumbricos enecat omnes, sale suo, qui putredinem illum lumbricorum patrem & originem impedit, humiditatem superfluam intestinorum, & ventriculi exsiccando.

Sumitur ad quantitatem guttarum decem, aut duodecim cum succo limonum, aut aqua portulacæ ad lumbricos enecandos, vel cum aqua fœniculi & asparagi, aut graminis, vel cum syrups magistralibus ad aperiendum compositis, in deobstruendis visceribus omnibus.

*De oleo Iasmino, Anethino, Rutaceo,
Saluia, Rorismarini, &
Thymi.*

Oleorū Ias-
mini, An-
ethi, Ruta,
Saluia, &
Rorisma-
rini, vi-
res & usus.

C A P. VI.

Olea hæc omnia possunt parari simili methodo ac via, ac olea menthæ, & absynthij superius præparata per descensum; nihilominus

tamen vt chymia artis copiam, & ingenij fertilitatem in excogitandis methodis variis ad idem scopum tendentibus ostendamus, methodum aliam in hoc Capite proponemus. Plantas has floridas & virentes accipiemus verno tempore, & conchæ cupreæ imponemus in frustula concisas, donec his tota repleatur concha: tum aqua fontana clara & limpida imponenda est, vsque ad medietatem conchæ: hanc deinde concham cooperies cooperculo seu capitello suo, ad distillandum per refrigerium apto, & accommodato, & iuncturis optimè clausis, impones tuam concham cupream, super formam in mediis flammis, & ignibus, aqua frigida capitello suo superimposita, & sæpissimè mutata per vices dum incalescit, dum aqua cum plantis conchæ distillatoria imposita ebullit, & sursum ascendendo stillat, vnà cum oleo quod forti ebullitione, ex plantis exprimitur in aqua, & sursum simul ascendunt simul commixta. Plantas has non simul omnes confusas in concham proijciendas esse censeo, quia non oleum purum esset vnus plantæ, sed commixtum ex multis plantis, sed singulas plantas seorsim esse reponendas existimo, & hanc post aliam esse distillandam: & oleum singularum ab aqua separandum post distillationem beneficio & ope infundibuli, quod oleum & aquam recipit, oleumque supernatat aquæ, & aqua per os infernum infundibuli primò egreditur, oleumque purum sic relinquitur, quod rectificatione non indiget, nec in nouis & virentibus plantis insolatione, quia empyreuma nullo pacto redolet, nec odorem plantæ amittit per hanc

R z

260 *Myrothecij Spagyrici,*

distillationem, imò secum ita retinet, vt fragrantius multò redoleat quàm ipsa planta; hoc autem oleum copiosissimum haberi solet, si postquam aqua omnis & oleum distillatum fuerit, aqua egressa & distillata vnà cum oleo suo iterum affundatur herbis per foramen, in supernis conchæ partibus factum ad latera magni oris conchæ, quod capitello suo refrigeratorio ocluditur, per quod vapores omnes ascendunt, & in capitello abeunt in aquam & stillant, per nasum capitello iunctum. Ad latus ergo istius magni oris, debet esse istud foramen (de quo est sermo) quod ocluditur & aperitur, secundùm necessitatem & operis indigentiam. Per istud ergo foramen reponitur aqua, & oleum quæ stillant, ad oleum maiori copia extrahendum. Oleum etiam & aqua prædicta, si nouis & recentibus plantis in concham impositis iterum affundantur, copiosius multò stillabunt, quæ postquam distillata fuerint, & separata, seruanda erunt ad vsus.

*Vires & vsus olei Iasmini.**Vires olei Iasmini.*

1. Oleum hoc sic præparatum multò efficacius est, oleo illo Iasmino, quod in myropolijs vulgaribus diuenditur, quod per macerationem florum Iasmini, in oleum Amygdalarum dulcium, vel oleum dulce oliuarum præparatur; nihil enim ferè habet virtutis, vt ipsa experientia testatur: at nostrum guttula vnica solo illitu, thoracis, renum, vesicæ, neruorum, articulorumque dolores compescit.
2. Catarrhos sistit & exsiccat, humiditatem super-

fluam, suo sale soluto exsiccādo, & calorē naturalem refocillādo, suo balsamo, per sympathiam & similitudinem substantiæ quam inter se habent humidum radicale nostrum, & ipsum oleum; vnde etiā facultates omnes nostri corporis mitificē roborat, tum senio debilitatas, tum ex frigidorum humorū affluxu.

3 Vulnere & vlcera omnia agglutinat exterius illinēdo, propter balsamum suum & salem solutum, qui humorum corruptionē impedit, & corruptione impedita, vis balsamica olei, calorem naturalem conuocando, & humidum radicale internum, quod est vulnere & vlcerum omnium verum & vnicum balsamum, vulnus & vlcus facillimē ad cicatricem laudatam perducuntur.

Sumitur ad quantitatem guttarum decem aut viginti, ad internos affectus curandos; ad externos verò, miscetur vnguentis cōuenientibus, vel per se applicatur, vt in vulneribus recentibus.

Vires & vsus olei Anethini.

1 Oleum anethinum tumores frigidos discutit illitu suo, quia calfacit & digerit, suo sulphure interno soluto, quod continet, quod vulcani & ignis naturalis vires æmulatur.

Cephalalgiam, neruorūque dolores lenit, & somnum cōciliat quod roborat facultates animales, neruorūque genus & membranarum fortificet, multiplicatis spiritibus, & roborato calore naturali.

Applicatur externis affectibus per se illinendo, aut permiscendo vnguentis morbo accōmodatis, &

Vires olei Anethini.

Dos̄ & vsus olei Anethini.

R 3

262 *Myrothecij Spagyrici,*

sumitur ad curationem interiorum affectuum
à quantitate guttarum decem ad quindecim in
spiritu vini.

Vires & Usus olei Rutacei.

*Vires olei
Rutacei.*

Potentius calfacit oleum rutaceum oleo anethino;
hinc crassos humores attenuat, flatusque discuti-
tit, & hinc etiam colico dolori, paralyfi, & spa-
smo succurrit, propter innatum suum sulphur
quod in oleo suo dissolutum est, quodque pos-
sidet subtilem & tenuissimum ignem.

Vteri etiã ac vesicæ perfrigerationi subuenit: hinc
sterilitatem à frigida causa ortam curat, exte-
riùs illinendo umbilicum, & interiùs assumendo.

*Usus & do-
sis olei Ru-
tacei.*

Sumitur à quantitate guttarum decem ad duo-
decim cum vino optimo, aut aquis stillatitiis im-
perialibus aut theriacalibus, morbo conuenien-
tibus.

Vires & usus olei Salvia.

*Vires olei
Salvia.*

1 Tot & tantas possidet vires, & facultates oleum
salvia, vt merito vulgo dicatur & circumfe-
feratur, *Cur moritur homo, cui salvia crescit in
horto*, excalfaciendo & mediocriter astrin-
gendo, exhaustos spiritus vitales & naturales
partium, à causis omnibus præter naturã, re-
staurat, & reparat, reparatõsque & reductos
continet, & ne pereant sua astrictione fouet
& coërcet: arcanum est pleuritidis omnis,
veræ & nothæ.

*Pleuritidis
arcanum.*

2 Hinc plurimum valet ad humidũ radicale par-
tium suo illitu reparandum, & motum earum

liberum & promptum cōseruandum, multiplicatis spiritibus, & aucto calore naturali, & fugatis humoribus ferosis, mucosis, & frigidis.

3 Arthritidis est vera cura, paralyseos, & spasmi, & membrorum omnium stuporis, propter easdem rationes.

4 Facultates omnes cerebri potentissimè roborat: hinc sensus omnes acuit, memoriam, intellectum, & reliquos omnes sensus tum internos tum externos, exterius illinendo capitis futuras, tempora, & aures, & nares.

*Memoria
arcanum.*

Sumitur à quantitate guttarum quatuor ad octo, in spiritu, aut vino optimo, aut in aqua cinnamomi: exterius autem applicatur per se illinendo partes affectas, eas cooperiendo linteis calidis superpositis.

*Dosis &
usus olei saluæ.*

Vires & usus olei Rorismarini.

Omnibus quibus inseruit, & prodest oleum saluæ, prodest & oleum rorismarini, & præterea, dolori dentium succurrit, & quartanam curat, si post debitas purgationes, & humoris melancholici præparationes, tum assumptis apozematibus morbo appropriatis, tum vltimò balneo tepenti & calido, oleum istud rorismarini propinetur, ad quantitatem ʒ.ʒ. in aqua cinnamomi in principio paroxysmi, & in lecto se continendo, expectando sudores, & ferendo, quantum fieri poterit.

*Rorismarini
olei vires.*

*Quartana
arcanum.*

Ad curationem autè aliorum affectuum, sumitur eadē dosi, ac oleum saluæ: & exterius eadē & simili methodo applicatur externis affectibus curandis.

*Rorismarini
olei dosis
& usus.*

R 4

*Vires & vsus olei Thymi.**Thymi olei
vires.*

- 1 Orthopnoicis & difficulter spirantibus, phthi-
sificis summopere cōuenit, solo externo illitu,
quia thoracis poros aperit & dilatat; hinc ali-
quid semper exsudat humoris & fuliginis,
quod semper est ad pulmonis motū solatium
maximū: interiūs etiam assumptū hisdē affe-
ctib⁹ maximè prodest, quod humores crassos
attenuet, & discutiat ex interno suo calore.
- 2 Tineas ventris exigit ex sale suo soluto amaro,
qui corruptionem impedit, & animalcula ex
corruptione enata enecat.
- 3 Menses, partus, & secundas pellit, roborato vte-
ro, per illitum externum adaucto eius calore,
& roborata facultate expultrice vteri, ope
ignis sui.
- 4 Urinas etiam ciet conuocato sero humorum
omnium ad renes & vesicas, per calorem
quem in his partibus adauget.
- 5 Verrucas thymi colorem reddentes, & penfiles
tollit, quod humores illos frigidos & melan-
cholicos partibus, veluti terræ fungos adna-
scentes, innato suo calido dissipet, & robo-
ret partem, ita vt verrucæ alimento quoti-
diano & communi priuata decidant.
- 6 Visum hebetē apprimè acuit in potu sumptum,
quod cerebrum roboret, & spiritus anima-
les, humorésque frigidos in cerebro sta-
gnantes, spirituum animalium vigorem ex-
tinguentes dissipet, spiritibus suis, animales
æmulantibus.

*Visus hebe-
tis arcanū.*

Sumitur in potu à quantitate guttarum sex ad decem cum aqua cinnamomi; & exterius per se applicatur affectibus externis curandis.

*Thymi oleo
desis & ve
sus.*

De oleo Liliorum alborum.

C A P. VII.

FLORES liliorum alborum in maxima quantitate ætatis tempore colliguntur, & contunduntur in mortario lapideo marmoreo, & torculari exprimitur succus: succus expressus reconditur in phialis mediocriter clausis, & phialæ reponuntur in cellis vinarijs, vsque ad mensem Ianuarium aut Februarium, in quibus mensibus succus ille distillatur in alembicis vitreis, leuissimo igne, vt spiritus liliorum extrahatur qui primò ascendit & in capitello alembici strias facit, cessantibus strijs mutandum est recipiens, & aqua phlegmatica colligenda, donec magma habeat consistentiam mellis in fundo alembici, postquam magma omnia collecta fuerint, & alembico vnico reposita, his affundendus est spiritus primò distillatus, & cohobijs multis iterum distillandus, donec tandem prodeat oleum albissimum & fragrantissimum aquæ spirituosæ supernatans, quod per infundibulum separandum erit ab aqua spirituosâ: aqua autem hæc spirituosâ quater aut quinque rectificanda erit, in singulis distillationibus, colligendo tantum quod primò egreditur & ascendit, strias faciendo; reliquum verò quod ascen-

*Oleum liliorum
quo modo
fit.*

266 *Myrothecij Spagyrici,*

dit, strias non faciendo, proijcere oportet, spiritum autem seruare & oleum, tanquam liliorum medicamenta efficaciora, possuntque simul vna dosi propinari ad varios morbos curandos.

Olei Liliorum vires.

Vires & vsus olei Liliorum.

- 1 Thoracis dolores summopere lenit, quia humores frigidus in musculos thoracis, & partes carnosas delabentes, dissipat & coquit, musculósque roborat, & alias partes, suo mitissimo calore.
 - 2 *Phthysis solatium.* Suspiriosis & difficulter anhelantibus & phthisi affectis summopere etiam conuenit exteriùs admotum, & interiùs assumptum, quòd balsami naturalis vires æmulatur, vlcera agglutinando, & catarrhos sistendo, humoresque crassos attenuando, hincque roborata thoracis expultrice facultate expectorationem humorum adiuuat.
 - 3 *Arthritidos solatium.* Neruorum dolores sedat, & arthritidi cõuenit, propter allatas rationes, & tumores discutit frigidus & duros, reliquósque omnes, ad maturationem & suppurationem laudatam & breuem conducit.
 - 4 *Cura venenati morsus.* Contra serpentium ietus, & reliquorũque animalium venenatos morsus maximè auxiliatur, solo calido illitu externo, ex vi sua balsamica quia vulneribus recentibus omnibus medetur.
 - 5 *Dosis & vsus olei liliæ.* Vuluam emollit, eiusque duritias apprimè tollit ex eadem ratione.
- Sumitur à quantitate guttarum decem in potu, cum suo spiritu, ad quantitatem drachmæ vnius,

maiolem & pröptiorem efficaciam, & applicatur etiam externis affectibus cum suomet spiritu, lin- teis madidis & eo medicamento delibutis, parti- bus affectis superimpositis.

De oleo amygdalarum dulcium.

C A P. VIII,

OLEA chymica amygdalarü dulcium & ama- rarü, & similia fructuum omnium & seminum quæ copiosam & abundantem suorum elementorum pinguedinē habent, varijs possunt extrahi & separari methodis, vel per ascēsū in cineribus, modò aqua fontana copiosa fructus & semina contusa perfluantur, & imbuantur, vt forti ebullitione, vnà cum aqua infusa ascendat oleum distillandum, separandū per infundibulum ab aqua cum qua stillauerit. Potest etiam separari, & extrahi per descēsū, & deinde rectificari & ab empyreumate suo purgari, methodo prædicta, & multoties decantata in Capitulis præcedentibus, & sic oleum purum & simplex amygdalarü & fructuum similia omnium & seminū habebis. Datur etiam methodus facillima alia, quā nos excogitauimus, & publicè damus sequenti methodo, ad cuius similitudinem omnia alia semina, & fructus omnes, qui cortice lignoso, & membranosa cute circumtegentur, in olea chymica poterunt reduci.

Postquam amygdalæ dulces aut amaræ cortice lignoso, & membranosa cute purgatæ fuerint & denudatæ, terantur & contendantur,

Methodus varia, qua chymica olea ex fructibus lignosis, & seminibus oleosis purantur extrahi.

Methodus qua extrahitur oleum

*chymicum
amygdalarum
dulcium.*

& affusa modica aqua calida & bulliente, foueantur calidè & tepidè per quatuor aut quinque horas in vase æneo super cineres tepidos: deinde faculo conclusæ torculari & prælo prematur, ad expressionem olei: oleum hoc expressum coniungatur & connectatur cum spiritu vini optimè à phlegmate omni vindicato, & simul digerantur in phiala optime clausa in cineribus tepidis per diem vnum: die transacto, distilletur spiritus vini superposito alembico phialæ in qua oleum vnà cum spiritu digeritur, leuissimo igne, ita vt non ascendat oleum amygdalarum; at in fundo phialæ remaneat, quod è phiala frigefacta permutabis in retortam luto munitam in æquali pondere sui ipsius, salis communis perquam optimè calcinati, decrepitati, & per solutiones varias, & desiccationes, depurati ab heterogenteis & terrenis excrementis, Oleum hoc cõiunctum cum tali sale distillandum est per retortam in quam immissum est, fortissimo igne, seruat tamen ignis gradibus, primò lento, deinde fortiori, vltimò fortissimo, quem gradum continuare oportet, donec habeas totum oleum sali tuo connexum, quod recludendum erit in phialis optimè clausis, & seruandum ad vsus. Si empyreuma redoleat rectificandum est super nouum salem donec deponat omnem fœtorem.

Vires & vsus olei Amigdalarum dulcium.

Vires & proprietates olei chymici amygdalarum dulcium.

- 1 Arcanum summum est in curandis pulmonum & thoracis vitijs omnibus, tum assumptum, tum admotum.
- 2 Tumores omnes frigidos & scirrhosos discutit

& emollit, & continuata frictione & perunctione calida, ad maturitatem tandem perducit & pepasum, propter spiritum salis quem habet secum connexum, qui suum sulphur ad interiora perducit tumoris, & suo calore digerit.

- 3 Inflammationes omnes venenatas & pestilentes, quales sūt ex anthrace & carbūculo pestilēti, inunctione tepida cum aceto, & aqua rosacea moderat & lenit: imò venenum maxima ex parte extinguit, propter spiritum salis qui vitali suo calore omnia sibi contraria fugat & expellit.
- 4 Scabiem omnem, & cutis asperitatem propter eandem, & similes rationes exsiccāt & lenit.
- 5 Lenitatē summam exteriùs cuti inducit, & scabritiem omnē expellit, propter sulphur suum pingue, & spiritum quem secum continet, qui aspera omnia dura & scabrosa emolliunt & dissoluunt, leprásque abstergunt.
- 6 Ad vermes & lumbricos puerorum encandos summum est remedium interiùs assumptum, quia propter spiritum salis causam lumbricorum materialem & efficientem disperdit exsiccando, & animalcula illa suffocat, quia spiritu sulphureo & nitroso emori solent.

Sumitur hoc oleum ad quantitatem drachmæ vnius vel duarum in aquis appropriatis & convenientibus morbo: applicatur etiam exteriùs cum aquis plantaginis, rosarū, & aceto rosato, vnà non prædicto oleo permixtis, ad cutem perfricandam ad detergendam scabritiem, & curis fere omne vitium quod cutem deformat.

De oleo lumbricorum terrestrium.

CAP. IX.

*Methodus
olei lumbricorum terrestrium extrahendi.*

LUMBRICI terrestres loti, & à terrena spurcitate per lotionem ter autem quater iteratam, probè emuncti, collectique verno tempore dum sol signum Gemini ingreditur, aut Cancrum, per descensum sunt distillandi & comburendi omni ex parte, donec albescant cineres: super cineres illos rectificandum est oleum vna vice per retortam: egresso omni oleo & collecto, & à sua aqua færenti separatim connectendum est cum æquali quantitate petrolei, & in eâ permixtione extinguenda sunt frustula laterum igne candefactorum, & in hisce candefactis lateribus totum imbibendum est oleum, & lateres deinde comminuendi & in retorta luto munita collocandi, & per gradus ignis fortiter distillandum totum hoc oleum, quod in lateribus imbibitum est: hoc deinde oleum custodiendum in phialis optimè clausis, & feruandum ad varios vsus.

Vires & vsus olei lumbricorum terrestrium.

Vires & vsus olei lumbricorum.

- 1 Attenuat & emollit & discutit humores frigidos, vnde callos & scirrhosos humores disperdit attenuando, propter spiritus salis quos continet in se solutos.
- 2 Mirum est anodynum in sedandis & mitigandis cuiuscumque arthritidis doloribus & cruciatibus.

3 Lumbricos puerorum enecat sua innata & peculiari proprietate, quæ inest suo sali & sulphuri, quæ propter siccitatem peculiarem & insignem, humiditatem superfluum lumbricorum causam absumunt.

4 Fistulosis etiam vlceribus mirè prodest & doloribus eorum succurrit propter balsamicam eius substantiam, in sulphure eius & sale contentam.

Sumitur interius in enecandis puerorum lumbricis ad quantitatem scrupuli vnus cum oleo absynthij aut amygdalarum amararum, addito sacchari pauco: admouetur exterius partibus dolentibus calidè, superpositis linteis calidis & vlcera eorum intinguntur superpositis emplastris cõuenientibus.

Vires olei lumbricorum.

De oleo simplici mellis:

CAP. X.

SVPERIORI libro 2. quintam essentiam mellis descripsimus, vbi acutissimus lector oleum istud animaduertere posset, & colligere methodum eius stillandi; nihilominus tamen, vt omnibus innotescat spagirica ars, & methodus extrahendi olea chymica simplicia: simplicia dico, quod sulphuream tantum coërceant secum substantiam; non admixtis alijs substantijs, mercurio & sale putà, quæ arcana cõstituunt chymica, & quintam essentiam. Nam oleum simplex chymicum alicuius mixti, non meretur dici quinta essentia, aut arcanum chymicum, cum sit pars tantum illius quintæ essen-

Methodus olei mellis simplicis extrahendi.

272 *Myrothecij Spagyrici,*

tiæ. Itaque adhuc in hoc libro, olea chimica simplicia describemus, quorum quintas essentias superioribus in libris tradidimus. Et ut amelle incipiam, eius accipite methodum: mellis sumite libras quatuor aut tres, & in vitream indite retortam luto munitam: adde deinde vitri in frustula contusi, aut lapidis marmoris, aut alicuius alterius silicis durioris lb ij. ponantur omnia ad distillandum, servatis ignis gradibus: primò lentus adhibeatur ignis, donec tota ferè exierit aquosa mellis substantia; augeatur deinde ignis, donec oleum exeat, & multiplicetur ignis donec excandescat retorta, & totum mel in cineres conuertatur & comburatur albos: tunc temporis exempto recipiente à collo retortæ, oleum separabis ab aqua: oleum rectificabis super cineres mellis combustos ad albedinem, combustis & calcinatis in vnaquaque rectificatione ijsdem cineribus, donec oleum clarum & pulcrum exeat, & ab omni empyreumate vindicatum, quod in tertia aut quarta rectificatione fiet, sicque servabis illud in phialis vitreis optimè clausis.

*Vires olei
Mellis.*

Vires & Vfus.

- 1 In podagra curanda, & omni arthritide nihil efficacius est, & præcipuè in sedandis & mitigandis eiusdem doloribus, propter solutos salis spiritus quos in se continet.
- 2 In vulneribus etiam curandis, & vlceribus præstantissimum est remedium, propter eisdem salis solutos spiritus qui balsamicam miram obtinent energiam.

3 Lapidem

- 3 Lapidem etiam vesicæ mirabiliter comminuit, iniectum per siphonem in vesicam; quia si aurum & metalla lapidesque omnes exterius & visu præsentibus, dulciter & naturali suo igne in primam reducat substantiam mercurialem; quidni etiam soluet in vesica tartareos lapillos, leuissima coagulatione spiritus salis concretos?
- 4 Tartaream omnem saburram è regione renum usu frequenti depellit & foras eijcit per emû-
 Æoria vesicæ; quia suis spiritibus solutis totam sanguinis massam penetrat, & tartarea cuncta dissolvit, unde & arthritidis & lapidis vesicæ & renum summum & potentissimum est medicamentum.

Sumitur interiùs ad quantitatem scrupuli vnus cum aquis morbo appropriatis & applicatur exterius vulneribus & vlceribus per se solum superpositis emplastris conuenientibus; aut permiscetur vnguentis idoneis, & applicatur.

Vsus olei mellis.

De oleo Myrrhæ.

C A P. XI.

MYRRHÆ sumitur quantitas lb j. huic pulueratæ & in cucurbitam vitream inditæ adde aquæ vitæ ab omni phlegmate vindicatæ ad eminentiam sex aut septem digitorum; stent in digestionem in vase clauso in cineribus tepidis per sex aut septem dies: his transactis abstrahatur aqua vitæ per balneum mariæ; abstracta aqua ter aut quater

Methodus lei myrrhæ

S

274 *Myrothecij Spagyrici,*

repetendo superinfundat oleo myrrhæ in fundo vasis distillatorij superstiti. Huic oleo deinde calido extinguenta sunt frustula laterum igne excandefactorum, donec totum bibant oleum: hinc contusi lateres indantur Retortæ luto munitæ, & vehementissimo igne distillentur secundum artem: egressum oleum rectificetur ter aut quater super cineres cupressi combusti, aut pini, donec empyreuma deposuerit oleum, huic deinde addendum aliquid myrrhæ electæ recentis, optimi odoris & igne tenui dissoluendum, & custodiendum & seruandum ad vsus varios quamplurimarum virtutum & potentiarum.

Vires & Vsum.

*Vires olei
myrrhæ.*

- 1 Balsami vires in magnis antidotis supplere potest; tenuissimū enim est & calidissimum calore naturali, hoc est potentissimum est in calore naturali refocillando, propter suum humidum temperatum.
- 2 In vulneribus & vlceribus consolidandis & cicatrizandis summe est efficax, propter balsamicam illam virtutem quam in sulphure suo & sale soluto continet & coërcet.
- 3 In retinendo fœtu & menstruis compescendis mulierum nimis copiosis, mirum est medicamentum, si eo vngatur vmbilicus & eo suffumigetur os vuluæ vel sumatur interiùs ad quantitatem scrupuli vnus, aut alterius in iusculo aut aqua aliqua conuenienti & idonea.
- 4 Fistulis lacrymosis oculorum cicatrizandis sum-

mum est arcanum, curat enim sensum sine ullo dolore.

¶ Catarrhos etiam sistit & compescit, tempota & nares vngendo & fumigando, propter attractionem miram & siccitatem quam sulphur suum & sal habent, & obtinent ex cruda eorum substantia.

Applicatur exterius vt reliqua olea balsamica vngendo & illinendo tepide partes affectas, & sumitur interiùs ad quantitatem scrupuli vnus aut alterius in aquis appropriatis, aut iusculis, aut in vino aspero.

*Dosis & v-
sus olei myr-
rha.*

Ad methodum hanc possunt referri distillationes omnium aromaticarum gummarum thuris & masticis, & similibus; possunt simili methodo in oleum conuerti summè efficax, cuius vires à medicis solis cognoscuntur & morbis adaptantur.

De oleo cinnamomi.

C A P. XII.

CINNAMOMVM in frustula cōtustum in retortā vitream indendū est, quam retortam deinde cinnamomo fere plenam collocandam præcipimus in balneo aquæ bulliētis, & tandiu in eo balneo retinendam quandiu aliquid stillare poterit preciosi cinnamomi liquoris, qui egressus supra nouum cinnamomū in frustula similiter cōcisum in retorta vitrea positum, affundendus est, & similiter distillandus aquæ bullientis balneo, vt triplicato aut quadruplicato liquore copiosius stillet, in hac distillatione quàm in priori, tertio iterum &

*Methodus
faciēdi cin-
namomi.*

quarto opus iterandū est, affuto liquore egresso super nouum cinnamomū; & sic tandē copiosum habebis oleum, & aquam cinnamomi miram, & summē fragrantem, quæ omnia separatim custodies in phialis vitreis: non egent enim alia rectificatione.

Sic oleum piperis, cariophyllorum, macis, nucis moschatæ, & similibus stillare poteris, & ad vsus seruare varios.

*Vires & vsus.**Vires olei cinnamomi.*

1 Vires æmulatur omnino hoc oleum balsami naturalis: imo præstat balsamo naturali in roborandis omnibus vitalibus visceribus, propter copiosum vitæ spiriū volatilē, dulcem, & coctum quem in se continet.

2 Memoriam & sensus omnes internos adedò roborat, vt si quis quotidie aut saltē ter in hebdomada sumat guttulas aliquas, memoria felicissima valeat, & sensus alios habeat expeditissimos; quia multiplicat spiritus vitales, simili sua substantia.

Cura frigidorum.

3 In refocillandis frigidis, & maleficiatis hominibus sumopere valet, propter copiā spirituū quos generat, qui partes generationi dicatas excalfaciunt & spiritu & semine implent.

4 Prouocat & excitat menses muliebres, & partum: hinc ad facilitandum partum nihil est potentius, si eo vmbilicus perungatur, aut eius liquoris sumatur scrupulus vnus, in vino, aut in eius aquæ cochleari vnico.

5 Cor & cerebrum summopere exhilarat, & ab his pestilentes auras & venenatas fugat, vnde in peste præseruatium est.

Sumitur in iusculis, in vino optimo, in aquis imperialibus, & præcipuè ad maiorem efficaciam cum aqua sua simplici superius cum eo egressa & stillata, ad quantitatem guttularum decem, aut scrupuli vnus: applicatur etiam exterius in educendis secundinis & partuum citò educendo fœtu, & vulneribus malignis, & putridis vlceribus curâdis.

Desis & vsus olei cinnamomi.

De oleo seminis ebuli.

C A P. XIII.

NONNVLII chymicorum conclusum semen ebuli in ahenum aquæ bullientis plenum conijciunt, vt hac ebullitione spumâ oleosam emittat aquæ supernatantem, quam cochleari colligunt & vitro vase clausam seponunt in hypocauſto, aut in aliquo loco calido & tepido, vbi spuma pedetentim in oleum abit viride pulchri coloris, quod seponunt ab aquoso humore, & custodiunt, pro seminis ebuli oleo: Alij verò subtilius procedunt. Semen contusum in alembicum vitreum aut retortam vitream indunt, & ponunt in balneo bullientis aquæ ad distillandum, & quidquid stillat aquæ & olei simul, iterum super nouum semen ebuli cõrsum in noua retorta positum affundunt, & sic iterant opus donec copiâ habeant olei, quod separant ab aqua, per infundibulum & custodiunt.

Methodus eliciendi olei seminis ebuli.

Vires & vsus.

1 Anodynum est summum in mitigâdis podagræ & omnis arthritidis doloribus balsamica sua virtute.

Vires olei seminis ebuli.

278 *Myrothecij Spagyrici,*

- 2 Serosos & pituitolos expurgat humores è ventriculo & intestinis, si eius scrupulus vnus aut alter sumatur in iusculo tenui.
- 3 Hydropicos curat frequenti suo vsu, propter expurgationem pituitosi humoris quam potissimum expurgat, propter mercurialé substantiam quam obtinet.
- 4 Hepar roborat si exteriùs eius regio eo perungatur propter suum sulphur quod secum continet, & vitæ spiritum copiosum quem habet in mercuriali sua substantia.

Dosis & vsus olei seminis ebulli.

Sumitur in iusculis, & potentissimè agit & purgat, si sumatur in spiritu tartari, aut cum cremore tartareo: dosis eius est scrupulus vnus aut alter.

De oleo Succini, seu Carabes.

CAP. XIV.

Modus faciendi oleum succini.

Facilius stillat per se solum nullis alijs rebus additis, nisi moderatissimo ignis gradu.

SVCCINVM, seu Carabe in oleum reducitur si contusum in frustula, non in puluerem indetur in retortam satis magnam, cui addatur spiritus vini ab omni phlegmate vindicato satis magna quantitas, vt supernatet tribus aut quatuor digitis. Ponatur deinde retorta in digestionem per quatuor aut tres dies in balneo, aut in cineribus tepidis; distilletur deinde per balneum spiritus vini: egresso spiritu, mutetur retorta è balneo, ad cineres, & ibi gradatim distilletur quicquid distillari poterit. Peracta distillatione, omne quod distillatum erit rectificetur super salem purum & viti-

dum tartari, calcinando in vnaquaque distillatione salem tartari, ad auferendum empyreuma quod in sale relinquitur ex rectificatione & distillatione olei succini, quod cum empyreuma omne deposuerit per illas rectificationes, custodiendum est; sal verò quod satis copiosum ascendit in prima distillatione, potest per substantiam rectificari, & rectificatum in oleum immitti, ad maiorem efficaciam, vel vnà cum oleo suo semper rectificari, donec tandem in oleum abeat, cum ipsis rectificationibus, sic enim pedetentim fit oleum, & mutatur in illud, & sic expoliatur ab excrementis fuliginosis quibus scætet, & turget.

Vires & usus.

- 1 In omnibus morbis capitis & cerebri curandis nihil est præstantius & efficacius, & præcipue in Apoplexia, epilepsia, stupore, paralyfi, alijsque similibus affectibus euincendis nihil potentius reperiri potest.
- 2 Vterum summopere roborat, vnde sterilitati medetur, menses prouocat, secundinas & partu, suffocatione & vteri strangulatum tollit.
- 3 Dolores dentiũ mitigat, & alios omnes ex causa frigida ortos, propter suum sulphur solum calidissimum quod secum habet.
- 4 Catarrhos sistit & desiccet ex eadem ratione, & tinnitus aurium aufert, & surditatem.
- 5 Omnia principalia membra cerebrum, cor, & hepar spiritu suo viuifico quem continet mirifice reficit, vnde animi deliquijs medetur, pesti fugiendæ summum est remedium.

Vires olei succini.

*Dosis & v-
sus olei suc-
cini.*

Sumitur in iusculis & aquis morbo appropria-
cis, ad quantitatem scrupuli vnus ad summum; &
applicatur exteriùs oleorù reliquorù instar, vngē-
do & illinendo partem affectam dolore aliquo.

De oleo Sacchari.

C A P. XV.

*Modus eli-
ciendi olei
sacchari.*

SACCHARVM reduceitur in oleum, si contusum,
& pulueratum, æquali quantitati filicum pul-
ueratorum aut vitri puluerati permisceatur. & Re-
tortæ vitreæ luto munitæ imponatur, & distilletur
fortissimo igne, seruatis ignis gradibus: primò
lentus, deinde maior, vltimò maximus & fortissi-
mus adhibeatur ignis, donec omnis liquor egres-
sus sit, qui rectificandus est super mediam partem
capitis sui mortui optimè calcinati, & in calcem
albissimum reducti, vt deponat omne suum empy-
reuma, quod in prima distillatione habebat: id au-
tem deponit in quarta, aut quinta rectificatione,
modò in singulis rectificationibus caput suū mor-
tuum, super quod rectificatur, comburatur, & cal-
cinetur. Postquam autem puritatem obtinuerit, &
empyreuma deposuerit custodiendum erit ad vsus
varios.

Vires & Vsus.

*Vires olei
sacchari.*

1 Balsamum est potētissimū in curandis omnibus
vulceribus & vulneribus, ex spiritibus salis bal-
samici dulcis solutis, quos in se coërcet.

- 2 Anodynum etiam summum est in sedandis doloribus qui insunt vulneribus & vlceribus, propter copiam spirituosa substantia quam habet.
- 3 In fistulis curandis, malignis vlceribus, cancro, & similibus nihil est efficacius; reparat enim humidum vitæ deperditum, & salem contra naturam extinguit, suo sale dulci; & specifica sua virtute, & sua signatura.

Sumitur interiùs ad quantitatem ʒ ß. in iusculis, cum aqua cinnamomi, & similibus morbis curandis appropriatis. Et applicatur exteriùs, & miscetur vnguentis, & emplastris vlceribus conuenientibus.

*Dosis' &
usus olei
sacchari.*

De oleo Lappæ maioris.

C A P. XVI.

Lappa major exsiccata, in distillatorium cupreum, aut terreum descensorium imponitur, & fortissimo igne distillatur, donec tota humiditas exierit, & corpus lappæ conuersum sit in cineres, albi coloris, super quos in retorta vitrea, aut terrea rectificabis oleum omne quod egressum fuerit, & distillatum per descensum: deinde, iterum rectificabis super calcem viam, ter aut quater, donec fœtorem omnem & empyreuma, quod in distillatione prima acquiserat, deposuerit: tum demum cum floribus lappæ recentibus macerabis in vitro clauso ad solem, per dies

*Methodus
olei extra-
hendi ex
lappæ ma-
iore.*

282 *Myrothecij Spagyrici,*

quindecim : his tranfactis in balneo feruenti distillabis, & custodies ad vsus suos in vitro mundo, optimè clauso.

Vires & vsus olei Lappa maioris.

*Vires olei
Lappa.*

- 1 Potentissimum est remedium in erumpendis & frangendis vesicæ, & renum calculis, propter spiritus salis solutos quos continet.
- 2 Vitia omnia renum & vesicæ, quæ ab arenulis, tartaro, & calculis proueniunt potentissimè sanat, propter summam aperiendi vim quam habet ex salis sui spiritibus.
- 3 Scirrhus internos hepatis, & lienis emollit, & frangit, & externos etiam adhuc valdè potentiùs solo suo illitu propter allatas rationes.
- 4 Dolores etiam arthriticos citissimè compescit, & emulcet, suo illitu, quia dissoluit tartareas omnes substantias, quæ in arthriticis affectibus causa sunt materialis doloris.

*Vsus olei
Lappa.*

Sumitur ad quantitatem drachmæ semis, in aquis, aut decoctis morbis curandis appropriatis & conuenientibus, vel in spiritu vini, vel in iusculis herbis lithontribis alteratis admiscetur, & propinatur, serò & manè, & omni tempore, modò stomachus ieiunus sit, & digestio facta sit.

De oleo Hellebori nigri vel albi.

C A P. XVII.

RAdices Hellebori vtriusque mense Octobri collectæ, abluuntur perquam optimè vino optimo, & exsiccantur sole: & exsiccatæ ponuntur in descensorium, ad distillandum fortissimo igne, vt comburantur radices hellebori, & cõuertantur in cineres albos, & interim inter comburendum egrediatur quidquid est in radicibus olei & aquæ: oleum separandum est per infundibulum ab aqua, & rectificandum est super cineres, perquam optimè calcinatos, donec deponat omnem fœtorem, & empyreuma, tunc demum oleo cinnamomi, aut anisi connectendum pari in quantitate, & seruandum ad vsus.

Vires & vsus olei Hellebori.

I Hoc oleum mirum est arcanum in expurgandis omnibus humoribus præter naturam in corpore existētibus, & qui habent præ manibus non opus habent rheubarbo, agarico, senna, & aliis medicamentis quæ è lōginquis terræ plagis magno precio adferuntur in hominum sanitatem: benigna natura est vbi posuit malū, ibi remedium nasci fecit; at incuria & ne dicam inscitia medicorum, quæ præ oculis Deus & natura posuerunt ignorantur, & longinqua quærantur magnis expensis.

*Methodus
extrahendi
Hellebori.*

*Vires olei
Hellebori.*

2 Arcanum est summum in quartana curanda, & febribus omnibus intermittentibus propter cruditatem mercurij sui, salis, & sulphuris, quæ cum cruda sint, crudos & incoctos similes humores in corpore nostro stagnantes attrahunt, & foras euocant.

3 Perfectissima catharri cura in eo arcano consistit, & omnium defluxionum propter allatas rationes.

4 Sanguinem mundificat, naturalem virtutem conseruat, principalia membra, imò vniuersum corpus, ab omnibus futuris ægri tudinibus, & morbis vsque ad terminum à Deo constitutum præseruat; quòd humores omnes crudos, & qui humori vitali contrarij sunt, foras euocet.

*Vsus olei
Hellebori.*

Sumitur à quantitate guttarum decem ad duodecim in aquis appropriatis, & morbo conuenientibus, vel in iusculis, aut in ouo sorbili, seruato regimine, & custodia artis, vt in alijs medicamentis purgantibus; vel miscetur syrupo rosarum solutiuo, aqua cinnamomi permixta, & fit potus gustui gratissimus qui tutò, citò, & iucundè purgat.

De oleo Thytimali, & Laryris.

CAP. XVIII.

*Methodus
extrahendi
olei ex Thy-
timalo &
Laryre.*

Thytimalus, & Laryris colliguntur verno tempore, & exsiccantur sole aut umbra, & ponuntur in descensorium ad distillandum vt for-

tissimo igne quicquid est olei, & aquæ egrediatur & comburantur folia, truncus, & radices in cineres albissimos, super quos rectificandum est oleum, donec deponat omnem fœtorem sui empyreumatis, quem in distillatione descensoria contrahit: hunc autem fœtorem deponit, si in singulis rectificationibus cineres permutentur, aut fortissimo igne calcinentur, vt empyreuma olei relictum in cineribus calcinetur & comburatur in cineres albos: hoc oleum deinde nullius fœtoris, permiscendum est cum pari quantitate olei anisi, & seruandum est ad vsus.

Vires & vsus olei Thymali, & Latiris.

- 1 Hoc oleum potentissimè purgat, serosos quoscumque humores & foras educit, propter cruditatem sui mercurij, crudi & incocti, qui similes humores in corpore stagnantes attrahit & secum ducit.
- 2 Hinc conuenit admodum arthriticis omnibus morbis, capitis defluxionibus, catharris exsiccandis & exhaustis.
- 3 Exteriùs etiam valet ad scirrhosos tumores emolliendos, herpes enecandos, aliàque similia cutanea vitia, quæ cutem asperitate deturpant; quia suo sale dulci, quem in suo balsamo continet, aliis acris salibus qui insunt talibus vlceribus, acridinem & acrimoniam aufert.

*Vires olei
Thymali.*

Sumitur ad quantitatem ʒ ß. in ouis serbilibus, aut syrupis violaceis, & rosaceis solutiuis, vel guttulæ nonnullæ admiscentur pillulis de aga-

*Vsus olei
Thymali.*

Myrothecij Spagyrici,
rico, & aliis similibus morbo curando propriis
& miram vim purgandi obtinent.

De oleo Sambuci.

C A P. XIX.

*Methodus
extrahendi
olei ex Sam-
buco.*

EX Sambuci semine, oleum potest parari si-
mili methodo ac oleum de semine ebu-
li paratur: at ex foliis, cortice, & ligno ipsius
sambuci oleum potest haberi efficacissimum,
modò in descensorium ponantur hæc omnia sic-
cata, prius per se, aut in sole, igneque superpo-
sito comburantur in cineres omnia imposita,
oleumque egressum separatum ab aqua, rectifi-
candum est super cineres illos prædicta antea
methodo, donec oleum ab omni fœtore ex-
polietur, & vindicetur: hoc oleum deinde,
permixtum cum æquali quantitate olei cinna-
momi servandum est ad vsus medicos varios
quorum modus est hic.

Vires & Vsus.

*Vires olei
Sambuci.*

- 1 In suffocationibus, & strangulationibus mu-
lierum, & virginum, nihil est potentius cum
aqua arthemisiæ.
- 2 In pallidis & fœdis virginum coloribus eua-
nescendis, & tollendis mirè efficax.
- 3 In dolore stomachico demulcendo potentissi-
mè agit; educit enim humores crassos, vis-

cosos, pituitosos qui calorem stomachi suffocant.

- 4 Enecat vermes potentissimè intestinorum & stomachi, ex amaritudine summa quam habet ex suo sulphure & sale crudo.

Sumitur ad quantitatem ʒ. vnius aut alterius in robustissimis, & admixtum ouis forbilibus propinatur, vel admiscetur syrupis solutiuis roseis, aut violaceis, vel pillulis catharticis; & sic paratur gratissima, tuta, & iucundissima medicina.

Vires olei Sambuci.

De oleo Persicariae.

C A P. X X.

Persicaria, mas & fœmina colliguntur æstatis tempore, & per se exsiccantur, in umbra, aut sole, & imponuntur descensorio, & igne superposito comburuntur in cineres albos, donec quicquid est olei & aquæ egrediatur omnino, & nihil in descensorio remanet præter cineres albos combustos & calcinatos, super quos rectificandum est oleum egressum à sua aqua separatum, donec fœtorem deponat omnem: hoc oleum insolatam cum floribus verbasci, in vitro optimè clauso, & per distillationem in balneo bullientis aquæ à floribus extractum, & separatum, balsamum præstantissimum est, quod optimè custodiendum est.

Methodus eliciendi olei Persicariae.

*Vires & Vfus.**Vires olei
Perficaria.*

- 1 In curandis vulneribus balsamum potentissimum est, sanat omnia simplicia vulnera brevissimo tempore, & alia etiam quaecumque: impedit enim suppurationem & corruptionem in vulneribus suo sale dulci, & sulphure rubeo suo agglutinat & coniungit dissolutum, reparat enim & renouat carnem.
- 2 Ulcera etiam quaecumque maligna & alia, fistulas, & cancrum mirificè, & breui tempore ad cicatricem laudatam conducit propter allatas rationes.
- 3 Balsamum est potentissimum in curandis pulmonum morbis, balsamo sulphuris, aut eius lacte permixtum.
- 4 Curat potentissimè & citissimè dysenterias quascumque, & ulcera intestinorum agglutinat, & hæmorrhoidas ulceratas, & cancroas mitigat, & tandem curat.
- 5 Vermes etiam, & lumbricos puerorum, & aliorum qui propter pituitæ copiam, hæc animalcula procreant, suo sale & sulphure acridulci enecat, & procreationem eorum impedit sua siccitate.

*Vfus olei
Perficaria.*

Sumitur à quantitate duodecim ad viginti guttarum, in aquis appropriatis, & morbo conuenientibus: & applicatur exterius per se, aut permiscetur unguentis, & aliis oleis quæ vulneribus & ulceribus curandis conueniunt & quadrant.

De

De oleo Hypericonis.

C A P. XXI.

Hypericon colligitur mense Iunio, circa festum diui Ioannis, & exsiccatur cum suis floribus, & descensorio inditur ad distillandum fortissimo igne adhibito, donec oleum omne egrediatur, & comburantur folia, flores, & lignum hyperici in cineres albos, super quos rectificandum est, distillando oleum per descensum egressum donec deponat fœtorem omnem & empyreumatis tetrum & fœtidum odorem, hoc oleum: deinde sic rectificatum coniungendum est, & permiscendum cum multa quantitate florum eiusdem hyperici, tempore Iunij collectorum, & insolandum est per octo dies aut quindecim, aut in calore tenui digerendum, donec tincturam contrahat rubicundissimam ex his floribus; expresso oleo, immiscendi sunt iterum flores recentes, & digerendi iterum per quatuor aut sex dies in tenui calore: deinde exprimendum est oleum & hoc iterandum ter aut quater, & tandem dum placet color & consistentia, seruandum est in phialis vitreis optimè clausis, pro balsamo excellenti & potentissimo.

*Methodus
elicitæ de olei
ex Hypericone.*

Vires & usus.

¶ Vires & dotes naturales, naturalis balsami

*Vires &
usus olei
Hypericonis.*

¶

proximè æmulatur, propter coctionem salis, mercurij, & sulphuris sui, quos continet perfectè depuratos & coctos.

- 2 Propterea contra pleuritidem probatissimum est remedium exterius applicatum parti dolenti, & interiùs sumptum, cum calido vino, vel cum aqua papaueris Reas.
- 3 Menstrua pellit mulierum, hinc fœdos virginum colores curat, febres omnes, intermittentes, quotidianas, tertianas, & quartanas curat, quòd suo igne naturali humores frigidos consumat, & calorem naturalem multiplicet similitudine substantiæ.
- 4 Sanguinem omnino & apprimè depurat, vndè initia lepræ profigat, & vlcera cacoëthea ad cicatricem conducit.
- 5 Vulnera omnia vetera, & recentia, & vlcera, quæcumque, fistulas, & reliqua mirificè agglutinat, & cicatrizat.
- 6 Hydropicis etiam prodest summopere, quia calorem naturalem multiplicando, & serofos humores exsiccando suo interno sulphure, hepar valdè roborat, & vniuscuiusque partis natium calorem.

*Vsus olei
hypericonis.*

Sumitur ad quantitatem ʒ ß. in iusculis, vel ouo sorbili, vel aquis appropriatis, & morbo curando conuenientibus: & applicatur exterius ad curationem vlcerum & vulnerum calidè admotum; vel miscetur vnguentis vulnerariis.

Conclusio libri quarti.

Possẽ in longiùs protrahere librum hunc de

oleis Chymicis: at puto cuicumque etsi nouo, & tyrunculo chymico me satis fecisse, ex descriptione præsentis oleorum chymicorum; quòd ad methodum hanc præscriptorum oleorum, poterit chymicus omnis, olea quæcumque elicere, ex vegetalibus, animalibus, & mineralibus: etsi olea ex mineralibus in medium non proposuerim elicienda, nec ex animalibus, quia id potest satis admodum, clarè & apertè colligi ex libro primo & secundo, de quintis essentiis & arcanis, ex animalibus & mineralibus extractis, vbi olea eliciuntur ad quintam essentiam & arcanum perficiendum, ad quos prædictos libros Lectorem recurrere oportet.

Finis libri quarti.

T 2

DE AQUIS
CHYMICIS ARTE
PYROTECHNICA
extractis,

LIBER QUINTVS.

Quid per aquam intelligant Chymici.

CAPVT I.

Quid per aquam intelligatur.

QVA Chymicorum non est aqua phlegmatica, aquosa, quæ leuissimo igne distillatur, ex quouis mixto humido, quæ nihil aliud est quàm excrementum aquæ chymicæ, quam multis in locis spiritum diximus, humidum radicale rerum omnium, humidum primigenium, quod extrahere docuimus in genere, Capite primo, libri secūdi, huius operis: Hæc, inquam, aqua, vera est, aqua quæ cōtinet virtutes quamplurimas mixti ex quo extrahitur: alia

verò aqua phlegmatica & aquosa, quæ est excrementum istius, & serum nullas ferè habet virtutes: vnde frustratur intento & scopo suo, medicina vulgaris, vtendo aqua ista, in curatione morborum: & plus habent virium decocta, quàm istæ aquæ excrementitiæ: Aqua pluuiialis est huic aquæ excrementitiæ similis, nam calore solis, aut calore centrali terræ sursum eleuatur & pellitur, & in media aëris regione tanquam in capitello frigido condensatur in aqua, & iterum decidit in terram: hæc aqua non est nisi excrementum aquosum, & humidum humidi radicalis terræ, & rerum omnium quæ continent secum humidâ radicalem substantiam, quæ nullius ferè est virtutis, nec potest aliud quàm simpliciter refrigerare & humectare: alia verò aqua de qua est sermo, & cuius extractionem in particulari hoc in libro docere in votis est, est alia multò potentior priori, & nisi huius tenuissima pars admisceretur alteri aquosæ, & excrementitiæ nullas penitus haberet facultates mixti, ex quo eliceretur per simplicem distillationem. Ratio huius rei est, quòd virtus & potentia cuiuscumque rei, inest rei in cuius centro radicatur forma, quia forma est principium actionis & virtutis: at forma non radicatur in humore illo excrementitio aut alimentitio, quia adhuc non est pars mixti; at humidum radicale est vera pars mixti, & in qua radicatur forma: ergo etiam in humido radicali erunt virtutes, & agendi energiæ cuiuscumque mixti illud autem humidum radicale potèstne simplici & vulgari pharmacopolarum distillatione extrahi,

Aqua pluuiialis quid.

Virtus & facultas in centro, in quo residit.

Perpendant ergo medici, & pharmacopolæ quid debeat distillationi committi, & quæ aquæ ad vsum medicum seruandæ sint, existimare debent, ne se ipsos & ægrotos decipiant, inconsultò, & frustrentur à medicinæ scopo: nam aqua quam conseruare debent, est humidum radicale cuiuscumque rei, ad quod habendum nonnulla proponam pyrotechnica exempla, ad quorum methodum reliqua omnia poterunt haberi humida radicalia.

De aqua Rosacea.

C A P. II.

*Methodus
extrahenda
aqua rosacea.*

Rosæ colligendæ sunt verno tempore, in solis ortu & contundendæ in mortario lapideo marmoreo, & vasi amplo vitreo aut alij cuius imponendæ, vt per tempus tandem deferueant: postquam autem deferuerit succus ille cum magmate suo, hyberno tempore distillanda est aqua ex succo illo rosarum, non verno tempore vt faciunt omnes communiter, & leuissimo calore balnei extrahendus est spiritus rosarum qui in ascensione sua & distillatione in capitello alembici strias facit, veluti spiritus vini: hic spiritus perquamoptimè custodiendus, est, & in phialis vitreis perquamoptimè clausis asseruandus & custodiendus, ne euanescat. Reliquum verò quod distillat est phlegma aquosum alicuius virtutis & odoris, & maioris

multò, quàm aqua vulgaris rosacea, communi methodo distillata: hoc phlegma poterit conseruari ad cõdimenta vulgaria hominum, & odorem rosaceum indendum quibusuis rebus; non tamen ad vsum medicum, quod debiliores omnino habeant agendi facultates, totæ enim sunt in spiritu superius reseruato, vt videre est, ex proprietatibus suis & ipsamet experientia.

Vires & vsus aquæ Rosaceæ.

- 1 Hemieraniam certissimè, tutissimè, & iucundissimè curat, & omnes dolores alios quoscumque capitis, ex corroboratione cerebri & spirituum eius, quam inducit odore suo, ex balsamica sua substantia aliquatenus cõcta, & perfectissimè depurata.
- 2 Febribus omnibus biliosis, ardentibus, & putridis conuenit, quia putridos humores insensibiliter consumit, & impedit alios restantes ne putrescant: sulphur, inflammatũ & adustũ extinguit in massa balsamica nostra, quã medici vulgares, massam, sanguinem dicunt.
- 3 Inflammationibus externis erysipelatis summum est remedium; sola enim inunctione externa mitigat, & extinguit.
- 4 Fætidis oris exhalationibus, siue ex putridis dẽtibus, siue ex indigestione stomachi, & putridis humoribus in eo stagnantibus id proueniat, summopere succurrit, propter fragrantissimum odorem suum, quem ex puro sulphure suo habet.
- 5 Somnum etiam conciliat, quòd recreet, &

Vires aquæ rosarum.

refocillet spiritus animales, ex balsamica sua virtute.

Dosis aqua rosarum.

Sumitur à quantitate drachmæ vnus aut alterius in iusculis, in syrupis, aut ouo forbili, manè, ieiuno stomacho, aut longo tempore post pastum.

De aqua Violarum.

C A P. III.

NVllus vnquam medicus communis & vulgaris, nec pharmacopola, potuerunt adhuc suis ingeniis excogitare methodum extrahendi odorem violarum, nec quisquam eorum dedit vnquam aquam violarum fragrantem, & redolentem violarum odorem, & id est, quia chymiam contempnunt, & putant multò se subtiliores esse chymicis, & phycos naturam magis scrutantes & cognoscentes, quàm sint chymici: experientia tamen in multis, & ferè omnibus rebus contrarium testatur: sed absit hæc querela, & aquam violarum redolentem, & fragrantem doceamus.

Methodus extrahenda aqua violarum: ut citius deferueant aqua calida vasi imponenda, sicca enim ita deferuet succi omnes.

Colligendæ sunt violæ tempore verno, & contundendæ sunt in mortario marmoreo, & imponendæ sunt vasi vitreo, aut alij cuius obturato, & relinquendæ per multum tempus vt deferueant: postquam autem deferuerint, hyberno tempore distillanda est aqua violarum leuissimo calore balnei, in alembicis vitreis, recipiente adaptato alembici naso, & cum eo optimè iuncto,

ne respiret, & odor euanescat: spiritus illa distillatione leui ascendet primò, & strias faciet, more aliorum spirituum inter stillandum, qui spiritus est seruandus in phialis optimè clausis ad vsus medicos.

Vires & vsus aqua violarum.

Vires amulatur aquæ rosaceæ, sed fortius & potentius refrigerat & humectat, omnibusque morbis, quibus & aqua rosacea adhiberi potest adhibetur & ipsa; & potentius quidem agit in affectibus calidis tum cerebri, & aliarum partium, quàm & ipsa aqua rosarum agat; ideòque non nouas ei dabimus vires, sed easdem fere.

Vires aqua violarum.

Sumitur ad eandem quantitatem ad drachmam putà vnam aut alteram, in iusculis in syrupis, in ouo sorbili & similibus quæ palato arident.

Dosis aqua violarum.

Ad hanc methodum poterit extrahi florum omnium fragrantium spiritus ad vsus medicos, & condimenta & blandimenta corporis humani.

De aqua papaueris.

CAP. IV.

FLORES purpurei, rubei, albi papaueris collecti & contusi vt prius in aquis rosarum & violarum vitreis vasis aut alijs custodiendi sunt & asseruandi, donec defuerint, quod fiet intrà tres aut quatuor menses. Deinde hyberno tempore di-

Methodus extrahenda aqua papaueris.

298 *Myrothecy Spagyrici,*

stillandum erit quicquid erat asservatum in vase & distillandum quidem erit leuissimo calore balnei tepentis, vt ascendat spiritus papaueris, strias faciendo, qui custodiendus ad vsus medicos insignes.

Ad similem & eandem methodum poterit parari spiritus & aqua lactucæ nenupharis, mandragoræ & iusquiami, ad similes effectus parandos in morbis curandis; quibus spiritibus si grana quædam ambari grisei & moschi dissoluantur, erunt potentissima remedia, & laudana dicta ad conciliandum somnum tutò, citò & iucundè nullo vitæ discrimine, paruoque impensò.

Vires & vsus aquæ Papaueris.

*Vires aquæ
papaueris.*

- 1 In conciliando somno nihil est efficacius, & verum nepenthes est, & laudanum chymicum, etsi simplex & vnica substantia coëreatur, non implicatis multis rerum essentijs.
- 3 Febres biliosas omnes & ardentis extinguit, quòd ipse temperatum sulphur accensum in balsamo naturali nostro, suo temperamento deducat ad temperiem, & sales corrosiuos & mordentes, & causticos mitiget, & corrigat.
- 3 In ardoribus vrinæ nihil est efficacius, & renum & vesicæ inflammationibus, quòd siccitatem & ardorem salis balsami nostri humectet & refrigeret suo calido humido temperato.
- 4 Inflammationibus omnibus internis medetur propter eandem rationem, & reducit balsamum

nostrum ad debitum & rectum temperamentum.

- § Doloribus omnibus siue ex arthritide proce-
niant, siue ex alijs quibusuis causis, contu-
sionibus, vulneribus, & vlceribus est sum-
mum anodynum interiùs assumptum & ex-
teriùs applicatum.

Sumitur à quantitate ʒß. ad ʒj. in iuf-
culis, ouo sorbili, syrupis aut aquis communiter
distillatis, aut decoctis; aut cum phlegmate
suo, vt feruiat illi tanquam vehiculum ad de-
portandas eius virtutes per totum corporis nostri
ambitum.

*Vsus & do-
sis aqua pa-
pauerum.*

De aqua Melissa.

C A P. V.

ME L I S S A seu Melissophyllum colligen-
dum est æstiuo tempore, aut in fine veris, &
contundendum est, cum parum vini, & recon-
dendum in vasis optime clausis, vt per tempus
deferueat: deinde hyberno tempore postquam
optime clausum deferbuerit distillandum est, do-
nec leuissimo balnei calore, ascendat spiritus, strias
faciendo, vt in reliquis superioribus: qui spiritus
perquam optimè custodiendus est ad vsus me-
dicos.

*Methodus
elicienda
aqua melif-
sa.*

*Vires & usus aque Melissa.**Vires aqua
melissa.*

- 1 Cerebrum ita confortat & roborat vt eius internas facultates & functiones magis au-
geantur, earumque vires valeant quam com-
munis natura ferat.
- 2 Cor & hepar proximè roborat eorum spiritus
multiplicando, propter ingentes & copiosos
similes balsamicos spiritus quos secum
continet.
- 3 Sanguinem mirifice depurat & obstructions
omnes aperit, menstrua prolicit, & pallidos
virginum fugat colores, propter innatum
& naturalem calorem quem habet & salis
spiritum solutum.

*De his aqua
melissa.*

Sumitur ad quantitatem ꝓß. in iusculis, aut sy-
rupis appropriatis & conuenientibus mor-
bo curando.

De aqua Buglosi.

CAP. VI.

*Methodus
extrahenda
aqua buglo-
si.*

BVGLOSSVM contūdendū est in mortario mar-
moreo, veluti & in prioribus factitatum est, &
contusum condendum in vasis optimè ad defeurē-
dum: postquam deferuerit distillandum vt prius,
& deinde vltimò asseruandus eius spiritus, pro
aqua cordiali.

Vires & usus aqua Buglossi.

1 Cor admodum confortat & roborat aduersus pestilentis auræ mephytes, & humorum omnium corruptorum malignos vapores, hinc nihil est potentius ad animi deliquia refrenanda.

Vires aqua buglossi.

Calorem naturalem multiplicat, & auget, vitalisque spiritus mirificè recreat & sanguinem purificat, propter salem suum dulcem & temperatum quem in suo spiritu dissolutum habet.

Sumitur ad quantitatem drachmæ vnus aut alterius in iusculis vel ouo sorbili, aut syrupis eiusdem Buglossi aut de limonibus.

Dosis aqua buglossi.

Conclusio.

Possẽ in longiùs protrahere librum hunc de aquis: at existimaui hæc exempla sufficere Lectori, vt ad similem methodum reliquas aquas chymicas seu spiritus elicere valeat, ex omnibus plantis, ex quibus in votis erit talem spiritum extrahere ad suos medicos vsus: eadem enim via & methodo eliciuntur. Itaque repetere toties eandem methodum & viam, tædiosum existimaui: quocirca grata sint tibi quæso hæc paucula exempla.

Finis libri quinti.

DE SYRVPIS
 CHYMICIS
 ARTE CHYMICA
 præparatis,
 LIBER SEXTVS.

De Syrupis in genere.

CAPVT I.

*Syrupi quid
 sunt.*

YRVPIS, Apozemata, iulapia, propotismata quæ antiquitus in præparâdis, tum humoribus, tum corporibus ad purgationem offerebantur, erant leuia quædam medicamenta, decoctionibus saccharo, aut melle conditis præparata, quæ ante purgationes generales offerebantur, vnde propotismata dicta sunt: in vsu adhuc sunt & tum aquis distillationibus præparatis, & decoctis parantur, saccharoque & melle condiuntur vulgariter. Attamen chimici methodum aliam inueniunt, subtiliorem multò & efficaciorum hac vulgari præparatione, qua hæc propotismata & iucundiora sunt, & durabiliora, & multò efficaciora; fides erit penès experientiam: methodus autem sequentibus patebit exemplis.

*De Syrupo rosato laxativo arte chymica
preparato.*

C A P. II.

SV M M O manè collectæ rosæ, ante solis ortum, verno tempore, mortario contunduntur marmoreo & prælo exprimitur earum succus, vel decoquuntur in aqua laudati fontis : & expresso & colato decocto, iterum aque iterum per decem ac totidem vices iteratas decoquuntur nouæ & recentes rosæ, & exprimuntur singulis vicibus: clarificatur decoctum tum filtro, tum in balneo Mariæ, reiectis fecibus nigris, donec decoctum aut earum succus depuratus perquam optimè habeatur, rubedine candescat, ex quo in balneo Mariæ extrahi oportet phlegma aquosum quoddam, quod leuissimo calore ascendit, & remanet magna quoddam spissum, rubedine clarum in fundo alembici; cui addendum est sacchari quantum satis ad syrupum parandum, sufficientis spissitudinis: cui cocto & perfecto addendum iterum est octauum aut sextum pondus sui ipsius spiritus rosarum superius extracti lib. ʒ. cap. 2. & per optimè miscere cochleari argenteo aut spatula lignea, oportet, & conseruare ad vsus medicos in vasis vitreis & conseruis.

*Methodus
faciendi sy-
rupi rosacei.*

H I C idem syrupus potest præparari ex magmate quod in fundo relinquitur ex distillatione spiritus rosacei,

superiùs declarati, modò magma tale depu-
retur perquamoptime à suis fecibus & clares-
cat; quod rite facies & perlimpidè absolues, si
magnati coniungas aliquid cremoris tartari &
parum calefacias, & filtres: sic habebis perlim-
pidum rosarù suecum rubore clarum, quem sac-
charo admixto in syrupum coquere poteris, &
spiritu rosaceo admixto conseruare ad vsus medi-
cos excellentes & præclaros.

*Vires & vsus syrupi rosacei.**Vires syrupi
rosacei.*

- 1 Iucundè admodum purgat humores peccantes
in prima regione, & nulla molestia educit.
- 2 Obstructiones omnes aperit, visceraque om-
nia roborat, & calorem naturalem multipli-
cat; quòd serofos humores & frigidos foras
educat.

*Dosis syrupi
rosacei.*

Hoc medicamento nullum aliud reperitur aptius
& commodius ad purgandos pueros, senes &
imbecilles omnes, & qui medicamenta res-
puunt; nam gratissimi est odoris, & suauissimi
saporis, & leuissime educit humores peccantes.
• Sumitur ad quantitatem vnciæ vnus in iuscu-
culis tenuibus, & aquis Rosaceis, idque summo
mane, ieiuno stomacho.

*De Syrupo rosarum siccarum astringenti.**Methodus
faciendi sy-
rupi rosacei
astringentis.*

C A P. III.

ROsæ rubeæ siccæ ad quantitatem lb̄ j. pos-
sunt macerari per viginti quatuor horas in
cineribus

eineribus tepidis in phiala vitrea optime clausa in libris quatuor aquæ communis laudati fontis, expressum torculari factum potest purificari digerendo in balneo calido in phiala vitrea donec optime clarescat: remotis fecibus quæ in fundo resident saccharum optimum addendum est, & coquendum ad syrupi consistentiã: huic deinde addendæ guttulæ aliquæ spiritus vitrioli spagyricè præparati, vel spiritus salis nitri: & sic habebis syrupum acidum rosarum valde astringens: potest hic spiritus vitrioli acedens in infusione rosarum addi ad extrahendum colorem rosarum & tincturam earum, & tinctura hæc clarificata addito saccharo in syrupum coqui & seruari ad vsus sequentes.

Vires & vsus syrupi rosarum siccarum.

Calidos cerebri affectus moderat, & temperat, & acres defluxiones sistit, ventriculum roborat, sitim extinguit, somnum conciliat, alui fluxus & diarrhœas cohibet, tenasmo medetur, aphtas orisque vlcuscula quæ in ore infantium ex acrimonia lactis enasci solent, curat & delet magno iuuamine.

Summittur ad quantitatem vnciæ vnus aut alterius in aquis appropriatis, & morbo sanando conuenientibus, vel exteriùs applicatur vngendo & delambendo, vt in curatione vlcusculorum lactentium, quæ in ore eorum solent enasci.

De syrupo acido simplici.

CAP. IV.

*Methodus
faciend: sy-
rupi acidi
chymicorū.*

SVccus acetosę torculari expressus, & balneo ca-
lido depuratus, addito saccharo optimo in sy-
rupum potest excoqui perfectum: huic deinde
addendum est tantum spiritus acidi vitrioli spagy-
rice distillati, quantum sufficit ad gratam acidi-
nem conciliandam, & erit verus syrups acidus
chymicus, cardiacus, multarum virium.

Vires & usus syrups acidi simplicis.

*Viros sym-
pi acidi.*

- 1 Cardiacum est summum & febribus mali-
gnis omnibus & pestilentibus conuenit;
quod propter aciditatem suam corruptioni
& putredini resistat.
- 2 Vermes omnes & lumbricos puerorum ene-
cat, appetitum auget, stomachum roboran-
do & constringendo.
- 3 Alui fluxus & diarrheas constringit sua
aciditate, & quod serosos humores acres
& mordicantes corrigat & dulces faciat,
quod salem acrem calcinet & soluat in
aliam substantiam meliorem.

Dosis.

Sumitur in iusculis tenuibus, aut aquis appro-
priatis, & morbo conuenientibus ad quantitatem
vncię vnius aut alterius.

De Syrupo limonum.

CAP. V.

ACida nunquam fermentantur ex seipsis, nec feruescunt, quòd in his paucus admodum sit vitæ spiritus qui semper dulcedinem parit, vbi copiosus est; propterea in syrupo limonum parando difficilis est extractio spiritus, vt possit coniungi, illius confectio: nihilominus tamen ex corticibus limonum, & aqua ex eorum succo leuissima distillatione extracta, simul connexis, & in vitreum vas inditis tandem feruescunt, & hinc extrahitur spiritus leuissima balnei distillatione, qui postea (post succi limonum depurationem in balneo Mariæ factam, & hinc syrupum paratum communi & vulgari methodo) potest addi & connecti syrupo cocto & perfecto, cui etiam potest addi ad maiorem perfectionem & virtutem cardiacam eius augendam & multiplicandam, sal fixum, ex magmate corticum extractum per calcinationem earum, & eiusdem salis mundificationem: vt iam notum est omnibus fere chymicæ tyrunculis.

*Methodus
faciendi sy-
rupi limo-
num.*

Vires et usus olei syrups limonum.

Vires omnes æmulatur syrups acidi superioris, & potentiores multo habet & efficaciores, & præsertim in pestilentibus & malignis omnibus morbis curandis, & ab incurfione eorum præseruatione.

Vires:

308 *Myrothecij Spagyrici,*

Sumitur ad eandem quantitatem, nempe ad vnciam vnā, aut alteram, in aquis conuenientibus, aut iusculis: herbis cardiacis alteratis eius virtus cardiaca multiplicatur, permiscendo tantillum aquæ cinnamomi aut croci, addita drachma vnica supra libram vnā arcani ex auro parati, aut ex margaritis, quæ arcana descripsimus lib. 3. huius operis: sic enim stupendas vires habet.

De Syrupo granatorum acidorum.

CAP. V I.

*Methodus
faciendi sy-
rupi grana-
torum.*

MALA granata, quia subdulcia sunt facillime feruescunt, & feruore suo spiritus eorum separatur à suo phlegmate, qui spiritus postquam deferbuerit potest separari leuissima balnei distillatione, vt docuimus antea, & magma suum, quod est succus granatorum potest optime depurari balneo, separando feces quæ in fundo residet, filtro, aut per lenem inclinationē: depuratus deinde succus potest decoqui in syrupum perfectum, addita sufficienti sacchari optimi quantitate: huic deinde syrupo perfecte cocto potest addi & connecti spiritus optimè clausus ad vsus medicos.

Vires & vsus Syrupi granatorum.

vires

Stomachum valde roborat, sua moderata astringente & aciditate, hinc digestionem auget,

& appetitum deiectum restituit, vermes puerorum & lumbricos in eo existētes enecat sale suo acido.

2 Febribus malignis & pestilentibus in genere omnibus medetur, & conuenit, ardorem & sitim extinguit, inquietudines & labores febrium omnium leuat & mitigat, quòd corruptionem humorum corrigit, & calorem naturalem foueat.

Dosis.

Sumitur ad quantitatem vnciæ vnius aut alterius in iusculis, vel per se ex cochleari sæpiissime in die, longo tempore à cibo sumpto, ad sitim mitigandam & ardorem febrium extinguendum.

De Syrupo de mentha.

C A P. VII.

MENTHA recentissimè collecta omni tempore potest contundi in mortario marmoreo, cum tantillo aquæ cinnamomi, vt exprimatur eius succus torculari: expressus hic succus in sufficienti quantitate depurandus est in balneo calido, & reiectis fecibus omnibus, decoquendus est in syrupum perfectè coctum: huic deinde adde olei cinnamomi drachmas aliquas, putà drachmam vnam, supra vnamquæque libram syrupi perfecti cocti, & arcani sanguinis humani, libro primò huius operis præparati tantumdem, & reponne in phialis optimè clausis ad vsus medicos mi-

*Methodus
faciendi sy-
rupi de men-
tha.*

§10 *Myrothecij Spagyrici,*

randos. Quod si arcanum sanguinis, nec oleum cinnamomi habeas, fermentato succum menthæ, & ex eo fermentato extrahere spiritum, eius, & depura ab eius phlegmate per distillationem, & connecte syrupo tuo perfecte cocto, ex magmate depurato confecto, & sic habebis syrupum menthæ simplicem miræ virtutis; prior tamen præstat & efficacior est multo.

Vires & usus syrupi de mentha.

Vires syrupi de mentha.

- 1 Frigidis stomachi & ventriculi affectibus in genere subuenit; calorem enim naturalem mirificè auget & multiplicat suo interno balsamo.
- 2 Sanguinem summopere depurat, hepar roborat, vnde vitia omnia hepatis tutissimè & iucundissimè sanat.
- 3 Eius usus continuus & frequens senectutem retardat & iuventutem renouat, & vitia omnia coctionum omnium primæ, secundæ, & tertis corrigit & emendat; vnde totum corpus reuouat & reparat, & à morbis & effectibus contra naturam defendit; si arcanum sanguinis illi connectetur æmulatur, vires auri potabilis antiquorum.

Dosis.

Sumitur ad quantitatem drachmæ vnius aut alterius in ouo sorbili, aut iusculo, summo manè, ieiuno stomacho, aut longo tempore à pastu.

De Syrupo absynthij.

C A P. VIII.

Absynthium ponticum, aut Romanum potest contundi in mortario marmoreo recentissime collectum cum parum vini, aut extrahatur torculari eius succus: succus extractus in balneo depurandus, depuratus decoquendus est in syrupum perfecte coctum, addita sufficiente sacchari quantitate: huic deinde adde salis eiusdem absynthij ex cineribus eius extracti, per artem & methodum communem, & vulgarem, supra quamcumque libram ꝑ ij. olei absynthij libro 4. huius operis parati ꝑ ij. & misce & serua. Et ad maiorem penetrationem, & agendi promptitudinem potest extrahi spiritus absynthij ex eius succo fermentato, & addi ad pondus vnus aut alterius drachmæ supra libram vnamquaque syrupi perfecte cocti, & seruare deinde in vitreis vasis optimè clausis.

*Methodus
faciendi sy-
rupi absyn-
thij.*

Vires & vsus Syrupi absynthij.

- 1 Vires æmulatur syrupi de mentha simplicis, fortiùs tamen roborat, stomachum & ventriculum, & deiectum appetitum restituit.
- 2 Obstructiones omnes aperit tum hepatis, & lienis, & viscera omnia roborat.
- 3 Pallidos virginum colores fugat & curat, & menstrua educit, sanguinem multiplicando, deobstruendo, & serositates & glutinositates humorum consumendo & extenuando.

*Vires syru-
pi absynthij.*

312 *Myrothecij Spagyrici,*

Sumitur ad quantitatem ʒ ij. in ovo forbili, aut iusculis, herbis morbo proprijs & convenientibus alteratis, summo mane, idque ieiuno stomacho, deambulando post sumptum.

De Syrupo papaveris.

C A P. IX.

*Methodus
faciendi sy-
rupi papa-
veris.*

FL O R E S papaveris cuiuscumque recenter collecti cōtundantur in mortario marmoreo, & succus exprimatur torculari: expressus succus depuretur in balneo-calido: reiectis fecibus quod clarum est & limpidum percoquatur in syrupum addita sufficienti sacchari optimi quantitate: huic syrupo perfectè cocto addatur ad quamlibet libram illius, drachma vnica olei papaveris, aut altera, & fiet narcoticum perquamoptimum & tutissimum, cui ad maiorem securitatem, vt virtus eius narcotica aliqua ratione obtundatur, addi potest ad quamcumque libram, drachma semis olei cinnamomi, aut cariophyllorum superius libræ quarto huius operis præparatorum.

Vires & Vsum.

Vires.

- 1 Somnum tutissimè conciliat vires recreando, & fouendo, & cerebri facultates omnes roborando, vnde in mania & phrenitide summum est arcanum.
- 2 Dolorum omnium est rixotomon & verum

- anodynum medicamentum, interiùs sumptum & exteriùs applicatum.
- 3 Ad februm omnium continuarum & ardentium labores sedandos nihil est potentius.
 - 4 Ad ardorem urinæ extinguendum & mitigandum nihil est melius & efficacius.
 - 5 Defluxiones omnes acres & mordaces sistit : & compescit suo narcotico sulphure, facultatesque languidas & partes debiles fouet & roborat, calorem naturalem roborando.
- Sumitur ad quantitatem drachmarum duarum aut trium in ovo sorbili, aut iusculis, aut aquis lactucæ, aut portulacæ, dum necessitas vrget, modò ventriculus vacuus sit à copia cibi & potus.

*Dosis.**De Syrupo Brionia.*

C A P. X.

BRIONIÆ radices per se exsiccatae & arefactae comburuntur in cineres albos in olla fictili noua, non vitreata : ex his cineribus methodo communi & vulgari extrahitur sal illius: deinde ex eadē ipsa brionia recenti & succulenta per decoctionem fortem in aqua laudati fontis & expressionem habemus tincturam rubicundissimā Brionia, quam omnino depuratam & clarificatam decoctione inspissamus ad mellis consistentiam, & addita sacchari sufficienti quantitate decoquimus in syrupum perfectum, cui addimus ad libram quicumque syrupi, vnciam semis salis eiusdem brionia.

*Methodus
faciendi sy-
rupi brionia.*

314 *Myrothecij Spagyrici,*
 niæ superius præparatum, & seruamus ad vsus.

Vires & vsus Syrupi Brionie.

Vires Syrupi Brionie. Purgat leuissimè omnes serosos humores, & menstrua potentissimè educit, vnde virginum ferè omnes morbos tutissimè curat; obstructions enim omnes aperit & sanguinem purificat.

Dosis. Sumitur ad quantitatem vnciæ semis, aut in fortioribus protenditur potio ad vnciam vnam, in iusculis morbo curando appropriatis, & conuenientibus; idque summo manè, ieiuno stomacho, seruato regimine, & custodia more vulgari.

De Syrupo Aristolochiæ.

C A P. X I.

*Methodus
 facienti Sy-
 rupi Aristolochiæ.*

R Adices recentis Aristolochiæ rotundæ con-
 trusæ, & sufficienti spiritus vini quantitati
 permixtæ, ad eminentiam quatuor aut sex digi-
 torum, in phiala vitrea optimè clausa, in cineri-
 bus tepidis, per tres aut quatuor dies digerenda
 sunt, donec rubescat vini spiritus, qui postea
 est extrahendus per inclinationem, & nouus
 addendus, vt tota extrahatur Aristolochiæ tinctura,
 quæ tum demum in balneo Mariæ distillanda
 est, vt separetur spiritus vini, & remaneat
 tinctura rubicundissima, in fundo alembici in-
 star mellis, cui addenda est sufficiens sacchari

quantitas, & in syrupum percoquenda, cui ultimò sal connectendus est, & seruandus est ad vsus medicos varios: ad maiorem efficaciam potest extrahi spiritus Aristolochiæ ex succo eius fermentato, & postquam depuratus est spiritus à suo phlegmate, addendus est syrupo: ad quamcumque libram eius, addenda est spiritus drachma vnica aut altera.

Vires & vsus.

- 1 Vires æmulatur syrupi de brionia, at potentiùs agit in depurando sanguine, & purgandis serosis humoribus, & educendis menstruis.
- 2 Vlcera præterea interna eius frequens vsus curat, & ad cicatricem conducit; imò & externa vlcera & fistulas eius internus vsus ad curationem disponit, quòd sanguinem depuret & vindicet à sale acri & mordaci.

*Vires syrupi
Aristolochiæ.*

Sumitur ad quantitatem vnciæ semis in iuculis pulli, aut ouo sorbili, aut aquis morbo curando idoneis, idque summo manè, ieiuno stomacho, seruato regimine & custodia, propter eius purgandi, & euacuandi energiam.

Dosis.

Ad similem & eandem methodum possunt parari syrupi ex extracto tythimali, esulæ, lathyris, cucumeris agrestis, & aliarum similibus plantarum purgantium, & violentissimè ex sua natura humores omnes euacuantium. At modò succus earum plantarum perquamoptimè

depuretur in balneo calido, & ex succo sic depurato extrahatur tinctura spiritu vini optimo: postquam spiritus vini per balneum Mariæ extractus est ex tinctura, potest parari syrupus gratissimus, ad purgandos humores quosuis corporis humani, anteponendus medicamentis quæ multo precio & labore summo, & ingenti periculo asportantur in has regiones, ex longinquis terræ plagis: at, proh nefas, incuria medicorum medicinam nobis fecit precio & periculo emendam: benigna tamen natura ubi posuit malum ibi posuit remedium, non in exterâs regiones quærendum.

De Syrupo Corallorum.

C A P. XII.

*Methodus
faciendi sy-
rupi coralli-
ni.*

CORALLA rubea postquam aceto stillatitio dissolueris, & acetum in catino argenteo evaporaueris, salémque in fundo remanentem aqua dulci stillatitia edulcoraueris, succo granatorum acidorum aut dulci depurato permixtum addita sufficienti quantitate sacchari in syrupum perfectum decoques: huic iterum addes arcani ex corallis parati ad vnamquæque libram drachmas duas. Arcanum, seu quintam corallorum essentium descripsimus libro tertio huius operis cap. 22.

Vires & usus Syrupi corallini.

- 1 In morbis venenatis nihil est potentius, & ad præseruationem in pestifero tempore nihil est tutius & commodius. *Vires syrupi corallini.*
- 2 Vires æmulatur quintæ essentiæ corallorum; at tardius & segnius agit, propter admixtum saccharum, & granatorum succum, quæ eius efficaciam retundunt.
- Sumitur ad quantitatem vnciæ vnius per se, summo, manè ieiuno stomacho, deambulando, & corpus agitando, leuissimo motu, post syrupi portionem. *Dosis.*

De Syrupo Margaritarum.

C A P. XIII.

SA L Margaritarum vulgari & communi methodo habendus est & parandus: huius deinde vncia vnica aut altera permiscenda est cum libra semisse succi buglossi depurati, & addita sacchari sufficienti quantitate in syrupum excoquenda: huic syrupo perfectè cocto adde quintæ essentiæ Margaritarum lib. 3. cap. 2. i. descriptæ 3 iij. misce & serua. *Methodus faciendi syrupi margaritarum.*

Vires & usus Syrupi margaritarum.

- 1 Summum est cardiacum, & collapsas ætate vires reparat & fouet, humidum radicale *Vires syrupi margaritarum.*

Myrothecij Spagyrici,

multiplicando, propter internum suum balsamum naturale, nostro homogeneum & coæquale.

2. Hæcticis admodum, & tabidis conuenit & pedetentim calorem eorum præter naturam & febrem extinguit; humidum radicale multiplicando.

Dosis.

Sumitur ad quantitatem drachmarum duarum singulis diebus, summo mane, in aqua rosacea, aut cum lacte humano recenter è mammis extracto & elicito, vel cum ouo forbili recenti, & sub cineribus tepidis calefacto.

Finis libri sexti.

DE PILLVLIS
ARTE CHYMI-
MICA PARATIS,
LIBER SEPTIMVS.

De pillulis Mercurij.

CAPVT I.

VRPETVM Paracelsi quod est mercurius oleo sulphuris per campanam facto, præcipitatus, & Aquila mercurii quæ est eius sublimatum à sale communi præparato edulcoratum; & corallinum arcannum, quod est mercurius aqua forti præcipitatus, in pillulas possunt efformari: at quod potentissimè & violentissimè euocent humores in corpore peccantes, de his in præferti opere non erit sermo. At docebimus

*Pillulæ mer-
curij.*

320 *Myrothecij Spagyrici,*

pillulas parare ex mercurio, mitioris facultatis & iucundioris & tutioris actionis. Tales erunt, quæ parantur sequenti methodo ℞. quintæ essentia argenti viui libro 3. cap. 8. huius operis præparatæ vnciam vnam, amyli vnciã semis, moschi grana decem, ambari optimi drachinam semis, olei cinnamomi ʒ j. misce fiat massa, aluta cooperienda, & vitreo vase concludenda ad vsus.

Vires & vsus pillularum mercurij.

Vires. x Vires, facultates, & virtutes omnes retinent & possident, ac quinta essentia mercurij: omnibus morbis conueniunt, quibus vsus est purgandi, & humores in corpore putres euacuandi.

Dosis. Dosis est pillula vnica ponderis scrupuli vnus, post primum somnum deuorata, vel summo manè seruato regimine & custodia.

De pillulis antimonij.

C A P. I I.

DIVERSIMODE præparant chymici antimonium, alij in vitrum præcipitant, nonnulli in flores sublimant, alij in oleum rubicundissimum fundunt, alij in salem fusibilem indurant: ex quibus omnibus præparationibus pillulæ possunt formari: at nisi à prudentissimo exhibeantur medico periculum imminet ne malum curandum & ipsummet

ipsummet egrotum è medio tollant præ nimia euacuandi facultate. Tutissimas tamen ex antimonio paratas exhibemus pillulas sequenti via. ℞. quintæ essentiæ nostræ antimoniij libro 3. cap. 15. huius operis descriptæ, vnciam vnicâ, corticis citri cõdiri vnciam semis, farinæ amyli ʒ ij. moschi & ambârî optimi ana scrupulum vnum, olei anisi & cario-phylorum ana ʒβ. misce, fiat massa, malaxâdo simul & aluta noua includenda, & vitro, & seruanda ad vsus medicos varios & insignes.

Vires & vsus pillularum Antimony.

Vires omnes retinēt ac quinta essentia antimoniij : harum vsus frequens leprosos certissimè curat, & renouat totum hominem : stupendas virtutes habent creditu difficiles, & fides erit penès experientiam.

Dosis earum est pillula vnica, ponderis draehmè vnus, summo manè deuorata, ieiuno stotiaccho, seruato regimine & custodia artis.

De pillulis Vitrioli.

CAP. III.

EX Colcotare vitrioli per reïteratas calcinationes & solutiones & euaporationes paratur sal quidam albissimus & vltimò rubeus, summè depuratus, qui in pillulas potest efformari, ad comodiorem eius vsum sequenti via. ℞. salis vitrioli

trioli vulgari & communi methodo præparati vnciam vnā; pulpæ passularum vnciam alteram, olei anisi & cinnamomi an. ꝑ j. farinæ amyli ꝑ iij. moschi ꝑ s. misce, fiat massa aluta noua recludenda & inuoluenda, & totum in confesua vitrea custodiendum ad vsus.

*Vires & vsus pillul. Vitrioli.**Vires.*

- 1 Serosos & pituitosos in ventriculo stagnantes humores potentissimè educit.
- 2 Menstrua muliebria efficacissimè prolicit, secundinas educit, & fœtum ipsum ad partum promptissimè mouet.
- 3 Epilepsiam curat, & omnes cerebri frigidos affectus, Apoplexiam & alios eiusmodi affectus si curatu possibiles sint, curat quàm potentissimè.

Dosis.

Dosis earum est, pillulæ tres ponderis scrupuli vnus vnaquæque; ita vt sint scrupuli tres in vnaquæque dosi.

De pillulis Ebuli.

CAP. IV.

Pillula olei ebulli.

Oleum seminis ebuli per decoctionem eius extractum, potest efformari in pillulas gratissimas & suauissimas potentissimæ facultatis, sequenti via ℞. olei seminis ebuli in hypocausto purati ꝑ j. farinæ amyli ꝑ iij. moschi ꝑ j. olei

cinnamomi ꝑ̄ss. corticis citri conditi ꝑ̄ss. misce, malaxando simul, & massam faciendo, aluta noua includendam, & in vitro clauso conseruandam ad vsus medicos insignes.

Vires & vsus pillularum olei ebuli.

Arcanum est summū in curatione hydropicorum; serofos enim humores potentissime sine molestia educit, & vires æmulatur omnes olei ebuli, & quintæ essentiæ libro 2. huius operis descriptæ.

Dosis earum est drachma vnica in pillulas paruas deauratas efformata, & summo manè, aut post primum somnum sumpta, seruato regimine & custodia.

De pillulis Rheubarbari.

C A P. V.

Rheubarbari quinta essentia libro secūdo cap. 21. huius operis descripta potest efformari in pillulas sequenti via ℞. Quintæ essentiæ Rheubarbari vnciam vnam, micæ panis albissimi vnciā semis, olei cinnamomi ꝑ̄ss. ambari grisei ꝑ̄ss. salis Rheub. optimè depurati ꝑ̄ss. misce, fiat massa, via communi & methodo, aluta noua inuoluenda & vitro concludenda ad vsus.

*Pillula
Rheub.*

Vires & vsus pillule Rheubarbari.

Vires æmulatur omnes quintæ essentiæ Rheub. vnde hîc non sunt repetendæ, sed caput illius

Vires.

324 *Myrothecij Spagyrici,*

inquirendum, & ibi virtutes indagandæ, & per experientiam experiendæ.

Dosis.

Dosis est drachma vna & semis, in pillulas efformata, & post primum somnum deuorata, seruato regimine & custodia.

De pillulis Agarici.

CAP. VI.

Pillula Agarici.

Quod de Rheubarbaro factitatum est, idem in agarico potest fieri, eius putà quinta essentia libro 2. cap. 22. huius operis descripta in pillulas efformari, sequenti methodo. ℞. quintæ essentiæ agarici, vnciam vnam, farine amyli vnciam alteram, olei anisi ꝓ ij. salis agarici ꝓ iij. molchi grana decē, vt virtus eius deferatur ad caput: misce fiat massa, vt prius, vitro includenda, aluta noua inuoluta.

*Vires & usus pillularum Agaricæ.**Vires.*

Cerebrum mitissimè & suauissimè purgant à pituitosis recrementis, hinc catarrhos euacuant & exsiccāt, dolores dentium mitigāt, sublata causa: arthritidos etiam doloribus summopere subueniunt, & vires omnes quintæ essentiæ agarici possident & retinent.

Dosis.

Dosis est, drachma vna & semis in pillulas paruas efformata, & post primum somnum deuorata, seruato regimine & custodia, vel vr-

Liber septimus.

325

gente necessitate omni tempore & hora sumi,
& deglutiri, post digestionem & cibi sumpti
consumptionem.

Conclusio libri septimi.

Omnes quintæ essentiæ & arcana chymica
quæ descripsimus, possunt in pillulas efformari si-
mili & eadem via superius conscripta : quocirca
non longiùs protraham hunc librum. Si quis chy-
micorum desideret pillulas alias, efformare po-
terit quascumque volet ad similem methodum
à nobis præscriptam : quamobrem librum de vn-
guentis & emplastris arte chymica paratis aggre-
diar.

Finis libri septimi.

X 3

DE VNGVENTIS ET EMPLASTRIS

ARTE CHYMICA

PARATIS,

LIBER OCTAVVS.

De vnguento rosaceo.

CAPVT I.

*Vnguentum
rosaceum.*

Rosæ rosarum optime depuratus, in balneo Mariæ, & à feculentis suis omnibus recrementis purgatus potest cogi in vnguentum sequenti via ℞. huius rosarum succi tali methodo depurati ℔β. spiritus vitrioli ℥β. axungia porci vndecies aut pluries lotæ cum aqua rosacea in mortario marmoreo agitando vnde optimè candescat & nitescat, ℔ iij. olei opij thebaici arte chymica parati ℥j. olei seminum quatuor frigidorum per expressionem extracti ℥ iij. misce, fiat vnguentum agitando in mortario marmoreo, donec omnia pedetentim mixta incorporentur, & fiant vnum, ad vsum reponendum, in vitreo vase optimè clauso, vt gratissimum conseruet odorem & rubicundissimum suum colorem beneficio spi-

ritus vitrioli, qui & frigiditatem auget & astrictio-
nem.

Vires & vsus vnguenti rosacei.

Potentissimè refrigerat hoc vnguētum, vnde om-
nibus inflammationibus medetur & erysipela-
tibus & doloribus quibuscumque ex causa cali-
da ortis, & suo gratissimo odore cerebrum ro-
borat & reficit, & cor exhilarat.

Vires,

Applicatur exterius vngendo, idque frigidè, partes
dolore aut morbo curando affectas, linteis aqua
rosea madidis appositis.

Vsus,

*De butyro saturni, quod & nutritum vn-
guentum dici potest.*

C A P. II.

Cerusa, minium, Lithargyrum, aut plumbum
calcinatum possunt dissolui in aceto acerri-
mo stillatitio: acerum stillatitium clarum & filtra-
tum potest incorporari agitatione summa cum
oleo amygdalarum dulcium, per expressionem fa-
cto, vel cum oleo seminum quatuor frigidorum ad
maiores efficaciam, donec concresecat & coagu-
letur in butyrum candidissimum ad mirabiles ef-
fectus patrandos: hoc vnguentum non debent
spagyrici pharmacopolæ in pixidibus confectum
reseruare diutius quàm per sex aut decem dies,
quia euanescit & liquefcit; at acerum stillatum
habere paratum & dum vnguento tali indigent in
eo dissoluere cerusâ per ebullitionem, & filtrato &

*Butyrum sa-
turni.*

328 *Myrothecy Spagyrici,*

clarificato aceto, connectere olea prædicta & in butyrum agitatione coagulare, & ad vsus præfentes & vrgentes applicare: vel dissolutionem Saturni puram & limpidam in phialis vitreis asseruare, ad vsus prædictos.

Vires.

Ad omnia quibus cõuenit vnguentum rosaceum, cõuenit & butyrum Saturni, & multò potentiùs agit: præterea ambusta omnia sanat & citissime ad cicatricem laudatissimam conducit, dolores hæmorrhoidum mitigat & demulcet; vlcera maligna & depascentia compescit & temperat, ne ultra progrediantur, & dolores eorum extinguit.

Vsus.

Applicatur exterius vngedo frigidè linteis aceto madidis appositis: eius vsus frequèter iterandus, præsertim in inflàmationibus, & ambustis, quia corpus eius citò disperditur ab inflàmatione.

De vnguento Narcotico.

CAPVT III.

Vnguentum narcoticum.

Vnguentum narcoticum potest parari ex oleis narcoticis, putà ex papauere, iusquiamo, ex mandragora, ex violaceo, rosaceo, & reliquis similibus frigidis, vim narcoticam habentibus, ceræ albæ perquàmoptimè lotæ malaxatis & incorporatis, sequenti via. ℞. Ceræ albæ fusæ, & liquatæ multoties in aquam rosaceam

plantaginis, nenupharis, aut pluuiialis iniecta, & malaxata ꝑ ij. olei mandragoræ spagyricè præparati, in libro quarto huius operis, Capite primo, ꝑ iij. olei papaueris itidem spagyricè præparati ꝑ ij. olei rosacei, & violacei an. ꝑ iij. spiritus violacei ꝑ iij. misce, fiat vnguentum, cui addi potest camphoræ spiritu violaceo dissolutæ ꝑ iij. reponendum est ad vsus, in vitreis vasis optimè clausis, & obturatis, ne odor eius euanescat.

Vires & vsus vnguenti Narcotici.

Somnum tutissimè conciliat, vires collapsas à febre ardenti & continua reficit, & restaurat, manias & phrenitides compefcit & moderat, dolores omnes capitis violentissimos citissimè mitigat, & extinguit, & est arcanum hemicranie, dolores alios reliquarum partium etiam compefcit, & inflammationibus omnibus medetur.

Applicatur exterius frigide vngendo linteis aqua rosacea madidis appositis, ad conciliandum somnum delinuntur nares tempora, & capitis vertex, in mania & phrenitide derasis capillis, totum delinitur caput in fortissimis & robustissimis corporibus, hausto priùs potu cardiaco, aut iusculo sumpto, cardiacis admixtis.

De Butyro, aut coagulo vitrioli, & Nitri.

supra enumeratis CAP. IV.

Nitrum calcinandum est, & comburendum, vel per se iniectis in eo carbonibus ardenti-

Coagulum vitrioli & nitri.

330 *Myrothecij Spagyrici,*

bus, vel æquali quantitate tartari admixta, & accensa, & prunis candentibus per aliquot horas detenta, donec optimè calcinetur, in calcem albissimam, quæ soluta in humido, vel aqua communi pluuiiali stillatitia, & connexa cum æquali quantitate salis vitrioli itidem soluti, coagulantur ambo in butyrum albissimum & coagulum candidum, quod in vitreis conseruis potest asservari ad vsus medicos.

*Vires & vsus coaguli vitrioli, & nitri.**Vires.*

Coagulum hoc intus, & extra potest sumi & applicari, cōtra communem vnguentorum vsus: intus sumptum iucundissimè purgahumores omnes tartareos & melancholicos: arthritidi curandæ prodest exteriùs applicatum, resoluit tumores frigidos & scirrhosos, & discutit, & disperdit œdematosos & pituitosos tumores, herpes, herpigines, & scabiem omnem tollit eius frequens lius: sumitur ad quantitatem ʒ j. aut alterius in vncia semis syrupi rosati vel violacei.

De coagulo Antimonij, & mercurij.

C A P. V.

*Cogulum
antimonij
& mercurij.*

ANtimonium, & mercurius sublimatus æquali pondere connexi, & in retortam vitream immissi leuissimo calore coguntur in oleum aut

aquam acidissimam: quæ frigido congelatur; hæc aqua rectificata bis aut ter, & in limpidissimam conuersa rectificatione glaciem, spiritum vini à suo phlegmate, & aquoso excremento optimè vindicatum coagulat in butyrum scissile candidissimum vitreo vasi includendum, & seruandum ad vsus, & si circulentur, simul digerantur leui calore acquirunt colorem rubicundissimum, & maiorem penetrandi facultatem.

Vires & vsus.

Vlcera omnia maligna, carcinomata, depascentia, curat, & scrofulas, & herpes, & herpigines, & verrucas, & scirrhus tollit: eius vsus est, vt vlcus curandum sensim tangatur coagulo nostro, & circum circa ad dolorem leniendum superponatur butyrum saturni, post scarrum deiectum iterum tangatur donec placeat vlcus, & videatur curatum, butyro saturni ad cicatricem conducendum, aut cum oleo ex vitellis oui.

De coagulo Margaritarum.

C A P. VI.

Margaritæ in aceto stillatitio dissolutæ, & per euaporationem aceti in salem conuersæ, qui sal depuratus perquam optimè, & edulcoratus solutionibus & euaporationibus frequenter iteratis in aqua pluuiali stillatitia: sal tandem

*Coagulum
Margarita-
rum.*

ille ita depuratus, & connexus optimo vini spiritu ab omni phlegmate vindicato, coagulat spiritum vini in butyrum scissile, & coagulum candidum, vitreo vase referuandum ad vsus stupendor.

Vires & vsus coaguli Margaritarum.

Vires.

Hoc coagulum mirum est, & stupendos habet effectus intus & extra; intus reparat humidum radicale deperditum, senectutem retardat, sanguinem purificat, omnia viscera roborat, spiritus omnes multiplicat, & facultates omnes, & actiones fouet & auget.

Vsus.

Exteriùs applicatum paralyfim curat, torporem membrorum sanat, membra exsiccata & tabida, cibum & alimentum internum non capessentia, & spirituum commercio priuata, reficit & restaurat. Scyrthosos omnes tumores & frigidos tollit, & discutit. Sumitur interiùs ad quantitatem ʒj. in ouo sorbili, manè, ieiuno stomacho, vel longo tempore à cibo sumpto.

De vnguento Basilico majori chymico.

C A P. VII.

*Basilicum
chymicum.*

Possunt & chymici pharmacopolæ basilicum vnguentum componere, fortiùs multò & potentius vulgari & communi basilico, quod palàm diuenditur ad suppurationem inducendam tumoribus præter naturam, & suauioris odoris, non

fætidum, vti vulgare illud vnguentum basilicum dictum, quod nullo modo nominis etymologiam seruat. Nos verò sequenti via, verum basilicum componemus. ℞. Cera flaua à retremētis purgata, ℥ ij. olei vitellorum oui spagyricè præparati ℥ iij. olei philosophorum, seu de lateribus ℥ iij. olei picis naualis ℥ ij. spiritus therebentina ℥ j. olei rubei therebentina ℥ j. β. olei saluix, aut calamenti, & majoranæ ana ℥ iij. zibetæ drachmam vnam: misce, fiat vnguentum: leuissimo calore permisceantur olea prædicta ceræ flauæ, & recondatur in vitreo vase optimè clauso & obturato ad vsus medicos insignes.

Vires & vsus vnguenti Basilici.

Frigidis omnibus affectibus conuenit, & tumores frigidos discutit, & calidos ad suppurationem breuissimo tempore conducit; auget enim calorem naturalem qui totius suppurationis est instrumentum, expellendo quod putridum est, & contra naturam in partem affectam deuectum & defluxum: reliquum autem conseruat, ne putrescat, vnde citiùs curantur tumores, quia non tam longo tempore putrescunt.

Applicatur exterius vngendo partes affectas, linteis calidis appositis, donec cesset affectus.

De vnguento diuino chymico.

C A P. VIII.

Vnguentum
diuinum.

AXungia vrsina ad quantitatem librarum decem habenda est, & perquam optimè lauanda optimo vino & odorato. Huic axungiae connectenda est axungiae humanae lb̄ j. his deinde permixtis, & leni igne liquatis, permiscendi sunt flores aethos, saluiae, thymi, maioranae, tiliae arboris, agni casti, betonicae, meliloti, althaeae, ana ad quantitatem manipulorum duorum aut trium: & in vase vitreato, optime clauso, in cineribus tepidis, per quindecim dies aut saltem octo, detinendi, vt leuissimo calore decoquantur, & deponant odorem suum & succum axungiae liquatae. Vltimò tandem dum calet omne torculari exprimendum est, & leuissimo calore decoquendum ad euaporationem succi florum. Huic axungiae, deinde sic preparatae admisce cerae flauae lb̄ j. olei cerae lb̄ β. olei de lateribus ℥̄ vj. olei pulegii, meliloti, calamenti, origani, saluiae, rorismarini, & lauendulae ana ℥̄ ij. salis eorundem ℥̄ β. salis volatilis sanguinis humani ℥̄ liij. salis fixi sanguinis humani ℥̄ ij. salis tartari ℥̄ j. misce, fiat vnguentum vitreo vase reponendum ad stupendos, & incredibiles effectus in curatione morborum cutaneorum.

Vires & vsus vnguenti diuini.

Omnia vlcera vetera & recentia, maligna, & alia quæuis citissime curat: tumores omnes frigidos scirrhosos discutit & emollit, alióſque ad ſuppurationem conducit, & conductos ad cicatricem laudatam ultra pergit: dolores omnes ex cauſa frigida ortos compeſcit & mitigat, vulnera ſanat quæcumque, menſtrua educit ſolo illitu, & partum prouocat. *Vires.*

Applicatur exterius calidè vngendo partes affectas linteis cooperiendas, ſuperpoſitis emplaſtris calidis, & morbo curando appropriatis. *Vſus.*

De emplaſtro contra rupturam.

C A P. IX.

Emplaſtra poſſunt & apud chymicos com-
modiſſimè præparari & faciliori negotio,
quàm apud vulgares pharmacopolas: nam quin-
tæ eſſentiæ omnes & olea eorum ceræ aut pi-
ci nauali incorporata, & malaxata, empla-
ſtri conſiſtentiam acquirunt, & fortiora mul-
to ſunt vulgaribus & communibus, diutiùſque
durant: emplaſtrum ergo ad herniam ſeu con-
tra rupturam omnem & oſſium diſlocationem,
ſequenti methodo parauimus. ℞. ceræ albæ *Emplaſtrū
contra ru-
pturam.*

336 *Myrothecij Spagyrici,*

succo granatorum aut aceto albo lota lb j. huic adde olei mastichini spagyricè preparati ℥ iij. aceti sulphuris per campanam facti ℥ ij. tinctura rosarum ℥ j. croci martis ℥ j. terræ sigillatæ ℥ ij. terræ exanimatæ vitrioli, hoc est fecis vitrioli ex distillatione eius, ab omni eius sale vindicati ℥ ij. magisterij coralli rubei, & lapidis hepatitis ana ℥ ss. magisterij lapidis magnetis ℥ j. olei hermarie herba ℥ ss. extracti eiusdem ℥ j. olei consolida maioris ℥ ss. extracti & tinctura radice eiusdem consolida maioris aceto stillatitio extractæ, aut succo limonum aut granatorum ℥ ss. misce, reducantur in emplastri consistentiam, leuissimo calore, & fiant magdalia vsui reponenda.

Vires & vsus emplastri contra rupturam.

Vires;

1. Hernias infantium & puerorum quàm citissime curat, modò emplastrum superpositum optimè ligatum assidue gestent.
2. Ossa fracta ad callum tutissime ducit, & impedit, si sit vulnus, ne putrescat & ad suppurationem deueniat, sua astringendi & desiccandi facultate.

Vsus;

Vsus eius est vt extendatur massa illius, super aluram nouam, & parti affectæ calidè imponatur, & strictè ligetur.

De emplastro Sulphuris.

C A P. X.

emplastrum de sulphure.

Emplastrum de Sulphure reperitur in Antidotarijs vulgaribus, at sequenti methodo præparatum

paratum longè potentius agit, & vires suas diutiùs seruat, nec fœtet vlllo modo, vt commune illud de sulphure emplastrum. ℞. Cereæ flauæ puræ & recentis lb̄ j. olei rubei therebentinæ ʒ β. olei picis naualis vnc. j. lactis sulphuris ʒ j. tincturæ sulphuris per spiritum therebentinæ extractæ ʒ iij. olei ireos spagyricè præparati vnc. β. florū sulphuris spagyricè præparatorū, vnc. vj. misce, fiat emplastrum, & formetur in magdalias vsui reponendas.

Vires & vsus emplastrum de Sulphure.

Resoluit humores frigidos delapsos in thoracis musculos: hinc phthificis & tabidis cōuenit, & pleuritidi accommodatur summopere. Applicatur partibus affectis calidissimè, & fortissimis alligatur ligaturis, & ita alligatum gestandum est, donec cesset affectus & curetur penitus: durat diutissimè eius virtus quamuis assiduè gestetur & carni viuz appositum sit, nec inde calor naturalis eius virtutem disperdere potest.

Vires.

Vsus.

De emplastro pro matrice.

C A P. XI.

℞. CERÆ liquatæ, & in vinum odoratissimum proicitæ & peroptimè lotæ lb̄ j. salis arthemisiæ, tanaceti, valerianæ, & nepetæ ana

Emplastrum pro matrice.

Y

338 *Myrothecij Spagyrici,*

vnciam β. olei earumdem vnc. j. extracti castorei & croci ana vnc. ij. olei succini rectificati vnc. j. salis margaritarum & corallorum ana vnc. j. β. extracti ex splene bouis vnc. β. salis iouis, seu stanni vnc. j. salis melissæ & dictami ana vnc. β. misce, coquantur leuissimo calore, in emplastri consistentiam, & formetur in magdalias vsui reponendas, quarum vires nunquam senescunt.

*Vires & vsus emplastri pro matrice.**Vires.*

Secretum & arcanum est potentissimum in curandis omnibus vteri affectibus, & assidue gestatum sterilem vterum fertilem & fecundum reddit, roborato eius calore natiuo, & expurgato eius corpore, ab omnibus præter naturam recrementis.

Vsus.

Applicatur umbilico calidè in forma rotunda, super alutam extensum, & sic ligatum umbilico gestatur.

De emplastro vulnerario.

CAP. XII.

Emplastrum vulnerarium.

℞. CERÆ flauæ in vino odoratissimo lotæ ℥b ij. salis saturni vnc. j. salis lapidis calaminaris vnc. ij. salis corallorum rubeorum vnc. j. salis hypericonis vnc. ij. salis aristologiæ rotundæ vnc. j. salis cancrorum fluuiatilium

vnc. ij. salis vitrioli vnc. sem. florū antimonij
 vnc. j. croci martis vnc. iij. terræ exanimatæ vi-
 trioli vnc. ij. sanguinis draconis ꝓ iij. terræ fi-
 gillatæ ꝓ ij. olei colophonix, & picis naualis, ana
 vnc. j. olei hypericonis, & aristologiæ rotundæ
 ana vnc. ij. olei rubei therebentinæ ꝓ iij. olei
 opoponacis, galbani, serapini, ammoniaci, bdel-
 lij, carabes, citrini, aloës, hepaticæ, myrrhæ,
 mumix, ana ꝓ. ß. magisterij hæmatitis lapidis
 vnc. j. misce, coquantur leui calore in emplastrij
 consistentiam, & formetur in magdalias vsui re-
 cludendas: si non satis sit ceræ addatur maior
 quantitas, vt crassescat.

Vires & vsus emplastrij vulnerarij.

Inueterata omnia vlcera, necnon recentia vul-
 nera, & ictus vbicumque sint, in quacum-
 que parte corporis promptissimè curat &
 agglutinat, putrefactionem inhibet in vl-
 ceribus & vulneribus: neruis truncatis, &
 contusis commodum & proprium est re-
 medium, cancri, fistulæ, & scrofularum est
 arcanum: in hernia puerorum curanda, &
 agglutinanda nihil efficacius. Superponitur
 partibus affectis, super alutam extensum:
 nunquam senescit eius virtus, & potentia,
 propter sales quos continet, in quorum ad-
 mixtione summa est industria adhibenda,
 nam difficulter permiscentur.

Vires

Vsus

De emplastro, gratia Dei, dicto.

CAP. XIII.

*Emplastrū
gratia Dei.*

℞. CERÆ flauæ, vt in prioribus emplastris præparatæ lb̄ j. olei mastiches ℥ ij. resinæ, seu olei rubei therebentinæ ℥ j. olei betonicæ, pimpinellæ, verbenæ, ana drach. ℥ salis earumdem herbarum ana drach. ij. misce, & in leui calore coque in emplastri consistentiam, & dum calet, forma in magdalias vsui reponendas.

*Vires & Vsu.**Vires.*

Vlcera mirificè curat, & scrofulas vlceras miti-
gat, detergit, & tandem, si non cancrôsæ sint ad
cicatricem conducit. Vulnera etiam recentia
citissimè ad cicatricem conducit, & propter lau-
datas & benignas eius dotes, gratia Dei appel-
latur. Pharmacopolæ vulgares præparant vul-
gariter cum herbis supradiçtis, & nihil in eius
compositione ingreditur à fœculenta sua ma-
teria & crassitie repurgatum: applicatur par-
tibus affectis super alutam extensum.

*Vsu.**Finis libri octau.*

D E
ELECTVARIIS
TVM SOLIDIS,
TVM LIQVIDIS.

LIBER NONVS ET VLTIMVS.

De electuario rosato.

CAPVT I.

 Vcci rosarum rubrarum, depurati
 in balneo marie lb ss. sacchari op-
 timi ℥ viij. salis rosarum pallidarū
 ℥ ss. extracti scammonæ ℥ iij. ex-
 tracti diambrae, & santalorū omniū
 ana ℥ sem. misce, coque lentè, in electuarium soli-
 dum in tabellas parandum ponderis ℥ ij.

*Electuariū
Rosarum.*

Vires electuarij Rosati.

Purgat tutissimè omnes humores è longinquis vè-
 triculi partibus, confert ad curationem colicorū
 affectuū. & febres quotidianas curat. Dosis eius
 est, drachmæ duæ in iusculo pulli dissolutæ, &
 summo manè sumptæ, seruato regimine & cu-
 stodia.

Vires.

Dosis.

De electuario Sanguinis humani.

C A P. II.

*Electuarium
Sanguinis
humani.*

℞. **S**alis fixi sanguinis humani ℥ ij. tincturæ rosarum rubrarum ℥ β. sacchari optimi ℥ iij. aquæ rosacæ ℥ j. coque in electuarium solidū, in fine decoctionis, adde arcani sanguinis lib. 1. huius operis Cap. 8. præparati ℥ ij. ambari ℥ sem. misce, & projice in marmor frigidum, in tabellas parandum, ponderis drachmæ vnus, in loco calido, & hypocausto reseruandas: vel coquitur tantum in electuarij liquidi consistentiam, quia difficulter coquitur in solidum electuarium.

Vires & vsus electuarij Sanguinis humani.

*Vires & do-
sis.*

Vires æmulatur arcani sanguinis humani, & gratissimum, & suauissimum est electuarium Regibus, & Principibus dignum: accommodatur omnibus morbis, quia reparat & reficit summo pere humidum radicale: dosis eius est drachma vnica, summo manè deuorata, ieiuno stomacho.

De electuario Margaritarum.

C A P. III.

*Electuarium
Margarita-
rum.*

℞. **S**alis edulcorati margaritarum ℥ β. sacchari optimi ℥ ij. aquæ rosacæ ℥ j. coque in electuarium solidum: in fine decoctionis adde olei

anisi, & cinnamomi ana \mathfrak{D} β . & fiant tabellæ ponderis drachmæ vnius, vsui reponantur in vitro clauso, & loco calido continendo.

Vires & vsus.

Electuarium hoc prodest summopere tabidis, hepaticis, & senibus, reparat humidum radicale, & reficit summopere, cor exhilarat, & reliqua viscera à pestilenti aura præseruat, & venenis inimicatur.

*Vires
vsus.*

Sumitur ad pondus \mathfrak{z} j. summo manè, ieiuno stomacho.

De electuario Corallorum.

C A P. I V.

COralla possunt simili methodo reduci in electuarium solidum, ac margaritæ reducuntur, modò communi via, & vulgari methodo dissoluantur in aceto stillatitio & conuertantur in sal dulce, & purificatum solutionibus, & evaporationibus aquæ pluuiialis stillatitiæ frequenter iteratis: hoc deinde sal purum & nitidum ad quantitatem \mathfrak{z} j. admixtum sacchari optimi \mathfrak{z} iij. & vnciæ vnicæ aquæ rosacæ potest decoqui in electuarium solidum: in fine decoctionis adde pulueris rosarum rubrarum, oleo vitrioli irroratarum, (vt perquam optime rubescant, & in puluerem tenuissimum, & impalpabilem conuertantur) drachmas tres, & misce, & proiice in marmor frigidum, vt fiant tabellæ

*Electuarium
corallorum.*

344 *Myrothecij Spagyrici,*

ponderis ʒ j. Notandum tamen est, pulverem ro-
 farum siccissimum esse debere, & multoties irro-
 ratum oleo vitrioli, aut oleo sulphuris, donec pla-
 ceat eius color rubeus; alioquin si humidus ali-
 quo modo admisceretur, electuarium non posset
 coqui in solidam massam, quia oleum vitrioli im-
 pedit, propter glutinositatem suam in igne non
 euaporabilem.

*Vires & usus electuarij Corallorum.**Vires.*

Fluxus omnes alui, diarrhœas & dysenterias co-
 hibet & compescit, & menstrua mulie-
 bria nimis fluentia, sanguinem depurat, cor-
 ruptionem inhibet, venena extinguit, &
 pestilentis auræ infestas mephytes impedit,
 ne cordi noceant: cor exhilarat, & cætera
 corporis viscera roborat, hæmatosim, & fa-
 cultates hepatis fouet, & multiplicat, initia
 lepræ profligat, & omnia sanguinis vitia cor-
 rigit.

Usus.

Sumitur summo manè, ieiuno stomacho, ad
 quantitatem drachmarum duarum, eumdo deinde
 deambulatim, per horam integram.

De electuario Gemmarum.

C A P. V.

*Electuarij
de gemmis.*

Gemmæ omnes, & lapides preciosi, vt rubini,
 smaragdi, hyacinthi, in salè reducti, via & me-
 thodo chymicorum cõmuni, sunt efformari & co-

qui in electuaria solida, & in fine decoctionis adde-
dere possumus ad maiorē efficaciam arcani eorum-
dem lapidum, libro tertio huius operis descripti
drachmam aliquam, & coquere ad ultimam per-
fectionem, & seruare in tabellas, in loco aliquo
calido, veluti saccharata tragemata, quia aer fri-
gidus fundit & liquat saccharum & sales.

Vires & usus.

Electuaria de gemmis miras habent & stupendas
virtutes in reficiendo corpore, hinc tabidis,
hecticis & senio confectis corporibus summo-
pere conueniunt: eorum virtus augetur & mul-
tiplicatur, si eis connectatur aliquid arcani la-
pidum preciosorum rubini scilicet, aut alicui-
us vterius gemmæ, vel omnium simul mix-
torum, tunc temporis æmulantur vires arcanorum
quæ ad mixta sunt & cõnexa electuario solido.
Dosis & methodus sumendi est, vt sumatur talis
electuarij ʒ j. & deglutatur sumo mane, ieiuno
stomacho, superdormiendo si fieri possit & po-
tissimum in hecticis & tabidis id conuenit.

*Vires:**Dosis:**De electuario Alchermes.*

C A P. VI.

PLurimi est momenti apud vulgares medicos
hoc electuarium, attamen parua est virtutis
preparatum vt ipsi preparant, quia lapides & au-

*Confectio
Alchermes.*

rum quod ingreditur eius compositionem virtutem suam, & energiã cõmunicare non potest propter firmam & duram eius coagulationis compagem, quæ nisi diruatur, virtus eius insignis & mirabilis apparere non potest; quapropter chymica eius electuarij præparatione multò præstãtior est; aurum enim solutum reperitur, & à suo coagulationis vinculo liberatum, & lapides omnes itidem soluti sunt, & reliqua omnia depurata, depuratione vltima, ita vt electuarium præsens ita præparatum, sit totum formale & propterea actiuum: sequenti ergo methodo ita chymicè præparabimus: Imprimis tincturam granatorum kermes per succum pomorum odoriferorum depuratum extractam, puram, putam habebimus ad quantitatem lb̄ j. & succum pomorum odoriferorum depuratum, ad lb̄ß. spiritus rosarum vnc. ij. ex succo pomorum, & extracta tinctura granatorum, tinctorum, seu chermes, cum sacchari optimi quantitate sufficienti parabitur syrupus perfectè coctus: in fine cuius decoctionis, dum frigescit, alioquin enim euanesceret in auras, addendus spiritus rosarum, & quæ sequuntur, ambra crude minutim concisæ & spiritu malorũ granatorum dulcium dissolutæ vnc. j. salis ligni aloës drach. j. salis santali rubei & citrini depurati, & quantum poterit fieri edulcorati, ana drach. ij. olei cinnamomi drach. iij, salis lapidis lazuli, margaritarum, & corallorũ & Rubini ana drach. j. extracti moschi cum spiritu ex cortice limonũ extracto, drach. ß. auri potabilis, vel ad eius defectum, salis eiusdem drach. iij. vel eo deficiente auri tonantis quod facillimè est præparationis vnc. ß. mis-

ce, fiat electuarium incorporando omnia & permiscendo in syrupo prædicto, vase vitreo diligenter obturato vsui reponendo.

Vires & vsus electuarij Alchermes.

Hoc electuarium, si aurum verum potabile, aut eius arcanum libro nostro tertio huius operis descriptum suscipiat, vires superat auri potabilis communis in reficiendo corpore, in restituenda sanitate, morbos omnes quoscumque curando senectutem prohibendo, humidum radicale ne deperdatur & consumatur defendendo aut fortiter reparando.

Vires

Hoc electuarium Regibus & principibus in delicijs esse deberet, & omni studio esset comparandû; facile enim factu est, nec eximie impelsæ. us vsus est, vt deglutiatur summo manè, ieiuno ventriculo drach. ß. cum parum aquæ cinnamomi superpotatæ & eundo deambulatum in his qui bene se habent, ad conseruandam sanitatem: hecticis verò & tabidis somnus competit post eius sumptionem.

Vsus

De Theriaca chymica.

C A P. VII.

Celebris est hæc compositio & multarum *Theriaca* *chymica.* *vi-*
 rium, etiam si cõmuniter cõponatur; quocir-
 ca in votis fuit eius compositionem chymicam

exhibere, quia virtus eius in infinitum quasi multiplicatur: beati & felices, qui talem confectionem secum habent, ea enim sola in longos annos, & toto vitæ suæ tempore à morbis omnibus liberi & vindicati, ævum transigere possunt: sequenti ergo methodo & via, facili negotio componetur. ℞. Extracti stillatitij succo limonum stillatio aut in balneo tepenti depurato ℥ ij. extracti pastillorum, hedichroi & pastillorum theriacalium spiritu vini facti ana ℥ j. carnis viperinæ spiritu salis conditæ, aut suomet sale ℥ vj. salis viperæ aut alicuius serpentis nostratis ℥ iiij. olei piperis ℥ iiij. olei opij thebaici aut nostratis ℥ iβ. salis rosarum rubrarū vnc. β. tincturæ rosarum ℥ ij. salis scordij, salis napi, salis iridis, salis zingiberis, salis raphanici, salis radicum quinquefolij, salis nepetæ, salis marrubij, salis petroselinij, salis stecados, salis costi, piperis longi, dictamni, iunci odorati nardi indicæ ana. ℥ iiij. salis polijseleceæ, thalaspimeos, chamædryos, chamæpytyos, malabatri, nardi celticæ, gentianæ, anisi, fœniculi, cinnamomi ana ℥ iiij. salis vitrioli ad rubedinem purificatione deducti ℥ ij. olei hyperici ℥ β. olei cinnamomi ℥ j. olei anisi ℥ β. cariophyllorum ℥ iiij. olei thuris, & mastichis ana ℥ ij. spiritus therebentinæ ℥ iiij. olei feminis dauci ℥ iiij. sagapeni, opoponacis, asphalti, castorij, cætauræ maioris & minoris ana vnc. β. salis Aristologiæ ℥ j. tincturæ eiusdem spiritu vini extractæ ℥ j. olei balsami veri si haberi potest vnc. iβ. spiritus vini sumopere depurati & alcoholifati, donec odorem gratissimum & suavissimum acquirat ℥ β. incorporentur omnia & misceantur cum sufficienti quâtitate mellis albi ab

*Sal viperarū
& serpentū
optime præ-
paratus &
depuratus
est summa
theriaca &
vires superat
theriaca
vulgaris.*

omnibus recrementis suis depurati, vt fiat electuarium satis liquidum, in vitreis vasis fortibus & duris conseruandum, optime clausum ad vsus medicos incredibiles.

Hæc compositio sic præparata gratior & iucundior multò est, nec non etiam efficacior vt ipsa experiètia fidem faciet: at si quis medicorù Galenicorum hanc compositionem impossibilem factu credat, ex essentiarum cõpia, ad quas comparandas incredibiles expensæ forent necessariae, depodat quæso hanc ex animo sententiam. Ego ipse iuro & Deum testor meipsum posse, & chymicum quemuis pretio centenorum aureorum, hanc confectione omnibus numeris absolutam & completam dare, & nullum est in hoc opere electuarium, arcanum, agisterium, aut aliquod aliud chymicum opus, quod pretium excedat quinquaginta nummorum aureorum, nisi copiam ingentem vna vice conficere in votis sit.

Vires & vsus Theriaca chimica.

Virtutes & facultates theriacæ persequi in vanum esset: tot & tanta ipsemet Gialenus, aliique doctores medici de theriaca decantarunt vt repetere futile sit: omnibus tamen dicam morbis accomodatam esse theriacam nostram, & frequens eius vsus ab omni morbo tutum conseruare corpus & vitã in longius protrahere potest. *Vires theriaca chymicis.*

Vsus eius est internus & externus: interius sumitur à quantitate $\text{ʒ} \beta$. ad scrupulum vnum, summo manè deglutitum, parum vini, aut aquæ cinnamomi superbibendo, idque vacuo *Vsus.*

ventriculo: exteriùs applicatur morfibus venenosis & icribus, pestilenti tumori, anthraci & vulneribus etiam recentibus medetur.

De Panchymagogo chymico.

C A P. VIII.

PAnchymagogum seu Catharticum generale & vniuersale diuersum & multiplex potest excogitari, admixtis quāplurimis simul essentijs & magisterijs ex rebus purgantibus extractis & elicitis: nihilominus tamen in lucem dabimus præsens hoc catholicum summum quidem, & tutissimum & iucundissimum, experiētia fidem faciet promissis. ℞. Syrupi rosarum nostra methodo parati ℥ j. huic adde salis colocynthidos ℥ j. salis turpeti gūmosi ℥ ij. salis hellebori vtriusque ana ℥ β. extracti scammonij ℥ iij. extracti sennæ & Rheub. optimi ana ℥ ij. salis ebuli, salis sambuci, salis esulæ, & cucumeris agrestis ana ℥ j. olei ebuli ℥ β. olei sambuci ℥ iij. spiritus ebuli, & sambuci ana ℥ ij. olei cinamomi & anisi & cariophyllorum ana ℥ ij. salis margaritarum & corallorum ana ℥ iij. misce, incorporentur omnia in syrupo prædicto rosarum solutiuo, & redigatur in electuarium liquidum vitro vase vsui reponendum, optime clausum & obturatum.

Vires & vsus Panchymagogi chymici.

d purgandum corpus nullum datur in re chymica potentius & tutius medicamentum ; purgat omnes humores , & foras elicit è longinquis ventriculi partibus, & omnibus morbis adhibetur ; præter hecticis & tabidis , qui dulcius & debilius purgandi sunt, si purgatione indigeant vlla : solus syrupus rosatus solutius sufficit ad eorum corpora euacuanda.

Dosis huius medicamēti est ℞j. ad ℞ss. in vino optimo , aut aqua cinnamomi ; aut cum mica panis albi potest efformari pillula vnica , aut duæ, aut tres ex illo scrupulo , & summo manè deglutiri, ieiuno stomacho cum regimine & custodia.

Conclusio totius Operis.

Scio, amice Lector, quamplurimos improbaturos fore, nasóque adunco suspensuros, hoc medicamentorum chymicorum antidotarium, tanquam aliquod nouum & inauditum opus. Hippocraticæ & Galenicæ doctrinæ incognitum, quam doctrinam inscitæ accusare velle crimen est, & inscitæ ipsius vitium in seipsum retorquere: Hippocrates enim & Galenus fuerunt summi in sua arte magistri, hoc fateor ; at cum non omnis ferat omnia tellus, artésque omnes & sciētæ perfici non possint vno in sæculo, vt dictum est in capite libri primi, huius operis, & in Palladio nostro Spagirico probauimus multis in locis, nullis iniuriæ maculis & ignorantæ nebulis famam & laudem diuini Hippocratis, & acutissimi Galeni afficimus, quod eorum inuentis, chymiam, hoc in

sæculo quàm in eorum sæculis notiorè addamus,
 eosque huius artis obliuiosos asseramus, non enim
 id illis ingenij imbecillitati, at temporis illibera-
 litati, & auaritiæ est condonandum, quod in pro-
 gressu suo, & in partibus suis præstantiora & nobi-
 liora quædam nobis sæpissime communicet, lumi-
 ne naturæ magis elucescente, in vno tēpore quàm
 in alio, in vna regione quàm in altera, ex diuerso
 solo, & cælo: sol etsi omnia collustret, non tamen
 æqualiter omnia lumine perfundit, nec omnia
 tempora serena sunt, sed alia alijs clariora: florent
 iam artes omnes & scientiæ, & in posterum vege-
 tiores erunt, Deo sic postulante & cælo, ex quo
 tanquam ex perenni, & inexhausto entelechiæ
 fonte, lumen illud naturæ, artium omniū & scienti-
 arum fomes & fulcrum in nos descendit, per ra-
 dios planetæ veneris impræsentiarum sexta sua vi-
 ce mundum regentis, & gubernantis, spiritu suo,
 & genio, tenebras & vmbra naturæ, aliquatenus
 discutientis: vnde tot & tanta mentis humana
 acumina: ar, proh nefas, & dolor! totum illud in-
 genij acumē, quod nobis omnibus iam cælū elar-
 gitur, aleis, chartis, scortationi, luxui immodico,
 ædificationi, vestimentorum pompæ, gulæ, & simi-
 libus ingenij humani quisquilijs impenditur, quod
 si omnes, quibus est è cælo illud naturæ lumē, vel-
 lent luminis illius radios omnes impédere ad na-
 turæ cognitionem, secretiora videremus adhuc ty-
 pis excusa, quàm excudantur. Quod ad me attinet
 nihil mihi erit secreti, quin liberali manu, omnibus
 porrigam, modò gratum sit hermeticæ artis alum-
 nis, etsi non fugiat & euitet Zoilorum vngues qui-
 bus placere, displicere est.

Finis libri Noni & ultimi.